

87057

57, E.

5059.

quart. Brück.

2441.

1613.

/1. pld/

Teljes, nóg
(2. rész)

(A. St. Theclát ábrólás mellett
kötés a műve) 1881.

1613.

Ps.

1

Cor in pyreticis prohibere eximium
formis affirmant.

Sed super illas prohibet. Nihil in ostent
agna Indis, circumdatur terra, illa
agna Inflexus. Aristoteles hanc
illas arcei origans cum sulphure misto.

Podagra doloribus

Cor in calidum deperit Valeris, sup
Podagra deperit de superis sup finem
Podagrae leuare dolores affirmant.

Ad Periculis a Colica

Colicis Infantis, qui Periculis est dum
nascitur in argenteo Lumine exstatibus
ut cum dantur, multo in Viderent
Huius soli doloribus Podagra.

Et filij Ingeniosi Periculis

Si colica Periculis et dant frequentibus
Nascitur Periculis Periculis Ingeniosa Industria

Ad Periculis

Periculis Periculis et dant Periculis, et Periculis
Periculis Periculis Periculis ad Periculis Periculis

6 13 altunig vuals äger mit R-l
In der Gugg Jo is der mit L-gu

[illegible]

de cimo quinto die mensis Junij moysi 3e fe futurum
Prinps tramic: obsidebat civitatem Libericum
et tormentis multis tangere. Anno 1803
capit

1861

tham az cher pa
gongyi halnaguel

7

realat az gersa gongyut az
dohstayer most theri, is porra
hzi, gersa birba hzi, az gersa
is most pza, min d gersa gersa
hzi, gersa el tans. 3. 4.

pa. Az gersa gongyut gongy
huzat realat birba most pza
girsan most gongy.

pa. Ga realat t p d gersa gongy
real hzi, gersa az gersa
gongyut huzat pza most p
pza, is az pza gersa pza.

pa. Ga realat t p d gersa gongy
az gersa gongyut huzat
is pza hzi at pza most p
pza is pza most.

pa. Ga gersa gongyut gongy
az gersa gongy, az pza
pza hzi.

210 az Eoliva fank wiragott. is futterger
eggetett. Egetett Borbon Rozsmay
igen is Ammatutoma Zord le rolu
m.ys fmette homj wiragott. Balu is
erlelt wiragott az wiru fujjan az
zal Kunt az kizudott. somat.

Mas ngjan Arzon:
 Egi Egi Kromer: Rob: Ebbett. mysh.
 is mynde Zoonshol. Bronshol
 chjontshol. fozd mys ewessen.
 hogj ngjan. el gullyon egi mastol.
 Azwtan hogj mys hml. Az flytt.
 ziv h. is azzal kend. az Ebbett.

V. Dahl.

Chrozer Salzar. Post, für mich zu
Ank. az. Vierzehn. muss. v. r. r.
az. kar. der. Az. w. an. m. l. h. r. w. g. n.
L. n. o. l. g. r. o. s. v. o. L. a. u. r. u. s. o. l. a. y. t. r. g. e. r. s.
K. o. r. r. a. l. r. o. z. u. r. e. l. i. g. i. t. i. o. n. m. l. g. e. n.
k. n. i. p. p. d. m. l. e. g. e. n. m. i. t. o. f. f. e. n.
G. o. l. d. e. n. o. f. f. e. n. k. o. p. p. e. d. 2

Gezutt agiat min kl
ghinalny

Az Vor D. Conroth. D. l. o. t. e. h. v. j. D. o. r. o. t.
D. a. g. e. n. s. a. c. h. t. e. b. e. v. l. a. z. D. o. r. u. s. i. j. o. n. s. a. f. d.
k. i. m. i. t. a. z. h. e. r. m. a. k. : A. z. v. t. u. m. f. o. g. a. s. s. a. m.
f. o. g. n. a. l. d. v. j. d. e. z. k. a. r. a. v. o. f. o. r. a. z.
L. u. i. v. e. r. a. z. L. u. i. v. e. r. a. b. e. r. e. k. k. i. f. o. d. i. k.
L. u. i. d. b. e. h. e. m. i. t. d. e. z. t. a. g. e. l. d. m. i. t. f. o. r. a. z.
a. z. L. u. i. d. m. i. t. d. e. z. t. a. g. e. l. d. m. i. t. f. o. r. a. z.
Z. a. g. g. e. l. d. a. z. a. l. t. a. l. a. g. l. a. k. o. l. m. i. n. i. s. t. e. r.
m. i. t. d. e. z. t. a. g. e. l. d. m. i. t. f. o. r. a. z. m. l. h. y. t. D. o. r. t.
J. g. e. n. J. o. v. a. n. s. L. u. i. d. : J. o. v. a. n. s.
L. u. i. d. f. o. r. J. a. a. z. b. e. h. e. l. m. i. t. a. z. m. i. t. h. e. k.
P. o. s. t. e. d. v. o. D. o. r. u. s. L. u. i. d. m. i. t. f. o. r. a. z.
J. o. v. a. n. s. L. u. i. d. m. i. t. f. o. r. a. z. J. a. g. g. e. l. d.
J. o. v. a. n. s. L. u. i. d. m. i. t. f. o. r. a. z.

10 Rozuenerol Year one of the
The first year of the
guthrool: first of the
Vij Vij Garuol el fujon: is
az mize el drolgaty mize Kume. az
Salas mize adige mize el fije
Az van fujon na az fije
Vanno fante.

Purgatio

Bozzel Zed mize az frolg Bozzan at
az mize at, Mo p f. Zed
Az ad mize: Bozz mize, is boston
Kujer Gay alar frolg mize
Garma frolg: is mize: mize drol
Mas.

az Bozzel Bozzan az mize
Salas mize mize frolg.

172 Mary ember fgy
Keszegye

11

Körs egy Aranyat, és az galamb-fu
szed harom aranyat, az Arany
kel meg morog, az robban, és
altal becsüsd az Arany az Korba
A Mányt agat atard egy Jön
Sága, holbát Amal mure Jhatik
agat a Mányban magh adó, az

Horus ellen Xbalt onosragh.
Az felle: toltat az egy kőr, fűre
Mazor, lingeni Zoltot, Mazor
Korban magh kel a gyűrt, fűzgy
Kegyel és a fűre magh kel Jünia
fűre Xbata vas.

Orbanoz ellen Xbata
Az felle: toltat az egy kőr, fűre
fűzgy magh Mazorban és
kinnit az fűre, az mint, el
horgat Jüpeit az orbant, na
garagd na fűgy tarofia, magh
magh az fűre Gazant.

Good on a good & bad on a bad

3 Azur Zorah koroban vry
garnes, is ygyte rhyffon. gny. 3
myns is mylter Zorns hand fufel
off Jo Gur Zorah, gny. 3
is jynst belu mied oddy
myns el fuyj, al vran Zorah
6 mhynged myns Juna. fubr.

Ad memoria confirmanda
ingenio acrius:

Lapis Mirabile est q. refrungit. dicitur
taxi vel fini. tan. H. de. brachio
duplex hominis alligata memora
roboreare

variuslibris forsan, qd sel pcedit
artoris tunc pnt illis, ut pnt
huc pnt in Museo, ac memoria
qdam ea plurimu pnt

Ad az fika-Nadali fura is dore
 igm ungm mgt: az van olasz,,
 tot o huj ban is vgyaz borban,
 fozd mgt ungm: az o llaia
 huzm mis az jr: azgal knijed
 az taradas is kzedre: *Pen*
 Az Salljas fura borban fozd mgt
 is mta dntap mppad velt mlyen
 az kzedre: *Goznal:*

Venus ut a terra vxant

Canabis folia ac semina de rosta si sup
 terram rppm datur aqua glla fomes ad
 terram sufficit habu:

Gallinis ut hyeme una edant
 Idem semina gallinis si ab his edant
 fomes ad hyeme reddis

Y 60 amz 1-11-11

Ms:

20 May 1884

Gall mijakta

from a bird.

Wolm...
Sjofittamija Christ
Alexius Pedomontanus
ifi Boll:

15

Keres nji spongyar, fi soja my nib. r m
cray egi egi fiegim fte 2 fj Riffel
elleren Zeme bume, midon inar my
gjul is fuprolgung k3d, borci egi
tologuht raia, de nadj gogi ab fa
mud ab dolceivnet ab 2. fan mung
fi, egi j. hin, dargia ra ab 3. j.
ja fime Wolmna uafio, is Myell
ab frepi. Es midon mud my egi
spongya. Verdel ab Beniol ab Jam
cord is emald egi borban, is my
nat Riffel igiad ah my gjogul

Dolor Dentin

Ved ar radiggi forott, f3rd myz bo
afar o3betben, meligen forgaft ab

De ore fetido
Alumi mimati Sal. egus Simul in ag.
fura roquantur, ac cum ea os fup
abluito.

A 14
3 f

Roanitz 16

horat
vra

Abstinere recens tritu cum albe vini
vini, et super posuimus Ruborum tola
ferum Succus Rute cum melle mistus
et paulatim oribus mistus antiquat
caliginem tollit
Dolor Aurium

orig

horat

lylar

litmon

173. 176

mint

033 al

Succus corticis Sturis recentis et folia
Perpis, abstinere, cyprum cum lacte coarct
mistis, aculeis missis proclat
Contra Grippum

Haec Mellane asata et tritu cum melle, an
quifina tussis molestia. si dar.

a

aragd h

gar

rosp

us

abt

fai

KEMPIS TAMASNAK
CHRISTVS KÖVETESERVL
Négy könyvecz.

KEMETIS TAMASNAK
CHRISTVS KÖVETSESENI

GROFF ANNA MARIA SZECSEI

KERESZTENY

Hivekhez.

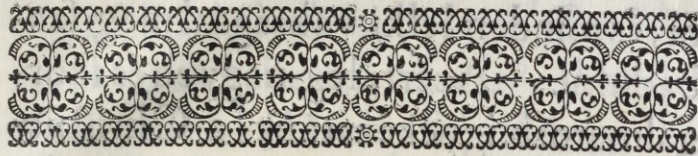

EZEN CHRISTVS
 Követéséről irott Kem-
 pis Tamás könyve, az
 melly amaZ nagy emle-
 kezetű nagy Magyar, nagy Car-
 dinál Pázmán Péternek elmés
 Munkája által, Déak nyelvből
 Magyarra tomacsoltatott; jo-
 lehet ennek előtteis nem kevés
 számmal bocfattatott vólt az
 Magyar hivek közzé mind a-
 zonáltal minthogy azokott az
 űdö ha tellyeségeffen el nem vi-
 selteis, annyira el rongyolta, s-
 szűkítette, hogy szemes keresésé-
 felis aligh találhatni már most

csak némeltis azok közzül. Ho-
gy azért tovább való üdövel azok
jobban el viseltetvén végre utol-
forongyott, avagy el fogyást ne
fzenvednének, az Méltóságos
Magyar Országhi Palatinusne,
GROFF RIMASZECSY
ANNA MARIA ASZO-
NY, az Christus követésére lé-
legző Magyar lelkek kedvéért,
nem kimillit költséghe által uy-
áb, s-megh jobbitott ki nyomta-
tással fel ruházván elegendő kép-
pen bocsáttya azon hivek kezei
közzé. Az kik azon könynek
oktatásából úgy járiák az Chris-
tus követésének uttyát, hogy azt
érdemessen végigh futván méltó
jutalmazója legyen azon Chris-
tus jól végezett Pállyajoknak.

EL-

ELSŐ KEONYV

I. RESZ.

Az Ur Christus követésé-
rül, és e világ hívságinak
meg-utalásáru.

Zki engem követ, sötétség-
ben nem jár, úgy-mond az Ioan. 8.
Ur. Ezek Christus szá-
vai, mellyekkel int, hogy
az ő szent életét és erkölcsét kövessük,
ha akarunk valóban meg-világosítottat-
ni, és

csak némeltis azok közzül. Ho-
gy azért tovább való üdövel azok
jobban el viseltetvén végre utol-
forongyott, avagy el fogyást ne
szenvednének, az Méltóságos
Magyar Országhi Palatinusne,
GROFF RIMASZECSY
ANNA MARIA ASZO-
NY, az Christus követésére lé-
legző Magyar lelkek kedvéért,
nem kimillit költséghe által uy-
áb, s-megh jobbitott ki nyomta-
tással fel ruháztván elegendő kép-
pen bocsáttya azon hivek kezei
közzé. Az kik azon könynek
oktatásából úgy járiák az Chris-
tus követésének uttyát, hogy azt
érdemessen végigh futván méltó
jutalmazója legyen azon Chris-
tus jól végezett Pállyajoknak.

EL-

ELSŐ KEONYV

I. RESZ.

Az Ur Christus követésé-
rül, és e világ hívságinak
meg-utalásáru.

Azki engem követ, sötétség-
ben nem jár, úgy-mond az Ioan. 8.
Ur. Ezek Christus sza-
vai, mellyekkel int, hogy
az ő szent életét és erkölcsét kövessük,
ha akarunk valóban meg-világosíttat-

A

ni, és

ni, és minden lelki vakságtul meg-szabadúlni. Azért, leg-nagyob és szorgalmatosb igyekezetünk, a Christus JESUS életének elmélkedésében légyen.

A' Christus tanítása, minden Szentek tanításit fellyúl múllyá, és a' kibensz. Léleknek ajandéka volna, ebben el-reytet Mannát találna. De fokszor történik, hogy némellyek az Evangeliumnak gyakor hallásából, kevés áitatófságot és lelki gerjedezeft éreznek; mert nincs a' Christus lelke benne. A' ki pedig tellyesen és édesdeden akarja érteni a' Christus igéjét, szükség, hogy egész életének folyását igyekezze a' hoz szabni és alkalmaztatni.

Mi haszon a' Sz. Háromságrul mély elmélkedéssel vetekedned ha alázatófság

ság nélkül lejedesz, kiért a' Sz. Haromságnak kelletlen lészesz? A'mély elmélkedések, bizony szenté és igazzá nem téznek; hanem a' tekéletes élet téfszen lsten előtt kedvesé. Inkáb kívánom magamban a' Töredelmességet érzeni, hogy semennek mi-vóltát által-érteni. Ha az egész Bibliát bö-^{1. Cor.} tû-szerént tudnád, és minden Bölcsék^{13.} ^{Eccl. 12} mondásit elmédben kapcsolnád-is: mit használna, az lsten szereteti és malasztya-nélkül? Hivságok hivsági, és csak azon hivságok mindenek, az lsten szereteti, és egyedül nékje-való szolgálatkivül. Ez a' derék bölcseségnek somája, hogy e' sovány és csalárd világot meg-utálván, a' mennyei boldogságra ahítozzunk, és fiesünk.

Csak merő hivfág azért, a' veszendő gazdagság keresés, és abban-való

reménség helyheztetés. Hivság a' tiszteket vadászni, és magas pölczokra fel-emelkedni. Hivság a' testnek kívánságit követni, és ollyakra vágyódní, mellyekért végre kemény kínokkal kel lakolni. Hivság hoszu életet reménleni, és a' szent életre kevés gondot viselni. Hivság, csak a' jelen való életre figyelmezní, és a' következőre nem tekinteni. Hivság, csak azt szeretni a' mi hertelenséggel el-múlik, és oda nem sietni, a' hol örökké-való öröm találtatik.

Ecc. 1. Meg- emlékezzél gyakorta ama' köz mondásról: hogy, meg nem elég-szik a' szem látással, a' fül sem töltetik-bé hallással. Azon igyekezzél tehát, hogy szüvedet a' láthatandó állatok szerelmétül el-fogiad, és a' láthatatlanokra fordícsad. Mert a' kik érzéken-ségnek

ségnek legeltetése-után járnak, megfertéztetik lelki ismérteket, és Isten kedvéből ki-esnek.

II. RESZ.

Embernek alázatos maga-
ismeretiről.

Minden ember természet-szerént Eccl. 1.
Arist. 1.
metaph.
cap. kívánnia, hogy tudósboldcs legyen: de Isteni félelem-nélkül mi haszná a' tudománynak? Bizony, sokkal jobbrinden vagyon dolga az alázatospórnak mely Istennek szolgál, hogysém a' fel-fualkodot Filòsofusnak, ki magáruel el-feletkezzén, az Eg forgásában tóri fejét. A' ki magát vóltaképpen isméri, nágyot magáruel nem alit és az emberi dicfíretben nem gyönyörködig. Bár e' világnak minden

A 3

titkait

titkait tudnám-is, ha Istennek szeretetiben nem találtatnám, mi haszna volna Isten előtt, ki engemet cselekedetemből fog ítélni?

Szűnnyél - meg a' tudománynak mértékletlen kivanságátul, mert ebben, nagy elme csavargás, és csálátkozás találtatik. A' nagy tudományú bölcsék, fzem-előt akarnak forogni, és tudósoknak mondatni. Sok dolgok vannak, mellyeknek tudása keveset, vagy ingyen semmit sem használ a' léleknek. Nagy balgatag pedig, a' ki egyébire figyelmez inkább, hogy-sem üdvösségére nezendő dolgokra. A' sok beszéd, nem tölti-bé lelkedet: de a' te-kélletes élet, meg-nyugottya szűvedet; és a' tiszta lelki isméret, nagy bizodal-mot ad, Istenhez-való folyamásra.

Mennél többet és jobban tudsz, annál

nál süllyosb ítéleted lészzen abból, ha szenteb életet nem viselsz. Tehát fel ne fualkodgyál semmi-némű mester-ségedben vagy tudományodban: hanem inkább rettegj a' néked adatot girának szám adásátul. Ha néked ugy tertzik hogy sokat tudsz, és mélyen által-ertesz, tudva légyen nállad, hogy sokkal több vagy on hátra, a' mit nem ertesz. Igen fen azért ne hejaz, hanem Rom. 12. inkább tudatlanságodat meg vallyad. Miért akarod magadat valakinél nagyobbnak tartâni, holot sokan bölcsébbek találtnak, és a' törvényben tudósok nálladnál? Há valamit hasznoson akarasz tudni és tanulni, azt kívánnyad hogy isméretlen légy, és semminek tartassál.

Ez a' leg-nagyob és hasznosb lecke, hogy ember magát igazán meg-is-mérie,

mérie, és meg-utállya. Nagy bölcsesség és tekéletesség az, midőn ember maga felől semmit nem alít; egyebek felől pedig, mindenkor jót és nagyot tart. Ha másnak nyilván-való esetit látnád, vagy keptelen cselekedetit értenéd-is, magadat nállánál jobbnak nem kellene vélned, mert nem tudod mig lehet szálhatatos a' jöban. Gene. 8. Minnyájan gyarlók vagyunk: de te senkit magadnál gyarlóbnak ne alics.

III. RESZ.

Az Igazságnak tanításáról.

Pfal. 93. **B** Oldog a' kit az Igazság magán tanít, nem árnyékok és el-mulandó szozatok-által, hanem volta-képpen, a' mint magában vagyon. A mi vélekedé-

lekedésünk, és értelmünk, gyakran meg csalminket, és rövidet lát. Mit ^{Ecc. 3.} használnak a' titkos és homályos dolgokban akadozó fok fortélyok, melyeket ha nem tudsz sem pirulsz érettek az utolsó napon? Temérdek gorombaság az hogy hátra hagyván a' hasznos és szükséges dolgokat, magunk könnyén, haszontalan, sőt ártalmas dolgokra figyelmezünk, és szemünk lévén sem látunk.

Vallyon's mi gondunk nekünk, a' teremtet állatok nemére és külömböző természetire? A' kinek az örök Igé szól, fok féle velekedésekből ki-fesél. Egy Igétül vagyon eredeti mindeneknek, ezt hirdetik minden állatok és ez ama Kezdet, mely mi nekünk szól. Senki e' nélkül értelmes nem lehet, sem igazat nem ítélhet. A' ki mindeneket

B   ebben,

ebben az egy Igében foglal, mindene-
ket erre igazít, és ebben iszemplél; álhá-
tatos lehet, az ő szûve, és az Istenben,
csendészen nyugodhatik. Oh én Istenem,
tekélletes Igazság, tégy eggyé
engem te-veled az öröke-való szere-
terben. Vnalmas nállam nagy gya-
korta, a'fok dolgok olvasása és hallása,
mert csak te benned vagyon éppén, va-
lamit én szeretek és kívannok. Halgás-
fanak minden Bölcsék: csendesség-
ben légyenek minden teremtet állatok
a te színed elöt, és csak te egyedül iszoly
nékem.

Mentül inkább meg-vónfza magát
ember, és lelkében egy-ügyűiti, annál
több és mélyeb dolgoknak végere me-
het faradság nélkül, mert menyből ve-
szén világosságot. A tiszta, együgyű,
és álhatatos lélek, fok-féle dolgokra
nem.

nem oľzol, és nem szakadoz; mert mindeneket Isten tiszteless g re cseleke-
szik, és azon igyek zik, hogy minde-
nekben a' maga tulajdon kedve kereső-
s t l meg sz nnyek. Ki b nt, és ki
háborgat téged egyéb a' tennen sz -
vednek meg nem  ld klet vagyod sa-
n l? A' tekélletes és aitos ember, el-
rendeli el fz r magában minden dol-
gait, mellyeket külső cselekedetivel
véghez kel vinni.  s nem ezek von-
ny k  tet a' vétkes ind latoknak kiv n-
s gira, hanem inkáb   igazittya ezeket
az igaz okosságnak r m j ra. Kinek
vagyon s llyosb bajv v sa, mint an-
nak, a' ki magát meg akari gy zni? E'
vélné bezzeg a' m  dolgunk, hogy ma-
g nkon diadalmat venn nk, napon-
ként vastagodn nk, és a' j ban el b-
el b-menn nk.

Immora-
litas.

B 2

E' vilá-

E' világi életben, minden jó mellett
 vagyon valami fogyatkozás; és sem-
 mi elmélkedés nincs homály- nélkü-
 l. Az alázatos magad ismérleti, bizo-
 nyosb út Istenhez, hogy-sem a' világi
 tudományok, vizsgálála. Nem kel vet-
 kesíteni a' tudományokat, vagy akar-
 melydolognak csékély isméretit-is,
 mert ez magában jó, és Isten ajándéka,
 de azért, min denkor fellyeb kel bő-
 csólnia' jó lelki isméretet, és a' szent é-
 letet. Mivel pedig sokan, inkább igye-
 keznek tudósok lenni hogy sem szentül
 élni; innen vagyon, hogy gyakran
 meg-csalatkoznak, és vagy semmi hasz-
 not nem téznek, vagy igen keveset.

Vajha olyan szorgalmazatosok vol-
 nának a' bűnöknek ki-irtásában, és a' jó-
 szagos erkölcsöknek bé-oltásában,
 mint a' mély kérdéseknek indításában;
 nem

nem volna bezzeg ennyigonofság és
 botránkozás a' kősségben; a' Claстро-
 mogbansem volna ennyi fesletség. Bi-
 zony, ha el-jő az ítélet, nem kérdik, mit
 olvastunk, hanem, mit cselekedtünk.
 sem azt nem vizsgálják, mely módo-
 son beszelleltünk, hanem; mely szen- Mat. 23.
 tül éltünk. De mond-meg, kérlek, hol
 vannak most amaz Vrak és Doctorok,
 kiket jól jsmértél mikor éltek, és tudo-
 mányokban virágoztak? Immár az
 ő konczokegyebekre szállot; és nem
 tudom, ha vannaké csak emlekezet-
 ben is. Eletekben láttattanak vala-
 minek, most csak nevezetben sincsen-
 nek. Eccl. 2.

Jaj's mely hamar el-múlik e' világ
 dűcsőlsége! vajha ezeknek életek, egy
 nyomban járt volna tudományokkal,
 bezzeg jól tanúltak 's jól olvastak vol-

na. Mely fokban gonoszul vesznek e világon az hívfágos tudomány-által, kik az Isteni szolgálattal keveset gondolnak! és mivel hogy-inkább akarnak nagyon púposkodni, hogy-fem alázatosságban maradni, ez az oka, hogy femmivé leszzen minden gondolkodások. Valóban nagy, a' kibennagy szeretet vagyon. Valóban nagy, a' ki magaelőt kicsiny, és femmire bôcsúlli minden bôcsúlletes tiszték méltóságát. Valóban eszes, a' ki ganéjnak tartja valami e földön vagyon, csak Christust meg nyerhesse. Ez bizony valóban tudós, a' ki Isten akarattját cselekefzi, és maga kívánságát hátra hadgya.

IV. RESZ.

A' cselekedendő dolgoknak
eszes rendelésérül.

NEm kel sem minden szónak, sem 1. Io: 4o
minden indulátnak hinni: ha-
nem, okossan, tapogatra, és hoszu vá-
rakodással, Isten-szerént kel minden
dolgát megfontolni. Jaj gyakran s'
hamaréb mondunk és hiszünk gono-
szat egyebekről hogy-sem jót, oly
gyarlók vagyunk. De a' tekelletes-
emberek, nem könnyen hisznek min-
den csacsogásnak, mert tudgyák, hogy
az emberi gyarlóság hajlandó a' go- Gen. 8.
noszra, és könnyen botlik beszédében.

Nagy bölcsesség az, hogy cseleke-
detünkben ne habahur-jálkodgyung,
és vakmerőül a' mi-maguk tetczéséhez

ne

ne ragaszkodgyunk. Ezen bölcses-
 segnek az-is egyík része, hogy akár-
 kinek szavát el ne hidgyúk; sem a' hal-
 lot és el-hit dolgokat, ottan más ember
 Prov. 12. fülében ne röpítsük. Bölcs és lelki em-
 berrel tarcsad tanácsodat: és inkább á-
 kary nálladnál jobbtúl tanulni, hogy-
 sem a' magad agyának találmányi-
 után járni. A' tekellertes élet, Isten sze-
 rént bölcsé, és fokakban látottá's for-
 gottátészziembert. Mentül valaki ma-
 gában alázatosb, és Istenhez engedel-
 mesb, annál bölcsfeb és csendeszeb
 mindenekben.

V. RESZ.

A' Sz. Irás olvasásáról.

I Gazságot kel a' Sz. Irásban keresni,
 nem ékeessen-szóllást vadászni. Az
 egéfsz

egész Sz. Irást, azon Szent léleknek vezérléséből kel olvasni, a' melynek tanításából irattatot. Hasnot kel inkább a' Szent Irásban keresni, hogy-simbölcs beszédet. Oly örömezt kel olvasnunk az aítatos együgyő könyveket, mint ama' nagy fen-járo bölcseséggel tellyes írásokat. Meg ne űtközzél annak személyében, a' ki írt valamit; se ne néz arra, ha mély, vagy csekély tudománya volt-é? hanem, csak az egy tiszta igazságnak szereteti édesítcsen téged az olvasásra. Azt azért ne kérdezzed, ki mondotta emezt? hanem, arra figyelmez a' mit mondott.

El-múlnak az emberek : de az Urnak igazsága örökké megmarad. Sze-^{Pf: 116.} mély-válogatás-nelkül, sok-képpen szól nekünk az Ur Isten. A' mi elmenk-<sup>Curio-
fitas.</sup> nek vizsgáló szem fül nyughatatlan gondossá-

doffága , gyakorta akadékot szerez a'
 Sz. Írásnak olvasásában, midőn ot aka-
 runk felettéb értekezni 's törődni, a'
 hol együgyen által kellene menni. Ha
 hasznot akarisz nyerni , alázatosan,
 együgyűen, és hiven olvas: soha pedig
 tudós nevézetre ne vágyodgyál. Eo-
 rőmeft kerdezkedgyél , és csendeszen
 rá figyelmez a' Szent emberek mondá-
 sira. A Vének példa-beszédit, fél ked-
 vel ne vegyed ; mert oknelkül nem
 szóllanak.

Prov. I.
 & 18.

VI. RESZ.

A' vissza-fordúlt, es keresz-
 tül-állot kívánfogokrul.

Mlhelyen az ember helytelenül
 kíván valamit , ottan mindgy-
 árt nyughatatlan magában. A' ke-
 vely,

vély, és telhetetlen, soha meg nem nyughatik: a szegény és alázatos szűvű emberek, nagy békeségben élnek. A' mely ember magát valóban meg nem tőrté, hamar kisértetben esik és meggyőzöttetik akár mi kicsin és alá-való dolgokban.

A' ki lélek-szerént gyenge, és nem ű-nem ű-képpen még testi ember, hájlando az érzékenységek-alá vetet dolgokra, nehezen vonhattya-el tellyességgel magát a' földi kívánságoktól. Annak okáért, fokszor meg-szomorodik, midőn ezektől magát el fogja; könnyen is boszongodik, ha ki akadoz dolgaiban. Ha pedig hozzá jut a' mire vágyódot, mindgyárt vádoltatik lelki ismeretinek furdalásául: mert az ő hertelen indulattyát követte, ki nem hasznos a' lelki csendességre mellyet ő kereset.

refet. Annak okaért, a'mód nélkül-
való indulatoknak ellene állásával, és
nem azoknak-való szolgálattal talál-
tatik a' szűvnek valóságos csendesége.
Nincs azért álhatatos békefég, a' test-
után indúlt, vagy a' külső dolgokban,
merült ember szűvében, hanem csak
az Isteni szolgálatban buzgo szűvű,
lelkiemberben.

VII. RESZ.

Az hivatásos remenységnek,
és felfualkodásnak el ta-
voztatásáruúl.

Hie-
rem. 27.

NAgyon meg-csálatik, a' ki em-
berben, vagy egyéb teremtet-
állatban veti remenségét. Ne szegy-
enlyed, ha a' Christus szerelméért
másnak

másnak szolgálj, és ez világon szegénynek láttatol. Ne bizakodgyál tennen-magadban, hanem Istenben helyheztesd remenségedet. Jári-el te abban, a'mire elég vagy, és Isten gyámolit jó szándékidban. Ne bizzál tudományodban, vagy akár mely élő embernek ravaszlagában: hanem az Istennek segítségén meg-nyugodgyál, ki az alázatosokat gyámolittya; azokat pedig meg alázza, kik nagyot tulajdonitnak magoknak.

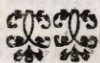
Hagazdagfággal bővelkedel, abban ne dicsekedgyél, se hatalmas barátidban ne helyheztesd remenségedet: hanem, az egy Istenben bizzál, a'kitől minden jó származik, és mindenkefelet, magát is nekünk akarja adni. Fel ne fualkodgyál sugár termetednek szépségében, mellyet egy kis betegség

meg-hervaszt és megrútít. Ne tetsél magadnak, elmés, vagy sok dolgakra alkalmatos-voltodban, hogy Istennek kedvéből ki ne essél, a'kié mind azok a' jók; mellyek természeteden öltattak.

Exod. 3.
& 12.

Magadat egyebeknél jobbnak ne alicsád, hogy valahogy Isten előtt alábbvalonnak ne találtafsál, a'kinek fényesfzemei láttják mi vagyon emberben. Ne kevéldkedgyél jó cselekedetiden, mert az emberi itéletnél különb az Isten itéleti; és gyakran nem tetczik önéki a' mit az emberek javallanak. Ha valami jót találsz magadban, egyebekben még több jót higgy lenni, hogy e'képpen alázatosfágban maradhas.

VIII. RESZ.

A'felettéb - való Baratsfágnak eltávoztatásárúl.

MEg ne jelencsed minden ember- Prov. 8.
nek szűved titkait, hanem bölcs
és Isten félo emberrel közöllyed dol-
gaidat. Ifiakkal és külső emberekkel,
ritkán nyájaskodgyál. Gazdagoknak
ne hizelkedgyél: és ne forogj örömeit
nagy Urak körül. Az alázatosakkal,
és együgyűkkel, az áitatosokkal, és
igyes erkölcsűkkel társolkodgyál, és
oly dolgokrul tractály, mellyekből ép-
pület származhassék. Prov. 5. Afzonyembe-
rek-közöt ne forogj: hanem közönsé-
gesen minden tekélletes Afzony-áll-
tot Istennek ajánly: csak az Istennek
és az ő szent Angyalinak kívánnya-
gyakor-

gyakorlatos nyajasságát ; az emberek ismerettségét pedig el-kerüllyed.

Minuit
præsen-
tia fa-
mam.

Atya fiúi szeretettel illik hogy légy mindenekhez : de a'felettéb-valò bárátkozás nem hasznos. Sokszor törté-
nik : hogy az esméretlen személynek,
jó hireneve futamodik, de az ő jelen-
léte el-cserélteti az emberek itéletét.
Néha azt alittyuk, hogy igen tetczünk
egyebeknek , a' véllek-valò társalko-
dásból : maga inkább ki-esünk ked-
vekből, a' bennünk meg jegy-
eztetet fogyatkozot erköl-
csök-miat.

IX. RESZ.

Az Engedelmeffégrül , és
egyebekbirtoka alatt
lételrül.

VGyan valóba nagy dolog az,
hogy valaki Engedelmeffég-
alat legyen, előtte-valónak birtokában
éllyen , magával szabad ne legyen.
Sokkal bátorlágosb , másnak engedel-
meffége-alat lenni, hogy-sem egyebe-
ket igazgatni. Sokan kételenlégből
vannak inkább az engedelmeffég-alat,
hogy-sem szeretetből. Ezeknek nagy
kínnyok vagyon , könnyen is zugo-
lódnak ; és mind addig sem nyernek
lelki szabadlágot, valamíg az Isten ked-
véért, tellyes szűvből az engedelmeffé-
gnek.

fégnek igája-alá nem adgyák magokat. Futos bár ide's tova, nem talál sz csend sz nyugodalmat egyébűt, hanem az előtted járónak birtoka-alat-való alá-zatos engedelmeffégben. Az imide, amoda való gondolkodás és hely-vál-toztatás, fokakat igen meg-cfalt.

Igaz, hogy akár-ki örömeff maga efszen jár, és azokhoz vonfzoninkáb, kik ő-véle egyyet 'értenek: de ha az Istennek lelke vagyon bennűnk, fűk-fég, hogy gyakran a'magunk tetczfét meg-vefsűk, az jó békefégnek okáért. Mert ugyan-is, ki lehet oly bölcs, a' ki mindeneket tellyeféggel által-erc-sen? Azért, felettéb ne bízzál a'te tetczfédhez, hanem örömeff hallyad a'más ember itéletit. Bár helyes légy-en is, a'te tetczféd; mindazáltal, ha ezt hátra hagyván Istenért, mást kö-vetsz,

vetfz, nagyobb elő-menetedre lészen.

Gyakran hallotam, hogy, batorfágosb a' más tanácsot hallani es követni, hogy-sem tanácsot adni. Az istörténhetik, hogy, mind egy's mind más fél, helyeszen beszél: de azért, á ki vgyán nem akar egyebek tetszésén meg-nyugodni, noha á dolog és ok azt kívánná, kevélységnek, és maga meg-kötésnek jelenfégét adgya.

X. RESZ.

A'nyelveskedésnek és szósfágnak el-távoztatásárul.

A' Menyíre lehet el kerüllyed az emberek tetszését: mert sokat árté világi történeteknek beszélgetése,

bár ugyan csak merő együgyűségből származzék-is ; mivel hogy csak hamar bé-mocskol és kötöz bennünket az hivfog. Akarnám, ha sokszor halgattam volna , és emberek-közöt nem forgottam volna. De vallyon's miért szöllünk és csevegünk egy mással ily örömeft, noha lelkünk isméretinek sérelme nélkül ritkán térünk a' halgatásra? Azért beszélgetünk ily jó kedvel, mert a' beszélgetés-által egymástul vigasztalást várunk , és sok féle gondolatokban el-fáradot szűvünket meg akarjuk könnyebbíteni. Azokrúl szöllünk pedig, és gondolkodunk örömesben, mellyeket vágy igen kedvellünk és kívánunk, vagy ártalmasoknak alitunk lenni.

De jaj's mely gyakorta csak hafzontalan a' mi kívánságunk ! mert ez
a' külső

a' külső vigasztalás, a' belső és Isteni vigasztalásnak nem kevés akadályt ferez. Annak okáért vigyáznunk kel, és imádkoznunk, hogy az údó heába ne müllyek. Ha szabad, és szükség szállani, éppületre-való dolgokrul beszélges. A' gonosz szokás, és előmenetelünkre-való gondviseletlenség, nagy okot ad nyelvünk szabadságára. A' lelki éppületre nem keveset használ, az Isteni dolgokrul-való aítatos-beszélgetés, leg-főképpen azok-közöt, kik egyenlő szűvel és lélekkel Isten-szerént társalkodnak.

XI. RESZ.

A' lelki bekefégnek meg-ny-
eréséről , és ájóban-való
nevekedésnek igyekeze-
tiről.

SZép lelki csendeszfégben marad-
hatnánk, ha magunkat nem akár-
nok egyebek szavaiban és cselekedeti-
ben avatnunk, mellyekre nekünk sem-
migondunk nem volna. Ugyan-is, mi-
képpen maradhatna csendeszfégben,
a'ki más dolgaiban ártya magát? a'ki
ugyan alkolmatosságot keres a'világi
foglalatosságotokra? a'ki igen gyengén
és ritkán szál magában? Bóldogok az
egyűgyük, mert nagy lelki békefég-
ben élnek.

Mi az oka, hogy némely Szentek, a' tekéletes és Istenes elmélkedésben ugyan el-ragadtattak? Mert ők, e' világi kívánságoktól tellyességgel el igyekeztvén fogni szívöket, öldöklötték magokat: így tellyes szívvel Istenhez ragaszkodhattak, és nagy lelki szabadsággal gondot viselhettek magokra. Mi igen fokot engedünk indulatunknak, és a' veszendőkről igen szorgalmatoskodunk. E felet csak egy rendbéli fogyatkozásunkat-is, ritka hogy tekéletesen meg-győzzük; resten gerjendezünk arra-is, hogy naponként a' jöban nevedgyünk: innen vagyunk, hogy sem hevek sem hide-Tepidi.
gek, hanem csak igen lágy melegek vagyunk.

Ha magunknak valóban meg-hóltunk volna, és szívünket akár-miben
nem

nem köteleznők, úgy bezzeg az Isteni dolgoknak izit éreznők, és a' mennyei elmélkedést valami részről megköstolharnők; De egészen minden derék akadékunk csak az, hogy a' gonosz indulatoktól, és hajlandóságoktól szabadofok nem vagyunk; nem is igyekezünk, hogy a' Szent Jámboroknak tekélletes nyomdokit kövessük. Ha mikor pedig valami kicsiny bantásunk esik, igen hamar el-haggyuk magunkat, és emberi vigasztalásokhoz folyamodunk:

Hogy ha férfiu módra igyekeznénk a' baj-vivásban helyt állani, bizonyára az Istennek menyből adatot seggetféget éreznők, mert ő kézf ségétetni a' bajnakokat, kik az ő kegyelmességében vetik remenségeket: ugyan is azért ad okot a' harczolásra; hogy daldalma-

dalmások leheffünk. Ha csak a' külföldi szertartásokban helyheztettyük a' szent és szerzetes életnek tekéletességét, hamar vég lépzen a' mi aitaatosságunkban. Azért, ugyana' gyökérben vágjuk a' fejszét, hogy a' romlot indulatokat ki irtván, lelki csendességgel birhassunk.

Ha minden esztendőben csak egy vétke ki gyomlálnánk-is, bezzeg hamar a' tekéletességre jutnánk: De inkább gyakran ázt tapasztallyuk magunkban, hogy meg-térésünk elein, jó és tisztább életet viséltünk, hogy sem egynehány esztendővel szerzetessé-
günk-után. A' mi buzgóságunknak, és jóban-való gyarapodásunknak, naponként kellene nevedkedni: de most, nagy dolognak tetczik, ha ki az első aitaatosságnak valami részét meg-tar-

E

that-

thattya. Ha elsőben egy kicsinnyé meg-erőltetnők magunkat, az-után nagy könnyen, és vigán mindeneket megcselekedhetnénk.

Nehéz a szokot dolgot elhagyni: de még ennél-is nehezebb az embernek maga akarattya-ellen valamit cselekedni. De ha csak aprólekosokban sem győződ-meg magadat, vallyon 's mikor vehetsz győződelmet a' bajosb dolgokban? Ióidejénelelt ved első indulatidnak, és a' gonosz szokásokból ki-tanúly, hogy naponként lassan-lassan nagyobb akadékoskod ne légyen. Vaj-ha meg-gondolnád, mely nagy csendesféget szerzenél magadnak, és mint meg-vigasztalnál egyebeket, ha magadat jól viselnéd! el-hittém, hogy szorgalmatosb vólnál a' jóbanvaló nevededésre.

XII. RESZ.

A' kedvünk- ellen rajtunk
történt eseteknek hafz-
nárul.

I Onkra vagyon, hogy néha oly dol-
gok találnek, mellyek sullyosok, és
kedvenk-ellen esnek : mert ezek em-
bert gyakran észére hozzák, és szûvé-
ben szállítyák, hogy meg-ismerje-
szamkivetésben létét, és remenséget.
világi dolgokban ne helyheztesse. Jón-
kra vagyon azért, hogy néha ellenke-
zőink támadnak, és mi-róllunk gonosz
ítéletet tésznek, még mikor jóigyeke-
zetben és cselekedetekben foglalato-
sok vagyunk is. Ezek gyakran segít-
nek minket az alázatosságra : és a' hiv-

Vana
gloria.

fégos-dűcsőffégtől meg-óltalmaznak :
mert , leg-inkáb akkor folyamodunk
a' mi belső bizonyágunkhoz , az élő
Istenhez , mikor külső-képpen semmi-
nek tartatunk az emberektől , és ezek-
előt hitelt nem nyerhetünk.

Azért-is kellene embernek magát
tely efféggel Istenre támasztani , hogy
ne kellene sok emberi vigasztalásokat
keresgetni. Midőn az Istenes ember
fanyargattatik , vagy kéfértetektől o-
stromoltatik , vagy gonosz gondola-
toktól fojtogattatik ; akkor érti leg-
inkáb az Isteni segítségnek szűkséges
vóltát : megtapasztalván , hogy ő nál-
la-nélkül semmi jót nem cselekedhe-
tik : akkor szomorkodik , ohait esede-
zik a' rajta meg-sullyosodot nyavaly-
akból ki-szabadulásért : akkor meg-
űnnya e'világban éltét , és kívannya
halá-

halálát, hogy eloszoltságán, és Christussal leheessen: akkor azt is jól észében vészi, hogy tekéletes bátorfág, és teljes békefég e' világon nem lehet,

XIII. RESZ.

A' kisírteteknek ellene
allásárul.

V Alamig e' világon élünk: nyomorúság és kisírtetnélkül nem lehetünk. Innen vagyon amaz Irás Sz. Jóbnál; Kisírtet az embernek élete e' földön. Azért, mindennek a' kisírtetekben szorgalmazotnak és az imadtságban vigyázónak kellene lenni, hogy az Eordög helyt ne találna a' megcsalásra, ki soha nem szunnyad, hanem kereng-forog, keresvén kit bényellyen. Nincsen oly szent és tekéletes ember,

kinek valamikor kísérteti nem volna-
nak mert lehetetlen, hogy tellyeffég-
gel kísértet-nélkül maradgyunk.

Mindazáltal, a' kísértetek gyakran
igen hasznosok, noha terhesek, és
kedvünk-ellen-valók: mert ember a'
kísértetben meg aláztatik, meg-tíszít-
tatik, és meg-tanítatik. Minden Szen-
tek, nyomorúságokon és kísérteteken
mentek-átal, és nevedtek a jöban:
A' kik pedig el nem viselhették a' kísér-
teteket, meg vettettek, és el fogyat-
koztanak. Nincs oly szent Szerzet,
sem oly titkos rejtek, a' hol kísértetek,
és kedvünk-ellen-való dolgok nem ta-
láltnának.

Mind addig sem lehet tellyefféggel
bátorfágos ember a' kísértetektől, va-
lamig e földön él: mert magunkban,
vagyon a' honnan kísértettünk, mi-
vel

vel hogy bűnben szüllettünk. Mi-
hent egy kísértet és háborúság meg-
szűnik, ottan más találkozik; és min-
denkor vagyonszenvednünk, mert
a' mi boldogságunknak jávátul meg-
fosztattunk. Sokan kerülik a' kísértete-
ket, de annál inkább belé esnek. Csak
a' kerüléssel, ezeken győzedelmet nem
vehetünk, de tűrés-szenvedéssel, és
igaz alázatossággal minden ellensé-
ginknél erősbekké lehetünk.

A'ki csak kívül kerüli a' kísérteteket,
és gyökerét kinem irtya, kevés hasz-
nát vészi; sőt hamaréb hozzája férnek
a' kísértetek, és rozabbul leszzen dolga.
Lassan-lassan, tűréssel és várakozással,
Isten segítségé veled lévén, jobban győ-
zedelmet vészesz, hogy-sem a' magad
keménységével, és alkolmatlan törő-
désével. Gyakran ély tanáccsal, a' ki-
sértetek

sírtetek idején ; és a' kisírtetben-lévővel , keményféggel ne bányál , hanem inkább vigasztalással támogassad , szinte mint magáddal kívánnád hogy bánának.

Minden gonosz kisírteteknek kezdeti, az álhatatlan elme, és az Istenben-való bizodalomnak csekélyfége. Mert, szinte mint a' hajó kormányos-nélkül haboktól ide's tova hanyatlik : ugy a' mely ember lágy, és elkezdet dolgaikat felbe-haggya, fok-képpen kisírte-tik. Tűz próbállya-meg a' vasat : az igaz embert pedig kisírtet. Gyakran magunk sem tudgyuk, mire érkezh-tünk : de a' kisírtet ki-mutatya, kicsodák-és kicsodák vagyunk. Vigyázni kel azért , leg főképpen a' kisírtetnek első ostromiban, mert az ellenség könnyebben meg-győzetik , ha elménk kapu-

kapuján ötet bé nem bocsláttuk , hanem még a' küszöbön-kivül , mihelyen kölömböz, ellene állunk. Azért mondotta egy valaki; Idején ved-eleit nyavalyadnak , mert a' meg-rögzöt betegség-ellen, hafzontalan a' késő orvafság. Ugyan is először , csak egy puszta gondolat tűnik szüvedben : azután , erős képezés és elmélkedés : végre , gyönyörködés, gonosz indulat , és eltekéllet szándék ; és így tellyefféggel beclusz mász apródonként az Ellenség , mikor egy-előben mindgyárt ellene nem tusakodunk. Es mentül több ideig tunyálkodik valaki az ellen-állásban : annál inkább erőtlenedik önnön-magában ; az Ellenség pedig ellene vastagodik.

Némellyek , az ő meg-téréseknek elein, nagyobb kisírteteket szenvednek:

F

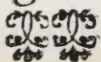
némel-

némellyek, életek vége-félé: némellyek pedig, tellyes életek folyásában próbáltatnak. Sokan, elég gyenge kisírteteket éreznek, az Istennek bölcs és kegyes gond vitelése-szerént, ki az embernek állapotját és érdemét nézi, és mindeneket az ő választot fiainak üdvösségére rendel. Annakokáért, kétségben nem kel esnünk, mikor kisírtetünk: hanem annál buzgoságosban kel Istenünknek könyörögnünk, hogy minden szenvedésünkben méltóztatson segíteni; ki a' Sz. Pál mondásaszerént, oly elő-menetet ad a' kisírtetekkel, hogy azokat el-viselheffük. Alázuk-meg tehát lelkünket, az Istennek szent kezei-alat, minden kisírtetben, és háborúságban, mert ő az alázatosfűvűeket meg-szabadította, és fel-magasztallja.

A'ki-

A' kisírtetekben , és háboruságokban próbaltatik meg az ember , mennyiben jobbúlt : ezekben nagyobb érdeme vagyon ; és az ő belső jószági , világosban ki nyilatkoznak. Nem igen nagy dolog , ha áitatos és sérény az ember , midőn semmi bántása nincsen : de bezzeg , ha a' háboruságnak idején békeféggel tűr és szenved , nagy reménység lehet elő-mentében. Némellyek nagy kisírtetektől meg-menekednek , és naponként- való aprólékos esetektől gyakran meg győzetnek , hogy erre nézve meg aláztaffanak ; és magokban ne bízzanak a' nagy kisírtetekben , kik az aprólékkoban ily erőtlenek és gyengék voltak.

XIV. RESZ.

A'vakmerő Itéletnek el-ta-
voztatásáról.

MAgadra fordicsad szemeidét, és egyebek cselekedetét ne vizsgáljad. Egyebek meg-itélésében, ember heába munkálkodik, gyakran megbotlik, és könnyen vétkezik: De mikor ember magát meg itéli és rostálja, mindenkor hasznoson munkálkodik. Gyakran oly itéletet tészünk akár-miről is, a' minémű kedvünk a' hoz vagy mert, akár-mihez-való kedvünk, vagy kedvetlenségünk-miatt, az igaz itélet-mellől, könnyen el-vitéztünk. Ha kívánságunk czéllya mindenkor csak tisztán lsten volna, nem oly könnyen háborognánk érzéken-ségünk-

ginknek ellen-tartása-miat: de gyakran titokban vagyon el-rejtve valami bennünk, vagy oly külső dolog forog-előttünk, mely minket is el-ragad magával. Sokan alattomba magokat keresik cselekedetekben, és ezt magok sem vészik eszekben: úgy teczenek is, hogy jó békefégben vannak, míg az ő modgyok és akarattyok-szerént folynak a' dolgok; de ha külömben esik annál a' mint ők kívánnják, hamar meg-változnak és meg-szomorodnak. A' dolgokrúl-való ítéletek külömbfége-miat, elég gyakor versengések támadnak, a' jó akarò barátok és polgár-társok, sőt a' szerzetes és aitas emberek-közöt-is.

A' régi szokást nehéz elhagyni, és a' maga tetzése-kivül akárki sem örömet lépik. Ha okosságodhoz és szor-

gálmatozságodhoz inkább tamafzkodol, hogy-fem a' Chriflus Jefusnak magához hajtó erejéhez, nem lefzezf Iftentúl világofittatot emberré, mert Iften azt kívannya, hogy tellyéfféggel ő tölle függünk, és minden okoskodá-finkat fellyúl haladgyuk, az ő hozzá gerjedező Szeretet-által.

XV. RESZ.

A' Szeretetből származot Cselekedetekről.

SEmmi világ javáért, fenki kedvéért nem kel gonofzt cselekedni: noha-fzükölködő atyankfia hafznáért, szabad á jót néha el-hagyni, vagy más nagy ob jóra fordítani, mért ezzel, a' jó cselekedet el nem rontatik, hanem jobbra változtatik, Szeretetről, hafzonta-

zontalan a' külső cselekedet: valami pe-^{1. Cor. 13.}
dig szeretetből származik, akár mely
kicsiny, és egyéb-aránt el-vettetet lé-
gyen-is, mind gyümölcshé léfzen,
mert az Isten inkább nézi, minémű in-
dúlattal ki mit cselekeszik, hogy-sem
azt a' mit cselekeszik. Elég sokat cse-
lekeszik, a' kinek nagy szereteti va-^{Luc. 7.}
gyon. Sokat cselekeszik, a' ki valamit
jól cselekeszik. Jól cselekeszik pedig,
a' ki inkább szolgál a' közönfégés tárfa-
ságnak, hogy-sem a' maga akarattyá-
nak. Gyakran, a' mi szeretetnek lát-
szik, csak az testnek és vérnek indu-
lattyából származik, mert a' termés-
zet-szerént-való hajlandóság, és a' mi
tulajdon akaratunk, az jutalomnak re-
menése, és alkalmatosságunknak ki-
vánása, ritkán maradnak ki dolgaink-
ból.

A' ki-

A'kinek igaz és tekéletes szereteti
 vagyon, semmiben maga hasznát nem
 keresi, hanem, mindenkben Isten tisz-
 tességét kívánja; senkire nem irigy-
 kedik, mert magát illető örömet sem-
 miben nem vadász; nem-is kíván ma-
 gában vigadni, hanem az Istenben; és
 minden jöknakfelette, az örök boldo-
 ságot szomjuhozza. Senkinek semijót
 nem tulajdonít, hanem egéltlen Isten-
 re hárít minden jókat, kitől eredet-
 szerént mindenek származnak, és a kí-
 ben minden Szenteknek utolsó boldog
 nyugalomok vagyon. Ah, bezzek,
 a'kiben csak egy szikrája volna-is az
 igaz szeretetnek, bizony, hűséggel
 rakvának érezné minden ja-
 vait e földnek.

XVI. RESZ.

Egyebek fogyatkozásának
el szenvedéséről.

A'Mit ember magában , vágy
egyebekben meg nem jobbíthat,
békével kel azt tűrni, mindaddig míg
Isten különben rendeli. Gondold-
meg, hogy talám így job a' te próbád-
ra , és szenvedésednek gyakorlására,
mely-nélkül nem kel nagyra bocsúlle-
nia' miérdeminket. Mindazáltal, ese-
dezned kel afféle akadékokért, hogy
Isten hozza segicfen, hogy a' mit reád
bocsátot, békével viselhesse.

A'ki egy vagy két intéfnek helyt
nem ad, ne versengj véle, hanem had
Istenre, hogy légyen az ő akarattya és
dúcössége minden ő szolgáltaiban, mert

G

ő, a'

ő, a' gonoszt-is jóra tudgya fordítani,
Egyebek fogyatkozásinak, és akár-
minémű gyarlóságának el-viseelésében,
bekeléses tűrésre szenvedésre igye-
kezzél: mert te-benned-is sok dolgok
vannak mellyeket egyebeknek kel-
szenvedni. Ha magadat sem teheted
ollyanná a' minéműnek akarnád, mi-
képpen találhatsz mást kedved sze-
réntvalót? Mástul a' tekéletességet
igen meg-kívánnjuk; de azért a' ma-
gunk fogyatkozásit meg nem jobbít-
tyunk. Azt akarjuk, hogy egyebek
életi keményen meg-dorgáltassanak:
de nem szenvedhetjük, hogy ma-
gunk meg-feddessünk. Bánnyuk az
egyebek szabad életét: de azért nem-
örömeit vészük, ha a' mi kívánságink
bé nem tellyesednek. Igen javalljuk,
hogy egyebek törvény-alat szorossan
tartassa-

tartassanak : de magunk a' zabolát nem akarjuk szenvedni. Így azért ki-tet-
szik , mely rickán mérünk felebará-
tunknak azon fontal, mellyel magunk-
nak. Ha minnyájan meg-ért tekélle-
tesek volnánk, mit tudnánk egyebektől
Isten kedvéért szenvedni? Most pedig
Isten úgy rendelte, hogy egy-más ter-
hének viselését megtanúllyuk : mert Gal. 6.
senki nincs fogyatkozás nélkül : senki
nem elégséges önnön-magának : senki
bölcseségével maga dolgát bé nem éri;
hanem szűkség, hogy minnyájan egy-
más terhét hordozzuk , egy-mást vi-
gasztalljuk , egy mást segítcsük , ok-
tassuk , és incsük. Kiben pedig meny-
jóság legyen, akkor tetczik-meg, mi-
dön a' velünk-ellenkező dolgokból
alkolmatosság adatik : mert ugyan-is,
az alkalmatosságok senkit gyarlóvá
G 2 nem

nem tévznek, hanem csak meg-mutat-
tyák kiben mi legyen.

XVII. RESZ.

A' Szerzetes életről.

HA egyebekkel békefégben és eg-
gyességben akar sz élni, szükség,
hogy sok dolgokban meg tórd maga-
dat. Nem kicsiny dolog, embernek
Clastromban a' vagy máz közönséges
társaságban lakni ; ot panasz-nélkül
maga't viselni, és mind szeme-húntáig
híven megmaradni. Bóldog , a' ki ot
jól élt, és futását dicsíretesen végezte.

1. Pet. 2 Ha ugy akar sz élni, a' mint illik, és a'
jóban elő akar sz menni, ugy viseld ma-
gadat, mint számkivetet szarándok e'
földön. Bolondá kel lenned Christus
kedvéért , ha szerzetes életet akar sz
viselni.

A' csuk.

A'cfuklya, és fel-beretválás, keveset használnak: hanem, az erkölcsnek jobbitása, és a' vétkes indulatoknak tellyességgel-való öldöklése, téfzi embert valóságosan szerzetessé. Valaki a' szerzetben egyebet vadász, tisztán csak az egy Istennél, és a' maga lelke, üdvösségénél, nyavalyánál és keserűségénél egyebet nem talál: békeségben sem maradhat sokkáig, valaki leg-kisfebb, és mindenek közöt utolsó nem igyekezik lenni.

Szolgálatra jöttél, nem egyebek igazgatására és birodalmára. Hiredel legyen, hogy tűréfre, szenvedéfre, munkára hivattál, nem hívokodó henyéléfre, vagy treféléfre. Megpróbáltatnak azért it az emberek, mint az arany a' kemenczében. It senki meg nem maradhat, hanem a' ki tellyes

szüvből meg akarja magát Isten kedvéért alázni.

XVIII. RESZ.

A'Szent Atyák példairul.

Hebr. 11 **T**Ekíncs a'Szent Atyáknak eleven példájokra, kikben az igaz tevéletesség és szerzetesség tündöklöt; és eszedben veszed, mely kicsiny, sőt majd ugyan semmi, az a'mit mi cselekedzünk. Jaj's micsoda a'mi jöletünk, ha azokkal öszve-vettyük? A'Szentek, és a'Christus hív baráti, az Ur Istennek éhen szomjuhan, fázásban és meztelenségben, munkában és fáradtságban, vigyázásban és bőjtölésben, imádságban és szent elmélkedésekben, sanyaru üldözésekben és sok gyalázatokban egy-aránt szolgáltak.

Oh,

Oh, mely fok-féle sülyyos nyomor-
gatásokat szenvedtek a' Sz. Apošto-
lok, MártYROK, Confessorok Szűzek,
és egy szóval, valakik a' Christus ny-
omdokát akarták követni! mert, e' Joan. 12
világon meg-gyűlöltek a' magok lel-
két, hogy ezt az örök életre meg-nyer-
hetnék. Oh, mely fanyarú és meg-
vont életet viseltek a' Sz. Atyák a' vad
pusztákban! mely hosszú és nehéz ki-
sérteteket szenvedtenek! mely gyak-
ran háborgattattak amaz Ellenségtől!
mely kemény böjtöléseket tartottak
szűnetlen! mely nagy igyekezettel és
áitátossággal forgódtak az Istenes élet-
nek nevedezésében! mely erős har-
czot tartottak a' vétkek meg-fojtá-
sában! mely tiszta és igyenes igyekezet-
tel néztenek az egy Istenre! Nap-estig
munkálkodtak, étszaka hosszú imádko-
zásban

zásban foglalták magokat: noha szű-
béli imádságoknak, munkájok-közor
sem volt szüneti.

Mat. 19. Minden idejeket hasznoson mulat-
tyák vala: minden óra rövidnek tetczik
valá az Isteni szolgálatban: és az édes
elmélkedésnek gyönyörűsége miatt,
ételeknek szűkséges volta sem jút vala
eszekben. Minden gazdagságtul, mélt-
oságtul, tisztektul, barattyoktul, és
attyokfiaitul bucsújokat vettek: sem-
mit e világ javaiból nem kívántak:
csak taplalásra-való szűkségeket-is szű-
ken vették: testeknek még ugyan szűk-
ségében-is, fél kedvel szolgáltak. A-
zért, valóba szegények voltak e világi
jókban: de igen gazdagok voltak Isteni
ajándékokkal, és jászágos cselekedet-
ekkel. Külső-képpen szűkölködtek, de
belől Isteni malasztal, és lelki vigasztal-
ásokkal tápláltattak. Ide-

Idegenek voltak e' világtul : de közel jártak Istenhez, és ő néki nyájas baráti vóltanak. Magok-előt semminek Jacob. 4 teczettek, és a' világtul megutáltattak : de Isten-előt, drágák és bőcsülletefek vóltanak. Az igaz alázatofságban, meg-gyökereztek vala, szélid engedel-mességben élnek vala, szeretetben, és békefészes tűrés szénvedésben viselik vala magokat, ez okon, a' lelki jószágokban naponként éleb-éleb mennek vala, és Isten-előt nagy kedvet nyernek vala. Eöket az Ur Isten például vetette minden Istenes életű emberek-eleiben ; méltó-is, hogy az ő példájok foganatosblégyen mi bennünk, a' lelki jókban-valò elő-menetelre, hogy sem-némely lankadtak tunyasága a' hátra-maradáfra. Oh, mely nagy lelki sérénfég vólt minden Szerzetekben, a'

H

Szent

Szent Rendeknek első kezdetin! Oh mely nagy aítatóságot volt az imádkozásban! minémű szent versengés a' jószágos erkölclők követésében! mely keményfenyítékben éltenek! mely nagy bőcsfüllet, és engedelmeffég virágzot mindenekben, az ő mesterektől eleikben adatot Regula-alat! Még most-is tanu-bizonyfágot tésznek az őtőllek hágyatot nyomdokok, hogy valóban szent és tekélletes emberek voltak, a' kik serény vitézkeidéffekkel a' világot lábok-alá tiprották. Most nagy embernek tartatik, a' ki nagyokat nem esik; és a' mit egyszer fel-vállalt, azt békeséffgel viseli.

Vaj's nem tudom mi légyen oka a' mi állapotunk tunyafágának, hogy olyan hamar ki-fogyunk az elébbenyi buzgoságból, és gyakran életünket sem kíván-

kivánnjuk, a' magunk meg-únt-rést-
ség-miat. Vaj's adná Isten, hogy te-
bellőled-is tellyességgel ki ne alunnék,
a' jószágos erkölcsökben-való gyara-
podásnak kívánsága, ki gyakorta sok
szent példát láttál az Istenes embe-
rekben.

XIX. RESZ.

A' jó Szerzetesnek foglala-
tofságirúl.

Minden jószágos cselekedetekkel
bévelkedni kel az igaz Szerze-
tes életének, hogy belől-is olyan lé-
gyen, minéműnek láttatik küllő-kép-
pen emberek előtt: sőt, sokkal több jó-
nak kel belől lenni, hogy-séma' mi ki-
vűl átczik, mert az Isten reánk szem-
lél, kihez nagy böcsüllettel kel len-

nünk valahol járunk kelünk, és Angyalitisztaságban kel az ő szent színe-
olót magunkat viselnünk. Minden-
nap meg kel vjítanunk a'jora eltekéllet
szándékunkat : és úgy kel ferkeget-
nünk magunkat a' buzgó szívetetre,
mintha csak ma kezdenők magunkat
az Isteni szolgálatra adni; és így ohaj-
csunk : Uram Isten, fegely az én jó
igyekezetemben, és a'te szent szolgál-
latodban. Enged, hogy ma és most
kezdgyek tekéletesen a' te szolgálá-
todhoz, mert semmi a' mit e koráig
cselekedtem.

Igyekezetünknek mértéke szerént
vagy a'jóban való elő-mentelünk : és
valóba szorgalmazni kel lenni, a'ki
őregbedni akar az szent életben. Ha
még az is gyakran meg-csökkénik, a'ki
nagy igyekezettel valamit el-tekéllet:
mint

mint jár tehát, a ki ritka es igen lágy
igyekezettel szandékozik? Jóllehet
fok-képpen történik az elvégezet szán-
déknak félben-kagyása, és kár-vallás-
nélkül alég mulathatunk-el akár-mi
kicsint is szokot foglalatosságinkban.
igazak igyekezeti, inkább fűg az Isten
segítségétől, hogy-lem a magok böl-
cseségétől: azért ōk-is, Istenben hely-
heztetik bizodalmodat, minden el-kez-
det dolgokban, mert az ember szán-
dékat, Isten vezérli; nincs is embernek
hatalmában, az ő dolgainak véghez-
vitele. Prov. 16

Ha néha az Isteni szolgálatért, va-
gy felebarátunk javáért, szokot fogla-
latosságunkat el-mulatyuk, azt ismég
könnyen helyre állathattuk: de ha
magunk meg-unásából, vagy tunya-
ságból, könnyen akár-mit el-mulatunk,

elég vétkeffen cselekezzünk , és kárát
vallyuk. Bár minden lehetőségünkkel
igyekezzünk-is , de azért sokbankön-
nyen meg-fogyatkozunk : mindazáltal,
ugyan mindenkor valami bizonyost
kelelöttünk viselnünk , és leg-főképpen
azokellen , a' mellyekben nagyobb aka-
dékink vannak. Mind külső belső ma-
gunk-viselését meg kel vizsgálnunk , és
jó rendre kel szabnunk , mert minde-
nik hasznos a' jóban-való elő-mene-
telre.

Ha magadra szüntelen nem vigyáz-
hatsz , bár csak néha szály valóba ma-
gadban ; és leg-aláb , napjában egyf-
zer, úgy mint, reggel vagy este. Fel-
költődben el-rendellyed, és este meg-
roftálljad mint viselted magadat azon
a' napon , beszédedben , cselekedeted-
ben , és gondolatidban : mert, ne talán
ezek-

ezekben gyakran meg-bántottad Istenedet, és felebarátodat. Ember módon fel-fegyverkezzél az ördögi próbák-ellen. Zabolázd meg a' torkoságot, és minden testi vétkecsindulatokat könnyeben meg-zabolázhatsz. Soha ne légy mindenestül hívolkodásban, hánem, vagy olvas, vagy ír, vagy imádkozzál, vagy elmékedgyél, vagy a' köszönséges jóért valamit munkálkodgyál. A' kézi munkához pedig, módgyával kel nyúlni, és nem egyaránt kel mindeneknek ezeket fel-vállalni.

Nem kel egyebek-előt mutogatni, a' mit köszönségesen nem szokás mivelni: mert az embernek magátul választott jó cselekedetét, jób szem-kivül és rejtekben véghez vinni. Attul pedig meg-oad magadat, hogy a' magad jó ked-

kedvéből választot dolgokra ferény lévén, a' közönséges szokásokra meg ne restsúly ; hanem, éppen és híven véghes vívén azt, a' mivel tartozol, és a' mire téged köteleznek, ha údód vagy on hozzá, aitatosságod-szerént tégy eleget magadnak is. Nem minnyájan egy dologba foglalhattyak magokat, hanem ennek egy-féle, 's amannak más-féle dolog inkább szolgál : sőt, az údónek alkolmatossága-szerént, külömbféle aitatosságekhoz vagy on kedvünk. Mert, némely dolgoknak lnep-napon érezzük nagyob ízit : némellyeknek pedig köz napokon. Egy-féle dologra vagy on szűklégünk mikor kisírtetünk, másra pedig, midőnbékefégünk és csendesfégünk vagy on. Más-féle gondolatok tetczenek, mikor szomorúk vagyunk : más-félék pedig,

pedig, mikor az Urban örvendezünk.

Az jeles fő Innepekben, meg kel
ujítanunk az Isteni szolgálatban-való
ferénfégünket, és a' Szenteknek éret-
tünk való esedezését nagyob buzgo-
sággal kel kívánnunk. Minden jeles
Innep napon ugy kel életünket rendel-
nünk, mintha e' világtul akkor búcsút
vennénk, és amaz örökké-való innepre
költőznénk. Annakokáért, izorgal-
matos készülettel illik a' Szent napokon
lennünk, aítatosberkölcökben foglal-
ván magunkat, es minden jò rend tar-
tásokat keményebben meg-tartván,
mintha az Istentül csak hamar kellene
fáradtságunk jutalmát vennünk: ha pe-
dig ebben haladék történik, késsületlen
völtunknak tulajdonicsuk; és arra ves-
sünk, hogy még méltók nem vagyunk
arra a' nagy dűcsősségre, mely az el-

Rom. 8. végezet üdöben meg jelenik mi-ben-
 Luc. 12. nünk: és igyekezzünk jobban készülni
 kimúlásunkhoz. Bóldog az a' szolga,
 kit, midőn el-jövend az ő Ura, vigya-
 zásban talál; bizony mondom ti-nék-
 tek, hogy minden javait ő-reája bizza.

XX. RESZ.

Az Egyedül-lételnek, és Halgatásnak szeretetiről.

Ecl. 3. **A** Lkolmatos üdőt keres, a' magad-
 ban való szállásra; és az lsten-
 nek jó tétemenyiről gyakran gondol-
 kodgyal. Hagy békét a' hívfágoknak,
 és oly dolgokat olvasgas, mellyek in-
 káb töredelmességet szereznek, hogy-
 sem elme fáradfágot. Ha a' hívokodó
 beszélgetésektől, és haszontalan futo-
 fástul, ha az ujságok és hírek hallásatúl,
 meg-

meg-vonszod magadat, elég alkoholma-
tos údot talál az üdvösséges elmélke-
désekre. Ama' nagy Szentek a'hol mód-
gyát ejthették, igen el kerülték az em-
berekkel való nyájaskodást, és rejtek
helyeken igyékeztek az Istennél élni.

Egy valaki, azt mondotta: Valami-
kor, emberek-közöt voltam, károm-
mal tértem vissza: kit mi-is gyakran
érzünk magunkban, midőn sokkáig
terécfélünk. Sokkal könnyeb halgat-
ni, hogy sem a' szóllásban módot tar-
tani. Könnyeb othon vesztég lenni,
hogy sem kívül forgodván, magát
eléggé megőrizni.

Seneca
epist. 7.

A' ki azért belső és lelki tekéltetessé-
gre akar jutni, szükség hogy Iesussal
egyetembe, a' fokalág-közzül félre ál-
lyon. Senki szem-előt bátorságosan
nem forog, hanem csak az, a' ki örö-

Mat. 4.

Ecc. 3.

mest magát el-rejti. Senki nem szól bátorfágon, hanem csak az, a' ki örömet halgat. Senki bátorfágon másnak feje és elől-járója nem lehet, hanem csak a' ki örömet fűg mástól. Senki nem parancsol bátorságon, hanem csak a' ki jól megtanulta az engedelmesléget. Senki nem örvendez bátorságon, ha jó lelki ismeretnek, bizonyosságát magában nem erzi. Mindazáltal, a' Szentek bátorsága, mindenkor egyűt járt az Isteni félelémmel, nem-is hattak bátra semmit szorgalmatosságokban és alázatosságokban, arravaló-képest, hogy ím nagy lelki jókkal és Isteni ajándékokkal tündöklöttek. A' gonoszok bizakodása pedig, kevelységből, és maga-vetésből származik; és végre maga meg-csalásán végezódik. Soha e' világon éltedben

tedben tellyes bátorságot ne igéri magadnak, akár-mely szent Szerzetesnek és aitos Remetének láttasál-is.

A' kik jobbaknak ítültettek az emberektől, sokszor nagyobb veszedelemben forgottak a' magokban-való nagy bizakodásért. Azért, sokaknak hasznosb, hogy tellyefféggel üressék ne legyenek a' kisírtetektől, hanem gyakorta ostromoltassanak, hogy felettébb elne bátorkodgyanak, és így kevélyfégre ne vetemedgyenek, se pedig a' külfő vigasztalásokra szabadosban ne hajollyanak. Oh mely tiszta lelki ismerettel birna, a' ki e' világon nem kápdosna, és elmulando vigaságot soha nem vadásna! Oh mely nagy bekefében élne, a' ki minden haszontalan, szorgalmatoskodást hátra hagyna; csak üdvösségére néző Isteni dologrul

gondolkodnék, és minden remenségét Istenben helyheztené!

Senki sem méltó a' mennyei vigasztalásogra valaki magát szorgalmatosan nem gyakorlotta, a' lelki töredelmességben. Há szüvbéli töredelmességet kívánsz, szály-bé a' te szüved rejtekében, rekeszd ki a' világnak zenebonáját, az Irás mondása-szerént? A' ti ágyatokban, ugymond, szüvbéli töredelmességgel légyetek. A' Cella-
 Pfal. 4. ban találod azt, a' mit kívül gyakorta elvesztesz. Vgy léfszen kedves a' Cella, ha-gyakran abban maradsz: De ha ezt ritkán őrzöd, igen meg úntatya magát. Ha a' te meg-teréfed kezdetin jól hozzá szokol a' Cellában lakáshoz, azután szerelmes lakó-helyed, és kedves vigasztalásod léfszen. Az Isten ez lélek halgatásban, és csendeszen

fzenlételben nevededik minden jószá-
gokban, ebben meg-tanúllya a'Sz. Irás
titkait, ebben telállya fel a' köny-húl-
latásnak folyamit, mellyekben minden
éjjel meg-mossa és tisztogassa magát, ^{Pfal. 6.}
hogy annál baratságosban nyájaskod-
hassék az ő Teremtőjével, mennél tá-
vulban vagyon a' világi zenebonátúl.

A ki azért meg-voníza magát az ő
isméroítúl és barátitul, Isten közelget
a'hoz az ő Szent Angyalival egyetem-
ben. Job embernek rejtekben lenni és
magára gondot viselni, hogy sem ma-
gámul el-feletkezven, csudákat csele-
kedni. Dicfiretes dolog a' Szerzetes-
emberben, midőn ritkán sétál kin, ke-
rűli a' szem-előt forgást, és nem örö-
meft szemléli az embereket.

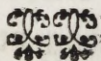
Miért akarod látni, a' mit nem sza-
bad kivannod? El-múlik e' világ, és
annak

annak kívánsági. Vágyódik a' test az ide's tovaavalò járkálásra: de minek-utánna az ora el-múlik, mit nyersz egyebet lelki ismérated terhénél, és szűvednek sok-felé szakadásánál? A' **Prov. 14** vig ki-menetel, gyakran szomorú haza-jövetelen végezódik; és az estveli vigaság, szomorú reggelre válik. Így minden testi örömnek kezdeti kedves; de a' végén meg-mardos, és meg-ól. **Ecc. 1.** Mit láthat sz másut, a' mit helyedben nem látnál? nem előttedé az Eg, a' Föld, és a' több Elementomok? hiszem ezekből vannak alkotva minden teremtet állatok.

Láthat szé valahol valamit olyyat, a' ki fokkáig állandó lehetne az Egalat? Azt hiszed talám hogy kedved telik? Arra soha sem juthatsz. Ha **Ecc. 3.** mindenek szemeid előtt vólnának-is; mi

mi hasznod egyéb-benne, á' heában-
való-latásnál? Emeld-feld szemeidet
Istenhez magas menyben, és könyö-
rögj ö-néki, vétkeidnek és fogyatkozá-
sodnak bocsánattyáért. A' hivolko-
dóknak had a' hivságokat: te pedig
azokra figyelmezz, mellyeket Isten né-
ked parancsolt. Zárd-bé magadra aj-
tódát, és híd hozzád a' te szerelmes Je-
susodat; maradgy ö-vélle a' te Cellá-
ban, mert másút nem találsz olyan-
csendeszféget. Ha ki nem léptél vól-
na, és híreket nem hallottál vólna; na-
gyob lelki békeségben maradtál vól-
na. Mihelyen új hír hallásokban kez-
desz gyönyörködni, szűkfég hogy ot-
tan szűvbéli háboruságokat kezd-
gy szenvedni.

XXI. RESZ.

A' szívnek töredelmessé-
géről.

Prov. 19 **H**A elő akar sz menni a' jóban, Iste-
ni félelemben tartsd magadat,
és felettéb- való szabadságban ne légy,
hanem fenyíték- alát tartsd minden-
érzékenfégedet, és illetlen vigaságra
ne bocsásd magadat. Az szívbeli tö-
redelmességre magad, és az igaz áita-
tóságot fel- találod. Sok- féle jókat
nyújt a' töredelmesség, mellyeket a' fe-
flettség hamar el- veszteget. Nagy
csuda, hogy ember valaha vigadhat e'
világon, a' kiszámkivetésben létét, és
lelkének sok veszedelmét meg- gon-
dollya, és jól- meg- rostállya.

A' mi szívünknek álhatatlansága,
és

és fogyatkozásinkra-valò gondviselet-
lenfége miat, nem érezzük lelkünknek-
férelmit : de sokszor mód nélkül neve-
tünk , mikor inkább sírnunk kellene.
Nincs igaz szabadság, sem tekéletes
vigaság, az Isteni félelem és jó lelki is-
méret-kivül. Bóldog a' ki megválha-
tik minden ide's tova vonjó akadékok-
tul , és az egy Istenes töredelmességre
adhattya magát. Bóldog a' ki magá-
rúl le-rázza , valami megmocskolhat-
tya és meg-terhelheti lelki isméretit.
Emberül viaskodgyal : a' szokás, vissza-
szokással meg-gyózetik. Ha te az em-
berek-től meg tudod vonni magadat,
ők sem igen bolygatnak imadságod-
ban. Az egyéb emberek dolgát maga-
drane végýed, és a' náladnál fellyeb-
valók igýében magadat ne avassád.
Magadra vigjaz mindeneknek-előtte,

és minden szerelmes barátid-felet, magadat incsed leg-először. Ha kedves nem vagy az embereknel, azon meg ne szomorodgyal: hanem azt neheztellyed, hogy nem szinte jó vigyazással viseled magadat, a' mint Isten szolgájához, és áitatos szerzetes emberhez illenék. Gyakran hasznosb és bátorosb, hogy az embernek ne légyenek e' világon sok vigasztalási, főképpen pedig, testiek. Hogy pedig Isteni vigasztalásfoktul meg-fosztatunk, a' vagy azokat ritkábban érezzük, magunk vétke, mert nem keressük a' szívbeli töredelmességet, sem tellyességgel meg nem vettyük a' külső hívságos vigasztalásfokat.

Ismérd-meg, hogy méltatlan vagy az Isteni vigasztalásokra. Sőt hogy méltó vagy sok sanyargatásokra. Mi-
kor

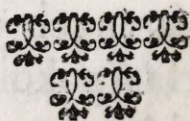
kor valóba töredelmességet érez ember, nehéz akkor néki, és keserű mind e világ. Az Istenes ember elég okot talál a bánkodásra, és köny-húllatásra, mert akár magát meg-tekincse, 's akár felebarattjárul gondolkodgyék, megtapasztallja hogy senki nem él e világ-gon nyomoruság-nélkül. Es mentül inkább magában ízál, annál inkább ke-sereg. Igaz okai belső bánatunknak, és szűvünk keserűségének a' mi vét-keink és fogyatkozásink, melyekben úgy bé keverődzve heverünk, hogy a'mennyei dolgoknak elmélkedésére ritkán érkezhessünk.

Ha gyakrabban gondolkodnál hálalodról hogy-fem hosszú életedről, kétség nélkül ferényeb vólnál magad jobbitására. Ha a' pokolnak vagy purgatoriumnak következendő kinnyát

szűved-szérént meg-rostálnád, azt hiszem, hogy minden munkát és fájdalmat örömeit el-viselnél, és semmi fanyaruságtul nem rettegnél: de mivel ezek szűvünkre nem hatnak, és a'gyengéltetést kedvellyük, nagy túnyaságban és restségben maradunk.

Sokszor lelki fogyatkozásból vagy, hogy a' romlot test ily könnyen zúgolódik. Könyörögj azért alázatosan Istennek, hogy töredelmességnek lelkét adgya néked, és kiálcs-fel Szent Pál. 79. Dáviddal: Uram Isten, táplály engem siralomnak kenyerével, és mérték-szerént adgy italt nékem a'köny-hullatásokban.

XXII. RESZ.

Az Emberi nyomorúság-
nak szemléléséről.

VGyan csak nyavalyás vagy, va-
lahol vagy, 's vala hová fogod
fejedet, ha Istenhez nem folyamolsz. Mit
háborogsz, hogyim kedved's akara-
tod-szerént nem éssik minden dolgod?
Vallyon's, kicsoda az, a' kinek minden Ecccl. 6.
kivánságában kedve telik? Sem én,
sem te, sem egyéb fenkie földszínén ez-
zel nem dicsekedhetik. Senki nincs e'
világon keferűség és busulás nélkül,
sem Király, sem Pápa. Kinek vagyon
leg-jobban dolga? Bizony annak, a' ki
Istenért valamit szenvedhet.

Sokan a' gyengék és erőtlenek-köz-
zúl azt mondgyák: Bezzeg bődöség-
ban

ban él ez, vagy amaz ember! lá mely gazdag, mely nagy Ur! mely hatalmas, és bőcsülfettes! De tekinthetse, csak a' mennyei jókra, meg-látod hogy mind ezek a' világi jók, csak semmik, bizonytalanok, sőt igen terhesek: mert ezeket törődés és rettegetés-nélkül nem birhatni. Nem abban ál embernek boldogsága, hogy e' világi jókkal bővelkedgyék, mert elég embernek a' mivel szűkségét bé-éri. Bizony elég nyavalya e világi élet. Mentül inkább igyekezik ember a' lelki életre, annál kelletlemb néki e' világban, élte, mivel hogy jobban jobban érzi, és világosban láttya a' romlott emberi természetnek fogyatkozását. Mert hogy enni, jnnya kel embernek; hogy alunni, és ébren lenni, hogy nyugodni, és fáradni, és a' természetnek egyéb szűk-

szükségi alá kel vettetni; bizony nagy nyavalya, és az aítatos embernek kéfsz nyomorúság, ki örömeft ment és szabados akarna lenni minden büntül.

Mert valóban meg-terheltetik e' világon a' belső ember a' testi szükségnek gondviseletével. Innen vagy on, hogy Sz. David nagy fohászkodással Psal. 24. kéri, hogy meg-menekedhesse efféle akadékoktól; im ighen szolván: Urám, szabadics-meg engem az én sok-féle szükségimből. De jaj azoknak, kik csak meg sem ilmérk nyavalyás vóltokat. Annál-is nagyob jaj azoknak, kik ugyan szeretik ezt a' nyavalyás állapotot, és el-mulandó életet. Mert fokban, a' kik kézi munkáikkal, sőt küldülásokkal alig érik bé szükségeket, annyira e' világhoz ragaszkodnak, hogy, ha mindenkor it élhetnének,

L

meny-

meny-orzággal keveset gondolnának.

Bezzeg bolond és hitetlen szűvű emberek azok, kik oly igen e földhöz ragaszkodtak, hogy minden eszek kedvek csak a' testiekre veszet. De szegények végtére károkkal meg tanulják, mely el-vetet semmi vólt a' mit oly igen kedvellettek. Az Istennek Szenti pedig, és az Vr Christusnak airtatos baráti, kevés gondot viseltek a' testnek kedvezésére, és a' világ előtt kellemetes dolgokra. De minden remenségek és igyekezetek, a' mennyei jokat óhajtotta; minden kívánságok az örökkévaló, és láthatatlan jókra gerjedezet, hogy a' látható dolgoknak szerezeti valahogy el ne ragadná, és le ne vonná az alávalóságokra. Edes atyámfia, ne had magadban meg hűlni a' lelki előmenetelre-való bizodalmat, mig üdöd,

dőd, és órád vagyon hozzá.

Miért akarod napról napra halogatni szándékodat? Kelyfel, 's mindgyart kezgy hozzá, és mondezt: Most vagyon ideje a' munkának, most vagyon ideje a' harczolásnak, szinte most vagyon ideje magam jobbitásának. Mikor gonoszúl vagyon dolgozod, és nyomorgattatol, akkor vagyon üdőd, hogy lsten előtt érdemely: mind tűzen, Pfal. 65. vizen által kel menned, 's úgy jütsz a' kedves nyugalomra. Ha magaddal nem tusakodol, vétkeidet meg nem birhatod: Valamiezt a' gyarlotestet visellyük, véteknélkül nem lehetünk, sem bánatnélkül nem élhetünk. Eorómeft akarnánk meg-nyugodni minden nyavalyátul: de minthogy el-vesztettük bününkkel ártatlanságot, az igaz boldogságtul-is meg-fosztattunk: szük-

fég túrnunk szenvednünk, és az Isten
 irgalmaságát várunk, mind addig,
 valamig el-múlik e'cfalárd világ, és a'
 halandóság meg-emestetik az élettől.

Bezzeg nagy az emberi gyarlóság,
 mely mindenkor hajlandó a' vétkekre!
 Gen.6. ma meg gyonod bűneidet, holnap is-
 meg azon vétkekben esel. Egy órá-
 ban reá-tekelled magadat, hogy e'töb-
 bé nem léfzen: és égy óramúlva, szin-
 ten ugy meg-esel, mintha eléb semmi
 jó igyekezettel nem lettél volna. Azért
 méltan meg-alázhattuk magunkat, és
 magunknak nagyot nem tulajdonitha-
 tunk, mivelhogy ily gyarlók és hajlan-
 dók vagyunk. Hamar-is el-veszthet-
 tyük azt, tunyaságunkal, a' mit az
 Istennek malafztyával nehezen és na-
 gy fáradsággal találtunk.

Mint léfzünk még végre, ha ily ide-
 jén

jén így el-hattuk magunkat? Jaj nekünk, ha ugy akarjuk magunkat a nyugodalomnak adni, mintha immár békefég és bátorság volna, holot magunk viselésébe csak nyoma sem tesz a Szentlégnék. Bezzeg nagy szükségünk volna rá, hogy újonnan taníttatnánk a jó erkölcsökre, mintha csak most kezdenénk az Isteni szolgálathoz: talám így reménység lehetne jobbulásunkról, és lelki előmenetelünkéről.

XXIII. RESZ.

A' Halálról-való elmékedésről.

ITigen hamar vég lépzen dolгодban; meg-lásd azért mint vagy el benne: ha ma él ember, holnap elenyészik: mikor pedig szem-élől el-

vétetik, hamar feledékenységben mégyen. Oh mely nagy az ember szívének tompasága és keménysége, hogy csak a' jelen-valókról gondolkodik, és a' jövődökre gondgya nincsen! Minden cselekedettedben, és gondolatodban úgy kellene magadat tartanod, mintha e'napon, vagy órán, meg kellene halnod. Ha jó lelkiismeréttel bírnál, nem igen rettegetne a' halál. Jobb volna a' büntül távul járnod, hogy sem a' haláltul futnod. A' halálhoz ha ma nem vagy kész, holnap mint lesz merész? Bizonytalan e' máinap; és mint tudod hogy reád-kél a' holnap. Mi hasznunk hoszu életünkben, holott ily kevés jobbítás vagy on etkölcseünkben? Jaj's nem mindenkor jobbít a' hoszu élet; sőt gyakran öregbíti vétkeünket. Bár csak egy nap viseltük volna

na

na jól magunkat é' világon. Sokan számlállyak esztendeit meg-teréle-
nek : de gyakran kevés látattya va-
gyon jobbulásoknak. Ha rettenetes a'
halál ; talám a' hosszú életben nagyob-
veszedelem talál. Bóldog a' ki minden-
kor halála oráját szeme-előt tartya, és
készül naponként az Istenes halálhoz.
Ha láttal valaha halálra vált embert ;
meg-gondold, hogy azon úton kelné-
ked-is el-menned.

Reggelt ha éred, azt gondollyad
hogy estvét nem érsz. Ha pedig bé-
estveleszel, reggelt ne igírd magad-
nak. Készen légy tekát mindenkor, és
ugy ély, hogy soha réged a' halál ke-
zületlen ne talállyon. Sokan hirtelen
és véletlenül meg-halnak, mert az em-
bernek fia abban az órában el-jő, me-
lyben ingyen nem alítanók. Mikor
amaz

amaz utolsó óra eljövend, fokkal kü-
lömbet kezdsz itélni, az egész el-folyt
életedről; és igen meg bánod, hogy
oly rest és tünny voltál.

Bezzeg bődög és eszes az, a ki ele-
tében igyekezik olyan lenni, a' miné-
mü halálakor kíván találtatni, mert
nagy bizodalmat ad a' jó ki múlásra,
e' világnak tekéletes meg-útálása, a' jó
erkölcsökben-való előmenetelnek buz-
gó kívánsága, a' fenytékben-való élet-
nek szereteti, a' poenitentiának fanya-
rusága, az engeldemességek győ-
rűsége, maga kívánságának elhagyása,
és a' Christus szeretetiért akár-miné-
mü nyomorúságnak fel-vállalása. Mig
egészen vagy, fok jöt cselekedhe-
tel: de ha meg-betegszel, nem tudom
mit mivelhetsz. Kevesen jobbulnak
betegségben: és a' kik szarándokságot
gya-

gyakran járnak, szenté ritkán válnak.

Ne bizzál barátidban és atyádfiai-
ban, se eléb ne halogasd üdvösséged
dolgát, mert vélekedésednél hamaráb
el-felelkeznek te-róllad az emberek.
Job most idején magadra gondot vi-
felned, és Isten-eleibe fok jót bocsáta-
nod, hogy sem egyebek segítségéhez
támaszkodnod. Ha te-magad most
magadért nem szorgalmatoskodol,
vallyon's jóvendőben kinek léssen,
gondgya te réad? Most vagyona'drá-
ga üdő; most vagyon az üdvösség-ke-
reső üdő; most vagyon az igen kedves
üdő. Jaj's hogy jobban nem költöd ezt
az üdőt melyben örök életet nyerhet-
nél! Eljő az üdő, midőn a'te életed job-
bítására, egy napot, vagy egy órát ki-
vánsz: de nem tudom ha meg-nyer-
heted: lhon, édes atyámfia, mely nagy
M vesze-

veszedelemből ki-fefelhetesz, mely nágy félelemtől szabadúlhatasz, ha mindenkor félelemben lélszszes, és szemedelőt forgatod haláloedat! Ugy igyekezzél most élni, hogy haláloed oráján örülhes inkább hogy-fem retteghes. Most kezdgy meg-halni e'világnak, hogy akkor élni kezdhes Christussal. Most útály-meg mindeneket, hogy akkor szabadolson mehes Christushoz. Most sanyargassad testedet pœnitentia tartással, hogy akkor bizonyos bátorsággal lehes.

Oh bolond, mit ígírsz magadnak hosszú életet, holot egy bátorságos napod fines e' világban! Vaj ki-fokan meg-csalamatkoztak, és véletlenül ki-ragadtattak a testből! Menyíizer halottál imillyen szókat: Am amaszt levágták, emé' vizben holt, animának nyaka

nyaka szakadot, amaz étel-közbe megdermedet, amannak játék-közbe letvége? Kitűz's kifegyver-miat, ki dög-halál's ki tolvaj-miat vesz. Így mindeneknek a' halál végét éri, és az emberek élete mint egy arnyék hertelen, elmúlik.

Kiemlekezik csak meg is róllad holtod után? a' vagy kicsoda imádkozik értetted? No, édes atyámfia, no: most cselekedgyél, valamit cselekedhetel, mert csak azt sem tudod mely órában, meg-halsz, és azt sem tudod mi talál holtod-után. Míg üdöd vagy, addig győjcs állandó gazdagságokat: üdvösséged-kivül semmivel semmit ne gondoly, csak az lsteni dologra vigyaz: most szerezz jóakarókat, a' Szenteket, tisztelvén őket, és az ő jó cselekedeteket követvén: hogy mikor ki-

LUC. 10. múlандasz e' világból, azok tégedet
bé-fogadgyanak az örökké-való haj-
lékokban.

Szarándok és jövevény számban
visellyed magadat e' földön, és ugy
mint a' kinek semmi közi nincsen e' vi-
lági dolgokhoz. Szabadságban, és
Istenhez mindenkor fel-emelve tarsad
szűvedet, mert it nincsen maradandó vá-
rasod. Mindennapi imádságodat, és
őhajtasídat, köny-húllatasíddal egye-
tembe, oda fel igazítsad, hogy holtod-
után, a' te lelked bódogúl Istenhez ju-
thasson.

XXIV. RESZ.

Az utolsó itiletről, és a' vét-
keknek büntetéséről.

HEB. 10. Minden dolgaiddban szemed előtt
visellyed az utolsó napot, és
meg-

meg-lásd mint fogsz állani a' kemény
itilő-bírónak széki-előt ; kitől semmi el
nem titkoltatik ; kit ajándékkal meg
nem engesztelhetni ; ki fémmi ment-
ségnek helyt nem ad : hanem itéletiben
a' mi igaz azt követi. Oh nyavalyás-
bolond bűnös ember , mit fogsz felelni
a' minden titkokat által-értő Istennek,
holot sokszor a' meg-haragudot em-
bertől is rettegsz ! Miért nem készülsz
az itélet-napjára , mellyen senkit , más
meg nem menthet, meg sem óltalmaz-
hat, hanem mindennek magárúl elég
szám adása léfzen ? Most hasznos a'
te fáradságod , kedves sirázkodásod,
fogánatos foházkodásod, elég-tételre
és lelked tisztogatására alkوماتos ke-
sergésed.

Elég nagy és üdvösséges Purgato-
riomja vagyón a békeséggel tűró-szen-

vedő embernek, kit midőn boszusággal illetnek, inkább szánakodik az ő ellenfégenek gonofzságán, hogy-fem a maga boszuságán: ki az ellenetörekedőkért örömeit imádkozik, és szüből meg bocsáttya az ellene tet vétke; ki a' mástól bocsánat kérést, fokkára nem halasztya; ki hajlandó a' könyörülteffégre, hogy-fem a' boszú üzésre; ki magát gyakran meg-győzi, és azon igyekezik, hogy testét tellyefféggel a' lélek birodalma alá hódoltassa. Jobb most tisztitanunk magunkat a' büntől, és a' vétkeket ki irtogatni, hogy-fem a' más világi tisztításra halogatni. Bizony csak magunkat csalljuk, a' miteftünknek módnelkül való szeretettel.

Mit fog egyebet emészteni ama'tűz, hanem csak a' te bűneidet? Menyivel többet kedvesz most magadnak, és te-
dest

sted kívánságit követed; annyival keményben lakolsz érette, és több égésfevalót győjtész. A' miben ember vétet, abban nagyobb kánnya lesz. A' rest túnyák, égő ősztönökkel dőföltetnek; a' torkosok, szörnyű éhséggel és szomjúsággal kínoztatnak; a' buják és testi gyönyörűség űzők, lángozó szurokkal és bűdös kénkövel öntöztetnek; az irigyek, mint valami dühös ebek fájdalom-miat ordítanak.

Semminémű bünt nem nevezhetni, melynek maga tulajdon gyötrelme, nem lesz. A' kevélyek, nagy szegény-vallottak lesznek: a' fősvények, fogyatkozot szegénységtől szorongattnak. Az ot-való kínban, nehezebb lesz egy óra, hogy sem it száz esztendeig-való fanyarú poenitentia. Ot semmi nyugadalmok, semmi vigasztalások

láfok nincsen a' karhózzattaknak : it-
 még-is néha szüneti vagyon fáradsá-
 gunknak, és jóakaróinknak vigasztalá-
 sival legeltetünk. Most légy tehát szor-
 galmatos és bűneidért töredelmes, ho-
 gy az ítélet napján bátorságos lehess a'
 meg-dűcsöültekkel : mert akkor az
 Sap. 5. igazak nagy mérészen szembe-állanak
 azokkal, kik őket szorongatták és lá-
 bok alá tapodták. Akkor ítélni fog a' ki
 alázatosan az emberek ítéleti alá veti
 magát: akkor nagy bátorsággal léfzen
 a' szegény és alázatos : retteg pedig
 minden felől, a' fel-fuvalkodó ember.

Akkor meg-ismerszik, hogy igazán
 Pl. 106. csak bölcs volt e' világon, a' ki Christu-
 sért bolond és meg-vettetet akart len-
 ni. Akkor tetczeni fog minden hábo-
 rúságnak békefészes szenvendése ; és
 minden álnakság bé-dugja száját. Ak-
 kor

kor örvendez az aítatos , és keféreg minden féslet ember. Sokkal inkább vígad akkor a' megfanyargátot test , hogy-sem ha mindenkor kedvére hizlaltatot volna. Akkor finyessé változik a' rongyos kóntós , és meg-homályosodik a' gyenge öltözet. Akkor dicsíretesblészen az alázatos hajlék , hogy-sem az aranyas palota. Akkor hasznosb lesz az álhatatos békefeges tőrés , hogy-sem az egész világnak hatalmafsága. Akkor fellyeb magasztaltatik az együgyű engedelmeffég , hogy-sem , e' világnak minden ravafzsága. Akkor inkább örvendeztet a' tiszta és jó lelki isméret , hogy-sem a' világi mély bölcseség. Akkor többet nyom a' gazdagságnak meg-útálása , hogy-sem a' földieknek minden kincse. Akkor inkább vigadsz aítatos imádságin

N

don,

don, hogy-fem kedves lakodalmidon. Akkor nagyob örömed leszén a' mértékletes halgatáson, hogysem a' hoszu trécsélésen. Akkor többet érnek a' szent cselekedetek, hogy-fem a' sok szép beszédek. Akkor inkább tetszik a' kemény élet és fanyaru poenitentia, hogy-fem minden e' földi gyönyörűség. Tugy most egy keveset szenvedni, hogy akkor nagy-obbaktul legyen menedéked. It próbáld-meg először, mit szenvedhetnél ezután. Ha most ily keveset szenvedhetisz, miképpen tűrheted, és szenvedheted az örökké-való kínokat? ha most egy kis szenvedésért, így békételenkedel, akkor tehát mire viszen a' pokol kínnya? Bizony, két örömet nem vehetsz, hogy e' vilagonis gyönyörűségben ély, és osztán Christussal-is uralkodgyál.

Ha

Ha mind e' mai napig mindenkor nagy böcsületben és gyönyörűségben éltél volna-is, mi hasznod volna benne, ha ezen szem-pillantásban meg-kellett-e halnod? Mind csak hivság azért minden, az egy Istennek szereteti és hív szolgálattya-kivül. Mert ugyan-
is, a'kitellyes szűvből szereti az Istent, sem haláltúl, sem kinoktúl, sem ítél-
tül, sem pokoltúl nem fél, mivelhogy a'tekélletes szeretet, bátorságos út-
nyit az Istenhez való járulásra. A'ki-
nek pedig még-is gyönyörűsége va-
gyon a'bűnökben, nem csuda há ret-
teg a'haláltul és ítélettül. Mindazáltal
jó az-is, hogy, ha a'tiszta szeretet meg-
nem vonszon téged a gonosztul, bár
csak a'pokol félelme zabolán tartoz-
tásson. Ugyan-is a'ki az Istennek félel-
mét hátra hagyja, sok ideig nem lehet

Rom. 8.

állandó a'jóban , de hamar az ördög
törében akad.

XXV. RESZ.

Egész életünknek buzgó
meg-jobbitásárául.

2. Tim. 4 **E** Bren és szorgalmatoſon forgód-
gyál az Iſteni ſzolgalatban , és
gyakran meg-gondold. Mirejöttél , s
miért vettél búcsút a'világtúl? Nem,
azérté hogy életedet Iſtennek ſzentel-
néd, és lelki emberré lennél? Gerjegy-
fel azért a'jóbanvaló nevedéſre,
mert rövid nap el-véſzed munkádnak
bérét; akkor oſztán nem léſzen félelem
és bánat a' te határidban. Moſt mun-
kálkodol egy kicsinyt, és ezennel nagy
nyugodalmot , ſőt örökké-való viga-
ságot nyerhetſz. Ha te a'munkában,
híven

híven és serényen forgódol, kétség nélkül az Isten is hív és bővkező léfzen a' fizetésben. Ió reménységben kel lenned, hogy a' bódogságnak koronáját el-veszed: de bátorságot nem kel venned, hogy valahogy meg ne tűnyűly, vagy fel ne fuvalkodgyál.

Midőn egy valaki, nagy lelki nyughatatlansággal, félelem és reménységközöt gyakran habozna, és egykor meg-epedvén bánattyában, egy óltárelőt a' templomban le-borúlt volna imadságában, ezeket forgattya vala magában: Vaj ha tudnám, ugymond, hogy végig a' jóban meg-maradnék! Es mindgyárt az Istennek belső feleletit hallá: Mit cselekednél ugyan ha ezt tuthatnád? azt cselekedgyed most, a' mit akkor fognál cselekedni; és jó bátorságban léfzsz. Es mindgyárt meg-

vigasztaltatván és meg-vastagítottatván,
 az Istennek jó akarattjára hagyá ma-
 gát; és megszűnék benne a' nyughatat-
 lan tetovázás, nem-is fárasztotta az-
 után magát gondos tudakozással, ho-
 gy végére menne, mi legyen az Isten-
 nek kedves kellemetes akarattja, min-
 denjónak el-kezdésében és véghez vi-
 telében.

Rom. 12.
 Pt. 36.

Bizzál az Urban, és jót cseleked-
 gyél, ugymond Szent Dávid: birjad a'
 földet, és az ő gazdagságival legelte-
 tel. Egy dolog vagyon, mely sokakat
 meg tartoztat az elő-meneteltől és éle-
 tek jobbításától; tudni illik, az egy ke-
 vés munkátúlvaló irtózás, vagy a' baj-
 vivásnak bajos volta. Ugyan-is leg in-
 káb egyebek-felet azok gyarapodnak
 a' jószágos erkölcsökben, kik a' szűlyös
 és vélek leg-inkáb ellenkező dolgokat
 nagy

nagy emberféggel meg igyekezik győzni. Mert ott vagyon embernek nagyobb elő-menete, és ott nyer Istentől bővebb malasztot, a'hol önnön-magát leginkább meg-győzi és öldökli. De nem egy-aránt vagyon kedvek mindeneknek a' baj-viváshoz, és a' világnak-való meg-haláshoz: Azért a ki szorgalmatoson igyekezik, sokkal eléb mégyen dolgában, ha szinte több vétke-indúlatok vannak-is benne, hogy-sen más, a' ki szilídebb erkölcsű, de késedelmes a' jóban-való elő-menetelre. Két dolog használ főképpen az ember életének derék jobbítására; tudni illik, hogy erővel el-vonnyá magát attúl, a' mire vétke-sen hajol a' természet; és valóban serénykedgyék annak a' jónak meg-nyerésében, melyre nagyobb szükség vagyon. Azt-is igen el-távoztasd, a' mit

a' mit gyakrabban nem javallasz egyebekben.

Mindenekből végy éppületet magadnak : Ha jó példát látsz vagy hallasz, azok követésére fel-gerjegy. Ha valami fedhetőt látandasz, meg-ódmagadat, hogy azt ne cselekedgyed : ha valaha chelekédted, mennél hamarébb meg-job bícsad magadat. A'mint a'te szemed egyebeket szemlél, úgy viszon-tag te is egyebektől megjegyeztetel. Oh mely kedves és gyönyörűleg esdolog, midőn Istenhez gerjedező, airtatos, jó fenyték alatt élő atyafiakat látunk! mely szomorú és nehéz, mikor rendetlenekre, és hivatallyokban el nem járókra nézünk! Oh mely veszedelmes a'hivatalnak fogadása mellől elmenni, és abban foglalni magát a'mi reá nem bízott!

Eszed-

Észedben forogjon el-tekéllet szándékod, és szemed-előt hordozda megfeszült JESVS Christus példáját. Vagyon min pirúlnod, meg-tékvén a' Christus JESVSnak életét, hogy mind-eddig sem szabta jobban az ő életéhez magadat, noha régtől-fogva nyomod az Isten úttyát. A'mely szerzetes ember figyelmetesen és aitatofon foglallya magát a' mi Vrunk szentfeges életének és szenvedésének elmélkedésében: minden hasznos és szükség dolgokat bővfégeten fel-ralál abban: nem-is szükség, hogy JESVS-kivül valamit jobbat keresen. Vajha a' meg-feszült JESVS szűvünkbe szállana, mely hamar elég tudósok lennénk!

A jó szerzetes, mindeneket megfogad, és jól el visel, valamiket néki

O

paranc-

parancsolnak. De a' rest és túnya szerzetesnek egyik nyavalyája másikat éri, és minden felől nyavalyákat szenved: mert belső vigasztalása nincsen, külső vigasztalást pedig nem szabad keresni. A' mely szerzetes ember fenyték-alat nincsen, közel jár a' veszedelemhez. A' ki lágyab és ágassbútat keres, mindenkör törődik, mert vagy egy vagy más nem tetczik néki.

Mint élnek sok egyéb szerzetesek, kik elég kemény életet viselnek a' Kalostrombéli fenyték-alat? Ritkán, mennek szem eleibe, magokat megvonnyák, szűkön tápláltatnak, temérdek öltözetet viselnek, sokat faradnak, keveset szólnak, sokkáig vigyáznak, idein kelnek, hofzszan nyujtyák imádságokat, gyakran olvasnak, és magokat erős fenytékben tartják. Fordic-
 sad

lad izemeidet a' Carthusiánusokra, Cisterciensisekre, sok egyéb szerzet-béli Barátokra és Apáczákra, miképpen minden éjszaka az Isteni dicsiretekre fel-kelnek: szégyen volna, bizony, ha te ily szent dolgokban résztelkednél, a'hol a' szerzetes embereknek ennyi fokaása vigan énekel Istennek.

Vajha semmit egyebet nem kellene mivelnünk, hanem csak a' mi Urunkat Istenünket szünetlen tellyes szüvel és szájjal dicsírnünk! Vajha soha se ennünk, se innunk, se alunnunk nem kellene, hanem csak mindenkor az Isteni dicsíretben, és a' lelki dolgoknak gyakorlásában foglalhatnók magunkat! bezzeg úgy sokkal boldogbak volnánk hogy sem mostan, midőn a' testnek akár-minémű szükségében-is szolgálunk.

lunk. Vajha nem találkoznának efféle szükségink, hanem csak lelkünket kellene mennyei eledelokkal táplálnunk! mellyeket jaj, s mely ritkán kóstolunk.

Mikor arra jút az ember, hogy semmi teremtet állattúl nem vár vigasztalást, akkor kezd először az Isten néki valóba tetczeni; akkor e világnak minden forgását lelki háborgás-nékül veszi; akkor sem a nagy dolgokban nem örvendez, sem akár miapprólékon nem törődik; hanem tellyességgel és nagy bizodalommal Istenre támasztja magát, a ki ő néki minden mindenekben; kitúl semmi el nem vész; és kinek semmi meg nem hal: hanem ő néki, mindenek élnek, és akarattya szerént, magok vonogatása nélkül szolgálnak.

Ecc1.7.

Mindenkor új emlékezetben légyen nál-

nállad a' te utolsó véged, és hogy az elvesztet üdöd, meg nem tér. Szorgalmatosság és fáradságnelkül, soha a' jószágos dolgokban elő nem mehetsz. Ha meg kezdesz hűlni, rosszul kezdesz lenni : Ha pedig serényen fogsz dolgozhoz, nagy lelki csendességet nyerhetsz ; a' munka-is könnyebben esik az Istennek, segítségéből, és a' jószágos erkölcsökhözvaló szeretetből. A' szorgalmas, és Isteni szeretettel gerjedező ember, kész mindenre. Nagyob fáradság, a' vétkek és gonosz indulatok-ellen tufakodni, hogy-sem a' testi munkákban veritékezni. A' ki apró-lek vétkeket el nem kerül, lassan-lassan nagyobbakban esik. Estve mindenkor vígan lélsz, ha a' napot hasznos dolgokban mulattad. Magadra vigyaz, ferkeged magadat, incsed magadat;

Apoc. 3

Eccl. 19

gadat ; és akárki mint 's hogy legyen
de te, magadat vesztében ne haggyad,

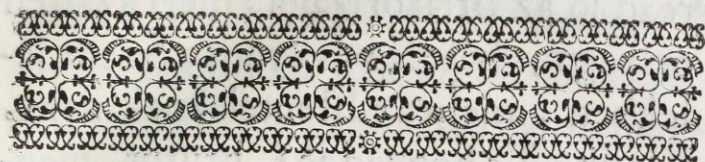
A'menyire magadat a'jo igyekeze-
tre meg-erőlteted, annyira

léfszen előmene-

teled.

MASO-

MASODIK KEÖNYV.

I. RESZ.

A' belső maga-viseleőrül.

Il-bennetek vágyon az Isten Luc. 7.
országá, ugymond az Ur.
Térj tellyes szűveddel az
Vrhoz, és szakadgyel e'
nyomorúlt világtúl, és nyugodalmat
talál a' te lelked. Vtáld meg a' külső
dolgokat, és magadat adgyad a' belső
lelki dolgokra, meg látod, hogy te-
réad

Rom. 14 réad jó az Isten országa : mert az Isten országa , békeség és öröm a Szent lélekben , mely az Istenteleknek nem adatik. Te hozzád jó Christus, megmutatván néked az ő vigasztalását, ha tebenned méltó lakást készítesz néki.

Pr. 44. Minden ő dűcsőssége és ekeffége belől vagyon, és ottelik néki kedve. Gyakran meg-látoggattya a' lelki dolgokban foglaltos embert; édesdeden szol beszél véle; kedvesen vigasztallja ; sok békeséggel és álmélkodtato nyájafsággal legelteti.

Joan. 14 No tehát te is hiv lélek, készícsd-el ennek a te jegyefednek szűvedet, hogy méltoztassék te hozzád jöni, és te benned lakni. Mert ő imígyen szol: Ha ki engemet szeret, az én beszédemet megtartja, és ő hozzája megyünk, és ő-nála lákohelyt szerzünk : Agy helyt azért

azért Christusnak, és mindeneket ő
 kivűle rekesz-ki. Ha az Ur Christus
 tiéd léend, elég gazdag vagy, és meg-
 éred véle. Eo léfzena'te gondviselőd,
 és minden igyedben hív szó-szólód,
 hogy szűkséged ne légyen az emberek-
 ben vetet reménlégre. Mert az em-
 berek hamar el-változnak, és herte-
 lenféggel elfogynak Christus pedig
 örökké meg-marad, és álharatoson vé-
 gig veled tartya.

Nem kel nagy bizodalmat fondálni Hier.17
 a'gyarló és halandò emberen, bár igen
 hasznos és kedves légyen is. Nem kel
 azon is felettéb szomorkodni, hogy
 néha verseng és ellened szól. A' kik
 ma veled tartják, holnap ellenkezőid
 lehetnek; és az emberek, mint a szél,
 gyakran meg-fordúlnak. Minden bi-
 zodalmadat lstenben vessed, ő légyen

P

a'te

a'te félelmed és szerelmed. Meg-felel
 ő te éretted, és azt cselekefzi veled a'
 Heb. 13. mi legjób. It nincs maradando vára-
 fod: és akárhol légy-is, idegen és jöve-
 vény vagy: nem-is léfszen soha nyugo-
 dalmod, hanem ha tellyefféggel Chri-
 stushoz ragaszkodol.

Phil. 3. Mit nélsz it két-felé, ha nem ez a'te
 nyugodalmadnak helye? Menyben-
 kel a'te állandó lakásodnak lenni; és
 mint úton jártodban, csak úgy kel min-
 den e'földi dolgokat szemlélned. Min-
 denek el-múlnak, te-is véllek egye-
 temben: meg-lásd hogy hozzájok ne-
 ragaszkodgyál, hogy meg ne fogataf-
 sál el ne vesz. Annál légyenek gon-
 dolkodásid a'ki magasságban lakik; és
 könyörgésidet szüntetlen, Christus-
 hoz bocsássad. Ha elmélkedni nem-
 tudsz a'mennyei mélyféges dolgokról,
 nyu-

nyugodgyál meg a' Christus kín-szenvedésében, és az ő mélységes sebeiben örömezt lakjál. Mert ha a' JESVS sebeihez, és drágalátos bélyegihez aita-
tofsággal folyamlasz, haboruságidban nagy vastagítást érzel, nem-is sokat gondolsz velle, ha az emberektől meg-
utáltatol, és könnyen elszenveded a' rágalmazó szókat.

Christus is meg-utáltatott e világon az emberektől ; és nagy szűgfégiben, ismerőitől és jó barátitól, a' gyalázatok-közöt el hagyatott. Christus szenvedni akart és meg-utáltatni ; te még-is merész valaki ellen panaszolkodni ! Christusnak ellenségei voltak, és ragalmazói ; azt akarodé hogy néked minnyájan barátid és jó tévőid legyenek ? Honnan koronáztatik-meg a' te tűrésed, ha semmi ellenkezés nem talál te-
P 2 ged?

2. Tim. 2 ged? Ha semmi galibát nem akarsz fzenvedni, vallyon smint léfszsz Christusnak baráttya? Túrj Christussal és Christusért, ha Christussal akarsz uralkodni.

Ha egyszer ugyan valöba a' Christus titkainak belfő tárházában mentél volna, és egy kevéssé meg-izelítetted volna az ő gerjedező szeretetit; bezeg sem hasznoddal, sem alkolmatlanságiddal nem gondolnál, hanem inkább örvendeznél midön gyalázattal illetettel-mert a' JESVS szerelme, maga meg-utálást szerez emberbe. A'ki szereti JESVST és az igazságot, a'ki igazán lelki ember, és az illetlen vágyódásfoktul meg-szabadult; akadéknélkül Istenhez fordíthattya elméjét, és lélek-szerént magát maga-felibe fel-emelvén, gyönyörűségesen nyugodhatik.

A'ki

A' ki mindent csak úgy itél a mint magában vagyon, és nem az emberek szava's böcsülleti-szerént, az bezzeg igazán bölcs ember; és Istentől, nem emberektől tanittatott. A' ki a' belső lelki dolgokban el tud járni, és a' külső dolgokat kevésre böcsüll, sem helyt nem keres, sem üdőt nem vár az aita- tofságnak gyakorlására. A' lelki ember, hamar magához tér, mert soha nem adgya magát tellyességgel a' külső dolgoknak. Nem szerez akadékyt néki a' külső munka, sem az egy ideiglen- való szükséges foglalatofság: hanem úgy szabja magát a' dolgokhoz, a' mint jőnek. A' ki belső-képpen jól vagyon rendelve, nem gondol az embereknek csudálatos és visszafordúlt magok-vise- lésével. Annyi akadáka és nyughatat- lansága vagyon az embernek, a' me-

nyíre magát a' világi dolgokhoz kapcsolja.

Rom. 8.

Ha jól volna dolgod, és lelked tiszta volna; mindenek jódra és elő-menetelére fordulnának. Azért nem tetszik fok dolog néked, és azért háborod meg gyakorta, mert még tekelltetesen magadnak meg nem hóltál, és a' földi dolgoktól, el nem ízakadtál. Semmi ugy meg nem mocskollya, sem meg nem kötözi az ember szívét, mint a' teremtet állatoknak modnéikül-való szerelme. Ha meg-veted a' külső vigasztalásfokat, szabadon elmélkedhetel a' mennyei dolgokról, és gyakran örvendezhetsz belső-
képpen.

II. RESZ.

Az Alázatofságról.

NE igen gondoly velle, ki fogja
 néked pártodat, ki támad elled :
 hanem azon fáradság, és szorgalmatoskodgyál, hogy minden dolgaidban Isten légyen veled. Légyen jólelkisímereted, és az Istentől elég óltalmad lész: mért a'kit Isten akar segíteni, nem árthat annak senki gonofsága. Ha te tudsz halgatni és tűrni, kétség nélkül meg-látod az Istennek segitségét. Eő tudgya idejét és modgyát a' te szabadulásodnak, és azért kel magadat tellyesléggel ő reá bízod. Istené a' segitség, és minden gyálázattulvaló meg-szabadítás. Sokszor igen, hasznos az alázatofságnak nevelésére,
 hogy

Rom. 8.
 & 19.
 Cor. 4.

hogy egyebek tudgyák és meg-dorgallyák a' mi fogyatkozásinkat.

Mikor az ember magát meg-alázza fogyatkozásáért, akkor egyebeket is könnyen megengesztel, és az ő reá neheztelőket kevés munkával megnyihíti. Az alázatos embert, óltalmazza, és meg-szabadítja Isten: az alázatosot, ízereti és vigasztallja: az alázatoshoz nyújtja kegyelmét, és lenyomattatása-után fel-emeli őtőt nagy dicsőösségre. Az alázatos embernek, meg-jelenti titkait az Isten, és őtet magához édesden vonzza. Az alázatos ember ha meg-gyaláztatik-is, elég békeségbe marad, mert az Istenben, és nem e világban helyeztette csendes-ségét. Külömben ne itild hogy valaményire elő-mentél, hanem ha magadat mindeneknél aláb valónak alítod.

III. RESZ.

A' jó békeféges emberről.

ELőben magadat tarcsad békefé-
ben, akkor osztán egyebeket is bé-
keltethetsz. A' békefég-szerető cse-
desz ember, hasznosb az alkolmas tú-
dónál. A' háborodot elméjű ember,
a' jót is gonoszra vonzza, és könnyen
gonosznak hiszi. A' jó és békefég-sze-
rető ember, mindeneket jóra magya-
ráz. A' ki csendesz békefégben va-
gyon, senkire nem gyanakodik. A' ki-
nek pedig nincs helyén szűve és fel-há-
borodot, külömb-külobb gyanusá-
goktól hordoztatik : maga sem nyug-
szik, mást sem hágy nyugodni. Gyak-
ran ollyat mond, a' mit el kellene hal-
gatni : és azt el-mulattya, a' mit hasz-

1. Cor.
13.

Q

nosb

Mat. 7. nosb vólna cselekedni. Igen ízemes-
 abban, a' mire egyebek kötelesek : de
 azt könnyen elnyegi, a' mivel maga
 tartózik. Elsőben-is azért, a' magad
 jobbítására igyekezzél, úgy osztán
 méltan figyelmezhetfz felebarátod
 jobbulására.

Igen jól tudod a' magad cselekedetét
 mentegetni és szépíteni, de az egye-
 bek mentőseget nem akarod bé-venni.
 Méltób vólna hogy vádolnád maga-
 dat, és felebarátodat mentenéd. Ha
 Gal. 6. azt akarod hogy egyebek visellyék a'
 te terheted, te-is fel vállald a' más ter-
 hét. Nézd menyre távúl vagy még az
 igaz atyafiúi szeretettől, és alázatos-
 ságtól, mely nem tud senkire haragud-
 ni vagy bofzonkodni, hanem csak ma-
 gára! Nem nagy dolog, a' jókkal és
 szelidekkel nyájaskodni; mert termé-
 szet-

szet-szerént tetczik ez mindeneknek :
és kiki örömeft békefégben marad , és
azokat inkább kedvelli a' kik övele tar-
tyák : de hogy a kemény és vissza-for-
dült , vagy a'fenyíték-ellen rugódozó,
és velünk ellenkező emberekkel béke-
féggel élhelsünk , az bezzeg Istennek
nagy ajándéka , és félette dicsíretes és
emberféges cselekedet.

Vannak ollyak , kik magok-is cse-
desfégben élnek , egyebekkel-is béke-
féget tartanak. Ollyak-is találkoznak,
kik magok sem nyughatnak , és egye-
beknek sem hannak békét : másokat
meg-terhelnek , de magoknak minden-
kor nagyob-terhekre vannak. Vannak
vilzont , kik magokat békefégesen vi-
felik , és igyekeznek azon , hogy egye-
beket-is békefégre vigyenek. Minda-
záltal ebben a' nyomorúlt világban ,

tellyes békefégünk az alázatos szenvedésben ál inkább, hogy sem a' mi akaratunk-ellen-való dolgoknak elkerülésében. A' ki jobban tud tűrni, nagyobb békefégben marad: az ilyen ember, maga-ellen diadalmas, világnak ura, Christushnak baráttya, menyországnak örököse.

IV. RESZ.

A' tiszta szüvrűl, és együgyű szándékrűl.

K Et szárnyon emeltetik-fel ember a' földtűl, tudni illik az együgyűsége és tisztaságon. Az együgyűségnek, szándékunkban; a' tisztaságnak, kívánságunkban kel lenni. Az együgyűség, Istenhez szándékozik: a' tisztaság, őtet meg-fogja's meg-köftollja.

Sem-

Semmi jó cselekedet néked akadékol-
nem szerezh, ha belől az illetlen kíván-
ságoktól ment léfszsz. Ha egyébre nem
igyekezel, és mást nem keresz, hanem
csak az Istennek kedves akarattját és
felebáratod hasznát, belső szabadság-
ban örvendezhetsz. Ha a' te szűved
igyesen úton járna, minden teremtet-
állat, életednek tüköre, és szent tudo-
mányoknak könyve volna. Nincs oly
kisdéd és el-vetet teremtet állat, me-
lyben az Istennek jó-volta nem tün-
döklenék.

Ha te belső képpen jó és tiszta vól-
nál, bezzeg mindeneket akadéknélkül
látnál és jól által-értenél. A' tiszta szűv,
általhattya az egeket és a' poklot. A' ki
minémű belől magában, olyan itele-
tet téfszen külső-képpen. Ha e' világon
vigaság vagyon, az a' tiszta-szűvű em-

bernek birtokában vagyon : és ha valahol inség és lelki szorongatás vagyon, azt leg-jobban érzi a gonosz lelki isméret. Mint a' vas, midőn tűzben tétetik, elveszti a' rozsdát, és tellyességgel tűzes léfzen : ugy az ember, midőn tellyességgel Istenhez térül, a' restségből ki-öltözik, és új emberré változik.

Mihent emberbe meg kezd hűlni a lelki buzgóság, mindgyárt irtózik akar-mi kis munkátul, és örömeft kap a' külső vigasztaláson. De mikor te-kelltetesen meg kezdi magát gyôzni, és emberül kezd az Isten úttyán járni, akkor cfak femminek alíttya, a' mit annak elötte füllýosnak tart vála.

V. RESZ.

Az embernek maga meg- vizsgálásául.

F Elettéb nem hihetünk magunk-
nak, mert gyakran Isteni malaszt
és lelki érzékeniségnélkül szükölkö-
dünk. Kevés világosság vagy on ben-
nünk, attúl is restségünk-miat hamar
meg-fosztatunk. Gyakran eszünkbe
sem veszük, hogy belől oly vakok va-
gyunk: gyakran gonoszúl cselekezzünk,
és gonoszból mentegettyük. Néha
bolzúból viseltetünk, és szent indulat-
nak alittyuk. Egyebekben, akár-mely
aprólékot meg-feddünk; magunkban,
nagyobb dolgot is sikestégre vészünk.
Elég hamar meg-erezzük, és nagyra-
viszük ha mit másóktúl szenvedünk:
de

de menyit tőrnek egyebek mi töllünk,
eszünkbe sem vészük. A' ki jól's igazán
maga dolgait meg-fontolná, oka nem
völne hogy mást gonoszul meg ítélne.

A' belső dolgokban foglalatos em-
ber, magára-való gondviselését, min-
den gondgyánál nagyobnak tartya : és
a' ki magára szorgalmatosan vigyáz,
könnyen meg-ója magát hogy mást
meg ne szollyon. Lelki és aítatos em-
ber soha nem lészesz, hanem ha az
egyebek dolgairól halgatsz, és tennen-
magadra kiváltképpen vigyálsz. Ha-
tisztán csak az Istenre, és magadra vi-
gyálsz, igen kevéssé indulsz meg azo-
kon a' miket kívül érzesz.

Vallyon's hol vagy, mikor magad-
nál nem vagy? és midőn mindeneken
által-mentél, magadról el-felelkezvén,
mit használtál véle? Ha békeséged-
nek,

nek, és Istennel igaz egygyeségednek
kel lenni, szükség hogy mindeneket
hátra hagy, és csak egyedül magadat
viseljed szemed előtt.

Annak-okaért, úgy lélszen nagy elő-
mented, ha meg-vonszod magadat
minden e'világi gondoktól. Ha pedig
valami el-mulandót nagyra kezdesz
bőcsülni, igen hátra-maradsz. Sem-
mit nagynak, semmit felséges, semmit
kedves, semmit kellemetes dolognak
ne tarcs, hanem csak tisztán az Istent
és a' mi Istentről való. Mind hívásnak
alicsad, valami vigasztalás származik
a' teremtet állatból. Az Isten szerető
lélek, mindeneket az egy Isten-kivül
meg-útál. Csak az egy örökké-való,
és meg-mérhetetlen, mindeneket bé-
töltő Isten, a' léleknek vigasztalása, és
a' szívnek igaz öröme.

VI. RESZ.

A' jó lelki isméretnek vigagárul.

2. Cor. 1.

A' Jám bor embernek dűcsőssége, a' jó lelki isméretnek tanu-bizonysága. Légyen jó lelki isméreted, és mindenkor vig-lélszsz. A' jó lelki isméret, fokat el-viselhet, és igen vig az ellenkező gonosz szerencsében-is. A' gonosz lelki isméret, mindenkor retteg, és nyughátatlan. Edesdeden nyugodhatol, ha lelki isméreted nem vádol. Külömben ne vigadgy, hanem csak mikor jót cselekekszel. Soha nincs igaz örömek, sem belfő békeségek a' gonoszoknak: mert az Ur mondgya; hogy, békeségek nincsen az Istenteleneknek. Ha szinte azt mondgyák-is; Békeség-

Esa. 57.

kefében vagyunk, semmi gonosz nem
szál reánk; és ki mér ártani nekünk?
Ne higgy nekik, mert hirtelen fel-ger-
jed az Istennek haragja, és semmivé té-
tetnek az ő cselekedetek és az ő gondo-
lattyok el-vesznek.

A' haboruságokban dicsekedni, nem
nehéz azoknak, kik Istent szeretik; Rom. 8.
Gal. 6.
mert ez, a' Christus kereszttiben-való
dicsekedés. Rövid dúcösség az, mely
embertől adatik, és el-vétetik. A' vi-
lági dúcösséggel mindenkor, egygyüt-
jár a' szomorúság. A' jámborok dúc- 1. Cor. 11.
össége, nem emberek szájába, hanem
magok lelki észmeretibe vagon. Az
igazak vigasága Istentől és Istenbe va-
gyon, örömek az igazságrul. A' ki az
igaz, és örök dúcösséget kívánna,
nem gondol a' világi dúcösséggel; és a'
ki a' világi dúcösséget űzi, vagy ezt szü-

ből nem utálja, bizonyos jelenfégét adgya, hogy a' mennyei bődogságot tekéltetesen nem fzereti. Nagy lelki cfendeflége vagyon annak, a' ki az emberek dicfíretivel, és szidalmával nem gondol.

Könnyen meg-elégfzik, és cfendefzedik a' kinek tífzta lelki ífmereti vagyon. Szenteb azzal nem vagy hadicfirtetel, sem aláb-való ha gyaláztatol. A' ki vagy, ugyan cfak a' vagy: nagyobnak sem mondathatol annál, a' minémű vagy Isten előt. Ha meg-gondolod, mi vagy belől magádban, nem gondolsz azzal, mit fzolnak felölled az emberek. Az ember, fzinedet, áz Isten fzüvedet láttya. Az ember, cfak a' külfő cfelekedetet nézi; Isten pedig, az igyekezetet fontollya. Bizonyos jelenfége, az alázatos léleknek, ha min-

mindent jól cselekekezik, és maga felől keveset tart. Nagy tisztaságnak, és belső bizodalomnak jelensége, midőn ember a' teremtetet állatoktól semmi vigasztalást nem kíván.

A' ki semmi külső bizonyyságot maga mellé nem keres, meg-tetczik hogy tellyességgel Isténre hatta magát: mert a' Szent Pál mondása szerént, nem az kellemetes a' ki magát ajanlya, hanem a' kit Isten dicsír. A' lelki embernek alapattya az, hogy belső-képpen Istennel járjon, kívül illetlen kívanságtól kötve ne tartassék.

VII. RESZ.

JESUSnak mindenek fel-
let-valószerezetirül.

B Oldog a' ki érti, mi légyen a' JESUS-
szeretni, és magát JESUS-

ért meg-utálni. Eggyk szerelmesedet,
 masikért el kel hadnod, mert JESVS
 azt akarja, hogy egyedül mindenek
 felet szerettessek. A' teremtet állat,
 szereteti csalárd és álhatatlan: a' JE-
 SVS szereteti hív és álhatatos. A' ki
 teremtet-állathoz ragaszkodik, az el-
 esendővel elesik: a' ki JESVS ko-
 ragaszkodik, örökké állandó léfzen. Sze-
 reffed JESVST, és barátságodban
 tarcsad, ki, ha mindenektől elhagya-
 tol-is, téged el nem hágy, és nem szen-
 vedi hogy végre elvesz. Mindentől
 egyébtől meg kel valamikor válnod,
 vagy akarod, vagy nem.

JESVShoz ragaszkodgyál, mind
 éltedben, holtodban: és annak hívfé-
 gére bizzad magadat, ki egyedül segí-
 teth téged, mikor mindenektől el-
 hagyatol. A' te szeretőd erkölcsé az hogy
 fenkit

senkit mást társul nem vészén, hanem
egyedül akarja a te szűvedet birnya, és
mint király fzekiben, ugy akkor ab-
ban űlni. Ha te jól meg-tudnád maga-
dat űressíteni minden teremtet állat-
túl, örömeft veled laknék JESVS.
Mind veszet dolognak tapasztalod,
valamit JESVS kívül emberekben,
helyheztecz. Ne bizzál, se ne tamász- Iſai. 40.
kodgyál az űres nádhoz, mert min-
den test széna, minden ő dűcsőssége,
mint a széna virág el esik.

Hamar meg-csálatkozol, ha csak az
emberek külfő tettetire figyelmesz.
Mert ha egyebekben keresed a magad
vigasztalását, és hasznát, gyakran ká-
rát érzed. Há mindenekben JESVST
keresed, bizonynyal meg-találod I E-
SVST. Ha pedig magadat keresed,
magadat-is meg-találod, de tulaydon
vesze-

veszedelmedre. Mert sokkal ártalmasb magának az ember, ha IESVS nem keresi hogy sem az egész világ, és minden ellenségi.

VIII. RESZ.

A' Jefussal- való nyájas társalkodáfrul.

Mikor IESVS jelen vagyon, mindenek jól vannak, és nehéznek nem tetczik semmi. Mikor pedig IESVS jelen nincsen, mindenek füllyosok. Mikor IESVS belől nem szól, semmi a külfő vigasztalás; Ha pedig IESVS csak egy szót mond is, nagy vigasztalást szerez. Nemde Maria Magdolna né mingyárt felkeleje a helyről mellyen sir vala, mihent azt mondanéki Mártha. Itt vagyon a' Mester,
és

és téged hi? Bóldog óra, melyben IESVS a' fíralomból, lelki vigasztaláfra hí. Oh mely sovány, és kemény vagy, IESVS nélkül! mely esztelen, és hívfágos vagy, ha valamit kívánsz IESVS kivül! Nem nagyobb káre ez, hogy sem ha az egész világot él-vefzte-
 ned?

Mat. 16

Mit adhat néked e' világ IESVS nélkül? IESVS nélkül lenni, kemény pokol. IESVS sal lenni, gyönyörűséges paradicsom. Ha IESVS ve-
 led lész, nem árthat semmi ellenség. A'ki IESVST meg talállya, jó kincset talál, főt minden jó felet-való jóra talál. A'ki IESVST el-vefzti, igen
 fokot vefzt, és többet az egész világnál: leg szegényeb a'ki IESVS nélkül él; leg gazdagab a'ki jól vagyon IESVS sal.

Rom. 8

Luc. 12

S

Na-

Nagy mesterfég, a' ki tud IESVS-
sal nyájaskodni; és igen nagy okofság-
gal bír, a' ki IESVST meg-tudgya tar-
tani. Légy alázatos, és békeféges, és
veled léfzen IESVS. Légy aítatos és
csendesz, és veled marad IESVS. El-
idegenítheted IESVST, és az ő ma-
lasztyát elvesztheted, ha külfő dolgo-
kra akarsz hajolni. Ha pedig őtet el-
kergeted, és elveszted, kihez folya-
mol, és kit fogadsz barátodda? Jó aka-
ro barátod nélkül kedvesen nem él-
hecz; és ha IESVS nem leend min-
den egyebek felet barátod, igen szo-
morú és el-hagyatot léfszsz. Balgata-
gúl cselekepszél tehát, ha ő kivülle más-
ban valakiben bízol, és örvendesz. In-
kább válaszd hogy mind e'világ ellen-
féged légyen, hogy sem IESVST
meg-báncfad. Azért minden kedvesek
köz-

közzül, egyedül JESUS legyen kiváltképpen szerelmesed.

Szeres mindeneket JESUSért. JESUST peddig önnön magáért. Egyedül a'Christus JESVST kel főképpen szeretni, ki egyedül jó, és hív, minden jó akaróink felet, ő érette, és ő benne, mind barátodat, mind ellenféldet kedvellyed, és mind ezekért könyörögy, hogy minnyájan ismérjék és szeressék őtet. Soha azt ne kívánnád hogy égyebek felet dicsírtessél, és szeretessél, mert ez, egyedül Istenillet, kinek nincs magához halonlója. Azt se kívánd, hogy valakinek szívét elfoglallyad és abban forogy; te se foglald magadat senki szerelmében, hanem, JESVS legyen te benned, és minden Istenes emberben.

Belől tiszta, és minden teremtet.

állatok köteleffegtől szabados légy. Ha nyugodni akarsz, és látni kívánod, mely gyönyörűléges az *Vr*, szűkség hogy tiszta, és e világi kívánságokból kiöltözöt szűvet visely Istenhez. Erre pedig bizonyára nem juthacz, hanem ha az ő szent malasztyával meg-előztetel, és vonától, hogy mindenektől meg-üressedvén, és fel-szabadulván, egyedül magával ély az Istennel. Mert mikor az Isten malasztya szál emberbe, akkor erős mindenre; és midőn el-távozik, akkor szegény és gyarolészén, és mint-ha csak vereségre hagyatot volna. Ezek közöt, nem kel magadat elhadnod, vagy ketfégeben esned: hanem az Isten akarattyán, csendes elmével kel nyugodnod, és valami reád követkézik, el-tűrnöd a Christus JESVS dűcsőflégére. Mert
Tél

Tél után, Nyár következik: az Eyi után, fel-kél a Nap: a fergeteg után, feltisztúl.

XI. RESZ.

Minden külfő vigasztalásoknak el távoztatásáru.

Könyű meg-vetni az emberi vigasztalást, mikor Isten vigasztal. Nagy, és igen nagy dolog, mind emberi's-mind Isteni vigasztalás-nélkül lenni, és az Isten tisztességéért örömezt szenvedni lelki számkivetést; semmi-ben magát nem keresni; maga érdeme nem nezeni. Micsoda nagy dolog ha víg vagy, és aítatos, mikor az Isten malasztja rád szállot? Minnyajan kivánnya kézt az órát. Elég gyönyörűségesen iget, a'kit az Isten malasztja

hordoz. Es nem csuda ha terhet nem érez, a ki a'mindenhatotúl hordoztatik, és a'leg főb kalaúztul vezettetik.

Orömet vészünk vigasztalást akár miből, és nehezen öltözik-kimagából az ember. Meg-győzé bezzeg Szent Lőrincz, az ő Papjával egyetembe e' világot, mert meg-utála mindent valami e'világon gyönyörűsegesnek látczik-vala, és a Christus szerelméjért, csendeszen szenvedé, hogy az Istennek fő Papja, Sixtus, kit igen szeretvala, ő tölle él-véteték. Azért a'teremптőnek szerelmével, meg-előzé az ember szerelmét: és az emberi vigasztaláfért, inkább választá az Istennek jó tetczését. Tanúld-meg, te-is hogy szerelmes barátodat, Istenért hátrahaggyad. Nehezen se szenved, mikor el-haggyatol barátodtúl, tudván, hogy

hogy végre-is minnyájunknak el kel egymástul válnunk.

Sokat és fokkáig kel embernek magával viaskodni, minek előtte tellyesféggel meg-tanullya magát győzni, és minden kivanságit Istenhez vonni. Mikor ember magán ál, könnyen az emberi vigasztalásra fordul. De a' Christusnak igaz szeretője, és a' tekéletességnek szorgalmatos keresője, nem kap a' vigasztalásokon, nem-is keresi az érezhető edességeket, hanem inkább akar Christusért erős gyakorlásokat, és kemény munkákat viselni.

Mikor azért lelki vigasztalás adatik Istentől, hálá-adással vegyed; de ezt Isten ajándékának ismérjed, nem a' te érdemednek. Fel ne fuvalkogjál, feltétb ne úigagy, hívságoson magadnak nagyot ne tulaydonics; hanem alá-
zatosb

zatosb légy az ajándékból; okosban és félelmésben viseld magadat minden cselekedetidben, mert el múlik az a' bódog óra, és kifizetőd következik utánna. Mikor az Isteni vigasztalás elvétetik, ne essél kétségben, hanem alázatossággal, és békeséges tűréssel várjad a' mennyei látogatást: mert hatalmas az Isten, és bőfégesb vigasztalással ajándékozhat téged. Ném-is úi, vagj szokatlan dolog ez, az Isten úttyán járó embereknél; mert a' nagy szentekben, és a' régi Profétákban is gyakran voltak efféle változások. Azért mondgya vala egy közzüllők, az Isteni látogatásnak jelenlétekor. Azt mondám, az én bővelkedésemben: soha örökké meg nem mozdúlok. De utánna veti mit érzet magába mikor el-távozott az Isten malasztya, mondván. Elfordítád

tad róllam orczádat; és meg-háboro-
 dám. Ezek közöt pedig, ketségben,
 nem esik, hanem szorgalmatosban kéri
 az Vrat, és így szól. Te hozzád kiál-
 tok Vram, és az én Istenemhez esede-
 zem. Végre, könyörgésének gyümöl-
 cset vészi, és bizonytságot téfzen, hogy
 meg-halgattatott, mondván. Meg-
 halgatott az Vr és könyörült raytam,
 az Vr let én segitóm. De vallyon mi-
 be? Az én síralmammat, ugymond,
 örökre fordítottad, és meg-környe-
 kezteél engem vigasággal. Ha éképpen
 vólt dolgok a' nagy szenteknek, nekünk
 gyarló és szegény embereknek nem kel-
 ketségben esnünk ha néha fel-gerje-
 dünk, néha meg-húlunk: mert az Isten-
 nek lelke, néha hozzánk jó, 's néha töl-
 lunk el-távozik, az ő kedves jó akarat-
 tyá szerént. Azért szól így Szent Job.

T

Meg-

Job. 7. Meg-latogatom őtet jò reggel, és her-
telen meg próbálad őtet.

Miben vethetem azért remensége-
met, vagy miben kel biznom egyeb-
ben, hanem csak az Istennek nagy ir-
galmaságában, as egyedül a' mennyei
segítségnek reménységében? Mert akár
Isten felő emberek legyenek jelen; akár
aitatos atyafiak, és hiv barátink; akár
szent könyvek, és szent irások; akár gyö-
nyörűséges énekek, és versek: mind
ezek keveset használnak, kevés jó izek
vagyon, mikor meg-fosztatom az I-
stennek malasztyátul, és magam fze-
gintségében hagyatom. Akkor nincs
jó b orvosság, mint a' bekeléges túres,
és magamat meg-tagadván, Isten aka-
rattyará hagyni.

Soha oly szerzetes, és aítatos em-
bert nem találtam, kitől néha meg nem
vona-

vonatot volna az Isten malasztya: a-
vagy buzgóágának apadását nem ér-
zette volna. Egy szent sem volt oly
fel-emeltet, és világosított, ki, vagy
idején, vagy később, kifizetést nem
szenvet-vólna. Mert nem méltó,
az Istennek melységes titkainak ismé-
retre, valaki Istenért háborúságokban
nem gyakoroltatott. Vgyan- is, kö-
vetkező vigasztalásnak jele szokot len-
ni, az elől-járok kifizet. Mert a' kifir-
tetben próbáltatnak, ígértet a' men-
nyei vigasztalás. A' ki győzedelmet
vélsen, úgy mond, az élet fájának gyű- Apol. 2.
mölcséből adok enni.

Azért adatik az Isteni vigasztalás,
hogy ember erősebb legyen a' háboru-
ságok szenvedésére: a' vigasztalás u-
tán is, azért következik kifizet, hogy
a' jóban fel ne fuvalkodgyék. Nem. 2. Pet. 3.
T 2 aluszik

aluszik az ördög, a' test sem holt-meg: azért meg ne szűnnyél a' bai-viadalhoz-való készűlettűl, mert jób, és bal-felől, ellenfégek vannak, kik soha nem nyúgosznak.

X. RESZ.

Az Isteni malasztért-való háládatofságért.

Iob. 9.

Mlért keresz nyugodalmot, holot munkára szűlettél? kesicse inkább szenvedéshez magadat, hogy sem vigasztaláshoz, kereszt viseléshez inkább, hogy sem örömhöz. Vallyon ki volna a' világ fiaiközzűl-is, a' ki nem örömeft venné a' lelki vigasztalást és vigaságot, ha ezt szűnetlen birhatná? mert ugyan-is a' lelki vigasztalások, féllýűl hálladgyák, minden világi gy-
engel-

engeltetéseket, és testi gyönyörűségeket. Mivel e' világnak minden könnyességi, vagy hívságosok, vagy ocsmánnyok. A' lelki gyönyörűségek pedig, örvendetések és tiszták: tekéletes erkölcsökből származnak: és Istentől öntetnek a' tiszta szűvekbe. De ezekben az Isteni vigasztalásokban, nem mindenkor részesül ember, kivansága szerint, mert a' kifirtetnek ideje nem sokkáig távozik.

Igen ellenkezik a' mennyei látogatásokkal, a' mi lelkünknek hamis szabadsága, és magunkban való bizakodása. Jól cselekezik Isten velünk vigasztalásának malasztyát nyuitván, de az ember gonoszúl cselekeszik, hogy mindent Istennek nem tulaydonit háládással: Azért nincs szabados folyása bennünk az Isten ajandékinak, hogy hálá-

dátlanok vagyunk ahoz , a' kitől származnak , és nem teríttjük mindeneftől a' forrás kűtföhöz. Mert mindenkor vjobb ajándékot érdemel , a' ki méltán hálállja az el-vev ajándékot : és el-véte-
tik a' kevélyül , a' mi adatni szokot az alázatosnak.

Nem kívánok oly vigasztalást , mely el-vegye töllem a' töredelmességet : nem-is vágyódom arra ez elmélkedésre , mely víszen kevelységre. Mert nem mind szent a' mi tettetes ; nem mind jó a' mi édes ; nem minden kívánság tiszta ; nem mind kedves Istennél , a' mi nálunk kellemetes : örömeft vészem azt az ajándékot , melyből alázatosb , félelmesb , és a' magam el-hagyására készeblefzek. A' ki Isten malasztyának ajándékával tanittatot , és ettől meg-fosztátnak csapasával tudófsá tétetet , nem
mer

mer semmi jót magának tulaydonítani, hanem inkább magát szegénnek és mezitelennek vallyá. Istennek adgyad, a mi Istene; a' mitied azt magadnak tulaydonicsad, az az, Istennek hála tagy jó teteményiért, a' bünt pedig, és azzal érdemlet büntetést csak magadénak tarcsad. Mat. 22.

Alfö helyre uly mindenkor, és felsöbre emeltetel: mert a' magas eppület meg nem ál, alacson fundamentom nélkül. A' kik Isten elöt leg nagyob szentek, azok leg kissébbek magok elöt: és mennel dücsösségesbek, annál alázasbak magokbán. A' kik igazsággal és mennyei áldásokkal tellyesek, nem kívánnják a' hivságos dücsösséget. Az Istenben éppült, és meg erőssödöt emberek, kevélyek nem lehetnek: és a' kik tellyességgel Istennek tulaidonittyák, Luc. 14.
vala-

valami jóval ekesíttetnek, egymástól dűcsősséget nem keresnek, hanem azt a dűcsősséget szomjúhozzák, mely egyedül Istentől vagyon: Istent pedig magában és minden szentekben, mindenek felet igyekeznek dicfírni, és mindenkor csak erre vágyodnak.

Légy háládo a' kisdéd ayandékokért, és méltó léfszsz nagyobbak vételére. A' kisdéd ajandékot, nagynak tárcfad: és a' mi meg-vethetőnek tetczik-is, jeles ajandékul végyed: Ha annak méltóságára tekintesz a' ki adgya, semmi ajandék nem tetczik kicsinnek, és meg-vethetőnek. Mert nem kicsin a' mi a' Felféges Istentől adatik. Ha kinokat és csapásokat ad-is, kedvesen kel venni, mert mindeneket üdvösségünkért cselekeszik, valamiket reánk bocsát. A' ki az Isten malasztyát meg akárja tartani, hálá-

hálado legyen az Isten kegelmejért, bé-
keséggel tûrje el-vételét, könyörögjön
ennek visza adasáért, vigyázo és alá-
zatos legyen ennek őrzésében, hogy
ezt el-ne veszesse.

XI. RESZ.

Kevesen vannak kik JESUS
keresztit szeretik.

S Okan vannak kik JESUSnak men-
nyei országot szeretik, de kevesen
akarják az ő keresztjét viselni. Sokan
kívánnák a' vigasztalást, de kevesen
akarják a' háboruságot szenvedni. Sok
tárfot talál JESUS az asztalhoz, de ke-
veset a' böjtöléshez. Minnyájan akar-
nak ő velle örvendezni; kevesen kíván-
nak ő érette, vagy ő velle tûrni szen-
vedni. Sokan követik JESUS T a' Luc. 9.
& 22.
V ke-

kenyér szegélig, de kevesen a'kin szent-
vedés poharának italáig. Sokan bő-
csüllik az ő csuda-tételit; kevesen köve-
tik az ő kereszttinek gyalázatos szent-
vedését. Sokan addig szeretik JES-
SUST, míg háboruságok nincsen. So-
kan dicserik és áldgyak őtet, míg ő tölle
vigasztalásokat vésznek. Ha pedig IES-
SVS magát el-reyti, és egy keveslé töl-
lőkel-távozik; vagy zugolodásban, va-
gy magok el-hagyásában esnek.

A'kik IESVST, IESVSért szerez-
tik, nem a' magok vigasztalásaért, őtet
minden háboruságokban, és szű szo-
rongatásokban, úgy áldgyak, mint az
igen nagy vigasztalásban: Es ha soha
nékik vigasztalást nem nyuitana is,
mind az által, őtet örökké akarnák di-
cserni és háladással tisztelni.

Oh mely hatalmas a' IESVSnak
tisztta

tista szereteti! mely nem elegyítettet,
a' magunk hasznával és szerelmével!
Vallyon-'s nem mind bérefeknek kellé
azokat mondani kik mindenkor vigasz-
talást keresnek? Vallyon-'s nem ma-
gokat szeretiké inkább hogy sem Chri-
stust, a' kik mindenkor a' magok hasz-
nárul, és alkalmatosságárul elmélked-
nek? Hol találtatik a' ki Istennek in-
gyenakárna szolgálni?

Ritkán találkozik oly lelki ember,
a' ki mindentül megfosztotta magát;
Igaz lelki szegént, és minden terempter-
állat szerelméből ki öltözöttet kicsoda
talál? Mesze, és e világnak utolsó ha-
tariban kel illyen érdemes embert ke-
resni. Ha ember minden jószágát ki-
osztogattia is, semmi még ez: ha fa-
nyarú poenitentiát tart is, kevés még
ez; ha minden bölcseséget által ért is,
még

Prov. 3^a

még igen távol vagyon : ha nagy jó-
szágos erkölcsé, és igen buzgó aiatof-
sága vagyon is, még sok hejával va-
gyon. Tudni illik, a' heával, a' mi leg-
szükségesebb. **Mat. 16.** Micsoda az? Hogy mi-
nek utánna mindeneket el-hagyot, ma-
gát el-hadgya, és el-távozzék tellyes-
fégeffen magátul, semmit maga sze-
relméből meg nem tartván. És mi-
dön mindeneket meg-cselekefszik, vá-
lamit tud hogy meg kel mivelni, azt
itellye hogy semmit nem mivelte. Ne
itellye nagynak, a' mit méltán nagy-
nak ítélhetne: hanem igaz szűvel ma-
gát haszontalan szolgának mongya,
Luc. 17. az igazságnak szava ként. Mikor min-
deneket meg-cselekefsztek valami nék-
tek parancsoltatot, azt mondgyátok;
haszontalan szolgák vagyunk. Akkor
osztán igazán lelki szeginy és mezite-
len

len lehetsz, és azt mondhatod a' Profétával. Egyedül és szegény vagyok Plal. 24
én. Senki nem gazdagb, senki nem hatalmasb, senki nem szabadosb, annál a' ki magát, és mindeneket eltűdgya hadni, és leg álacfomban helyeztetni.

XII. RESZ.

A' szent keresztnék király
uttyárul.

S Okaknak, keménynek tetczik ez a' Mat. 16.
szó. Tagad-meg magad, ved-fel keresztedet, és kővessed JESVST. De Mat. 23
fokkal keményeb lészén amaz utolsó
szót hállani. Mennyetek-el töllem átkozottak, az örök tűzre. A' kik örömeft hallyák most és kővetik a' keresztnék szavát, akkor nem félnek az örök

kárhozat hallásátul. Es a' kereszti jellest az Egbe, mikor az Vreljő az itéletre; Akkor a' keresztnak szolgái, kik a' kereszten megfeszülthöz szabták életüket, az itelő Christushoz nagy bizodalommal folyamnak.

Miért rettegsz tehát a' keresztnak felvállalásátul, mely által kelmeny országban menni? a' keresztnen vagy az üdvösség; a' keresztnen az élet; a' keresztnen ellenségtől óltalom; a' keresztnen a' mennyei édesflegnek velünk közlése; a' keresztnen lelkünk erőssítése; a' keresztnen szívünk vigasztalása; a' keresztnen a' jóságos erkölcsök sommája; a' keresztnen a' szentségnek tekkell-

Lúc. 14.

tefflege. Nincs Lélek üdvösség, sem örök életnek remensége, hanem a' keresztnen. Vedfel tehát a' te keresztedet, és kövessed JESVST, és be-megy-

az

az örök életbe. Elöl ment ő, kérefztét
viselvén, és meg-hólt te éretted a ke-
refztán: hogy te is visellyed kereszte-
det, és kívány meg-halni a' kereszten.
Mert ha ő velle meg-halsz, velle egye-
tembe élsz: és ha a' kinokban társ vagy,
a' dúcfősségben is társ lélsz.

Ihon, a' kereszten ál minden: és ve-
leje a' dolognak abba fűg, hogy ma-
gunknak meg-hallyunk: nincs más út
az életre, és a' belső igaz békeségre, ha-
nem csak a' szent-keresztnek, és ma-
gunk minden napi kedvünk szegesének
úttya. Ahon akarod ot járy; a' mit
akar sz azt keressd; és nem talál sz, sem
felsőb utat magasságba, sem ide alá bá-
torságosbat, a' szent kereszt úttyánál.
Intéz és rendely mindeneket akar atod
és tetczésed szerént; és nem talál sz egy-
ebet, hanem hogy mindenkor kel va-
lamit

lamit szenvedned, vagy kedvedből, vagy kedved ellen: és így a' keresztet mindenűt fel-találod. Mert vagy testi faydalmat érzel, vagy lelki háborúságot szenvedsz.

Néha Istentűl el-hagyatol, néha fele barátodtűl háborgatatol, és a'mi nagyob, gyakran magadnak terhére lélsz: és semmi orvassággal vagy vigasztalással, szabadulást vagy könnyebféget nem nyerhecz, hanem addig kel-tűrnöd, míg Isten akarja. Mert Isten azt akarja, hogy a' háboruságokat vigasztalás-nélkül szokjad szenvedni, és hogy tellyefféggel magadat áz ő akarattya alá vessed, és alázatosb légy a' háboruságokból. Senki oly szűből nem érzi a' Christus szenvedését, mint a'ki hasonlőkat szenvedet. A' kereszt azért mindenkor kész, és mindenűt

nút vár téged. El nem szaladhacz előtte akár hová fus: mert valahová még, magadat veled hordozod és mindenkor magadra akadsz. Tekincs fel; tekincs alá; tekincs ki; tekincs bé; mindenekbe kersztet találsz: és szűkség hogy mindenút békefeges tűréssel légy, ha belső békefégbe akarsz lenni, és örök coronát nyerni.

Ha örömeft vifeled a' kersztet, ő hordoz téged, és kívánt végre vezet, a' hol vége lészzen a' fzenvedésnek, noha it az nem lészzen. Ha kedvetlenül vifeled, terhet szerzeisz magadnak, nehézited magadat, mind az-által, ugyan viselned kel. Ha egy kersztet el-vetsz, kétségnélkül mást találsz, és talám nehezebbet.

Azt hiszede hogy te el-kerülheted, a' mit egy halandó ember el nem kerül-

X

hetet?

hetet? Mellyk szent volt e' világon kereszt, 's-haborúság nélkül? ő maga, Vrunck JESVS Christus, egy óráig, kínzenvedések faidalmi nélkül nem volt, valámig élt. Szenvedni kellett, úgy mond, Christusnak, és halottaiból fel-támadni, és úgy mennyi az ő dűcsőségébe? Miképpen kereszte más útát, ezen a' király úttyán kívül, mely a' szent kereszte úttya?

Christusnak tellyes élete kereszte volt, és Martiromság: te, nyugadalmat 's örömet keresz? Meg-csalatol, hidgyed meg-csalatol, ha egyebet keresz haborúságok szenvedésénél: mert ez a' halandó élet tellyes nyomoruságokkal, és keresztül rakatot keresztekkel. Es mennél élébmént valaki a' lelki dolgokba, gyakran, annál nehezebb keresztek talál: mert az ő szám kivetetésének

kín-

kínnyá nevededik a' feretetből.

Mind az-által, éz a' ki ily fokképpen gyötrődik, vigasztalások könnyebfége-nélkül nincsen: mert érzi a' kereszti viselésnek nagy gyümölcsét nevededni. Mert midőn ezt jó szüvel viseli, minden terhét a' háborúságoknak, Isteni vigasztalásoknak remenségére fordítja. Es mennél inkább törődik a' testi nyavalyákban, annál inkább vastagodik a' lélek belső malaszt által. Es néha a' Christus keresztihez-való hasonlatosságnak kívánságából, annyira meg vastagodik a' háborúságok és ellenkező dolgok szerelmére, hogy ugyan nem kívánja hogy fáydalom és háborúság nélkül legyen: mert annál kellemetesebnek itéli magát Isten előtt, mennél többet és nehezebbet szenvedhet ő érte. Nem emberierőez, hanem

Christus malasztja, mely azt cselekedt-
fzi a gyarló testbe, hogy a' mitűl termé-
fzet fzerént fűt és iszonyodik, azt lelki
buzgosággal elkezdgye, és szerezse.

Nem emberi indulátból vagyon,
hogy ember keresztet viselleyen, a' ke-
resztet szerezse, testét ostorozza, és
szolgálat-alá vessé: hogy a' tisztességet
kerüllye, a' gyalázatot örömeft szen-
vedgye; magát meg-utállja és mások-
tűl meg-utáltatni kívánja: minden-
kárt és szerencsetlenséget el-tűrjon: és
e'világon semmi elő-menetelt ne kíván-
2. Cor. 3 nyon. Ha magadra tekintesz, semmit
effélét nem cselekedhetel magadtűl.
De ha az Urban bizol, erő adatik me-
nyből néked, és meg-győződ a'világot
és testet. Sőt, ördögtűl sem félsz ha hit-
tel fegyverkezve, és a' Christus keresz-
tivel jegyezve lélsz.

Ved

Vedreátehát magadat, hogy mint
Christusnak igaz hív szolgája, embe-
rül viselied kerefztit a'te Uradnak, ki
a'te szerelmedért meg-feszítettet. ke-
szicsed magadat, sok galibák, és alkal-
matlanságok szenvedésére, ebben a'
nyomorúlt életben, mert így is léssen
dolgod akár hol légy: és külömben
nem találod akár hová reytazzél is.
Ennek így kel lenni: és nincs egyéb or-
vosság a' háboruságok és gonosz fay-
dalmoktól való szabadulásban hanem
hogy békeféggel tûri. Az V pohárát
szomjuhozva igyad, ha néki baráttya
akar sz lenni, és részt akar sz javaiban
venni. A' vigasztalásokat had Istenre:
cselekedgye aztezekkel a' mi ő előtte.
kellemetes. Te pedig erőssicsed maga-
dat a' háboruságok szenvedésére, és
ezeket nagy vigasztalásoknak tarcsad:

Mat. 20
Joan. 18

mert nem méltok e' világi szenvedések
a' jövődő dűcsősségnek érdemlésére,
ha mindeneket egyedűl szenvednél-is.

Mikor arra jutsz, hogy a' háboru-
ság kedves léssen, és edesdeden esik
Christusért, el-hid, hogy akkor jól van
dolgod. Mert paradicsomot találtál e'
földön. Valamig nehéz a' túrás, és ezt
kerülöd, mind addig rosszúl van dol-
god, és akár mint ful-is, nyomodban
léssen a' háborúság.

Ha úgy rendeled magadat a' mint
kel rendelned, tudni illik, a' szenvedés-
re és halálra, hamar jobban léssz, és
békeséget találsz. Ha a' harmadik ég-
ben ragadtratól-is Szent Pállal, ezzel
bátorságos nem léssz hogy semmi el-
ienkezeft nem érzed. En, (ugymond
JESVS) meg-jelentem néki, megnyit
kel szenvedni az en nevemért. Szen-
ved-

vedned keltehat, ha IESVST szeretni, és néki örökke szolgálni akarsz.

Vajha méltó volnál, hogy a' JESVS nevéért szenvednél valamit! Aa. 5. Minemű nagy dűcsösségedre volna ez néked, mely nagy öröme a' szenteknek, mely nagy eppületire felebarátidnak? Mert a' békeséges szenvedést, minnyájan dicirik, noha kevesen vannak kik tûrni akarnak. Méltó hogy egy-keveset öröme a' szenvedő Christufért, holot sokan, naggyal többet szenvednek e' világért.

Bizonnyal tudgyad, hogy életedbe megkel hálnod. Es mennél inkább valaki meg-hal magának, annál inkább kezd élni Istennek. Senki sem méltó a' mennyei dolgok meg fogására, valaki magát Christufért minden ellenkező dolgok szenvedésére nem készíti:

Nincs

Nincs Isten előtt kedvesb, néked üdvösfégesb dolog e' világon, mint hogy Christusért, örömeft szenvedgy.

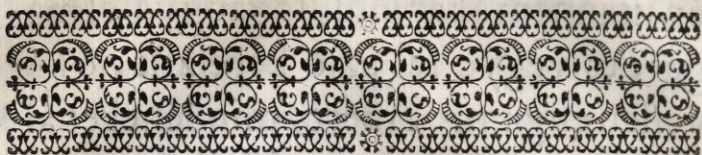
Es ha választásodon állana, inkább kellene kívánnod, hogy Christusért szenvednél, hogy sem fok vigasztalásokban örvendeznél; mert így volnál Christushoz, és minden szentekhez hasonlatosb. Nem ál a' miérdemünk, és állapotunk előmente, a' fok gyönyörűségben és vigasztalásban: hanem inkább a' nagy sullyos dolgoknak, és háborúságoknak szenvedésiben.

Ha a' szenvedésnél, jób és hasznosb volna valami az embereknek, kétség nélkül, meg-mutatta volna ezt Christus szavával, és példájával. Ő pedig, a' Tanítványokat, és mindeneket, valakik őtet követni akarják, nyilvánintia' kereszt hordozásra, így szólván: ha ki
én

én utánna akar jöni, tagadgya-el ma-
gát, és vegye fel az ő keresztit, ő kö-
vessen engem. Azért, mindéneket ál- AA. 14.
tal-olvasván, és meg-vizsgálván, e' lé-
gyen végű bé-fejezés. Hogy sok há-
boruságok által kel bé-men-
nünk Isten orsza-
gába.

HARMADIK KÖNYV.

I. RESZ.

Christusnak belső szollásá-
rúl a' hiv Lélekhes.

Pf. 84.

Eg-hallom, mit mond en-
bennem az Ur Isten. Böl-
dog az a' lélek mely az ő
benne szóllo Vrat hallya,
és az ő szájából vigasztaló ígét vészén.
Bóldogok azok a fűlek, melyek az I-
steni sugallások folyámit vészik, és e'
világ

világi suttogásira semmit nem figyel-
mzenek. Bóldog fűlek mellyek nem a'
kivül hangoskodó szót, hanem a' belől
tanító igazságot hálgattyak. Bóldog
szemek mellyek bé-hunyatnak a' külső
dolgokra, és a' belsőkre vigyáznak. Ból-
dogok a' kik a' belső dolgokat által ér-
tik, és a' mennyei titkok értelmére min-
den napi gyakorlásokkal, inkább inkább
igyekeznek készülni. Bóldogok a' kik
Istenben igyekeznek nyugodni, és min-
den világi akadékokat le-ráznak.

Ezeket jól eszedbe vegyed oh én-
lelkem: és ted-be kapuját az érzeken-
ség gyönyörköttetésnek, hogy halhaf-
sad mit mond benned az Vr Isten. E-
zeket mondgya a' te szeretőd. En va-
gyok a' te üdvösséged, a' te bekefeged,
a' te életed. Maragy én velem, és bé-
keféget találsz. Hagy békét minden-

múlandoknak, keresd az örökké-valókat. Micsodák e' világi dolgok hanem csalárdságok? Es mit használnak minden teremptet állatok, ha el hagyatol a' teremptőtől? Azért mindeneket meg-vetvén, kedvessé, és hiuvé ted magadat a' te teremptődnél, hogy részes lehess az igaz bődöságban.

II. RESZ.

Hogyszók zengése - nélkül
beszél az igazság ben-
nünk.

1.Reg.3 **S**Zóly Vram, mert hallya a' te szolgád. Te szolgád vagyok én, adgy, értelmet nékem, hogy tudgyam a te akáratodat. Haycsad szüvenet a' te szájádnak igejére : follyon a' te ékes szóllásod mint a' harmat. Azt mond-
gyak-

gyak-vála régen az Iſrael ſiai Moíſef-
nek. Te ſzóly nekünk, és meg-hallyuk. Ex. 20.

Nem így Vram, nem így könyörgök:
hanem inkább, Samuel Profétával alá-
zatoſon, és nagy kívánsággal kérlek.
Te ſzóly Vram, mert hallya a' te ſzól-
gád. Ne ſzölljön nékem Moíſes, va-
gy valaki a' Proféták közzül: hanem
te ſzóly inkább Vram Iſtenem, minden
Proféták oktatója és világosítója, mert
te egyedül, azok-nélkül, engem teké-
letesen taníthatsz: amazok pedig te-
nállad-nélkül, ſemmit nem haſználhatnak.

A' ſzót ki mondhatták, de ſzent lel-
ket nem adhatnak. Bár igen ſzépen
ſzöllyanak-is, de ha te halgacs, ſel nem
gerjéſztik a' ſzűvet. A' bötűt ki-adgyák,
de te jelented ki értelmét: Titkokat
mondanak, de te nyilatkoztatod ma-
gyarázattját a' bépecſételt dolgoknak:

ki-adgyák a' parancsolatokat, de te segítesz bé-tellyesítésére : az útat megmutattyák, de te vastagítasz a' járásra. ők csak kívül munkálkodnak, de te, a' fűveket tanítod és világosítod. ők kívül öntözik, de te adsz gyümölcsözést. ők szóval kiáltanak, de te adsz a' halomásnak értelmet.

Ne szóllyon tehát nékem Moises, hanem te én Vram Istenem, örök igazság : hogy meg ne hállyak és gyümölcstelen ne légyek, ha csak kívül intetem, és belől fel nem gerjesztetem : ne legyen nékem ítéletemre a' füllel hállo. és be nem tellyesítetem, a' meg ismért és nem szerettetem, az el hit és meg nem tartatot Ige. Szóly azért Vram, mert hállyaa te szolgád, mert örök-életnek igéje vagyon nálad. Szóly nékem, lelkem vigasztalására, tellyes életemnek jobbi

jobbitására, te néked pedig dicseretedsre, dúcössfégedre, és örök tiszteltesdre.

III. RESZ.

Hogy az Isten igéjét, aláztatossan kel hallani: és hogy ezt sokan meg nem fontollyák.

HAllyad fiam az én gyönyörűségesszavaimat, mellyek, minden világibölcsfek tudományát fellyül haladgyák. Az én szóm, lélek és élet, Az Úr Szól. mélyet emberi értelemmel nem kel vizsgálni. Dan, 6. Nem-is kel ezt kívánságinkra vonnyi, hanem alázatossággal, csendesen kel halgatni, és nagy kívánsággal fogadni. És mondám: * Bóldog a'kit te oktatsz Vram, és törvényidre * A-fzólga.

idre tanítasz : hogy enyhítést szerezhéki, a' gonosz napok előtt, és el ne töröltessek a' földről. En (ugymond az

Az Ur.

Vr) tanítottam eleitől fogva a' Profétákat, és mind eddig sem szűnom-meg, hanem szóllok mindeneknek : de sokan az én szómra fíketek és kemények.

Sokan, e' világot örömesben hál-gattyák, hogy sem Istent : könnyebben követik az ő testek kívánságot hogy sem Isten akarattját. E' világ, ideig-való apróleket ígér, és nagy ferénsséggel szolgálnak néki. En, nagyokat és örökké valókat ígérek, meg-is tűnya az emberek szűve. Ki szolgál és enged nékem mindenekbe oly szorgalmatossággal, mint e' világi Vraknak szolgálnak? Pirúly Sidon, azt mond-gya a' tenger : Es ha okát kérded, okát halljad. Egy kis fizetésért, hoszú utat

Mat. 23.

fűt-

fútnak : az örök életért , sokan , alég
emelik egyszer lábokat a' földről. A'
rosz kis hasznót , szorgalmatossan ke-
resik : egy penzecskeért néha rutúl ve-
szekednek : egy hivságos dologért , és
kevés ígeretért , nem restelnek ejél nap-
pal fáradni.

De , jai veszély , a' változhatatlan
jóért , a' bôcsúlhetetlen jutalomért , a'
leg nagyob tiszteffegért , és véghetet-
len dűcsösségért , csak egy kis fáratsá-
got is restellenek. Szégyenlyed azért ,
rest és panaszolkodó szolga , hogy e-
gyebek készebbek a' veszedelemre ,
hogy sem te az életre : inkább örvendez-
nek ôk a' hivságnak , hogy sem te az i-
gázságnak. És ôk reménségekben
néha meg-csalatnak , de az én igiretem
senkit meg nem csal , sem üressen nem
bocsáttya a' bennem bizokat. A' mit
Z
igir-

igirtem meg ádom; a' mit mondtam bé-tellyesítem: de ugy ha ki mind végig híven meg marad az én szeretetemben. En vagyok meg-elegítője, minden jámboroknak, és kemény próbálója minden aitatásoknak.

Ird szűvedbe az én szavaimat, és forgasd szorgalmatodon: mert igen szűklégessek léfznek a' késértet idején. A' mit nem értesz, mikor olvasod, megérted a' látogatásnak idején. Két képpen szoktam választottimat látogatni, tudni illik, késértetekkel, és vigasztalással. Es minden nap, két leczkét olvasok nékik, egyekben feddem az ő fogyatkozásokat; másokban intem a' jó erkölcsök nevelésére. A kinél az én Igém vagyon, és ezt megveti, vagyon a' ki meg ítéllye őtet az utolsó napon.

Az

Az aítatofságnak meg-nye- reséért: könyörgés.

U Ran Istenem, te vagy minden. Gen. 18.
 Jóm: Es ki vagyok én, hogy ve-
 led mérjek szóllani? Szegény, nyó-
 morúlt szolgálcskád vagyok, el-vetet-
 fereg vagyok fokkal szegényb és aláb-
 valo vagyok, hogy sem értem, és mon-
 dani merem. Emlekezzél Vram
 mind azáltal, hogy semmi vagyok,
 semmim nincs, semire jó nem vagyok.
 Te egyedül jó vagy, igaz és szent
 vagy: te mindenható vagy, mindene-
 ket adsz, mindenecket be-töltesz, csak a'
 bűnöst hagyod üressen. Emlekezzél
 a' te irgalmaságidra, és tölcs bé az én
 szűvemet a' te szent malasztoddal, ki
 nem akarod, hogy üressen maradgyon
 a' te alkotmányod.

Mint viselhessem Vram az én,
terhemet, ebben a szegény világban,
ha a' te irgalmafságod, és malasztod
nem gyámolit engem? Ne fordítsd-
el töllem szent orczádat: ne háláfsza-
látogatásodat: ne vond-meg vigasz-
talásodat, hogy az én lelkem oly lová-
ny ne légyen, mint a' föld, viz-nélkül.

Pfal. 68. Vram tanics engem a' te akaratodnak
bé-tellegesítésére: tanics a' te előtted-
való illendő és alázatos forgolodásra:
mert te vagy az én bölcseségem, a' ki
engem igazán ismérsz, sőt ismértél mi-
nek előtte a' világ lenne, minek e-
lőtte én e' világra szület-
tetném.

IV. RESZ.

Hogy Isten előtt igazán, és alázatosan kel magunkat
viseelnünk.

Fiam híven járy én előtttem; és Az Ur.
szüvednek együgyűségébe keres-
mindenkorengem. A' ki én előtttem Gen. 17.
Sap. 1.
igazságban jár, meg-menekedik sok gon-
nosz útközettől, és az igazság meg-sza-
badítja őtet a' csalárdoktól, és hamis-
ságráalmazástól. Ha az igazság té-
ged meg-szabadít, valóba szabados-
lész, és nem gondolsz az emberek hív-
ságos szavaival. *Vgy vagyon Vram.* A szől
ga.
A' mint mondod, kérlek ugy cseleked-
gyel velem: A' te igazságod tanácsom
éngem, és őrizzen üdvösséges végem-
ig. Es szabadjon engem minden

Z 3

gonosz

gonosz indulattul, és rendetlen szere-
tettül: és így te véled járok, nagy fzi-
vem szabadságába.

Az Ur

Entéged meg-tanítalak, ugymond
az igazság, az igaz, és én előttem ked-
ves dologokra. A' te bűneidről nagy
bánattal és töredelmességgel gondol-
kodgyál; soha magadat nagynak ne
aláclád, jó cselekedetért. Bizonyá-
ra bűnös vagy, sok gonosz indulatokra
hajlandó, és kötelődzöt. Magadtól
mindenkor semmire haylasz, és hamar
meg-esel, hamar meg-győzetel, ha-
mar meg-haborodol, hamar fesletté-
válol. Semminincs benned, a' mivel
dicsekedhetnél; de sok vagy a'
miből magadat meg-alázhatod: mert
sokkal gyarlób vagy, hogy sem íté-
lhetnéd.

Abban tehát a' mit mivelsz, sem-
mit

mit nagynak ne alics; semmit drágának és csudálatosnak, semmit bocsúlletre méltónak, semmit felsegesnek, semmit igaznak dicseretesnek és kívánatosnak ne tarcs, hanem csak azt a' mi öröke meg-maradó. Mindenek felet kedvellyed az örök igazságot, utállyad a' magad alá-való ságot. Semmitül úgy ne fély, semmit úgy ne gyaláz és fus, mint a' te vétkeidet és bűneidet: mellyeket inkább kel neheztelned, hogy sem akár minémű marhád kárát. Némelleyek nem igyenesen járnak én előttem, hanem nyugharatlan vizsgálástul, és kevélységtül vífeltetvén, tudni akarják az én tickaimat, és az Isteni felséget érteni, magokat és üdvőiséget el-henyelvén. Ezek gyakran nagy kesértetekben és bűnökben esnek, mivel, én ellent tartok az ő kevélységek-

Fély

ben és hivságos vizsgálásokban.

Fély az Isten ítéletitül. Rettegy a' mindenhatónak haragjátul. Ne vizsgállyad a' felséges Isten cselekedetit, hanem a' magad álnokságit szemlélyed, mely sokban vétkeztél, és mennyi fok jötel múltattál. Némellyek airtatóságokat csak könyvekbe viselik, némellyek képekbe, némellyek külső jelekben, és testek haylásiban. Némellyek engemet szájokban viselnek, de szívökben csekélyen. Vannak a' kik értelmekben meg világositattván, akarattyokban meg-tisztultván, mindenkor az örökké-való dólgoakra ahitoznak, a' földi dólgoakat nehezen hallyák; a' természet szűkfégének bándkodva szolgálnak: és ezek érzik mit szól nékik az igazságnak lelke, mely őket a' világ utálására, és a' mennyekjék szerez-

szerelmére tanította; e világnak el-
hagyására, menyországnak éjeli és
nappal kivánságára gerjeszti.

V. RESZ.

Az Isteni szeretetnek csudá-
latos erejéről.

Aldlak téged én mennyei Atyám ^{A Szól-}
az én Vram JESVS Christus-^{ga.}
nak szent Attya, hogy én róllam sze-
gény nyomorultról méltóztatol emlé-
kezni. Oh irgalmasságnak és minden ^{2. Cor. 1}
vigasztalásnak Attya: hálákat adók
néked, ki engemet, minden vigaszta-
lásra méltatlan szolgálodat, néha néha
látogacz vigasztalásiddal: Aldlak té-
ged mindenkor és dűcsöitlek, a te eg-
yetlen egy fiaddal, és vigasztalo szent
Lélekkel, örökkén örökké. Nő Vram
Aa Iste-

Istenem, én szent szeretöm, mikor te az én szűvemben szállasz, örvendeznek minden belső részeim. Te vagy az én dűcsőfségem, és szűvem öröme. Te vagy az én reménségem, és a' kihez folyamhatom háboruságimba.

De mivel még gyenge vagyok a' szeretetbe, és fogyátkozot a' jofzágos erkölcsbe, szűkfég hogy tölled vastagittassam, és vigasztaltassam. Azért látogas engem gyakran, és oktas szent tanítasiddal: szabadics-meg engem a' gonosz indulatoktól, és gyogicsd-meg az én szűvemet minden rendetlen vagyodásoktól: hogy belsőképpen meggyógyulván, és jól meg-tisztittatván, alkalmatos légyek a' szeretetre, erős a' fzenvedésre, áthatatos a' meg-maradásra.

Nagy dolog a' szeretet, valóba
nagy

nagy jó: mely egyedül könnyebít
minden terhet: és egy aránt el-visel
minden egyenetlen. Mert minden ter-
het nehezség-nélkül visel, minden ke-
serűt édesfé és jó ízűvé téfzen. A' JE-
SVSnak nemes szerelme, nagy dölgek
cselekedetire izgat, és a' tekéltettség-
nek szomjúhozására szűnetlen ébreszt.
A' szeretet feligyekezik, és a' földi döl-
goktól meg nem tartoztatik. A' sze-
retet szabad és minden világi kedutól
idegen akar lenni, hogy az ő belső el-
mélkedésiben akadék ne találtaffék,
hogy e' világi haszonba ne kötelődzék,
se kár-vallással le ne nyomassék. A' sze-
retetnél nincs semmi édesb, semmi e-
rősb, semmi felségesb, semmi kedvesb,
semmi gyönyörűségeseb, semmi telly-
eseb és job az égbe és a' földön mert a'
szeretet Istentől származik, és semmi-

ben meg nem nyughatik, hanem csak a' teremtetet állatok felet-való lstenbē.

A' szerető röpül, fűt, örül, szabados, és meg nem tartatik. Mindent el hágy, hogy mindent meg-nyerjen. Mindene vagyon mindenben, mert mindenek felet, az egy legnagyobbjában meg nyugszik, melyből foly és ered minden jó. Nem nézi az ajándékot, hanem minden jók felet ahoz fordul a' ki ezeket adgya. A' szeretetet nem tart mindenkor modot, hanem minden mód felet buzgosággal langazik. A' szeretetet terhet nem érez, fáradságot nem szenved: töbre igyekezik hogy sem a' mi tehetségébe vagyon: lehetlenséget nem forgat, mert az alittyá hogy mindenekre ereje, és szabadsága vagyon. Jó tehát mindenre, és sokat véghez viszen, a' hol el fogyná, es le-döl-

S. THECLA

Virgo nobilis Iconiensis, conversa à S. Paulo, Martyr, mortua Cogni, translata in Hispaniam, ubi Iaraconae d. 23. Sept. religiosae colitur.

C. Priv. S. C. Maj.

228.

Mart. Engelbrecht excud. A.V.

le-dőlné a' kiben szeretet nem volna.

A' szeretet vigyáz, és mikor aluszik sem szunnyadoz: el-fáradván, meg nem bágyad: szorongattatván, meg nem szórúl: félvén, meg nem rémül: hanem mint a' sebes láng, és az égő fá-klya, fel-verődik, és bátran által mégyen mindenén. A' kiben szeretet van, tudgya mit kiált ez a' szó. Az Isten füleibe nagy kiáltás a' léleknek buzgo, szereteti, mely így szól. **En** Istenem, én szerelmem: te éppen enyim vagy, és én éppen tied. Eöregbicséd bennem a' szeretetet, hogy az én szívem meg-kóftollya, mely gyönyörű-séges a' szeretet, mely kedves a' szeretetben el olvadni 's uszni. Szeressfelek téged, és a' nagy buzgóság, és almelkodás miat, magamon fellyúl émelkedgyem. **En**ekellyem a' szerelem enekét:

köveffelek téged én kedvesem, magasságba: El-ajullyon az én lelkem a' te dicféretedbe, gyönyörködven a' szerelembe. Szereffelek téged, inkább hogy sem magamat: sőt magamat ne szerefsem hanem csak te éretted. Szerefflek mindeneket válikik igazán szeretnek téged, a' mint parancsollya a' szeretetnek tölled származot törvénye.

1. Cor.
13.

A' szeretet gyors, igaz, aitato, nyájas, kedves, erős, nagy szenvedő, hív, okos, nagy tűrhető, vastag, és soha magát nem kereső. Mert a' hol valaki magát keresi, ot ki esik a' szeretetből. A' szeretet vigyázo, alázatos, és igaz: nem puha, nem csélcsep, nem hívságokra figyelmező: józan, tiszta, állandó, csendesz, és minden érzékenységbe maga őrző. A' szeretet engedelmes előtte-valoknak; maga szeme előtt.

előt alá-valò és el-vetet; Istenhez aita-
tos, és háládo, kiben mindenkor bizik,
még mikor az Isténi dolgoknak izit
nem érzi-is; mert a' szerelmibe nem
élhetni faydalom-nélkül.

A ki nem kész mindent szenved-
ni, és az ő szerelmésének akarattyán
meg-állani, nem érdemli hogy szerető
nevet viselleyen. Az igaz szeretőnek
minden kemény és keserves dolgokat
örömeft kel viselni az ő szerelméséért,
és ellenkező történetekért el nem kel
hajolni tőlle.

VI. RESZ.

Az igaz szeretőnek pró-
bájárul.

Fiam, nem vagy még erős és okos ^{Az Ur.}
szerető. * Miért ^{* Az} Vram. † Mert ^{Szólga.}
^{† Az Ur.} kevés

kevés ellenkezésért elkezdet dölgo-
ban hátra maradsz, és igen mohón ke-
refed a' vigasztalást. Az erős szerető,
meg-állyá a' kélértetet, és nem hiszen
az ellenség csalárd hitegetésinek. A'
mint a' jó szerencsében terczem néki,
ugy a' szerencsétlenségben sem ked-
vetlen hozzám. Az okos szerető, nem
nézi szeretőjének ajándékát, hanem az
ajándékozónak jó akarattját. Inkáb
néz kedüre, hogy sem adományra: és
minden adományt kevesebbre bocsúl,
hogy sem szeretőjét. A' Nemes szere-
tő, nem az ajándékban nyugszik-meg,
hanem én bennem minden ajándék fe-
let. Nem mind oda van dölgo, ha-
néha én fellőlem, vagy az én szentim-
felől, külömb gondolatok ütköznek el-
médben, hogy sem te akarnád. Ama'
jó és gyönyörűséges indulat, melyet
néha

néha érzesz, az Isteni malasztnak jelen-
voltából ered, és a' menyei hazának
kostolása: erre nem keligen tamasz-
kodnod, mért jó, 's megyen. Az igaz
tekélletességnek nagy jelensége, és igen
érdemes cselekedeti az, hogy ember
erőssen viaskodgyék lelkének gonosz
indulattal, és az ördögi kizsátoztatásokat
meg-veſse.

Meg ne háboricsanak azért téged
az idegen gondolatok, akár miről lé-
gyenek is. Erős légy az el-tekéllet jó
szándékba, és igazán Istenre nézzen
igyekezeted. Nem csalatás az, hogy
néha hertelen lelked fel-ragadtatik, és
viszont mingyárt, szivednek szokot-
hivságira térülsz: mert ezt kedved el-
len szenveded inkább, hogy sem csele-
keded: és valamig ellenzed, és ezek-
kel tufakódogol, érdemed nagyon abból,
nem veszedeled. Bb Tud-

Tudgyad hogy a' régi ellenfég,
 minden igyekezettel akadékot szerez
 a' te jószandékidba, és ki akar forgatni
 minden aítatos gyakorlásokból: tudni
 illik, a' szentek tiszteletiből, az én szen-
 vedésemnek elmélkedéséből, a' bűnök-
 nek hasznos emlekezetiből, szűvednek
 őrzéséből, és a' jóban való nevedé-
 nek erős igyekezetiből. Sok gonosz
 gondolatokat eit szűvedben az őrdög,
 hogy el-úntaslon, el-kedvetlenicsen;
 hogy az imádkozástól, és szent dolgok
 olvasásátul el-vonnyon. Gyűlöli az
 őrdög az alázatos Gyónást, és ha lehet-
 ne az V r testének vetelétül el-vonna.
 Ne higgy néki, ne gondoly velle ha
 gyakorta meg-veti álnokságinak töret.
 Mikor gonosz és fertelmes gondolatid
 indulnak, tudgyad hogy ő dölga.
 Mond azt néki: Távozzál el, tisztá-
 tálán.

talán lélek. Piruly szégyen vallot. Igen ocsmány vagy a' ki ilyenekkel töltöd fülemet. Távozzál el tőlem hamis hitető: nincs én bennem semmi részed; hanem JESV mint erős baynak velem léssen, és te meg-szegyenűlsz. Inkáb meg-akarok halni, és minden kinokat szenvedni; hogy sem néked engedni. Halgas, némuly-meg, többször nem akarom hallani szódat, ha sokkal több háborgatásomra igyekezel-is. Az Vr az én világosságom, és Psalm. 26. üdvösségem, kitűl félek? Ha táborok állanak ellenem, sem ijed meg az én szűvem. Az Vr az én segítőm, és én meg-változom.

Viaskodgyál mint jó vitez: és ha néha gyarloságból meg esel, nagyobb erőt végy az előbbinél, bizván Istennek bőségesb segítségében: Igen.

el-kerüld a' hivságos magad tetczését,
és a' kevélységet: mert ezek miat so-
kan meg csalatnak, és mayd ugyan
gyogithatatlan vakfágra jutnak esetek-
ben. Oktatásodra, és szünetlen ma-
gad alázására légyen néked, ez a' kevé-
lyeknek és bolondúl magokban bizá-
kodoknak esete.

VII. RESZ.

Az Isteni ajándékokat, alá-
zatosságnak őrzése-álat
elkelreyteni.

Az Ur
Szól.

Fiam, hasznosb és bátorságosb né-
ked, ha el-reyted az aitatosságnak
ajándékát, és ha ebből magadat fel nem
magasztalod, erről fokot nem szóllasz,
ezt nem felettéb hányod, hanem inkább
maga-

magadat meg-alázod, és mint-ha erre méltó nem volnál, rettegsz. Nem kel efféle aitatoz indulatok-hoz keményen ragaszkodni, mélyek hamar vísza fordulhatnak. Mikor efféle ajándékot érzel, azt gondold, mely szegény és nyomorúlt szoktál lenni, Isten malasztja-nélkül? Nem is csak abban ál a' lelki életben-való elő-menetel, hogy vigasztalásnak ajándékával bévelkedgyél: hanem hogy alázatoson, magad tágasásával, békeségefen szenvedgyed ennek az ajándéknak el-vételét: úgy hogy akkor, az imádságnak gyakorlásába meg ne restűly, és a több szókot jó cselekedetidet el ne múlásd; hanem tehetőséged és értelmed szerént, mennél jobban lehet, örömezt, miveld a' mitőlled lehet: és szivednek sovány-sága és keferűsege-miat, mellyet ér-

Hier. 10

zefz, magadat tellyeffélegel el né had.
 Sokan vannak, kik midőn ked-
 vek szerént nincs a' dolog, ottan tūrhe-
 terlenek és tunyák léfznek. Nincs min-
 denkor embernek hatalmába az ő út-
 tya hanem Isten adgya a' vigasztalást,
 mikor akarja, menyire akarja, és kinek
 akarja adni: és csak úgy adgya a' mint
 néki tetczik, 's, nem külömben. Né-
 mely gondolatlanok az aitatoffágot ke-
 resvén, magokat el-vesztették; mert
 többet akartak cselékedni tehetősége-
 nél; nem nézvén erejeknek mértéké-
 re inkább követtek szűvők idúlatit, hogy
 sem az okosságot. Es mivel nagyobra
 vágyódtak, hogy sem a' mit Isten akart,
 ez okáért, az Isten malasztját hamar-
 el vesztették. Szegényékké lettek, le-
 vették, a' kik Egben raktak-vala
 fészket: hogy meg-aláztatván, és szé-
 gyened-

Eai. 14.

gyenedvén, meg tanulnák, hogy nem
kel magok szárnyán röpülni, hanem az
én szárnyam alatt reménleni. A' kik
újjak, és tudatlanok az Isteni szolgálát-
nak úttyán, könnyen meg-csálatnak, és
el-esnek, ha okos emberek tanácsát
nem követik.

Ezek ha inkább akarják a' magok
tetczését követni, hogy sem a' jóban
megrögzötteknek hinni, veszedelmes
végek lészzen: de ugy azért, ha hátra
nem akarják hadni a' magok eszeske-
dését. A' kik magokat bölcsfeknek vé-
lik, ritkán szenvédik alázatoson, hogy
mástúl vezetteffenek. Jób a' csékély
tudomány alázatossággal, hogy sem a'
mély bölcseségnek sok kincsei, hívsa-
gos dicsekedéssel. Jób hogy kevesed
légyen, hogy sem a' sok-ból el-kevéled-
gyél. Nem szinte okossan cselekefzik,
a' ki

a ki magát telylefféggel vigaságra adgya, el-feletkezvén elébbi szegénységéről, és az Istennek tiszta félelméről, mely mindenkor retteg, hogy az Istentől nyuitot ajándékot el ne veszesse. A' sincs jó értelembbe, a' ki a' háboruságnak, és akár mely nyavalyának idején, kétségesen viseli magát, és én felelem keveseb bizakodással gondolkodik, hogy sem illenék.

A' ki békeféges üdöbe, igen bizakodó, gyakran igen meg-ijet és félelmes szokot lenni hadakozó üdöbe. Ha magadat tudnád mindenkor kisdéd és alázatos állapotba tartani, és a' te lelket jól rendelni, s birni, nem oly hamar esnél veszedelemben és vétekben. Jó tanács az, hogy lelki buzgólagot érezvén, meg-gondollyad, mi leszen mikor a' lelki világosság el-távozik. Mikor
pedig

pedig erre jutsz, eszedben forogjon,
hogy ismét meg-adathatik az a' vilá-
gosság, melyet a' te oktatásodra, és az
én dűcsósségemre, ideig meg-vóntam.

Sokszor hasznosb efféle próbálás,
hogy sem ha mindenkor kedved sze-
rént vólna a' dolog. Mert nem abból
kel az Isten előt-való érdemefféget itél-
ni, hogy valakinek töb titkos látási, és
vigasztalási vannak: vagy hogy a'
szent Írást mélyebben érti, vagy hogy
nagyob méltóságba vagyon: hanem
abból, ha az igaz alázatosságba meg-
gyökerezet, és Isteni szeretettel meg-
tellyesedet: ha mindenkor tisztán és
tellyesen az Isten tisztességét keresi: ha
magát semminek tartya, és igazán u-
tállya: és inkább akarja hogy egyebek-
től-is utáltassék és aláztassék, hogy sem
tiszteltessék.

VIII. RESZ.

Mint kellyen Isten szeme
előt embernek magát sem-
minek itélni.

Afzól-
gázól.

SZóllok az én Vramnak, noha por,
és hamu vagyok: Ha ennél na-
gyobbat tulajdonítok magamnak, te
ellenzed, Vram: és bizonyfágok elle-
nem az én álnakságim, kiknek ellene
nem mondhatok. Ha pedig magamat
alá valónak itélem, és semminek tar-
tom, ha magamnak semmit nem tulaj-
donítok, és magamat pornak ismértem,
mint hogy az vagyok: kegyelmes lé-
fzen hozzám a' te kegyességed, meg-vi-
lágosíttya szívemet a' te fenyesléged,
és leg kisebb magam bűcsűllése-is, az én
semmiségemnek melységébe el-merül,
és

és örökre el-vész. Ot mutatod-meg
nékem magamat, mi vagyok, mi vól-
tam, mire jutok: mert semmi vagyok,
és eléb azt meg nem ismértem. Ha
magamra hagyatom, imé semmi va-
gyok, és éppen gyarlóság. Ha pedig
te Vram hértelen reám fordítod sze-
meidet, mingyárt meg-vaftagodom, és
új örömmel be-töltetem. Nagy csuda
Vram, hogy engem ily hértelen fel-
emélsz, és ily kegyelmesen magadhoz
kapcsolsz, a' ki magam terhével, min-
denkor alávonatom.

Ezt Vram a' te szerelmed csele-
kezi, mely ingyen meg-előz engem:
fok szűk légimben segít engem: fok ve-
szedelmektől őriz engem: és igazán,
mondhatom, hogy számlálhatatlan
gonosztól meg-szabadít engem. Mert
én, magamat gonosztól szeretvén, el-
vész-

veleztém: de tégedet egyedül keres-
vén, és tisztán szeretvén, magamat és
velem egygűt tégedet meg-találván, te
hozzád-való szerelmemből, mélyeb-
ben semminek alitom magamat. Mert
te, Oh édes Vram, minden érdemem
felet cselekezzel velem, és meg-előződ
a' mit remenleni, vagy kérni mernék.

Aldot légy én Istenem: mert no-
ha én minden jóra méltatlan vagyok,
még-is a' te nemes, és véghetetlen jó-
vóltod, soha meg nem szűnik jót cse-
lekedni, még a' háládatlan, és tölled el-
idegenűlt emberekkel-is. Terics ma-
gadhoz minket, hogy hálá-adók, alá-
zatofok légyünk; mert te vagy a mi
űdvőtségünk, értékünk,
erőtségünk.

IX. RESZ.

Hogy mindeneket Istenért.
kel cselekedni, mint utól-
fó végért.

Fiam, engem kel főb és utolsó vé-
gednek tartanod, ha igazán böl-^{Az Ur Szól.}
dog akar szlenni. Erre igyen esen néz-
vén, meg-tisztúla' te kívánságod, mely
sokszor magára, és egyéb teremtet-
állatra horgad. Mert ha valamibe-
magadat keresed, mingyárt el fogysz,
és el-foványodol magadba. Azért
mindeneket én érettem cselekedgyél.
fő-képpen, mert én vagyok a' ki minde-
neket ádtam. Mindeneket úgy szem-
lély, mint én töllem, minden jónak kút-
fejből származot folyamokat. Ez-
okaért, mindeneket én reám mint azok-

nak eredetire kel téríteni.

Joan. 4.

A nagy és kisdéd, a' szegény és gazdag, én belöllem mint eleven kút-fóból, életnek vizét meríti: és a kik nékem szabad jó akarattyyokból szolgál-
nak, jó kedvekért, jó kedvet nyernek.

A' kik pedig én kivülem akarnak dicsekedni, vagy valami tulaydonjávokban gyönyörködni, az igaz örömben meg nem gyökereznek, sem szűvökben ki nem terjednek, hanem fok akadékok és galybajok leszzen. Semmit azért a' jóbul magadnak ne tulaydonics: senkirül azt né itillyed, hogy a' jó erkölcsé magátúl vagyon: hanem éppen Istennek tulaydonicsad, ki nélkül, nincs

1. Cor. 4. semmi jó emberbe. A' jót éppen én adom; azt akarom hogy éppen enyimi légyen: és ezekért a' hálá adást keményen meg-kivánom.

Ez

Ez az igazság, mellyel el-kergettetik a' hívágos dűcsősség. Ha Isten malasztya, és igaz szeretet vagy onbened, nem léfzen helye az Irigységnek, vagy szived komorodásának: sem a' magad szereteti, el nem foglal téged. Mert meg-győz mindeneket az Isteni szeretet, és lelkednek minden erejét meg nagyobbítja. Ha igaz okosság-gal bírsz, csak egyedül én bennem örvendesz, egyedül én bennem reménlesz, mert nincs senki lo, hanem csak Mat. 19. egyedül az Isten, kit mindenek felet dicserni, és mindenekben keláldani.

X. RESZ.

Hogy é világot meg-utál-
ván, gyönyörűséges az
Istennek szol-
galni.

A' Szól-
gafzól,

MOst ismét szóllok Vram, és
nem halgatok. Így szóllok az
én Istenemnek, az én Vramnak, az én
Psa. 30. mennyei Királyomnak fülében. Oh
mely nagy a' te édességednek sokasága
Vram, melyet el-reitettél a' téged fé-
lőknek? Hát mi vagy azoknak a' kik
szeretnek téged? mi vagy azoknak
kik tellyes szüből szolgálnak? Bizony
Vramki mondhatatlan a' te rólad-va-
ló elmélkedésnek édessége, melyet
közlesz a' téged szeretőkkel. Ebben
mutat-

mutattad nékem fő-képpen a' te szerelmednek edességét, hogy midőn nem-vólnék, teremptettél engem: midőn te tőled távul bolyonganék, visszahoztál engem, hogy szolgálnék néked: és az parancsoltad nékem, hogy szeresselek téged.

Oh örök szerelemnek kút-feje, mit mondgyák te róllad? Mint felelkezhessem el róllad, ki méltóztattál én felöllem emlékezni, még minek utánna meg fényvedtem és el-vesztem vólnais? Minden reménység felet irgalmasan cselekedtél a' te szolgáddal: és minden érdem felet, kegyelmedet és szerelmedet nyuitottad. Mit adgyák néked ezért a' kegyelmességért? Mert nem adatot mindeneknek, hogy mindent meg-vetvén, a' világnak ellene mondanának, és szerzetes életre vá-

lasztatnának. Vallyon 's nagy dologé hogy én neked szolgállok, kinek szolgálattyára köteles minden állat? Nem méltó hogy én nagyra bocsúllyem azt hogy neked szolgállok: de azt itilém nagy és csudalatos dolognak, hogy ilyen szegény méltatlant, méltóztatol szolgálátodra fogadni, és szerelmes szolgálád közzé számlálni.

Imé Vram, mind tiéd valami én bennem vágyon, a' miből néked szolgállok. Mind az-által, te szolgálisz inkább nékem, hogy sem én tenéked. Ihon az Eg és föld, mellyeket az emberi szolgálatra teremptettél, készen vannak, és naponként abba el-járnak a' mit parancsoltál. E' kevés; hanem az Angyalokat-is emberek szolgálattyára rendelted. De mind ezeket megháladgya, hogy te magad méltóztatál szolgál-

szolgálni az embernek, és magadat ígérted jutalomúl néki.

Mit adgyak Vram néked, énnyi ezer sok javaidért? Oh bár életemnek minden napjain szolgálhatnék néked! Oh volnék elégfégés arra, hogy bár csak egy nap szolgálhatnék úgy néked a' mint illenék! Bizony Vram igen méltó vagy te minden szolgálatra, minden tiszteletre. Bizony te vagy az én Vram, és én, szegény nyomorúlt szolgálád vagyok: ki azzal tartozom, hogy minden tehetséggemmel szolgáljak néked, és soha a' te dicséretedet el ne ünnyam. Ezt kívánom, ezt ohajtó én Istenem: és a' miben meg-fogyatkozom, kérlek, te hozd helyére.

Néked szolgálni, és te éretted mindeneket meg-utálni, igen tisztelességes, és igen dűcsösséges. Mert nagy

Isteni áldásokkal ékesíttetnek, valakik jó kedvel magokat a' te szent szolgálata-
 todra adgyák. A' szent Léleknek vi-
 gasztalását talállyák, valakik|a' te sze-
 retetedért, minden testi gyönyörűsé-
 geket meg-vetettek. Mat. 7. Nagy lelki-sza-
 badságot nyernek, a' kik, a' te nevedért
 szoros útra indúltak, és minden világi
 gondokat meg-vetettek.

Oh kedves és örvendetes szol-
 gálat, mely által ember igazán szabad-
 dá és szenté léfzen! Oh áldot állapot.
 a' szerzetes szolgálat, mely embert
 Angyalokhoz hasonlóvá, Istennél ke-
 lemetessé, az Eördögöknek retenetes-
 fé, és minden hiveknél dicshiretéssé té-
 fzi! Oh ölelésre, és minden kívánsá-
 gra méltó szolgálat, melyben ember
 örökké-való jókat érdemel, és vég nél-
 kül meg-maradó örömet nyer.

XI. RESZ.

Hogy szűvünk kívánságit
megkel vizsgálni, és mer-
tékelni.

Flam, fokát kel tanulnod, a' mit még
nem tudsz. Mellyek ezek Vram?
*Hogy a' te kívánságodat rellyességgel * Az Ur
Szól.
az én jóakaratomhoz szabjad; és ne-
légy magad kereső, hanem az-én aka-
ratomnak buzgó követője; Gyakran
fel-gerjednek kívánságid, és felette iz-
gatnák téged: de ezekbe azt gondold-
meg, ha az én tiszteffégemtől-é, vagy
magad hasznátul indittatól? Ha én é-
rettem indulsz, meg-elégszel azzál a'
mit én rendelek: ha pedig magad ke-
refése reytetet ebben, ez a' mi téged
tartoztat és terhel.

Meg-lásd azért hogy felette ne támaszkodgyál az el-fzánt kívánságra, még én velem nem tanácskozol, hogy az után meg ne bánnyad, és kedved ellen ne légyen, a' mit eléb kedvellettél, és mint hajób let volna, ugy vágyódtál rea. Mert nem minden indulatot kel követni, mely jónak tetczik: nem is kel minden ellenkező kívánságot első tekintetből meg-vetni: Hasznos néha zabolán hordozni a' jó kívánságot, és tanuságokat, hogy szorgálmatozságod miat elmedben tétova ne ragadtassál; hogy kemény magad vifelesével és rendetlenségeddel másoknak botránkozást ne szerez: vagy egyebek ellenzei miat, meg-ne háborodgyál és el ne essél.

Néha pedig szűklég erőszakkal élni, és kemény tusakodással ellenzeni az
erze-

érzekenségek vágyodását; és arra nem
 figyelmeztvén mit akar vagy nem akar Rom. 8.
1. Cor. 4
1. Cor. 10.
 a test, azon szorgalmatoskodni, hogy
 kedve ellen-is a' lélek birtokába ma-
 radgyon. Es addig kel sanyargatni,
 és szolgálatra kenyszeríteni, hogy kész
 legyen mindenekre: kevéssel meg-élé-
 gedgyék: köz dolgokban gyönyör-
 ködgyék: és semmi kedvetlen dolgo-
 kon ne zugolódgyék.

XII. RESZ.

A békeséges tűrésnek, és tes-
 ti kívánságunkal-való har-
 czolásnak tanusa-
 ga.

URam Istenem, úgy vészem eszem- A'zól-
galzól.
 ben, hogy a' békeséges türes né-
 kem

*A z Ur
szól.

kem igen szűkféges: mivel e világi életben, sok ellenkező dolgok történnek. Mert akár mint rendellyem békefégemet, de az én életem hadakozás, és fájdalom nélkül nem lehet. * Ugy vagyon fiam. De azt akarom hogy ne keres oly békeféget, mély kéfertetek nélkül legyen, és ellenkezést ne érezzen: hanem azt itéllyed, hogy akkor is békeféget találhatsz, mikor külömb külömb nyomorgatásokban gyakoroltatol, és sok ellenkező dolgokban próbáltatol. Ha azt mondot, hogy sokat nem tűrhecz: Miképpen szenveded a' Purgatorium tűzet? két gonosz közül mindenkor a' kissébbet kel választani. Hogy azért a' következendő örök kínokat el-kerülhessed, a' jelen-való alkalmatlanságokat, Istenért csendes elmével szenvedgyed. Azt hiszedé
hogy

hogy a'világ fiai semmit, vagy keveset tûrnek? Ezt sohult fel nem találod, bár az igen kedvetölt kinnyesebbe keresséd-is. Talám azt mondod, hogy ezeknek sok gyönyörűségek is vagyon, és magok akarattyánjárván, nem igen fulloson viselik a' háborúságokat? Bár ugy légyen, hogy min denek kedvek szérent follyanak, de vallyon, menyi ideig alitod hogy e' tart? Ime mint a' füst ugy el fogynak e'világi gazdagok, és emlekezete sem marad el-múlt örömöknek. De még mikor élnek sem nyugosznak jávokban, keserűség, unakodáz, és félelem nélkül. Mert azon dolgokban melyekből gyönyörűséget vésznek, gyakran a' fájdalomnak büntetése is érzik. Igazán bánik Isten velük: hogy mivel rendetlenül keresik és követik a'

Psal. 67

E e

gyö-

gyönyörűségeket, észvesztés és keferűség nélkül meg ne emélszek.

Oh mely rövidék, mely csalárdok, mely rendetlenek és rútak e világ gyönyörűsége! Mindazáltal, ezt az emberek részegsége és vakfága nem érzi; főt mint a bármok e romlandó életnek egy kis gyönyörűségéért lélek kárhozátban esnek. Te azért fiam, kívánságid után ne jary, és a magad akaratyárúl el téry. Gyönyörködgyél az Urban, és a te szűved kívánságít ő betellyesíti.

Ecel. 18
Pfal. 36.

Ha igazán akarsz gyönyörködni, és én töllem bőlegésben vigasztaltatni: ime, a világi dolgok megvetésében, és e földi gyönyörűségek távoztatásában lésszen a te áldásod, és bőleges vigasztalásod. Es mennél inkább megvonaszod magad, a teremtet állatok

latok vigasztalásátul, annál édesdebb és hathatosb örömet találsz én bennem. De elsőben erre nem juthatsz szomorúság, és munkás harcz nélkül. Ellentét-e a' meg-rögzöt szokás? szegyet, szeggel, jó szokkással kel a' gonosz szokást kiaverni. Zukolodik-e a' test? Lelki buzgosággal meg-zaboláztatik. Ingerelés kéfértet-e a' régi kigyó? imadkozással el-kergettetik: e'felet, hasznos foglalatossággal hozzád járulásának uttya bé-gátoltatik.

XIII. RESZ.

Az alázatos embernek Engedelmesfégerül, a' Christus Jesus példájából.

Fiam, a' ki magát az Engedelmesfégalól ki akarja vonni, Isten ke-

Az Úr Szól.

Ee 2

gyel-

gyelméből ki-vonnya magát. Es a' ki tulaydönt keres, el-veszti azt a' miközönféges. A' ki örömeft és olly-könnyen nem akár előtte valónak birtokába lenni, jele, hogy az ő teste nem enged tekéltetesen néki, hanem gyakorta vízra rúg, és zugolodik. Hamar meg-tanúld azért az előtted járokhoz való engedelmefféget, ha a' magad testét igád alá akarod vetni, mert hamaréb meg-győzetik a' külfő ellenfége, ha a' belső ember jószágos erkölcsökkel űressen nem találta. Nincs bajosb és ártalmasb ellenfége a' léleknek, mint magad, ha jól nem eggyesz a' lélekkel. Tellyefféggel szukfége, hogy igazán meg-utáld magadat, ha győzedelmes akarsz lenni a' test és vér ellen.

Mivel magadat igen rendetlenül szereted, innen vagyon, hogy rettegve
hagyod

hagyod egyebek akarattyára magadat. De, minagy dolog, ha te, a'kipor vagy, és semmi, Istenért magadat emberek birtoka-alá ádod; holotén, mindenható és felséges Isten ki semmiből teremtettem mindeneket, te éretted, emberek hatalma alá ádtam alázatoson magamat? Mindeneknél alázatosb és kissébb lettem, hogy alázatosfággommal a' te kevélységedet meg győznéd. Tanúly engedni por. Tanúly alázatosfágot, és mindenek labaival tapodtatni, föld és agjag. Tanúld a' tennen akaratomat meg-szegni, és mindeneknél alácsonbrendben állani.

Luc. 3.

Gerjegy-fel magad ellen, és ne szenved, hogy fel fuválkodás találtsék benned: hanem oly le-nyomva és alácsonon tartsd magadat, hogy minnyájan raytad járhasanak, és mint

az úczán lévő fáárt meg-tapodhassanak. Miről panoszolkodhatol hivfagos ember? Ocsmány bünös ember, mit monhaczellene rágalmazóidnak, holót Istent énnyszer meg-bántottad, és poklot fokszor érdemletted? De meg engedtem néked, mert drágavolt a'te lelked az én szinem elöt: hogy meg-ismérned szeretetemet, háládolennél jó-teteménymért; hogy igaz engedelmeffégbe és alázatosfágba foglalnád szüntelen magadat, és békefeggel túrnéd midön meg-utáltatól.

XIV. RESZ.

Az Isten titkos ítéletinek
szemlélézérül, hogy a jó-
ban fel ne fuvalkod-
gyunk.

U Ram, a te ítéletidnek fejem felet A' szől-
gázól.
meny-dörgése, félelemmel és
rettegéssel megrázza minden csonto-
mat : és igen meg-félemltet az én lel-
kem. Reszketve állok, és meg-gon- Job. 1.
Job. 4.
dolom, hogy az Egek nem tiszták te
előtted. Ha az Angyalokba vétet
találtál, és meg nem engedted, mint
lészén az én dolgom? A' csillágok le Apoc. 8
estek az égből, és én por lévén mit tu-
laydonithatok magamnak? A' kiknek
cselekedetek dicsíreteseknek látczot-
ták,

Psalm. 77. tak, alá estek és a' kik Angyalikenyérrel tápláltatnak-vala, láttam hogy a' disznok kevertében gyönyörködtek.

Semmi tehát Uram a' szentség, ha te meg vonszodkezedet. Semmi bölcsesség nem használ, ha te nem vezérled. Semmi erősség nem segít, ha te nem gyamolítod. Semmi tisztaság nem batorságos, ha te nem őrzöd. Semmi magunk őrzése nem hasznos, ha jelen nincsen a te szent vigyázásod. Mert ha elhagyatunk, el-mérülünk és veszünk: ha látogattatunk, fel emeltetünk és élünk. Alhatatlanok vagyunk, de te tölled erőssítettünk: meg-hűlünk, de te általad feld-gerjedünk.

Oh mely alázatos és elvetet vélekedésben kel magam felől lennem! mely semmire kel bocsúllenem, ha mi jó láttatik bennem lenni! Oh mély igen

ígen mélyen kel Vram a' te felséges-
 itéletid-alat magamat le-nyomnom:
 holot magamban egyebet nem talál-
 lok, hanem semmit, és csak semmit!
 Oh mérték-nélkül-való terh! Oh ál-
 tal úszhatatlan tenger, melyben egye-
 bet nem talállok magamban, hanem
 éppen csak semmit! Hon lappang te-
 hát a' kérkedékenység? Hon vagyon
 a' magam tekéltettségébe vetet bizo-
 dalom? A' te itéletidnek raytam-való
 mélységébe, el-merült Vram, minden
 hivságos dicsekedés.

Micsoda te előtted minden test? Isai. 29.
Eccl. 23.

Vallyon dicsekedhetiké a' saár, az ő al-
 kotója ellen? Mint lehetséges hogy
 hivságos dicfirettel, fel-fuvalkodhaf-
 fék, a' kinek szûve igazán engedlsten-
 nek? E' világ fel nem fuvalkodtat-
 hatya, a' kit az Igazság maga enge-
 delme-

delme-alá háytot : és ha mind e' világ dicféri, sem indul meg-rayta, a' ki minden remenségét Istenben meg-erősítette. Mert azok-is a' kik fözolnak, minnyájan semmik, el-fogynak szávok Ps. 116. zengésével egyyút. Az Vrnak igazsága pedig örökké meg-marad.

XV. RESZ.

Mint viséllye magát, és mint szóllyon ember minden kedves dölgai-ban..

Az Vr
Szól.

Flam, igy szóly minden dölgodban. Vram, ha te előtted kellemetes, légyen igy ez. Vram, ha néked tisztességedre vagyon, légyen eza' te nevedbe. Vram ha látod nekem előmene-

menetelemre, és hasznosnak itéled, enged hogy ezt meg-nyerjem a' te tisztességedre. De halátod hogy nekem ártalmas, és lelkem üdvösségére nem hasznos, ved-el töllem ezt a' kívánságot. Mert nem minden kívánság Szent lélektől vagyon, noha jónak és igaznak tetczik. Nehéz meg-itélni, ha ennek vagy amannak kívánságára, jó lélek izgat-e, vagy gonosz, avagy magad lelkétől indittatól. Sokan végre meg-csalatnak, kik elején, úgy tetczet, hogy jó lélektől vezettettek.

Annak-okáért, mindenkor Isteni félelemmel, és zűvnek alázatosságával kel kívánni és kérni, a' mi kívánatosnak látczik. és magadat Istenre hagyván, én reám bíz mindent, és így szöly. Vram te tudod mint jobb: ezt vagy amaszt cfeleked, a' mint akarod. Ad azt

Ff 2   a' mit.

a' mit akarsz, a' menyit akarsz, a' mikor akarod. Cselekedgyél úgy velem a' mint te tudod, és a' mint néked leginkább tetszik, és néked nagyobb tisztességre esik. Tégy oda engem a' hova akarod, és szabadon mindent cselekedgyél velem. Te kezédbe vagyok; forgas, és hány ves engem keresztülköszöl. En te szolgád vagyok, mindenre kész vagyok. Mert nem akarok magamnak élni, hanem néked: Oh adgyad, hogy ezt illendő tekéletességgel cselekedgyem.

Az Isten akarattyának tel-
lyesíteséért: Imádság.

A szol-
gázól.

ENged nékem kegyelmes JESVS,
a' te malasztodot, hogy velem lé-
gyen, velem munkálkodgyék, és mind
végig

végig velem maradgyon. Adgyád
hogy én mindenkor azt kívánnyam és
akarjam, a' mi néked leg-kedvesb kel-
lemetesb : A' te akaratod, én akará-
tom legyen: és az én akaratom, min-
denkor a' te akaratodat kövesse, és az-
zal eggyezzen. Eggyet akarják, és
ne akarják te veled; sőt se akarhaflak,
se ne akarhaflak egyebet, hanem csak
a' mit te akarsz, vagy nem akarsz.

Adgyad Vram, hogy minden vi-
lági dologokra holt légyek: és te ked-
vedért kívánnyam hogy meg-vetet, és
isméretlen légyek e' világon. Adgyad
hogy mindenek-felet téged kívánnya-
lak, benned nyugodgyam, szűvemet.
te benned meg-csendezzicsem. Te
vagy az én szivemnek igaz békesége:
te vagy egyedül nyugodalma. Te ki-
vűlled, kemény terh, és nyughatatlan-

Plak. 4. ság van mindenekben. Ebben a békeségben, ugyan ő magában azaz te benned, egy és örökké-való leg-főb jobban, aluszom és nyugszom.

XVI. RESZ.

Hogy igaz vigasztalást csak Istenben kel keresni.

Afzól-
galzói.

VAlamit vigasztalásomra kívánhatok, vagy gondolhatok, nem most várom, hanem jövőendőbe. Ha a' világnak minden vigasága enyém volna, és minden gyönyörűségivel egyedül élhetnék-is, bizonyos hogy fokkáig nem tarthatna. Azért, oh én lelkem, tellyes vigasztalásod, és tekéletes gyönyörűséged nem lehet egyébut hanem Istenben, ki a' szegényeket vigasztallja, és az alázatosokat magához

hoz fogádgya. Váry egy keveset, oh én lelkem. Várd az Istennek ígeretit, és minden jóknak bőségében részesül sz menyországban. Ha felettéb rendetlenül kívánod a' jelen-valokat, el-vesztet az örökké-való és mennyei jókat. A' világi dologokkal naponként ély, de kívánságod, az örökké-valókra nézzen. Semminémű világi jóval meg nem elégedhetel, mert nem a' végre teremptettél hogy ezekben gyönyörködgyél.

Ha minden teremptet jó, tiéd volna-is ezzel bódoggâ nem lehetnél: hanem a' minden jónak teremptô Istenében vagyon tekélletes bódogságod. Nem olyan bódogság pedig minéműt a' világnak bolond ízeretôi látnak és dicsérnek; hanem olyan, a' minéműt várnak a' hív keresztyének, és néha

Phil. 2. néha meg kostolnak a' lelki és tisztas-
szüvű emberek, kiknek nyajáskodása-
menyben vagyon. Hivságos és rö-
vid minden emberi vigasztalás. Böl-
dog és igaz vigasztalás az, melyet be-
löl az igazságtól veszünk. Az aitato-
ember, mindenűt magával hordozza,
az ő vigasztaló IESVSát, és így szól
néki. Légy velem Vram JESVS,
minden helyen, és minden időben. Ez
légyen az én vigasztalásom, hogy te-
éretted, örömeft el légyek minden em-
beri vigasztalás-nélkül, és ha a' te vi-
gasztalásodat is meg-vonfzod, a' te a-
karatod és igaz próbád, légyen nékem
leg-nagyob vigasztalásom. Mert
nem mind örökké haragszol,
és nem mindenkor te-
nyegetődöl.

XVII. RESZ.

Hogy minden szorgalmatosságot Istenre kel
hadni.

Fiam, ne társ ellent, had cseleked- Az Ur
szól.
gyem azt veled a' mit én akarok:
én tudom mi hasznos néked. Te úgy
gondolkodol mint ember: Te sok dől-
gokban azt itéled, a' mit az emberi in-
dulat javal. * Vram igazat mondasz. * Afzól-
ga.
Nagyob a' te reám-való gondvisele-
sed, hogy sem minden gondom mel-
lyet magamra viselhetek. Igen csak
szerencsen ál, valaki te reád nem had-
gya minden szorgalmatosságát. Uram
csak legyen az-én akaratom igaz és ál-
hatatos te hozzád, cseleked azt velem
a' mi néked tetszik. Mert jónál egyéb

Gg

nem

nem lehet, valamit velem cselekefzel.

Ha azt akarod, hogy fetettségbe légyek, áldot légy: ha azt akarod hogy meg-világosíttassam, azért-is légy áldot. Ha engem meg-vigasztalsz, légy áldot; és ha azt akarod hogy hábor-gatassam, egyenlő-képpen légy mindenkor áldot.

* Az Vr
Szól.

* Fiam így kelbezzeg magadat viselned, ha velem akarsz járni. Oly készen kel lenned a' szenvedésre, mint az öröme: oly jó kedvel kel venned a' fogyatkozást és szegénységet, mint a' tellyes gazdagságot.

Afzól-
gázól.

Uram, jó kedvel szenvedem éretted, valamit reám bocfátasz: válógatás nélkül akarom a' te kezedből venni, a' jót és gonoszt, az édest és keferűt, a' víg és szomorú állapotot: és minden történetekért néked hálákat adok. Ol-

talmaz

talmaz Uram engem minden büntül,
és nem félek sem háláltúl, sem ördög-
túl. Csak te örökké el ne ves engem,
és az élet könyvéből ne töröld, sem-
mit nem árt, akár minemű háborúsá-
gok érjenek.

XVIII. RESZ.

Hogy a' Christus példájá-
ból, jókedvel kel szenved-
ni e' világi nyomo-
ruságot.

Flam, én a' te üdvösségedért meny- Az V. szól.
ből alá-szállottam: a' te nyomo-
ruságidat fel-vettem: nem kételen-
ségből, hanem szeretetből: hogy a' bé-
keséges tűrést meg-tanúlnád, és a' vilá-
gi insepéket boszonkodat-nélkül tűr-
néd.

néd. Mert születésem orájátúl fogva,
a' keresztfán ki-mulá-somig, meg nem
szűnt bennem a' fájdalomok szenvedése.
Minden napi szűkségimben sok fo-
gyatkozásim voltak: gyakran sok pa-
naszolkodást hallottam ellenem; pi-
rúlást és gyalázatot kegyesen tűrtem.
jó teteményimért háládatlanságot,
csuda-tetelimért káromlásokat, tanítá-
somért dorgálásokat, szenvedtem.

Afzólga
szól.

Vram, mivel te nagy tűrhető vól-
tál, és kiváltképpen ebben tellyesitet-
ted Szent Atyád akarattját, igen mél-
tó, hogy én nyomorúlt bűnös, a' te aka-
ratod ízerént, békelességesen szenved-
gyek mindent, valamíg te akarod,
hogy üdvösségemért, a' rothadandó
testnek terhét visellyem. Mert noha
sullyosnak látczik ez a' mostani élet,
mind az által, a' te malasztoddal igen
érde-

érdemes ; á' te példáddal, és szenteid nyomdokival, a' gyarlóknak tûrhetõb, és fényesb. Sõt fokkal vigaságosb mólt, hogy sem az Oo Törvényben, mikor a' menyország kapuja bezárva volt. homalyosbnak-is tetczet a' menyország úttya, mikor ily kevesen igyekeztek a' menyország keresésére. De még a' kik igazak és üdvõsségre menendõk voltak-is, a' te szenvedésed, és szent halálod - elõt menyországban nem juthattak.

Oh mely nagy háládással tartozom Vram, hogy igaz és jó utat mutattál nékem, és minden hivednek, a' te örökké-való országodban! Mert a' te életed, mi útunk: és a' békeségestûres által járúlunk te hozzád, ki nekünk Coronánk vagy. Ha te elõttünk nem jártál, és tanitottál-vólna, ki igye-
Gg 3   keznék

keznék téged követni? Jay menyin-
mesze hátra maradnának, ha a' te jeles
példáidra nem neznének? Ihon még
igy is, lágy-melegek vagyunk, noha
enni csudáidat és tanításidat hallot-
tuk: Mi lenne ha ily nagy világossá-
gunk nem volna a' te követésedre?

XIX. RESZ.

Aboszufágok szenvedésé-
ről: és ki legyen az igazán
békeféges-tűrő?

Az Vr **M**It mondasz fiam? Szűnyél-meg
szól. a' zugolodástúl; gondold-meg
az-én szenvedésemet, és a' szentekét.
Heb. 12. Még véred hullásaig nem harczoltál.
Heb. 15. Kevés a' mit szenvedsz, azokhoz ké-
pest a' kik anny fokat tűrtek, oly nagy
kefél-

késértetekben voltak, oly nehezen háborgattattak, oly sok-képpen próbáltattak. Szükség azért, hogy egyebeknek nehezebb szenvedési elszedben jussanak, hogy a' te kevés terhedet könnyebben viseljed. Ha a' te szenvedésidet kicsinyeknek nem alitod, meglásd, hogy ez, a' te tűrhetetlen-vóltodból ne származzék. De akár kicsiny, akár nagy légyen, azon igyekezzél, hogy mindent békével szenvedgy.

Mennél jobban készülsz a' szenvedéshez, annál okosban cselekedszel, és annál inkább elő-megy: Könnyebben is tűröd, ha el-tekéllet szándékkal, és jó szokással, ezekhez ferényen készülsz. Nemond azt, hogy ettől az embertől ezt fel nem vehetem: nem méltó hogy ezeket el-tűrjem: nagy kárt tet: ollyal gyaláz kit soha sem gondoltam: Azért, mástól

mástúl örömeft szenvedem a' mit szenvedhetőnek látok. Bolond gondolat efféle, mely a' békeséges tűrélnék jószágos-voltát nem tekintí, sem azt nem gondollya, kitől várja ennek koronáját, hanem személyre, és maga bántására néz.

Nem igaz tűrő, valaki szenvedni nem akar egyebet hanem csak a' mi néki tetczik, és a' kitől ő akarja. De az igaz tűrő, nem nézi kitől szenved, magánál nagyobtul-é, vagy egyenlőtül, vagy aláb-való-túl: jambor és szent embertül-é, vagy gonosz és méltatlan személtül? Hanem valogatás-nélkül mindenektül, valámení ellenkezési, és valahányszor törtennek, azokat mint Istenkezéből háladással vészi, és nagy nyerefégnek tartya. Mert Isten előtt, akár mely kicsin dol-

log-is,

log is, mellyet Istenért szenvedünk, jutalom nélkül nem marad.

Készen légy tehát a' harczhoz, ha győzedelmes akarész lenni. Vial nélkül nem juthacz a' szenvedésnek Coronájához. Ha túrni nem a^{z. Tim. 2} karész, nem akarész Coronaztatni. Ha pedig a' Coronát kívánod, emberül viaskodgyál, békével túry. Munka nélkül nem mehetsz a' nyugalomra, harcz nélkül nem juthatsz a' győzedelmre.

* Vram, ádgyad hogy a' te szent<sup>* Afzól-
gá szól.</sup> malasztoddal viheffem véghez, a' mi lehetetlennek lárczik a' természetnek. Te látod hogy keveset szenvedhetek, és hogy hamar le nyomatom akár mi kicsin ellenkezésektől. Vállýék szerelmessé és kedvessé a' te nevedért minden háborufágok szenvedése, mert igen-údvösséges az én lelkemnek, hogy te.

Hh   éretted

éretted szenvedgyen, és bántogattas-
félk.

XX. RESZ.

Magūk gyarloságának meg-
vallása: és e' világi nyo-
moruságokrul.

Afzól-
gázól.
Pfal. 31.

MEg-vallom magam-ellen ha-
misságomat: Meg-vallom U-
ram te előtted gyarloságomat: Gya-
korta igen kicsin dolog a' mely engem
le-vet és meg-fzomorít. El-rendelem
hogy vastagon tartom magamat, de
mihent egy kisdéd késértet ér, nagy
gyötrődésben esem. Néha igen sem-
mire kellő dolog, a' honnan nagy ké-
sértet támad. Es midőn késértetet nem
érezvén, magamat mentnek alitom,
csak nem győzőtnék találom maga-
mat egy kis fuvallástúl. Láf-

Láffad azért Uram az én kicsin-
 vóltomat, és erőtlen gyarloságomat, Pfal. 24.
Pfal. 68.
 melyet tellyeségesen által-értesz. Kö-
 nyörűly és vony-ki engem a' faárból,
 hogy el ne sillyedgyek, és tellyeséggel
 meg ne győzezzem. Ez Uram a' mien-
 gemet te előtted gyakorta hátra vél,
 és meg-szégyenit, hogy ily esedékeny
 vagyok, és ily erőtlen a gonosz indula-
 tok zabolazásiban. Noha nem enge-
 dek szinten nekik, mind az által, únal-
 mas és nehéz azoknak ostromlása, és
 el-unom így élni a' minden napi vesze-
 kedésben. Abból ismértem erőtlenfé-
 gemet, mert az utálatos gondolkodá-
 sok, sokkal könnyebben esnek szűvem-
 ben, hogy sem el-távoznak.

Oh Ifraëlnek hatalmas Istene, hiv-
 selkeknek buzgó szeretője, tekíncs a' te
 szolgálád fáradságira, és fáydalmira, és

Hh 2

légy

légy mellette minden uttyáiban. Vastags-engem mennyei erősséggel, hogy a' régiember, a' szegény test, mely a' léleknek nem szinte engedelmes, hatalmat és birodalmat ne végyen: mely ellen mindaddig kel harczolni, míg utolsó pihentésünk lesz enebben a' nyomorúlt életben. Jaj micfoda élet ez, melyben szünetlenek a' háboruságok és nyomoruságok, és mindenek rakvák meg-hányot törrel és ellenséggel? Mert mihent egyik háborúság, vagy kétfertet-el-távozik ottan más következik; sőt még az első ütközet fen vagon, és véletlenül fok több harcz érkezik.

Vallyon mint szerethettyük ezt az életet, mely ennyi keserűség, inség, nyomoruság alá vettetet? Miért nevezhetni ezt életnek, mely enny halált és

és dögöt nemz. Mind az-által, soka-
szeretik ezt, és gyönyörűséget keres-
nek benne. Gyakran rágalmaztatik
a' világ, hogy csalárd és hivatagos: mind
az-által, nehéz meg válni tőle, mert
a' testi kívánságok igen uralkodnak.
De különb okok vonsznak a' világ sze-
relmére, és különbek meg-vetésére.
A' világ szerelmére vonszon a' testnek ^{1. Ioan. 2}
kívánsága, a' izemnek vágyodása, az
életnek kevélysége: de a' minémű bün-
tetések és nyomoruságok ezeket köve-
tik, a' világ gyűlölségét és meg-unását
nemzik.

De jaj, meg-győzi a' gonosz gyön-
yörűség, a' világhoz ragaszkodot lel-
ket, mely az érzékenségekben hely-
hezteni gyönyörűségét, mivel az Isten-
nek édesiségét, és a' Jóságos erkölcsök-
nek belső szépségét, nem látta, sem kőf-
^{Iob. 30.}

toltá. A' kik e' világot tekélltetesén meg-vetik, és szent fenyíték-alat igyekeznek szolgálni Istennek, azok tudgyák milygyen az Istennek édessege, mely ígértetet a' világ meg-vetőknek: azt-is nylván látták, mely igen téveleg e' világ, és sok-képpen csalatik.

XXI. RESZ.

Hogy minden jók-felet Istēben kel meg-nyugodni.

Afzól-
ga szól.

MIndenek felet, és mindenben, az Vrbán nyugodgyál mindenkor, oh én lelkem: mert ő a' szenteknek örök nyugalma. Enged édes szerelmes JESVSom, hogy minden teremtet állatok-felet, te benned nyugodgyam:

gyam: mindenegéség és ékeesség, minden dűcsőség és tisztesség, minden hatalom és méltóság, minden tudomány és elméesség, minden gazdagság, és műterfég, minden öröm és vigaság, minden hír-nev és dicséret, minden édesseg és vigasztalás, minden remenység és ígéret, minden érdem és kívánság, minden adomány és ajándékfelet mellyet te adhatsz és szűvemben önthatsz: minden vigaság és örvendezés felet mellyet elmém meg-foghat és érezhet. Végezetre az Angyalok, Archangyalok, és minden mennyei seregekfelet, minden látható és láthatatlan állatok felet: mindenek felet valami te nem vagy, én Istenem.

Mert te, én Vram Istenem, mindeneknél jobb vagy: te vagy egyedül felséges; egyedül hatalmas; egyedül tellyes-

tellyességgel elégféges; te vagy egyedül gyönyörűséges vigasztalás; te vagy egyedül szép, és szerelmes; te vagy egyedül gazdag és mindenekfelet dűcsőfféges, kiből minden jó, tekeltesen egyűt vagy on, mindenkor egyűt vólt, és lészén: Azért mind kevés és elégtelen, valamit ádfz magad kívül, vagy magad felől meg jelentesz, vagy ígérsz, mikor téged nem látlak, és éppen nem birlak. Mert az én szívem igazán meg nem nyughatik, és tellyességgel meg nem elégedhetik, hanem ha minden ajándékot és minden teremtet allatot fellyül halladván, te benned nyugszik.

Oh én szerelmes jegyefem, Christus JESVS, tisztaságos szeretőm, minden állatoknak Vra; ki adgya az igaz szabadságnak szárnyát nékem, hogy fel-

fel-repüllyek, és te benned nyugod-
gyam? Oh mikor léfszen az, hogy e-
gyéb dolgaimtul üressédvén, tellyes-
féggel csak néked szolgállyak, és lás-
sam mely édes vagy én Vram s' én Istenem?
Mikor csatlom tellyességgel
te hozzád magamat, hogy a' te szerez-
tetédért magamról el-felelkezvén,
minden mód és érzékenység felet, csak
téged érezzelek, oly móddal, mely
nincs tudva mindeneknél? Most pe-
dig, gyakran foházkodom, és az én
bóldogtalanságimat fáidalommal vise-
lem. Mert sok alkalmatlanságim ta-
lálkoznak ebben a' nyomoruságnak
völygében, mellyek engem, gyakran
háborgatnak, meg-fzomorítanak, és el-
bódítanak: gyakran tartoztatnak és
sok-felé vonfsznak, csalogatnak és
meg-kötőznek, hogy szabad útam, ne
li légyen.

légyen hozzád, és a' te kedves ölelgetés-
 fidben ne gyönyörködgyem, színed e-
 lőt álván szünetlen, a mennyei szentek-
 kel. Indúly-meg Vram az én fohász-
 kodásimon, és a' világi sok nyomoru-
 ságimon.

O JESVS, örök dűcsösségnek fe-
 nyessége, szarándok lelkemnek viga-
 sága: szó-nélkül is te hozzád nyílik
 az én szájam: halgatásom is kiált te
 hozzád. Meddig kélik és el nem jő
 az én Vram? Jőjön hozzám szegény
 nyomorultyához, és vigasztallyon en-
 gem. Nyiucsa-kikezét, és ragadgyon-
 ki engem nyomoróltat, minden inse-
 gemből. Jőj-el, Jőj-el, Vram: mert
 nállad-nélkül, vig napom, és óráim nem
 léfzen; mert te vagy az én örömem,
 és te nállad-nélkül, üres az én asztalom:
 Nyomorúlt vagyok, mint tömlőczben
 vette-

vettetet, és vasban veretet, valamig a'
te jelen-létednek világosságával nem
táplálsz, szabadságra nem hofsz, és ke-
gyes orczádat meg nem mutatod.

Keressenek egyebek te helyetted
mást, a' mit akárnak: nekem egyeb sem
most nem tetszik, sem ez után nem fog
retczeni, hanem csak te én lstenem, én
remenségem, és örök üdvösségem.
Nem halgatok, könyörgéstül meg
nem szűnöm, valamig a' te malasztodat
vísza nem adod, és én bennem így nem
szóllasz. † Ihon, jelen vagyok. Ihon,
hozzád jöttem, mert segítségül hittál
engem: a' te firalmid és lelki kívánsá-
gid, a' te alázatosságod és töredelmes-
szűved, meg-hajtottak engem, és te
hozzád hoztak. * En-is akkor, így
szólok néked: Vram, hittalak téged,
kivántalak téged, kész voltam mindent
li 2 meg

† Az Úr
szól.

* Afzól-
ga.

megvetni te éretted, mivel, elsőben te indítottál fel engem hogy követ-nélek téged. Aldot légy azért Vram, ki ezt á'jót cselekedted a te szolgáladdal, a' te irgalmalságodnak sokasága szereznt.

Mit mondhat egyebet a' te szolgád te előtted, hanem hogy magát igen, meg-alázza szined előtt, meg-emlekezőn mindenkor a' maga álnakságiról és roszvóltárúl? Nincs Urám semmi te hozzád hasonló, az Egi és földi csudák között. A' te alkotmányid igen jók, ítéletid igazak, és gondviselelésseddel vezzereltetnek mindenek. Dicséret azért, és dűcsösség néked, Oh Atya Istennek bölcsesége. Téged dicsérjen és áldgyon az én szám, az én lelkem, és velem egyűt minden teremtetett állatok.

XXII. RESZ.

Az Isteni sok jó tétemények
emlekezetirül.

NYisd meg Uram az én szűvemet, <sup>Afzól-
ga szól.</sup> a' te törvényedben, és tanics engem, a' te parancsolatid szerént való járáfra. Adgyad hogy ércszem a' te akaratodat, és nagy böcsüllettel, és szorgalmatos figyelmezéssel emlékez-
zem, mind a' közönséges, mind a' ki-
vált-képpen-való ajándékidrül, hogy
ezekért néked méltó háládást adha-
sok. De tudom, és meg-vallom, hogy
ezeknek leg kisebb czikkelyéért, méltó
háládásnak, dicséretit nem adhatom.
Erdemem felet van Vram, valami jót
velem cselekedtél: és midön a' te fel-
ségedet szemlélem, ennek nagy-vól-
tán el-ájúl az én lelke. Vala-

Valami vagyon lelkünkben és testünkben, valamit kívül vagy belől, természet folyásából vagy természetfelet birunk, mind te ajándékid ; és tégedet kegyesnek , jó-tevőnek dicsérnek, kitől mindenjót vettünk. Noha egy többet vet, más kevesbet, de azért, ugyan mind te ajándékod, és nálad-nélkül leg-kisseb jóban sem lehetünk részesekek. Amaz a' ki többet vet, nem kérkedhetik érdemével ; sem egyebek felybe magát nem helyhez-tetheti, sem az alacsonybat nem csufolhattya: mert Isten előtt nagyob, és job, a' ki magának keveset tulajdonit, és a' háladásban alázatosb és aitato**s**b ; Es a ki magát mindeneknél aláb valónak véli, és méltatlamb-nak itéli, alkalmatosb nagyob ajándékok vételére .

A' ki kevesebbet vett, ne szomor-
kod-

kodgyék, ne nezhetellye, és ne irigykedgyék arra a' ki bővelsebb: hanem te reád fordicsa, én Istenem, elméjét, és a' te jó-vóltodat dicsérje, hogy ily bősegeffen, ily kegyeppen és jó kedvel, személy valógatás nélkül osztogatod ajándékodat. Mindenek te tölled vannak Vram. Azért méltó, hogy mindenekben dicsérteffel. Terudod kinek minémű ajándék hasznos. mi légyenoka hogy ennek kevesebb-amannak több adatot, nem miénk a' vizsgálása, hanem tied, kinél mindeneknek érdeme, tudva vagyok.

Azért Vram Istenem, nagy jó tereménynek tartom azt-is hogy nemfok afféle ajándékom vagyok, mely az emberek előtt dicséretefnek és dűcsőffesnek látczik. Így azért, szegénysegét és álacson állapattyát ember meggondol-

gondolván, nem csak neheztelett, szomorúságot, és magának el-hagyását nem kel ebből venni, de sőt, vigaságot
 1. Cor. 1. és nagy vidámúlást: mert te Ur Istén, szegényeket, alázatosokat, világtól meg-uráltakat választottál társul, és házi cselédül. Bizonyságink erre a' te Apostolid, kiket az egész földön fejedelmekké tettél, mind az-által, megfedhetetlenül éltek e' földön, oly alázatosok, együgyűk, gonoszság és csalárdság-nélkül voltak, hogy örömmel
 AA. 5. szenvednék te éretted a' gyalázatokat: és a' mitül e' világ idegen, azt ők nagy kedvel fogadták.

Azért a' téged szívetőt és jó-tetemenyid ismérőt, semmi ugy nem vigasztallja, mint a' te jó akaratod, és örök végezéfed. Ezzel ugy meg-elég-szik, és vigasztaltatik, hogy szinte oly
 öröm-

örömmel vészi az alácson állapotot, mint más kívánná az felsőbséget: és oly békeségesen meg-elégszik az utolsó hellyel, mint más az elsővel: oly jó kedvel marad hir-nev nélkül meg-utálva, és el-vettetve, mint egyebek a' világileg-nagyob tisztefségekben. Mert Vram a' te akaratod, és a' te tisztefségednek szerezme, méltó hogy mindeket meg előzzön, és inkább tessék, 's kedvesb vigasztalást szerezzen, hogy sem minden ajándékok, mellyek néki adattak, vagy adathatnak.

XXIII. RESZ.

Négy dolog szerez nagy békeséget.

Fla m, ezennel meg-tanítlak téged Az VL.
 a békeségnek és igaz szabadságnak
 Kk

*A szól-
ga. nak uttyára. * Vram cseleked-mega'
mit mondasz, mert én azt kedvesen
† Az Vr. hallom. † Fiam, azon igyekezzél hogy
inkáb más akárattyán járy, hogy sem
magadén. Mindenkor kevesebbet vá-
Mat. 25. lasz inkáb, hogy sem sokat. Vtolsó
helyt keres mindenkor, és hogy min-
deneknél aláb légy. Kivánd és kérjed
Luc. 14. mindenkor hogy te benned az lsten
akárattya bé tellyesedgyék. A' mely
emberben ezek taláztatnak, bé-ment
az, a' békefégnék és nyugalomnak
határában.

A szól-
ga.

Vram, ez a' te rövid mondázod,
nagy tekélteteféget foglal magában:
kevés szó, de tellyes értelemmel, és bő-
féges gyümölcse. Mert ha ezeket hi-
ven meg-tartanám, nem kellene ily
könnyen meg-háborodnom, mivel va-
lamikor magamat nyughatatlannak,
és

és meg-terheltnek érzem, azt találom,
 hogy ettől a' tanítástól el távoztam.
 De te, ki mindenható vagy, és a' lelkek
 elő-mentét mindenkor kedvelled, ne-
 veld bennem a' te malasztodat, hogy
 be-telleyesíthessem a' te szódat, és vég-
 hez vihessem üdvösségemet.

Gonosz gondolatok ellen- való Imádság.

V Ram Istenem, ne távozzál-el ^{Psal. 70.}
 tőlem: En Istenem, figyelmeztöllem:
 az én segítségemre: mert sok gondo-
 latok, és lelkem gyôtrô nagy félelmek
 támadtak ellenem. Mint mehetek ál-
 tal ezeken sérelem-nélkül? mint szag-
 gathatom-meg ezeket? Te szavaid V-
 ram amazok. En előtted megyek, és ^{Est. 49.}
 c' földnek dicsôsségeisít meg-alázom:

Kk 2

meg-

meg nyitom a' tömlöcz aítáját, és a' titkoknak reitekít meg jelentem. Ezt mivel Vram. a' mit mondasz, és füllának el szemed elől minden hamis gondolatok. Ez az én remenségem és egyetlen egy vigasztalásom, hogy minden háboruságimban te hozzád folyamom, te benned bizom, téged szűből segítségül hilk, és békeességgel várom a' te vigasztalásodat.

Szűvünk világosításaért.

Imádság.

Világosíts meg engem Oh áldot JESVS, belső fényességnek világosságaival: és végyki az én szűvem haylékából minden feretséget. Zabolázd meg sok tétovázó gondolatimat, és roncsd meg az én ellenem tufakodóké-

dó kélérteket. Harczoly keményen
 érettem, és győzd-meg a' fene oktalan
 állatokat, az az, edesgető és hitegető
 vagyodásimat: hogy a' te hatalmas-
 erőd által legyen békefég, és a' te dicsé-
 retednek bősége hangoskodgyék a' te
 szent udvarodba; az az, a' tiszta lelki
 ísméretbe. Parancsoly a' szeleknek, és Mat. 18.
 a' tenger habjainak: mond azt a' ten-
 gernek, csendeszedgyel: és az Efszáki
 szelnek, ne fúí; és mingyárt nagy cse-
 desség léfzen.

Bocfáld ki a' te világosságodat, és
 igazságodat, hogy fenyeskedgyenek
 a' földön: mert én, üres és pufzta föld
 fagyok, valamig engem nem világosi-
 tasz. Eöncsd-ki magasságból kegyel-
 mességedet: öntözd az én szívemet
 mennyei harmattal: ádgy aitatossá-
 nak vizét e' földnek nedvesítésére,

hogy jó és hasznos gyümölcsöt teremphessen. Emeld-fel bűnnel megterhelt lelkemet, és minden kívánságomat mennyei dolgokhoz kapcsollyad, hogy meg-köszölván a' mennyei boldogságnak edességét, restelylem a' földi dolgokrul-való gondolkodást.

Ragagy-el engem, és szabadíts ki minden teremtet állatoknak mulandó gyönyörűségétül: mert semmi teremtet állat, telylesen meg nem nyugóthattya, meg-sem vigasztalhatya az én kívánságomat. Foglaly magadhoz engem szerelmednek el-válatatlan kötelével: mert te egyedül elég vagy szeretődnek: és te náladnálkül mindenek csak
hívások.

XXIV. RESZ.

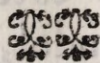
Hogy el-kei távoztatnuk a'
 más ember életének vi-
 galását.

Fiam, ne légy vizsgáló, és haszonta- Az Vc
szól.
 lan szorgalmatosságokban ne fog-
 lald magadat. Mi közöd néked ehez
 vagy amához? Köves te engemet. Mi
 közöd néked ha ez ilyen vagy amol-
 lyan? ávagy ha ez, így vagy amúgy
 cselekekszik, vagy szól? Te nem tarto-
 zol másért felelni, hanem, magadért.
 adsz számot. Miért ártod tehát ab-
 ba magadat? Im-hol én mindeneket
 ismérek: és mindeneket látok valamik
 Eg álat vannak: és tudom, ki-ki mint
 vagyon, mit gondol, mit akár, és mi
 végre néz igyekezeti: Azért reám kel
 minde-

mindeneket hadni: te pedig tarcs jó békeségbe magadat. A ki forgodik, hagy békét néki, forgódogyek a' mint akárja. Fejére szál, valamit cselekezik és mond, mert engem meg nem esalhat.

Ne gondoly a' nagy névnek árnyékával, se sokaknak társaságokkal, se az embereknek kiváltképpen való szeretetivel. Mert ezek elme tétovázást, és szűv homalyosságot nemzenek Eörömeft szóllanék néked, és titkaimat meg-jelenteném, ha az én jöveletem szorgalmatoson eszedbe vennéd, és szűved aítáját meg-nyitnád nékem. Légy jó gondviselő, és vigyás az imádásokban, és alázd-meg magadat mindenekben.

XXV. RESZ.

A' szűvnek állandó békefé-
ge, és igaz elő-menetele
miben állyon..

Fiam, én szom amaz. Békeféget Az Vr.
hagyok néktek, az én békefégemet
adom néktek: nem úgy adom én nek- Ioan. 14.
tek mint e' világ adgya. A' békeféget
minnyájan kívánnyák, de nem minnyá-
jan viselnek azokra gondot, mellyek
az igaz békeféget szerzik. Az én
békefégem az alázatosfokkal és sze-
lid szűvűekkel vagyon. A' te békefé-
ged a' nagy békeféges tűrésben lészén.
Ha én hozzám halgatsz, és szómat fo-
gadod, nagy békeségben, élhetsz.
* Medgyek tehát Uram? † Minden * Afzól-
ga.
† Az Ur.
dologban magadra vigyáz: meg lásd

mit mivelsz, és mit mondasz: és minden igyekezetedet arra igazícsad, hogy egyedül nékem kedveskedgyél, és én kívülem semmit ne kívány, vagy keres. Sőt az egyebek szavát, vagy cselekedetét, se itillyed vakmerőjül: ne is árcsád magadat a' reád nem bízott dőlgekban, és így arrá juthacz, hogy kevésse, vagy ritkán haborodol-meg.

Hogy pedig soha semmi háborodást ne érez, és szivednek vagy testednek alkalmatlanságát ugyan ne kóstitlyad, a' nem mostanra való, hanem az örök nyugalomnak állapotját illeti. Ne íteld azért hogy igaz békeséget találta mikor semmi nehezféget nem érzesz: azt se alícsád, hogy mind jól vagyondólgod, ha senki veled nem él-lenkezik: abban se helyheztesd tekeltelességedet, ha mindenek kívánságod szzerént.

fzerént folynak. Magadnak nagyot
ne tulaydonics, se Isten elöt kiváltkép-
pen kellemetefnek magadat abból ne
ítéld, ha nagy áitatosságot és lelki vi-
gasztalást érzel: mert ezekből meg
nem esmérzik a' Joságos erkölcsnek i-
gaz fzereteti: nem-is ezekben ál az
embernek elő-menetele, és tekéltetef-
fége.

* Miben tehát Urám: † Abban, ^{* Afzól-}
hogy tellyes szüveddel Isten akarat-^{ga.}
tyára hadgyad magadat, nem keresvén ^{† Az Vr.}
magadat sem nagyba sem kicfinbe,
sem örökké valóban, sem el-mulandó-
ban: ugy, hogy egy-aránt, orcza vál-
tozás nélkül, háladásbā maragy, mind
kedves mind ellenkező állapotban:
mindeneket egyenlő fontban vetvén.
Ha oly vastag, és a' remenségben oly
várakozó léfszel, hogy a' belső vigasz-

találókul meg-fosztatván, kélfzen talál-
 lod szűvedet nagyobb szenvedésekre-
 is, és magadat nem mented, mint haily
 fokat nem kellene szenvedned, hanem
 mindenkben engemet mentesz, és i-
 gaznak vallasz: akkor bezzeg a' béke-
 fégnék igaz és igyenes uttyán jársz: és
 bizonyos remenséged lehet, hogy vi-
 szontag az én színiemet örvendetesen
 meg-látod. Ha magadnak tekélletes
 meg-vetésére jutandasz tudgyad hogy
 akkor a' békefégnék bővségében fogsz
 örvendezni, a' menyire e' mo-
 stani számkivetés szen-
 vendi.

XXVI. RESZ.

A' szabados léleknek nagy
méltóságárul, mellyet in-
káb érdemel az imádság,
hogy sem az ol-
vasás.

V Ram, tekéletes ember dolgá az, <sup>Afzól-
ga.</sup> hogy soha lelkét el ne hadgya-
vonni a' mennyei dolgoknak kívánsá-
gátul: és a' sok gondokon úgy által
mennyen, mint ha gond nélkül volna;
ezt pedig nem tompa tunyaságból cse-
lekeszi, hanem kiváltképpen való pri-
vilegiomából a' szabados léleknek, me-
ly semminémű teremtet állathoz ren-
detlen vágyodással nem ragaszkodik.

Kérlek téged, én kegyelmes Iste-

Ll 3

nem,

nem, őriz-meg engem e' világ gond-
gyaitúl: hogy ezekben felettéb ne kö-
telődzema' testi szűkségek miat: meg
ne fogattassam a' lelki akadékoktól a'
világi gyönyörűségtúl: inamrúl le ne
űttem, a' nyavalygatásoktól meg-
rontatván. Nem azokrúl a' dolgo-
krúl szöllok Uram, mellyeket tellyes-
vágyodással kíván a' világi hivság: ha-
nem azokrúl a' nyomorúságokrúl, mel-
lyek az emberi nemzetnek közönfészes
Gen. 3. átkából, a' te szolgád lelkét, kefervele-
Rom, 7. terhelik, és tartozattyák, hogy kíván-
fága szerént a' lelki szabadságra ne jut-
haszon.

Oh én Istenem, és ki mondhatat-
lán édeffégem: ted keferűvé nékem
a' testi vigasztalásokat, mellyek engem
el-vonfszanak az örökké-való jóknak
szerelmérúl, és valami tettetes gyö-
nyör-

nyörkôdtetôjónak el-mulandô szine álat, gonoszul csalogatnak. Ne végyen diadalmat rajtam én Istenem, ne végyen, a' test és vér: meg ne jádczotta-fon e' világ és az ô rövid dűcsôffége: meg ne csallyon engem az ôrdôg és az ô álnaksága. Adgy erôt Vram, az ellen-allásra, békeséges szenvedést az eltűrésre, álhatatosflágot a' végig maradásra. E' világnak minden vigasztalásfiért, ad a' te lelkednek gyönyörűséges malasztyát: a' testi szerelem helyet, ôncsed a' te nevednek szerelmét szűvemben.

Még az étel, ital, ruházat és egyeb testi táplálásnak szűksége-is, terhére vagyon a' buzgó léleknek. Enged Vram, hogy efféle test gyámolító dolgokkal, mértekletesen éllyek, és ezeknek felettéb való kívánságiban ne mérüllyek.

rüllőyek. Ezeket mindeneftől meg nem vethetem, mert a' természetet táplálni kel: hogy pedig szűkfég felet, és ollyat keressék melly inkább gyönyörködtet, a te szent törvényed tiltya: mert ha külömben cselekedném a' test rugodozna a' lélek ellen. Ezek közöt kérlek Vram, igazgasson és oktasson engem a' te kezed, hogy semmibe feltebbél ne mennek.

XXVII. RESZ.

Hogy a' magunk szzereteti,
a' mennyei jóktól igen.
meg-tartoztat.

Flam, szűkfég hogy magadat mindeneftől adgyad a' mindenjóért: és semmit magadból magadnak ne tarcs. Tudva légyen nálad, hogy a'
magad

magad szeretése inkább árt néked, hogy sem akár mély világi dolog. A' minémű szeretetet, és kedvet viselsz, annak mértéke szerént, vagy igén, vagy gyéngén ragad akár mi hozzád. Ha te szereteted tiszta, együgyű, jól rendeltetet, semmi dolognak rabja nem leszel. Ne kívánd a' mit nem szabad tieddé tenned. A' mi néked akadékot szerezhetsz, és belső szabadságodtul meg foszthat, azt ne tartsd. Nagy csuda, hogy tellyes szűvedből reám nem hagyod magadat, mind azokkal valamiket kívánhatsz és birhatsz.

Miért emészted magadat hívás-^{Exod. 18}
gos bánattal? mit fárasszod magadat ^{Mich. 4.}
báizontalan gondal? Had az én jó akaratomra magadat, és semmi kárt nem vállalj. Ha emésztsz, vagy amésztsz keresed, és it vagy amot akarsz lenni

Mm

magad

magad hasznáért, és kedved töltéséért, soha nyugalomba, és szorgalmatosságoktól űrés nem lélsz: mert mindenben vagy valami fogyatkozás, és minden helyen találkozik a' ki veled ellenkezzék.

Nem használ azért akár mely külső dolog, mellyet kaptál vagy szaporítottál: hanem az használ, ha ezt megutálsz, és gyökereftől szűvedből kiirtod. Ezt pedig, nem csak a' pénzről és gazdagfágról ércsed, hanem a' tisztesség keresésről, a' hívságos dicféretnek kívánságáról, mellyek a' világgal egygyüt elmúlnak. Kevés oltalmazadra vána' hely, ha lelki buzgóság nincs benned: nem is tart sokkáé a' kívül kereset békeség, há a' te szűvednek állapattya igaz fundamentomon nem állapodik. Az az, ha én bennem nem állasz, változ-

változtathad magadat, de meg nem
jőbbítod. Mert alkalmatosságot talál-
ván és vévén, réa akadsz arra a' mit ke-
rültél, és annál nagyobra-is.

Szűvünk tisztulásaért, és
mennyei bölcseségért.

Imádság.

VAstagsics engem Vrlsten, szent-
lélek malasztyával: Adgy érté-
ket, hogy a' belső emberben erőssed-
gyem, és szűvemmet minden haszonta-
lan szorgalmatosságtúl, és hidegség-
túl ki-űressicsem: hogy se rosz, se drá-
ga dologoknak kívánságitul tétova ne
vonassam: hanem, mindeneket ugy
szemléllyek, mint mulandókat, kikkel
egygyüt magam-is el-múlom: mivel az
Eg alatt semmi nincs állandó, hanem

Eph. 3.

Ecc. 9.
& 2.

Mm 2

minde-

mindenek csak hívágok, és lélek gyötrelmek. Oh mely okos a' ki így gondolkodik!

Adgy Vram mennyei bölcseséget nékem, hogy téged mindenek felet keresslek és meg-talállyalak: mindenek felet téged tudgyalak és szerezselek, te kívülled pedig egyebekről oly ítéletet tegyek, a' mint magokban vannak a' te bölcs-rendelésedből. Enged hogy e' világot okossá el-kerüllyem, mikor hiszelkedik, és békeséggel tûrjem mikor ellenkezik: mert ez az igaz bölcsesség hogy meg ne haborodgyunk minden szószélen, fülünket se hajcsuk a' hiszelkedő Sirenának; mert így járhatunk bátorsággal az előnkben vet úton.

XXVIII. RESZ.

Az ember-fzóllo nyelvek
ellen..

Fiam, ne, bánd, ha némellyek gonosz itéletben vannak felölled, és olyat mondanak a' mit nem örömeft hallasz. Néked magadrúl gonoszab itéletet keltened: el-hivén, hogy senki náladnál gyarlob nincsen. Ha belől jól vagy, nem igen fontolod a' szél szokat. Nem kiczin okosság az, hogy ember halgasson a' gonosz údóban, és magában szálván, az emberek itéletin meg ne haborodgyék.

Ne légyen a' te békeséged az emberek szájában. Mert akár jóra, s-akár gonoszra magyarázzák, azzal más emberré nem változol. Hol vagy az

igaz békefég, és igaz dúcsóffég? Nem én bennem-é? valaki nem kívánnya, hogy embereknek tessék, és nem fél az emberek kedvetlenfégétül, nagy békeségben él. A' rendetlen kívánságból, és hivságos félelemből származik szívünknek minden nyughatatlansága, és érzekenségünk tetovázása.

XXIX. RESZ.

A' háborufágnak idején,
mint kellyen Istent áldani,
és segitfégül
hinya.

Afzól-
ga szól.

VRam légyen áldot a' te neved örökké, ki ezt a' kefértetet és háborufágnat reám bocsátottad. El nem szaladhatok előtte, hanem hozzád kel

kel folyamnom, hogy engem segics,
és jómra fordicsad. Uram, haboru-
ságba vagyok; nem jól ál az én szűvem,
mert igen nyomorgattatom a' jelen-
való indulattúl.

Mit mondgyak tehát szerelmes Mat. 26.
Atyám? Szorongatás közöt vagyok.
Szabadics-ki lebből az orából. De
azért jutottam ebbe az orába, hogy te
dűcsöitteffél, mikor én igen meg alá-
zatom, és te általad meg-szabadúlok.
Tellyék kedved Vram, hogy ki- Pfal. 39.
mencs engemet: mert mit cselekedhe-
tem én nyomorúlt, és hova folyamod-
gyam te kivülled? Adgyad Vram,
hogy ez úttal-is tûrjem békével láto-
gatódat. Szegics engem én Istenem,
és nem rettegek, akár mint meg-ter-
helteffem.

Most pedig a' nyavaalya közöt Mat. 6.
mit

mit mondgyak? Légyen a te akaratod
 Vram!, mert én igen meg-érdemlet-
 tem hogy nyomorgattassam és terhel-
 tesssem. El kel azért tûrnem: adgyad
 hogy békével várjam mig el-múlik ez
 a'fergeteg, és jobbra forduljon. Ha-
 talmas pedig Vram a te kezed, mely
 ezt a' késértetet el-veheti róllam, és az
 ő szörnyűségét meg-enyhítheti, hogy
 tellyességgel meg ne győzesssem, a'-
 mint hogy az előtis sokszor cselekedtél
 ilyen kegyelmességet velem, én lste-
 nem, én irgalmasságom. Es mennél
 nehezebb nekem, annál könnyebb néked
 hatalmas kezeddel ezt meg-változ-
 tatnod.

XXX. RESZ.

Hogy Istent kel segítségül
hinunk, és biznunk az ő ma-
lasztyának viszanyeré-
sében.

Flam, én vagyok az Ur, ki bátorít-
lak a' háboruságnak napján : Jőj <sup>Az v.
szól.</sup>
hozzám mikor nem jól van dőlгод.
Eza' mifelette tartoztattya a' mennyei ^{Naur.}
vigasztalást, hogy későbbben kezdesz
az imádkozáshoz. Mert minek előtte
engemet szorgalmatoson kérnél, az
előt fok vigasztalásokat, és külső mu-
latásokat keresz. Innen vagyon,
hogy mind azok keveset használnak,
valamig eszedben nem vészed, hogy
én vagyok a' ki meg-szabaditom a' ben-
N n nem

nem bizókat, és hogy én kívülem
 nincs foganatos segítség, sem hasznos
 tanács, sem állandó orvosság. Azért,
 egyszer immár a fergeteg után, vidá-
 modgyék lelked, gyógyúly meg az
 én irgalmasságomnak finyességében:
 mert közel vagyok (azt mondgya az
 Ur) hogy mindeneket helyre állassak,
 nem csak éppen, de bőségesen és te-
 tézve.

Mat. 23.

Vallyon's nehêze valami nékem?
 Vagy hasonló vagyok é ahoz, a'ki fo-
 gadgya de meg nem tellyesíti? Hon a'te
 hited? keményen ály és álhatatoson.
 Légy várakozó és vastag ferfiú, el jó
 a'te vigasztalásod mikor ideje lészén.
 Váry engemet, váry: el-jövök, és
 meg-gyogitlak téged: kesértet eza'mely
 téged most búsit: és híváságos félelem
 a'mely téged rettegtet. Micfoda egyéb
 haszna

haszna hogy törődöl a'jövendő bizony-
ytalan dolgokon, hanem hogy szomorú-
ságodat terheled szomorúsággal?
Elég a napnak az ő gonoszsága. Hiv-^{Mat. 6.}
ság és haszontalan a'jövendő dolgokon
büszködni vagy örvendezni, mellyek ta-
lám soha sem lesznek.

De emberi gyarlóság, hogy
efféle gondolatoktól jádczottatik, és
igen kisdéd szűnek jelensége, hogy ily
könnyen hordoztatik az ellenségnek
futtogásitúl. Mert az ördög nem
gondol ázzál, ha valóságos vagy tet-
tetes dologgal jádczottattya és csallya
embert: ha a'jelen-valók szerelmével-
é, vagy a'jövendőök félelmével ejti-
meg. Azért meg ne haborodgyék
a' te szűved, és ne félljen. Higy én
bennem, és az én irgalmasságomban,
vested reméniségedet. Mikor te azt

alítod hogy távúl vagyok tőled, gyakorta ollyankor vagyok közeleb. Mikor azt ítéled hogy maid mind oda vagyondólgod, sokszor ollyankor érdeemednek nagyob nyeresége közelget. Nem mind veszettül ván dólgunk, mikor kedvünk ellen esik valami. Itéletet a' szerént ne tégy, a' mint most érzed magadat: és akár honnan's-akár minémű nehéz igyed következzék-is, abba ugy meg ne akadgy, és azt ne itéld: mint ha semmi reménség nem volna abból-való ki-verdődésről.

Ne itéld, hogy tellyességgel elhagyattál, noha ideig háborulágot bocsátottam reád, vagy a' kívánatos vizsgáztatást meg-vontam: mert így mennek menyországban. Kétség-nélkül, hasznosb néked és a' több szolgáimnak, hogy ellenkezésekben gyakoroltassatok,

tok, hogy sem ha hedvetek szerént folya minden dolog. Ismérem én a' titkos gondolatokat: azért igen hasznos a' te üdvösségedre hogy néha soványon hagyassál: hogy ne-talám a' jó elő-menetelben fel ne fuvalkodgyál, és magadnak abban dicsekedgyál, a' mi nem vagy. A' mit adtam el-vehetem, és vissza-is adhatom mikor kedvem tartya.

A' mit adok, az enyim: mikor meg-vonszom, nem a' tiédet vészem-el: mert minden jó adomány, és minden tekéllletes ajándék enyim. Ha ter-
hes dolgot bocsátok reád, avagy akár
minemű ellenkezést, ne boszondogyal, és meg ne hervadgyon szűved: én igen hamar meg-könnyebbithetlek, és minden terhet örökre fordíthatok. Es mind ezekben, valamiket.

cselekefzem igaz vagyok, és dicséretre méltó.

Ha igazán bölcs vagy, és igaz ítéletet térfesz, soha nem kel háborúsgidban magadat el-hagyván szomorkodnod: hanem inkább örvendezned, és hálákat adnod: sőt csak ezt kel örömnnek tartanod, hogy fájdalomokkal gyötörvén, nem engedek néked. A' mint szeretet engem az én Atyam, én is szeretlek titeket. Ezeket a' szókat, kedves tanítványimnak mondtam, kiket nem küldöttem e' világi örömre, hanem nagy bajviváfra: nem böcsülletes tisztokra, hanem fáratságra: nem nyugodalomra, hanem hogy gyümölcsöt terempcsenek békeséges türeffel. Eszedbe tarcsad fiam ezeket a' számos igéket.

XXXI. RESZ.

Minden teremptet állatok
 hátra kel vetnünk, hogy
 azoknak teremptőjét meg-
 nyerhessük.

VRam, még nagyobb malasztodra ^{Afzól.}
 vagyon szűkségem, ha oda kel ^{82.}
 jutnom, a' hol nékem, sem ember, sem
 egyéb teremptet állat akadékot nem
 szerezhet: Mert valamig engem ma-
 gához kapcsol valamely állat, addig
 szabadoson hozzád nem röpülhetek.
 Szabadoson akart röpülni a' ki azt mon-
 dotta: kiád nékem szárnyat mint a' ga- ^{Pfal. 54.}
 lambnak, és el-röpülök, és meg-nyug-
 szom? Mi-lehet csendesb az együgyű
 szemnél? Es kicsoda szabadosb annál,
 a' ki

a' ki semmit nem kíván e' földön? Szükség tehát, minden teremtet állatot, fellyűl múlni, magát tekéltetesen elhagyni, és elmének álmélkodo gondolatyával szemlelni tégedet ki mindek teremptője vagy, és teremtet állathoz semmiben hasonlatos nem vagy. Valamig ember minden teremtet állatoktól meg nem menekedik, szabadgyában nem foglalhattya magát az Isteni dologokban: Vgyan is azért találatnak kevesen mennyei dolgokról elmelkedők, mert kevesen tudgyák magokat tellyességgel megvonni az elveszendő teremtet állatoktól.

Ehez kívált-képpen-való malasztya kívántatik Istennek, mely a' lelket fel-emellye, és maga feliben ragadgya. Ha ember lélek szerént fel nem emelkedik, és minden teremtet állattól
meg

meg nem szabadúl, és magát tellyesféggel Istenhez nem kapcsolja, akár mit tudgyon, akár mivel bírjon, semkel nagyra bôcsûlleni. Hamar meg aprósodik, és alá tapodtatik, a' ki valamit nagyra bôcsúl, az egy véghetetlen és örökké-való jónak-kivülle. Mert valami nem Isten, a' semmi, és semminek kel tartani. Nagy külömbség vagon a' mennyei bölcsôséggel megvilágosítottot áitatos ember közôt, és a' világi bölcseségekben tudós Egyházi ember közôt. Sokkal nemesb tudomány az, mely magasságból Istentül származik, hogy sem a' mely munkáson, emberi elmélkedésből tanúltatik.

Sokan kívánnják a' mennyei elmélkedést, de azt nem akárlák gyakorlani a' miához kívántatnék. Nagy akadék, hogy a' külső szertartásokban és

érzekenség-alá vettetet dologokban akadozván, a' tekélltetes maga meg-győzésben kevés részünk vagyon. Nem tudom mi dolog ez, és mi cselekedet lélektől viseltetünk, vagy mire nézünk, a' kik lelki embereknek látczunk, hogy enny munkát és nyughatatlanfágot fel-vé-
 lünk, a' rossz mulandó dolgokért; bel-ső állapotunkról pedig, alég és ritkán gondolkodunk tekélltetesen.

Oh veszély! egy kicsinnyé magunkban szállunk, és ottán hamar ísmét kibontakozunk, cselekedetinket kemény szám-vetéssel meg nem rostállyuk: Hon heverjen kívánságunk meg nem gondollyuk, és nem sirattyuk hogy minden-képpen mocskosok vagyunk. Vgyan-is minden test meg bontotta úttyát, és azért lén a' nagy özön viz. Mivel azért belső indulatunk igen

igen meg-bontakozot, következik,
hogy ebből származot cselekedetink-is
feslettek; és jeléfége, hogy belső-vastag-
ságtul meg-fosztattunk. A' tiszta szüből
származik a' jó életnek gyümölcse.

Azon tudakozunk, ki, mit mivelte?
del minémű jószágos erkölcsből csele-
kedte, nem oly szorgalmatoson viz-
gályuk. Tudni akarjuk ha erős, gaz-
dag, szép, alkalmas-é? ha jóíró, jó
énekes, jó munkás valaki? Sokan ar-
rúl semmit nem szöllanak minémű lel-
ki szegény, mely szilid és mely tűrhető,
mely airtatos és lelki ember. A' ter-
mészert külső-képpen szepíti az embert;
de az Istennek malasztja, belső-részün-
ket illeti: ama gyakran meg csalatik,
e' pedig Istenben veti reménységét
hogy meg ne jadczot-
tassék.

XXXII. RESZ.

Mágunk meg tagadásárúl,
és minden vágyodásnak
meg-vetéséről.

Az Vr
Szól.

E lam, tekelletes szabadsággal nem
birhacz, ha tellyességgel magadat
meg nem tagadod. Vasba vert rabok
mindē tulaydonosok, magok, szeretők,
kivánosok, nyughatatlan visgálok, fels-
alábudosok, kik mindenkor gyengél-
tetőpuhaságot keresnek. Ezek nem a'
JESVS Christust keresik, hanem
elmélkedésekkel ollyat faragnak's-rak-
nak, a'mely nem állandó: Mert mind
el vész valaminek Istentől nincs eredeti.
Foglald elmédben ezt a'rövid és te-
kelletes mondást. Hagyel mindent,
hogy meg-talály mindent. Had-el
a'go-

a'gonosz kívánságot, és nyugadalmat nyerhecz. Ezt jól élmédben forgasd, és mikor azt bé-töltöd mindeneket értesz.

Uram, e'nem egy napi munka, <sup>Afzól-
ga.</sup> és nem gyermek játék: sőt ebben a'rövid mondásban foglaltatik minden te-kelléteffége a'szerzeteseknek. *Fiam, hátra ne téry, és el ne essél a'tekelléteffégnek ^{+ Az Ur szól.} úttyát halván; sőt nagyobra igyekézzél, és ha egyebet nem mivelzisezeket fohászkodva kívánniad. Vajvólna ugy dölgod, és arra jutottálvólna, hogy magad szerető ne vólnál, hanem az én akaratom szerént, és az elődbe rendelt lelki Atyád rendelése szerént igyenefen járnál: bezzeg akkor tetczenél nékem, es tellyez életedet örömben és békeségben mulatnád. Még sok dologtúl kel meg-válnod,

mellyekben ha tellyességgel az én akaratomra nem hagyod magadat, meg
 Apoc. 3. nem nyered a' mit kívánsz. Tanácsot adok : végy én töllem tűzes aranyát, hogy meg-gazdagodgyál: azaz mennyei bölcseséget. Láb alá tápogy minden világi dólgot; vedd hátra a' világ bölcseségét, mind egyebeknek's mind magadnak-való kedveskedéssel egyetembe.

Nagy dólgot mondok: hogy a' mi embereknél leg drágáb, és böcsülletesb azon, elvetet dólgot vásároly, mert rosznak, kicsinnek, és félre tetnek látczik a' mennyei bölcsesség, mely magának nagyot nem tulaydonit, sem é'világi fel-magasztaltatást nem keresi. Ezt sokan szájal dicserik, de életük megszéj jár tölle, noha ez ama drága kő, mely sokaktúl el-reitetet.

XXXIII. RESZ.

A' szűvnek nyughatatlanfá-
gárul: és hogy Isten utolsó
czéllyá szandékunk-
nak.

Fiam, ne hidgy a' mostani kívánsá- Az V. r. szól.
godnak, mely hamar másra vál-
tozik. Valamig élsz, változandó vagy
kedved ellenis, úgy hogy, néha vig's-
néha szomorú és háborodot: néha aita-
tos, néha fovány; néha szorgalmatos
néha tunya; néha megért, néha csinta-
lan vagy. De a' bölcs és lelki dőlgek-
ban tudós ember, efféle változások-
felet ál; nem néz arra mit érez magá-
ban, vagy mely felől fú az álhatatlan-
ságnak szele: hanem azon nagyon, ho-
gy

gy minden szándéka és elmélkedése, illendő jó végre igazíttassék. Mert így 'maradhat magához hasonló, és győzedelmes; ilyenesen és szünetlen en hozzám igazítván igyekezetit, enny sok változandó esetek közöt.

Mat. 6.

Mennél tisztább a' jó igyekezetnek szeme, annál álhata tosbán járhatunk, a sok különböző habok-közöt. De sokakban igé sandal a' jó igyekezetnek szeme, és csak hamar azokra a' gyönyörködtető dolgokra tekint, melyek előnkben jönnek; mivel igen ritka az, hogy valaki tellyességgel szabad legyen a' maga keresésének moc-

Ioh. 11.

fokjátúl. Így a' Sidok régen Bethaniában mentek vala Martha és Maria Afzonyhoz, de nem csak JESVS-ért, hanem, hogy Lazárt is látnák. Megkel azért tisztítani igyekezetünknek

szemét, hogy együgyű, igyenes legyen, és minden egyéb felet, én hozzáigazítsák.

XXXIV. R E S Z.

Hogy Isten az ő szeretőinek, mindenek felet, és mindenekben tetczik.

IHon az én Istenem, én mindenem: Afzólga.
 mit akarok többet? mit kívánhatok boldogból? Oh jó izű édes íge, de azoknak kik nem a világot és világi dolgokat szeretik. En Istenem, én mindenem. Ertelmiesnek elég mondás: Es az igaz szeretőnek gyönyörűséges eszt gyakran hallani. Mikor te jelen vagy Vram, mindenek gyönyörűségeselek: mikor te távul vagy, mindenek izetlenek. Te adsz csendes szüvet, nagy

Pp

béke-

békeséget, és vigaságos örömet. **Te** cselekedszed hogy mindenek-felől jó ítéletet tégyünk, és mindenekben téged dicsérjünk: semmi nem lehet kedves fokkalig te-nállad-nélkül, hanem, ha kedvesnek és jó izűnek kel valaminek lenni, szűkség hogy a' te malasztod jelen legyen, és a' te bölcseségednek savával jó izt végyen.

A' kinek te tetczel, mi nem tetczik annak? és a' kinek te nem tetczel, mi lehet annak gyönyörűséges? De elcsúsznak a' te bölcseséged mellől, a' világ bölcsői, és a' testben gyönyörködők; mert amabban fok hívás, ebben halál találtatik. A' kik pedig e' világ megvetése, és test fanyargatása által tégedet követnek, valóban bölcsék: mert a' hívásból igazságban, a' testből lélekben öltöztek. Ezeknek tetczik az Isten,

ten, és valami jót találnak a teremptet állatokban, éppen a teremptőnek dűcsősségére fordíttyák. Higgyed hogy különböző izi vagyona a teremptőnek, hogy sem a teremptet állatnak: az örökké-valónak hogy sem az ideig tartónak; annak a világosságnak mely nem teremptetet, hogy sem a megvilágosított fénységnak.

Oh örök világosság, mely fellyül haladsz mindē teremptet fénységet, villámlyék a' te fénységed magasság-ból, és hasza által az én szűvemnek minden rejtekét. Tisztítsd, vigasztallyad, fenyésícsd, elevenícsd az én lelke-met, minden erejével egyetembe hogy te hozzád ragaszkodgyam örvendetes ragadtatásokkal. Oh mikor jő-el az a boldog óra, hogy jelen léteddel meg-elegítesz engem, és te lélsz mindenem.

mindenekben? Valamig azt meg nem
 nyerem, tellyes örömem nem lesz. **Jaj**
 veszely: él még bennem a' régi em-
 ber, meg nem feszült, és tellyesféggel
 Rom. 8. meg nem holt. Még erőssen vágyodik
 a' lélek ellen: belső hadat támaszt, és
 nem szenved, hogy a' léleknek országa
 békeséges legyen.

Pfal. 88. **De te Vram**, ki a' tenger erején u-
 ralkodol, és az ő habjainak indulatit
 csendesztet, kelyfel, segit engem.
Ofzoltasd-el a' népeket mellyek hadat
 kívánnak: roncsd-meg őket hatalmas-
 fágoddal, mutasd-meg a' te felségedet,
 és dűcsőíttesd a' te jób karod: mert
 nincs egyéb remenségem, és oltal-
 mam nékem, hanem csak te,
 én Vram Istenem.

XXXV. RESZ.

Hogy e' világon éltünkben,
 a' késértetektől bátorsá-
 gos menedekünk
 nincsen..

Fiam, e' földön éltedben soha bátor-
 ságos nem vagy, hanem valamig
 élsz szűkséged van a' lelki fegyverre..
 Ellenség közöt forgasz, mind job, 's-
 mind bal felől ostromoltatól. Ha azért
 minden felől nem forгатod a' békesé-
 ges szenvedésnek paiffát. Sok ideig nem
 maradsz seb-nélkül. E' felet, ha szűve-
 det álhatatoson én reám nem támasz-
 tod, el-tekélvén hogy mindeneket el-
 tűrsz én érettem, meg nem álhatod az
 erős útközeteket, és a' böldegok győ-

Az Vt
 Szól.
 Lob. 7.

zedelmére nem juthacz. Szükség azért hogy mindeneken által meny férfiú módra, és kőrmös kézzel nyúl az ellenkező akadékokhoz. Mert a'győ-
 Apoc. 2. zedelmeknek adatik a' Manna: a' tompa
 tunyáknak pedig, nagy nyomorúság
 hagyatik.

Hae' világon nyugodalmat keresz,
 vallyon mint juthacz az örök nyugodalomra? Nekészűly it nagy nyugodalomra, hanem sok tûréfre. Az igaz békeséget ne keresd e' földön, hanem az Egben: nem az emberekben, vagy egyéb teremtetett állatokban, hanem egyedül Istenben. Az Isten szerelméért mindeneket örömmel kel szenvedned: tudni illik, munkát, fájdalmat, kisértet, boszontást, szomorgatást, szűkséget, betegséget, hamis tételt, rágalmazást, dorgálást, kissebbséget, pirongatást,

tált, feddést, meg utálást. Ezek gerszsztnak a' jószágos erkölcsre: ezek próbállyák a' Christushnak úi szolgáit, ezek szerzik a' mennyei koronát. Örökké-való jutalmat adok én, a' rövid munkáért, és véghetetlen dűcsösséget a' mulandó pironfágért.

Azt hiszedé hogy mindenkor kedved szerént, lelki vigasztalásid lélsznek? Az én szenteim ezt meg nem nyertek, hanem sok nehezségek, külbömbözö kesértetek, és nagy maga unásfok vólt. De mindeneket békeséggel túrtak, és inkább bizakodtak Istenben, hogy sem magokban: jól tudván, Rom. 8. hogy nem méltok a' világi szenvedések, a' következendö dűcsösségnek érdemlésére. Mingyárt akarsz-e te arra jutni, a' mit sokan, nagy könyvhúllatásfok és fáradságok után csak alég nyertek?

Dal. 26. tek: Várjad az Vrat; emberül viseld magadat; végy szüvet; kettségben ne essel; helyt ály; testedet és lelkedet szenvedésre adgyad az Isten tisztességéért. Meg-fizetek én bősegesen: ved lészek én minden háborúságidban.

XXXVI. RESZ.

Az embereknek hivságos ítéletekről.

Az Vt
szól.

E lam, erőssen támad a' te szüvedet Istenhez: és ne fély az emberek ítéletitül, mikor lelki esmereted ment és ártatlanná teszen. Jól és bődögül vagyon a' ki így szenved: nem is néhez annak a' ki alázatos szívű, és inkább bizik Istenben hogy sem magában. Sokan sokat szólnak, és azért kel keveset hinni. A' sem lehetséges hogy minde-

mindeneknek eleget tegyünk. Noha^{1. Cor. 9}
 Szent Pál igyekezett azon, hogy min^{2. Cor. 4}
 deneknek tetszenék az Urban, és min^{Col. 1.}
 deneknek minden let: mind az által,
 semminek tartotta az embereknek ról-
 la-való ítéletét.

Eleget fáradozt az emberek éppüle-
 tiért, és üdvösségéért, a' menyre ő rajta
 állott, és tölle lehetett: de szerét nem
 tehette, hogy egyebektől meg ne íté-
 tetnék, és ne gyaláztatnék. Azért min-
 deneket Istenre hagyott, a' ki mindent
 tudott: a' hamissan szóló nyelvek, a'
 hivatásos és csalatkozott gondolkodá-
 sok, a' kedvek szerént fecsegők ellen,
 nagy békeséges tűréssel és alázatossá-
 gal oltalmazta magát: mind az - által
 néha meg is felelt, hogy halgatásából
 botránkozást ne vennének a' kisdedek.

Ki vagytok te hogy a' halandó embe-

Qq

rek

1. Mac. 3 rek ítéletitűl rettegy? Ma vagy on és
 hólnapel-enyészik. Istentűl fély, és az
 emberek retteg tetesétűl meg nem
 ijedsz. Mit árt valaki néked szavával
 és boszontásával? Többet árt magá-
 Rom. 2. nak hogy sem néked : és el nem kerül-
 heti az Isten ítéletit akár kilégyen. Is-
 tent viseld szemed előt, és ne pántolod-
 gyál panaszolkodo szókkal. Ha most
 ugy tetczik hogy meg-győzetel, és oly
 szégyent vállalsz, melyet nem érdem-
 lettél : azon ne boszonkodgyál, és tűr-
 hetetlenféged miat ne kissebicsed koro-
 nádat : hanem én hozzám fordítsad
 az égben szemeidet, a' ki meg-szabadi-
 thatlak minden kissebfégtűl és boszú-
 fágtűl, és meg-fizethetek minde-
 neknek cselekedetek sze-
 rént.

XXXVII. RESZ.

Hogy a' szű szabadságnak
 meg-niereséért, éppen és
 tisztán Istenre kel ma-
 gunkat hadni.

Fiam, had-el magadat, és meg-ta-<sup>Az Úr
szól</sup>
 lál sz engem. Ha nem válogatíz,
 és nem tulajdonosí, mindenkör nyer-
 tes léfzész. Mert mihent magadat az
 én akaratomra hagyod, és ezt meg
 nem másolod, ottan bősegesb malaszt
 adatik néked. * Vram menyifzer kel<sup>* Az öle-
ga.</sup>
 reád hadnom magamat, és mibe had-
 gyam-el magamat: † Mindenkor, és^{† Az Vre}
 minden orában; mind nagy's mind ki-
 cfin dologban: semmit ki nem vészek:
 hanem azt kívánom, hogy mindenek-

ből ki-öltözzél. Mint lehecz te enyém és én tiéd, ha tulaidon kívánságidtól, kívül belől tellyességgel meg nem fosztod magadat? Mentül hamarebbel jársz ebben, annál jobban léfszen dolgoz: mentül tellyesben és tekéletesben véghez viszed ezt, annál többet nyersz, és nékem nagyobb kedvembe léfszsz.

Némellyek magokat reám hadgyák; de valamit ki-vésznek, mert Istenben nem biznak tellyességesen: és azért igyekeznek magokra gondot vifelni. Némellyek elsőbe, éppen bemutattatyák magokat, de késértetektül sürgettetvén, tulaidonokra térnek, és ezokon nem mennek eléb a' jószágos erkölcsökben. Effélék a' tiszta szűnek szabadságára, és az én gyönyörűséges nyajáskodásomnak malasztyára, nem jutnak különben, hanem ha elsőben,

mago-

magokat éppenreám hadgyák, és mindennap áldozzák: mert ezek nélkül, nincs és nem lézen a' velem való gyönyörűséges eggyesülés.

Sokszor mondtam néked, és ímet mondom. Had el magadat, had én reám magadat, és nagy belső békefélegben vigadsz. Mindenestül ad magadat én érettem, semmit ki ne végy, semmit vissza ne kérgy. Tisztán és álhatatossan ragaszkodgyál én hozzám, és én tied lések. Szabados léssesz szűvedben, és a' fetettség le nem tapod téged. Erre igyekezzél, ezt kérjed, ezt kívánniad, hogy minden tulajdonodtól meg-foszthassad magadat, és meztelen köveffed a' meztelen Jესust, Magadnak meg-haly, és nékem örökké ély. Mikor erre jutsz, meg szűnnek akkor minden hívságos gondolkodások,

hamis háborodások, és felettéb-
való szorgalmatosságok. Akkor el-távozik
a' mértékletlen félelem, és meg-hal a'
rendetlen szerelem.

XXXVIII. R E SZ.

A' külső dolgoknak jó ren-
deléséről: és hogy Istenhez
kel folyamni veszedelmes
igünkben.

Az Vt.
szól.

E lam, arra kel figyelmetesen igye-
kezned, hogy minden külső csele-
kedetedben és foglalatosságidban, be-
lől szabados légy, magaddal birgy, és
mindenek te alattad légyenek, nem te
ő alattok: hogy a' te cselekedetidnek
Vra légy és vezére, nem szolgálja, nem
Hebræ9 rabja; hanem inkább, azok hatalma-
alól

alol ki-véteget, és az Isten fiainak szabadtságában helyheztetet légy: kik e világon élvén az örökké-való dologkra figyelmeznak: a' mulandókat bal szemmel nézik, a' menyeejeket jobbal. kiket az el-mulandó dolgok nem kapcsolnak magokhoz, hanem inkább ökönszák ezeket hogy jóra szolgállyanak az Istennek szerzése és a' fő alkotónak rendelése fzerént, ki az ő teremtet állatiban, semmit rendetlenül nem hagyot.

Ha a'világi történetekben, nem a' külső színt nézed, nem testi szemmel szemléled a' mit lácz és hallasz, hanem minden dologban Moysest követvén, ^{Exod.33} az Isten sátorában mégy, hogy az Vrtúl kérgy tanácsot, néha az Isté feleletit meg-hallod, és sok jelen-való, és jövendő dolgokrul meg tanittatol. Mert
Moy-

Moyfes mindenkor az Isten fátorában
 folyamodot, kétes dolgoknak és kérdé-
 seknek meg-fejtéséért: az imádkozás-
 nak segítségéhez folyamot, a' veszede-
 lemnek és emberi zugo lodásoknak
 könnyebítéséért. Vgy té-is, meny szü-
 vednek belső reitekiben, szorgalmato-
 son kérvén az Isten segítségét. Azért
 csalaték meg Josue és az Iisraél fiai, a'
 Josue 9. Gabaonitáktúl, mert Istent eléb meg-
 nem kérdék, hanem az édes beszédnek
 nagy hitelt adván, a' tettetes jambor-
 ságtúl meg csalatának.

XXXIX. RESZ.

Hogy ember ne légyen.
 nyughatatlan dólgai-
 ban.

Az Vr
 szól.

Flam, reám bizzad mindenkor a' te
 igye-

igyledet, én, jól rendelem mikor annak ideje lesz. Várd az én rendelésemert, és elő-meneteledre lesz.

* Vram igen örömeft mindeneket <sup>Afzól-
ga.</sup> reád hagyok, mert az én gondolkodásom keveset használ. Vaj s bár ne ragaszkodnám ennyire a' jövőendő történetekhez, hanem a' te jó akaratodra, hadnám magamat minden tétovázás nélkül.

Fiam, az ember gyakorta forgat- ^{Az Vr} ^{tya} elméjében a' mit kíván, de mikor ahhoz jut, mást gondol: mert nem állandok azon egy dologról- való kívánságok, hanem egybűl másba útköznek. Nem kicsindolog tehát, akár mi kicsindologban is magát el-hagyni.

Az embernek igaz elő-menetele, a' maga meg vetése: és a' ki magát megtagadta, igen szabados és bátorságos.

Rr

De

De ama régi ellenség, ki minden jót ellenz, meg nem szűnik a' kéfertettől, hanem éjel nappal csalárdul incselkedik, hogy a' vigyázatlant, veszedelmes tö-
 Mat. 26. rében eicse. Vigyázzatok és imadkozzatok, ugymond az Vr, hogy kéfertetben ne essetek.

XL. RESZ.

Hogy emberben. magátul semmi jó nincsen, és semmibe nem dicsekedhetik.

Afzól-
 ga.
 Pfál. 8.

VRam, micfoda az ember hogy meg-emlekezel rólla! vagy micfoda az embernek fia hogy őtet meglatogatsz? Mit érdemlet az ember, hogy malasztodat nyuitanád néki?
 Mit.

Mit panaszkodhatom, ha engem el-
 hadsz? Vagy mit hányhatok-elő igá-
 zán, ha meg nem adod a' mit kérek? E-
 zeket bizony igazán gondolhatom és
 mondhatom. Uram femmi vagyok,
 semmit nem mivelhetek, femmi jóm-
 nincsen magamtul, hanem mindenek-
 ben fogyatkozot vagyok, és minden-
 kor semmire mégyek. Es ha te tölled
 nem segittetem, és belől nem tanitta-
 tom, tellyességgel meg-hülök és gö-
 noszúlok.

Te Uram, mindenkor ugyan azon ^{Pl. 103.}
 vagy: örökké meg-maradsz: minden-
 kor jó igaz és szent vagy: jól, igazán,
 szentül cselekefszel mindent, és bőlcsen
 rendelsz mindent. En pedig, a' ki haj-
 landob vagyok a' fogyatkozásra, hogy
 fem az elő-menetelre, nem maradok
 mindenkor azon állapotban, mert hét

űdők változnak én rajtam. Mind az által, ottan jobban van dolgom, mihent néked tetszik, és segítő kezeidet nyújtod: mert te egyedül emberi eszköz nélkül segíthet engem, és úgy megváltagithatsz, hogy többé az én színem
 1. Reg. máfra ne változzék, hanem egyedül te hozzád fordullyon, és te benned nyugodgyék az én szűvem.

Azért, hajól meg tudnám vetni az emberi vigasztalásokat, (vagy az áitatosfágnak meg-nyeréséért, vagy a kételenségért mellyel izgattatom hogy téged keresselek, mivel oly ember nincs a' ki engem meg vigasztallyon.) bezzed osztán méltán remenlhetném a te malasztodat, és örvendezhetnék az úi vigasztalásnak ajándékán.

Hála néked, a' kitől ered valami jó származik reám. En pedig változandó
 és

és gyarló ember, csak hivság, és semmi vagyok te előtted. Miben dicsekedhetem tehát, vagy miért kívánok bőcsülletet? Talán a' semmi ért? Bezeg nagy hivság volna ez! Bizony a' hivságos dicsekedés, gonosz merígy, nagy hivság, mert el-vonszon az igaz dűcsősségtől, és meg-foszt a' mennyei maláaszt-tól. Mert, mikor ember tetczik magának, nem tetczik néked: mikor az emberi dicséretet ohaitya, meg-fosztatik az igaz jofzágos erkölcsöktől.

Igaz dicsekedés, szent vigafág az, mikor te benned dicsekedik ember, nem magában: a' te nevedben örvendez, nem a' maga erejében: és semmi teremtetet állatban nem gyönyörködik, hanem csak te-benned. Vram dicsérteffék a' te neved, nem az enyim: magasztaltassék a' te cselekedetet, nem

az enyim: áldot legyen a' te szent neved, nékem pedig semmi részem ne legyen az emberi dicséretekből. Te vagy az én dicsőségem, te vagy az én szüvemnek öröme. Te-benned dicsékedem és örvendezek nap-estig: magam részéről pedig, csak az én gyarlóságimban dicsékedhetem.

Ioan. 5.

Keressenek a' Sídok egymástól dicsőséget: én azt keresem, mely egyedül Istentől vagyon. Mert minden emberi dicsőség, minden múlandó tisztetség, minden világi felfé, ha az örök dicsőség mellé vettetik, csak hívfág és bonlondfág. Oh én igazságom és én, irgalmasfágom, én édes Istenem, telyes szent Haromság, csak néked egyedül adassék dicsíret, tiszteffég, hatalom, és dicsőség, mind örökkön örökké.

XLI. R E S Z.

Minden világi tisztességnak
meg-utálásáru.

Fiam, meg ne szomorodgyál, ha Az Ur,
látod hogy egyebek tiszteltetnek
és fel-emeltetnek, te pedig meg vette-
tel és aláztatol. Emeld fel szemedet
az Egben, és meg nem szomorít az em-
berek utálása e' földön. * Vram vak-
ságban vagyunk, és a' fetettségűl ha-
mar meg-csálatunk. *Afszó-
ga. Ha magamat iga-
zán meg-tekintem, soha semmi terem-
pet állat hamissat nem tet nékem: az-
ért, nem panaszkodhatom méltán
ellened.

Mivel pedig gyakorta nagyot vé-
tettem néked, méltán fegyverkezik el-
lenem minden teremtet állat. Méltán
illet.

illet azért engem a' szégyen-vallás, téged pedig a' dicséret, tisztesség és dűcsőslég. Ha magamat arra nem készítem hogy örömezt el-hagyassam és meg-vettefsem minden teremtet állatúl, és tellyességgel semminek tartassam, soha belső békeséget és állandóságot nem nyerhetek, sem lélek szerént meg nem világosíttatom, sem te hozzád tellyességgel nem foglaltatom.

XLII. RESZ.

Hogy békeségünket nem kel emberekben helyheztetni.

Az Vr.

Fiam, ha a' te békeségedet valamely személyben helyhezteted tetczéfedért, és velle való nyájaskodásodért, nyughatatlan és kötöztetve lélsz De
ha

ha a' mindenkor élő és maradandó igazsághoz folyamlok, meg nem szomorít barátod el-tavozása, vagy halála. En bennem kel meg-állapodni barátod szeretetinek: én érettem kel szeretned, a' ki néked jönak és e' világon kedvesednek látczik. En nállam-nélkül nem jó, és nem állandó a' barátság: nem igaz és nem tiszta szeretet az, mellyet nem én foglalok egybe. Oly holt szám-ban kel lenned szerelmes barátidhozvaló indulatodban, hogy (a' mirajta ál benne) minden emberi társalkodás-nélkül kívánnál lenni. Annyival közelebb jár ember Istenhez, mennél távolyab kerül minden földi vigasztalást. Annál inkább közeket Istenhez magasságban, mennél mélyebben magába szál, és kisseb maga előtt.

A' ki magának tulajdonit valami

S s

jót

jót, akadékoskodik, hogy reá ne szálljon az Isten malasztja: mert a' szent Lélek malasztja, mindenkor alázatos szívvel keres. Ha magadat tekéletesen semmivé tudnád tenni, és minden teremtetet szerettétől ki-űreksíteni, akkor, nagy malasztommal együtt benned kellene lakoznom. Mikor a' teremtetet állatokra néz; a' teremtetőnek látása el-vétetik tőled. Tánúld-meg azt, hogy a' te teremtetődért mindenekben meg-győzzed magadat, és akkor juthatsz az Istennek elismeretire. Akár mely kicsiny dolog legyen-is, de ha ezt rendetlenül szereted és szemléled, meg-rútít, és meg tartoztat a' leg-nagyob jótól.

XLIII. RESZ.

A' hivságos világi bölcseség
ellen.

Fiam, meg ne indúly az emberek- Az Vt
szól.
I. Cor,
nek szép és kegyes mondásokon.

Mert az Isten országa nem szép szó-
ban ál, hanem a' jóságos erkölcsökben.
Figyelmez az én szavaimra, mellyek a'
szűveket fel-gerjesztik, az elméket
meg-világosíttyák, töredelmességet
inditnak, és külömb-külömb vigasztal-
ásokat nemzenek. A' végre soha sem-
mit ne olvas, hogy tudosbna és böl-
csébbnek láttassál. Igyekezzél vérkeid-
nek öldöklésére, mert énnek több hasz-
na van, hogy sem a' sok mély kérdések
tudásának.

Ha sok dologokat olvastál, és tanul-
Ss 2 tal-is,

tál-is, ugyan az első kezdethez kel téned. En vagyok a' ki az embereket igaz bölcseségre tanitom, és a' kisdedeknek nagyobb értelmet adok, hogy sem az emberi tanítások. A' kinek én szólok, hamar bölcsé léfzen, és a lelki dolgokban igen elő-mégyen. Jaj azoknak, kik sok haszontalan kérdéseket tanulnak az emberektől, és arra kevés gondgyok vagyon, mint kellyen nekem szolgálni. El jó az űdö, és nem kéfik, midön a' Mestereknek Mestere a' Christus, az Angyalok Vra, mindennek leczkéjét meg-halgattya: az az, kinek kinek lelki esméretit meg-hánnya veti: Akkor meg-visgállyá Jerusalemet világos lámpáfokkal, és ki-nyilatkoznak a' sötétségnek rejteki, meg-nemúlnak pedig a' nyelvek bizonyfági.

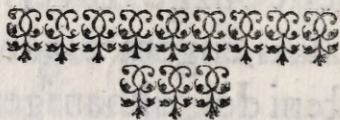
En vagyok a' ki egy szempillantásban

tásban fel-emelem az alázatos elmét, hogy az örök igazságnak több titkait által ércse, hogy sem a' ki tiz esztendeig tanúlt Iskolában. En, szó zengés-nélkül, vélekedések elegyítése-nélkül, dicsőségnek fel-fuvalkodása nélkül, bizonyításoknak ellenkezése nélkül, tanítok. En vagyok a' ki arra tanítlak, hogy a földet benne valóval egyetembe meg-utálljad, az örökké valókat keresed: a' bôcsülletes tiszteket el-kerülyed, a' botrányozásokat el-szenvedgyed, minden reménségedet én bennem helyheztesd, én kívülelem semmit ne kívány, engemet pedig mindenneknek felette buzgó szûvel szerez.

Egy valaki, engemet szûbôl szerezvén, az Isteni dölgekben igen tudossá vált, és csudálatos dölgeket mond vala. Többet tanúlt, el-hagyván min-

deneket, hogy sem a' mély dolgokat
 tanulván. De némellyeknek közön-
 séges dolgokról szóllok, némellyeknek
 ki-választot titkokról: némellyeknek
 jelekben és arnyékokban édesdeden
 meg-jelenem, némellyeknek pedig
 nagy fényességben ki-nyilatkoztatom
 titkaimat. A' könyvekben, egy szó, nem
 egy aránt oktat mindeneket. En, belől
 tanító Doctor vagyok, igazság, szű vi-
 gáló, gondolatok általláto, cselekedet-
 tek gyamolyító vagyok: mindenek-
 nek úgy osztogatom ajándékimat,
 a' mint méltónak ítél-
 lem.

XLIV. RESZ.

Hogy a'külső dolgokat nem
kel magunkhoz kapcsol-
nunk.

Fiam, sok dolgokban tudatlanná kel ^{Az Ur Szól.}
leñed, úgy viselvén magadat mint
ha meg-hóltál volna, és mint ha néked
az egész világ meg-feszitteret volna.
Sokat fiktetűségre vévén, fűled mellől kel ^{Gal. 6.}
bocsátanod, arra figyelmezvén inkább
a' mi csendész békeségedre való. Hasz-
nosb szemedet el-fordítanod a'kedved
ellen-való dolgokrúl, és kinek kinek az
ő értelmében békét hadnod, hogy sem
versengő szókban elegyedned: Hajól
vagy Istennel, és az ő ítéletit szemléled,
könnyen szenveded, mikor mástul
meg győzetel.

Oh

lami háboruságban esik, és akár mint békeveredik-is, hamar ki-szabadúl te általad, és te tölled meg-vigasztaltatik, mert mind végig el nem hagyod a' bened bizókat. Te Vram, te vagy egyedül hív mindenekben, és nincs ilyen senki más te-kivülled.

Oh mely igazán bölcs volt annak a' szent embernek lelke, a' ki magáról így szóllot. Az én lelkem meg-erőssödöt, és Christuson fundáltatot. Vajha így volna az én dólgom, nem ily könnyen szorgalmaztatna az emberi félelem, sem a' szóllásnak nyilai meg-nem-mozditanának. Kicsoda a' ki mindent jól elől meg-gondolhat, és minden következendő gonofzt el-távoztathat? Ha azoktól-is meg-fértetünk, mellyeket idején eszünkben vettünk, mint lehessen hogy igen meg ne sebesítessünk velet-

véletlen nyavalyáktul? De vallyon,
's miért nem viseltem jób gondot ma-
gamra? miért hittem ily könnyen,
másnak? Emberek vagyunk, és gyar-
lóembereknél egyebek nem vagyunk,
ha fzin te foka minket Angyaloknak
alítanak és mondanak-is, kinek hidgyek
azért Uram, kinek, hanem csak te né-
ked? Igazság vagy: meg sem csalá-
tol, s meg sem csalhacsz. Azért viszon-
tag azt mondom, hogy minden ember
hazug, gyarló, változandó, és kivált-
képpen szavaibán esetre hajlandó: a-
zért hertelen el nem kel hinni, a' mi kül-
ső szinnel igaznak látczik.

Bezzeg igazán intettél Vram, Mich. 7.
hogy az emberektől oltalmazzuk ma-
gunkat: és hogy embernek ellenségi,
a velle lakók: és nem kel hinni, ha ki
azt mondgya, lhon it, vagy amot. Ká-

rommal tanultam ezt én; adgyad, hogy
szorgalmatosb őrizkedésemre effék 's
ne balgátagságomra. Eszeden járy
(azt mondgya egy valaki) eszeden,
járy. Elmédben tarcs a' mit mondok:
Mikor a' szállástúl meg-szűnöm, és ti-
toknak vélem, amaz a' ki titkon vette,
nem halgathat, hanem el-fordúlván,
mind engem, 's mind magát el-árullya.
Efféle szóhordozó, és maga gondolat-
lan emberektől, oltalmaz engem V-
ram, hogy az ő kezekben ne jussak, és
effélében ne vétkezzem. Igaz és tekél-
letes szót adgy az én számban, és az ál-
nak nyelvet távoztasd tőllem. A' mit
mástúl nem akarok szenvedni, azt ma-
gamnak-is minden úton el kel kerül-
nöm.

Oh mely szent és békeséges dolog-
a' mások dolgairul halgatni, válòga-
tás-

tás-nélkül mindent el nem hinni: és a' szót könnyen eléb nem röpíteni, titka-inkat kevés emberrel közölni; a' szűvek által látóját mindenkor keresni; és minden szóllásnak szelétül tétova nem hordoztatni; hanem, minden külső belső dolgokat, Isten akarattyának jó tetczéfe szerént kívánni, hogy bé-tel-lyesedgyenek. Vaj ki bátorfágos a' menyei áldomások meg-tartására, hogy azt el-kerüllyuk, a' mi tettetes az embereknel, és azt ne kívánnjuk, a' mi külsőképpen csudálatosnak látczik, hanem tellyes szorgalmatossággal annak meg-nyerésében serénkedgyünk, a mi élet jobbítást, és az Isteni dolgokban buzgoságot szerez.

Vaj ki fokaknak veszedelmekre vólt, hogy jóságos erkölcsök meg esmértetet, és üdö nap elöt dicfértetet!

Tt 3

Vaj

Vaj ki üdvösséges haszna van annak,
 hogy az Isten ajándéka el-reitve őrizte-
 tik e' gyarló életben mely éppen kérés-
 tetnek és vitezkedésnek neveztetik!

XLVI. RSEZ.

Hogy Istenben kel biznunk,
 mikor a' nyelvek nyilai re-
 ánk bocfáttatnak.

Az Úr
 szól.

Fiam, vastagon ály, és én bennem
 bizakodgyál. Micsoda a' szó, hanē
 csak szó; a levegő égen el-ofzól, de
 követ nem ront. Ha meg érdemletted
 a' szóllást, tekéld-el, hogy meg-jóbbi-
 tod magadat. Ha vetkedrül nem vá-
 dol lelki esmérated, végezd el hogy ezt
 Istenért örömeft szenveded. A' sem-
 volna elég ha néha vereséget szenved-
 nél: honnan vagy on tehát hogy néha
 csak

csak egy kemény szót sem szenved-
heczt. Vallyon miaz oka, hogy effé-
le aprólék szűvedben hat? nem az e'
hogy testi ember vagy, és inkább tartasz
az emberek szavátúl hogy sem kellene.
Mivel attól felfsz hogy meg ne utáltas-
sál, nem szenvedheted hogy meg dor-
gálnak fogatkozásidért, hanem ottan
mentfégek arnyékit keresz.

De tekincs jobban magadra, és
meg-esméred, hogy él még benned a'
világ, és hívságos vagyodás az embe-
reknek-való kedveskedésre. Mert mi-
dön vonogatom magadat a' meg-alá-
zástúl, és vétkeidért-való pironkodás-
túl, nyilván meg ismérfszik, hogy nem
vagy igaz alázatos, és hogy igazán
meg nem holtál a' világnak, és a' világ
sem feszítettet-meg néked. De figyel-
mez az én szómra, és nem gondolsz az
embe-

embereknek tíz ezer szavaivál. Ha mind azt kiáltanák-is reád, a' mitálnak költhetnek az emberek, mit ártana néked, ha mind füled mellől bocfátanád, és csak annyinak tartanád, mint egy szálkát? Vallyon ki vonhattya ké csak egy szál hajadat-is!

De a' kinek szüve, belső dolgokban nem forog, és Istent nem viseli szemé előtt, igen könnyen fel indul akár mi boszú beszéden. A' ki pedig én bennem bizik, és nem kívánnya a' maga ítéletét követni; az embernek félelmetül üres. Mert én vagyok a' bíró, és minden titkokat által látok: én tudom mint történt a' dolog: tudom én, ki tet és szenvedet boszút. En engedtem, hogy ez a' szó essék, hogy sok szüvek gondolat ki nyilatkozzanak. Meg ítélem én mind a' bűnöst's mind a' bűntelent;

lent; de titkos itiletemmel, mind a' két-
tőt meg akarom elsőben próbálni.

Az emberek tanubizonysága gya-
kran meg-csal: az én itéletem igaz, ál-
landó, és fel nem forgattatik, és noha
fokszor titkos, és kevesen értik minde-
nekben, de azért, soha nem hibál, és
meg sem csalathatik, ha szintén a' bal-
gatagok szemei előtt igaznak nem lát-
czik-is. Tehát minden ítéletekbe én
hozzám kel folyamni, és tulajdon tet-
czésékhez nem kel támaszkodni. Mert ^{Prov. 12}
az igaz, meg nem háboroszik akár mi
következzék reá Istentől. Ha szinte
valamit hamissan mondanak-is ellene,
nem sokat gondol velle. Azon sem vi-
gad hivlágoson, ha egyébtől méltán
meg-mentetik. Mert elméjében for-
gattyá, hogy én a' szűveket és veséket ^{Ps. 7.}
vizsgálom, ki, nem a' külső szín, és em-

berítettetés fzerént itélek : mivel sokszor az én szemem elôt, vétkeinek találtatik, a' ki emberi itélet fzerént dicsegetesnek látczik.

Afzól-
ga szól.

Vram Istenem, igaz biró erôs és nagy túrhetô, ki, az emberek gyarlóságát és álnakfágát esméréd. Légy nékem erősségem és tellyes bizodalmon, mért nem elégféges a' magam lelki esmérési. Tudod te a' mit én nem tudok: ez okon, minden dorgálásban méltó magamat meg-aláznom, és szeliden, túrnóm. Bocsfájd-meg pedig kegyelmesen valamenyiféle ezt nem cselekedtem: adgy úi malasztot nágyob túrésre: mert hasznosb nékem a' te bőféges irgalmasságod bűnöm bocsanattyára, hogy sem az én tirkos lelkem isméretem mentiségére, magam vélekedésével álmodot igazságom. Es ha lelki esmé-

esméretem semmivel nem vádol is, ez-
zel nem igazithatom magamat: mert,
ha félre tétetik a' te irgalmasságod, nem
igazúl a' te színed előtt, egy élő-is.

XLVII. RESZ.

Hogy minden terhet el kel
viselni az örök életért.

Flam, meg ne-kedvetlenicsenek a' ^{Az V. szól.}
munkák mellyeket én érettem fel
vállaltál: a' háboruságok se verjenek-
le inadrúl tellyességesen: hanem az én
igéretem vastagicson és vigasztallyon-
téged minden igyedben. Vagyon né-
kem értékem arra hogy minden mod
és mérték felet meg-fizessék. It nem-
fokkáig fáradsz, és nem mindenkor
terheltetel fájdalmakkal. Várgi egy
keveset, és hamar végét látod nyava-
lyáid-

lyáidnak. El-jő amaz egy óra, mikor meg-szűnik minden munka és zenebona: kevés és igen rövid mind az, valami el-múlik az üdövel.

Azt miveld a' mit mivelsz: hiven munkálkodgyál az én szőlőmben: en-lészek a'te nagy jutalmad. Iryi, olvas, énekely, fohászkodgyál, halgas, imádkozzál, emberül szenved az ellenkező dologokat: mind ezeket, és ezeknél nagyobb harczokat-is meg érdemel az örök élet. El-jő a'békeség egy napon, mely tudva van az Vrnál, és az, nem e' világi nap, vagy éi lélzen, hanem örökké-való világosság, végtelen fenyeség, állandó békeség, és bátorfágos-nyugodalom. Nem mondogd akkor kicfoda szabadit-ki engemet e' halálnak

Rom. 7.

Pf. 119.

testéből? Azt semkiáltod, Jaj nekem, hogy it lakásom meg hoszabittatott.

Mert.

Mert akkor a halál, nyakra vettetik, és fogyhatatlan üdvösség, semmi szomorúság, bódog öröm, kedves és ékes társalkodás lesz.

Vajha látnád a szenteknek örök-ké-való coronáját mennyekben, és minémű dűcsősségben örvendeznek, kik régenten világ előtt utálatosoknak, és életre-is méltatlanoknak látczottak: bizonyára mindgyárt földig meg-aláznád magadat, és inkább kívánnál mindenek birtoka-alá vettetni, hogy sem csak egy emberen uralkodni: nemis kívánnád a világnak örvendetes napjait, hanem inkább azon vigadnál, ha Istenért lanyargattatnál, és azt tartanád nagy nyereségnek, ha az emberek között semminek látczanál.

Oh ha ezeknek izit érzenéd, és mélyen szűvedben hatnának, vallyon milyen

Vv 3 képpen.

képpen mernél csak egyszer-is panaszolkodni? Nem kellé az örök életért minden munkás dologokat túrni? Nem kicfin dolog az, hogy meg-nyerjük, vagy el veszessük az Isten országát. Emeld fel tehát szemeidet az Egben. Ime, én, és minden szenteim velem együt, kik a földön nagy harczokat tartottak, most örvendeznek, most vigadnak, most bátorságosok, most nyugodnak, és vég-nélkül az én Atyámnak országában maradnak.

XLVIII. RSEZ.

Az örökké-valónapról, és e világi nyomoruságokrul.

Afzól-
ga szól.
Apo. 21.

OH magasság-béli várasnak boldog lakása: Oh örökké-valóság-nak

nak fényes napja, mellyet az éi be nem homályosít, hanem a tekéletes, igazság szűnetlen világosit sugárral! Oh mindenkor víg nap, mindenkor bátor-ságos, melynek állapattya soha viszá nem változik. Oh, bár költ volna fel az a'nap, és minden el-mulandoknak volna vége! Vgy vagyon, hogy az a'nap örökké-való fenyességgel világoskodik a' szenteknek, de a' földi szarándakoknak, csak igen távúl és tükör-által fénlík.

Tudgyák a'menyben lakos polgárok, mely örvendetes nap légyen az: firnak Evának számkivetet fiai, érezvén, mely keserves és unalmas e'világiélet. E'mostani üdőnek napjai kevesek és gonoszok, fájdalmakkal és infégekkel rakvák: a'hol ember sok bűnőkkel ferteztetik, sok gonosz indula-

dúlatokkal köteleztetik, sokfélelme-
től szorongattatik, sok gondokkal czi-
gáztatik, sok vizsgálásokkal tétova ra-
gadtatik, sok hívásokban keverődzik,
sok munkával órlódik, késértetekkel
terheltetik, gyönyörűségekkel erőtle-
nedik, fogyatkozásokkal kinoztatik.

Oh mikor leszzen vége ezeknek
Rom. 7.
Pfal. 70. a' nyomorúságoknak? mikor szabadu-
lok-ki a' vétkeknek alá-való szolgálát-
tyátul? mikor leszzen Uram, hogy csak
egyedül te róllad emlékezzem! mikor
örvendezek tekélltetesen te benned?
 Mikor leszzen az igaz szabadságban,
 minden akadék-nélkül, és minden testi
 lelki nehézségnélkül! Mikor leszzen,
 ama' valóságos békeség, bátorságos és
 felbonthatatlan békeség, belső és kül-
 ső békeség, minden felől allandó béke-
 ség? Aldot JESUS, mikor jutok a' te
 látá-

látásodra? mikor szemlélem a' te országodnak dücsősségét? mikor lesz nékem mindenekben mindenem? Oh mikor léfzek veled a' te országodban, melyet öröktúl-fogva készítettél szeretőidnek? Ellenfég földön, szám-kivetésbe és szegénységbe hagyattam a' hol minden napi harczok, és nagy szerencsetlenségek vannak.

Vigasztald Uram az én számkivetet állapotomat, enyhítsd bánatimat. Vgyan-is mind terh-nékem valamit ez a' világ vigasztalásra nyuit. Tellyes szüből kívánom hogy tebenned kedvesen nyugodgyam, de még téged meg nem foghatlak. Kívánom hogy a' mennyei jókhoz ragaszkodgyam, de le nyomnak e' világi dologok, és a' meg nem győzetet indulatok: Lélek szerént, minden teremtetet állatnak felette

Rom. 7.
& 8.

akarnék lenni, de akaratom ellen a' testnek gyarlosága miatt, ezek alá vettem. Így viaskodom én bódogtalan ember magammal, és magamnak is terhére vagyok, mivel a' lélek fel vágyodik, és a' test alatt akár lenni.

Oh menyit szenvedek midőn elmémben mennyei dolgokat forgatok, és imádkozásomban nagy hertelen, a' testi gondolatoknak serege ütközik szívemben! En Istenem el ne távozzál tőlem, és el ne terűly haragodban a' te szolgádtúl. A' te villámásidnak fényességével kergesd el ezeket: bocsd ki nyilaidat, és oszollyanak el az ellenségnek minden incselkedő képezési. Térítsd hozzád minden érzékeniségimet: feleitesd el velem minden világi dolgot: adgyad hogy hamar ki-vevsem elmemből és meg-utálljam a' vétkeknek képe-

képezésit. Jő segítségemre örökké-
vő igazság, hogy meg ne tantoricsón
engem semmi hívság. Jő-el mennyei
gyönyörűség, és távozzék el színed e-
lől minden tisztátalanság Boclásd-meg
azt is, és irgalmason enged-meg, vala-
mikor imádságimban valamit te kívül-
led elmémben forгатok. Igazán meg-
vallom, hogy této vázni szoktam gon-
dolkodásimmal. Mert fokszor ot
nem vagyok, áhol test ízerént állok
vagy ülök: hanem inkább ot vagyok a'
hol az én gondolatom vagyon. Gon-
dolatom pedig gyakorta ot forog, a'hol
vagyona' mit ízeretek. Hamar eszem-
ben jút, a' miben természet indulattyá-
ból gyönyörködöm, vagy a' mi szokás-
ból kedves.

Ez okon, te ki igazság vagy, nyil-
ván mondottad. A' hon a' te kincsed, Mat. 6.

ot van szüved. Ha menyországot szeretem, örömeft mennyei dólgoakat forgatok. Ha e' világot szeretem, örven-dezek e' világi bódogságon, és szomor-kodom szerencsétlenségén. Ha a' testet szeretem, gyakorta testi dólgoakról elmélkedem. Ha a' lelkit szeretem, a' lelki dólgoakról való gondolatokban, gyönyörködöm. Mert valamit szeretek arról örömeft szóllok, és hallok, és e-féléknek képezésit szüvemben haza vi-szem. De bódog ember az, Vram, a' ki, te éretted minden teremtet állat-nak búcsútád: a' ki meg győzi a' termé-fizetet; és a' testi kívánságokat, lelki buzgosággal meg-feszíti, hogy tiszta lelki esmérettel, tiszta imádságot bo-csásson tehozzád: és méltó legyen, hogy az Angyalok rendiben álljon, minden világi dólgoakat kívül és belől el-rekesztvén magátúl.

XLIX. RESZ.

Az örök életnek kívánságá-
rúl: és minémű jók ígértet-
tek a' jóbainakoknak.

Fiam, mikor az örök boldogságnak <sup>Az Vr
szól.</sup> kívánsága, magasságból szűved-
ben öntetik, és kívánczol a' testnek
hajlékából ki-menni, hogy az én fényes-
ségemet, változásnak arnyéka-nélkül
szemlélhefjed: terjezd-ki szűvedet, és
minden kívánságoddal fogadgyad ezt
a' szent indulatot. Bőfegés hálákat ad-
gy a' magasság-béli Jónak, ki te veled e'
képpen méltóztatik cselekedni: kegye-
sen látogat, buzgósággal ébreszt, ha-
talmason fel-emel, hogy magad terhé-
vel a' földjekre ne essél. Mert ez, nem
a' te gondolatodból, vagy igyekeze-
tedből

tedből származik, hanem csak az mennyei kegyelemnek, és Isteni tekintetnek méltóztatásából. E' pedig avégre adatik, hogy a' jóságos erkölcsökben, és mélyeb alázatosságban nevedgyél, és magadat jövőendő viadalokra készíted, és én hozzáam ragaszkodgyál szüvednek tellyes kívánságával: és buzgo akarattal igyekezzél szolgálni nékem.

Fiam, sokszor ég a tűz, de a' láng füst nélkül nincsen. Így vagyon nemellyeknek dolga, kiknek kívánsága, gerjede az a' mennyei dolgokra, de azért, a' testi kívánságoknak késértetítül meg nem szabadultak. Ez az oka, hogy nem tisztán csak az Isten tisztelgéért keresik azt, a' mit oly nagy kívánsággal Istentől kérnek. Sokszor ilyen a' te kívánságod is mellyet ily unalmasan jelensz. Mert nem lehet
lődbot
tiszta

tisztá és tekélltetes, valami elegyítették
a tulajdon haszonnal.

Kérge, de ne ollyat a' mi néked gyönyörűséges vagy hasznos, hanem a' mi én előttem kellemetes és bocsúlletes, mert há igazat ítélsz, minden kívánságodnál, és kívánatos dólgaiddnál, nagyobra kel bocsúlletned, és inkább követned, az én rendelésemet. Tudom a' te kívánságodat és gyakran hallottam fohászzkodásodat. Azt akarnád, hogy immár az Isten fiaidűcsőségének szabadságában volnál: gyönyörköttet immár téged az örökké való hajlék, az örömmel tellyes mennyei haza: de, még el nem jöt az óra: hanem még most más üdő vagyon, tudni illik, hadakozásnak ideje, fáradtságnek és próbának ideje. Kivánod hogy meg tellyesfedgyél a' ma felféges jóval, de még most

most arra nem juthatsz. En vágyok;
várgy engé (ugy mond az Ur) mig el-
jő az Isten országa.

Meg keleléb próbáltatnod e földön, és sokakban kel gyakoroltatnod.

Iosue 1. Néha vigasztalás adatik néked, de bőféges elégség nem engedtetik. Erős-
sedgyél-meg tehát, és vaftag légy a' ter-
mészert indulati ellen való dolgoknak,
mind cselekedesiben's mind fzenvedé-

Eph. 4. siben. Vj emberben kel öltőznöd: más
ferfiúvá kel változnod. Gyakorta azt
kel cselekedned a' mit nem akarsz, és
azt el-kel hadnod a' mit akarsz. A' mit
más, akár, az elő-vétetik: a' mit te a-
karnál, hátra marad. A' mit más mond,
meg-halgattatik: a' mit te mondasz,
semminek tartatik. Egyebek, a' mit
kérnek meg-nyerik: te kérhetsz de
semmit nem nyersz.

Az emberek nyelvén, nagy hire
lészen másoknak: te felölled pedig min-
nyájan halgatnak. Egyebekre eme
vagy ama dolog bizatik, te pedig sem-
mire kellőnek íteltetel. Ezekért, a' ter-
mészet néha meg-szomorodik, és nagy
dolog, ha zugolodás-nélkül tûröd. E-
zekben és ezekhez hasonlokban pró-
báltatik az Istennek hívszolgája, mi-
képpen tagadgya és gyôzi meg magát
mindenekben. Alég vágyon a' miben-
inkáb kívántatik a' magad gyôzedel-
me, mint hogy azokat lássad és szen-
vedgyed, mellyek akaratoddal ellen-
keznek: leg-fôképpen pedig, midôn ol-
lyat parancsolnak a' minéked képtelen-
nek és haszontalannak látczik. Es mi-
vel más birtoka alatt levén, nem mer sz
ellene állani a' felsőbb hatalomnak, az
okaért, neheznek látczik néked, hogy

Y y

más

más ember akarattján kel járnod, és félre kel hadnod a' magad teczését.

De, meg-gondold, Fiam, ezeknek a' munkáknak gyümölcset, gyors végét, és felette nagy jutalmát, és nem leszen ebben nehezséged, hanem inkább nagy vigasztalása leszen tűrélednek. Mert a' mostani kevés kedü-szegésért, mindenkor bé tellyesedik akaratod menyországban. Ot meg-találod valamit akarsz, valamit kívánhatsz. Ot mindenjóra tehetféged leszen, el vesztésnek félelme-nélkül. Ot, a'te akaratod mindenkor eggyez én velem, és nem kíván semmit külsőt vagy tulaidont. Ot senki ellened nem ál, senki nem panaszkodik ellened, senki nem térszen akadékot, senki elődben nem ál: hanem valamit kívánhatsz, mind jelen leszen, és minden kívánságid tetézve be töl-

be-töltetnek. Ot én, a békeséggel szenvedet boszúfágért, dűcsösséget adok: a' szomorúságért, dicféretnet öltözetit: az utolsó helyért, örökös királyi ízéket. Ot ismerzik-meg az engedelmesfégnék gyűmölcsé, örvendez a' penitentiának faratságá, dűcsösségesen meg-Coronáztatik az alázatosfág.

Most azért, mindenek keze alatt, hajoly-meg alázatoson: és ne néz arra, ki mondotta, vagy ki parancsolta. Hanem arra vigyáz, hogy, akár előtted járó, akár nalladnál ifiab, vagy hozzád hasonló kívánnyon tölled valamit, mind jóra magyarázd, és, igaz akarattal igyekezzél azoknak meg-telleyesítésére. Emez, ezt, amaz, amaszt keresse bátor: dicfekedgyék ez ebben, 's-amaz amabban, és bátor ezerni ezer képpen dicfértessék, de te, se ebben, se amab-

Yy 2 ban,

ban, hanem a' magad meg vetésében, és az én jó akaratomban s' tisztetségemben örvendez. Azt kel kívánnod, hogy akár életed, s' akár halálod által, dicsőítessek mindenkor Isten te benned.

L. RESZ.

Mint kellyen az elhagyatot embernek magát Isten kezében ajánlani.

Afzól.
ga fzől.

URam Isten, én mennyei szent Atyam, most és mind örökké légy áldot: mivel így akartad, így let: és valamit cselekekszel mind jó. Te benned örvendezzen a' te szolgád nem ő magában, sem másban akár kiben: mert te vagy egyedül az igaz öröm, te vagy az én reménségem és Coronám; te vagy Vram az én örömem és tisztefégem.

fégem. Mi van Vram egyéb a' te szolgádban, hanem a' mit érdeme felet, te tölled vet? Mind tied valamit attál és valamit teremptettél. Szegény vagyok én, és ifiúságomtól fogva fáradok, és néha úgy meg-szomorodik az én lelkem, hogy sirnom kelmiatta: néha pedig magára-is boszongodik a' felindúlt kívánságokért.

Kívánom a békeségnek örömét. Ohaitom a' te fiaidnak békeségét, kik a' te vigasztalásidnak fenyeffégével legeltetnek. Ha békeséget adsz, ha szent örömet öntesz szűvemben, a' te szolgád lelke tellyes léssen vigafágos énekléssel, aitato-s-is léssen a' te dicféretedben. De ha magadat meg-vonszod, a' mint sokszor cselekekszel, nem futhat a' te parancsolatidnak úttján: hanem inkább le-terdepelvén mellyét veri, mert nincs

ugy dólga mint tegnapelőt, mikor a' te fenyességed tündöklőt feje felet, és a' te szárnyaid árnyéka-alat oltalmaztatik-
 vala, a' reá rohano kéfértetekről.

Igaz és minden dicféretre méltó Atyám, el-jöt az óra, hogy meg-próbáltassék a' te szolgálád. Szerelmes Atyám, méltó hogy ez órában szenvedgyen valamit te éretted a' te szolgálád. Eörökké tisztelendő Atyám, el-jöt az óra, mellyet öröktől fogva tudtál eljövendőnek, hogy egy kevés ideig külső-képpen meg-győzeffék a' te szolgálád, belső-képpen pedig, mindenkor éllyen te nállad. Egy kevesfé semminek tartassék, meg-aláztassék, meg-fogyatkozzék az emberek előtt, szenvedéséssel és betegségekkel meg-tőressék, hogy víszont veled egyetembe az úi világosságnak hajnaliában fel-tamadgyon,

gyon, és menyországban dúcsóitteffék.
Szent Atyám, te így rendelted, és így
akartad, úgy let a' mint te akartad.

Mert ez a' te barátidhoz mutatot ke-
gyelmesség, hogy a' te szerelmedért.
szenvedgyenek, és gyötrődgyenek e' vi-
lágő, valamikor és valakik által ezeket
reájók bocsátod. A' te tanácsod és gond-
viselésed nélkül, és ok-nélkül semmi
sem lesz en' földön. Jómra van Uram, Pl. 118.
nékem, hogy meg-aláztál engem; hogy
meg-tanúllyam a' te igazságodat, és el-
vessem minden fel-fuvalkodásomat, és
magamnak-való nagy tulajdonitást.
Hasznos nékem, hogy pirontság bé-
fogta orczámat, hogy tégedet keresné-
lek inkább vigasztalásomra, hogy sem-
embereket. Meg-is tanultam ebből,
a' te vizsgálhatatlan ítéletid-túlvaló félel-
met, ki az igazat ostromozod egygűt
a' ha-

a'hamissal, de nem igazság és illendő ok-nelkül.

Hálát adok néked, hogy el nem fzenvedted az én gonoszságimat, hanem keserves verésekkel ostromoztál, fáidalmokat, és külső belső szorongatásokat boclátván reám. Mind azok között a'kik Egalát vánnak, senkinincs a'ki vigasztallyon engem, hanem csak te, én Vram Istenem, lelkeknek igaz orvosá, a'ki meg-sebesítesz és meggyógyítasz, pokolra visz, és onnan visszahozsz. A'te ostromozásod rajtam van, és a'te vesződ oktat engem.

Tob. 13.

Psal. 17.

Ihon szerelmes Atyám, kezeden vagyok, jóbbito vesződ alát meghorgadok. Verd mind addig hátamat, nyakamat, hogy a'te akaratra meg haicsám görcsösségemet. Tégy engem szelid és alázatos tanítvánnya, a'mint.

a'mint szoktál cselekedni, hogy akaratod szerént visellyem magamat. Magamat és mindenemet néked ajánlom, hogy meg-jobbicsad: Jób it ostromoztatnom, hogy sem a'más világon. Te tudsz mindeneket, és semmi titka nincs te előtted az emberek lelki esmeretinek. A'jövendő dölgozat tudod minnek előtte meg-lesznek, és nem szűkség hogy valaki téged tanicsón, vagy tudosicsón a'földön lévő dölgookrúl. Te tudod mely hasznós az én elő-menetelemre, a' menyi gyümölcsé vagyon a'háboruságoknak, a'bűnők rosdájának tisztitására. Cselekedgyél velem, a'te kedves jó akaratod szerént, és meg ne útáld bűnnel terhelt életemet, melyet senki jobban és nyilvánban nem tud, te nálladnál.

Enged Vram, hogy tudgyam azt,

Zz

a'mit

a'mit kel tudnom : szerezsem azt a'mit kel szeretnē : dicserjem azt a'minéked leg-inkáb tetczik : bocsúllyem azt, a'mi előtted drága : gyalázzam azt a'mi te előtted bűdös. Ne szenved, hogy a'szemnek külső latása szerént tegyek ítéletet : se hogy a'tudatlan emberek fülehallása szerént mondgyak sentenciát : hanem igaz ítélettel meg-válaszam a'látható dolgok tul a'lelkieket : és mindenek felet, a'te akaratomnak jó tetczését mindenkor kövessem.

Gyakran meg-csalatnak az emberi érzékenlégek az ítéletben , megjadczottatnak a'világ szeretői, csak látható dolgokat kedvelvén. Menyvel jób az ember abból, hogy az emberektől nagyra bocsúltetik : A'csalárd csalárdot, a'hivfágos hivfágost, a'vak vakot, a'beteg beteget csal-meg, mikor
ötet.

őtet fel-magasztallya : és igazság szerént; inkább meg-gyalázza, mikor hív-fágoson dicféri. Mert az alázatos Szent Ferencz azt mondgya, hogy minden ember csak annyi, és annal nem nagyobb a' menyire a' te szemed előtt, **Ur Isten.**

LI. RESZ.

Hogy alacson dolgokban
kel magunkat foglalnunk,
mikor ki-fogyunk a' nagy
elmélkedésekből.

Flam, nem maradhat sz mindenkor a' jófágos erkölcsöknek buzgó kívánságában, sem az elmélkedésnek felső garadicsán nem állhac: hanem az eredendő bontakozás miat, kényszerítetel néha a' földi dolgokra szállani, és

Az Úr
szól.

a' halandó életnek terhét viselned kel-
 akaratod ellen és unalmason-is. Vala-
 mig, halandó testet viszelsz, gyakran
 meg-unakodol, és szüved nehezséget
 érzed. Szükség azért, hogy a' mig test-
 ben élsz, gyakorta a' testnek terhén fo-
 házzkodgyál, azért, hogy a' lelki döl-
 gokban és az Isteni elmélkedésekben,
 nem lehecz szünetlen foglalatod.

Ollyankor hasznodra vagy, ha
 valami alázatos külső cselekedetekben
 foglalod, és jó munkák által vigasztal-
 lod, magadat: az én el-jöveletemet és
 a' mennyei látogatást, erős bizodalom-
 mal várván. A' te szám-kivetésedet
 pedig, és szüvednek sovanyágát béke-
 ségesen visellyed mind addig, vala-
 míg viszontag én töllem meg-látogattatol,
 és ki szabadúlsz minden háboruidból.
 Mert én, el-feleytetem veled faratsági-
 dat,

dat, és belső nyugodalommal meg-áld-
lak. Ki-terieszttem előtted az szent i-
rásnak szép zöld mezejét, hogy ki-ter-
jedet szűvel, futva járy az én parancso-
latim úttyán. Akkor magad-is azt
mondod: Nem méltók e'világi szen- Rom. 8.
vedések, a' jövendő dűcsőffégre, mely
kinyilatkozik mi bennünk.

LII. RESZ.

Hogy embernek nem kel-
magát méltónak itélni az Is-
teni vigasztalásokra, ha-
nem inkább ostromozá-
sokra.

U Ram, nem vagyok méltó a' te Afzól-
ga szól.
vigasztalásodra: sem valami lel-
ki látogatásra. Azért igazán bánol ve-
lem,

lem, mikor engem nyavalyásúl és el-
vetettúl hadsz. Mert ha annyit köny-
vezhetnék-is mint a' Tenger, nem vol-
nék méltó a' te vigasztalásodra. Azért
semmit egyebet nem érdemlek hanem
vereséget, és büntetést: mert tégedet
fokszor igen meg-bántottalak, és felet-
te fokban vétkeztem. Az igaz okos-
ságnak ítélete szerént, csak leg-kisb-
vigasztalást sem érdemlek. De te ke-
gyes és Irgalmas Isten, ki nem kívánod
alkotmányodnak veszedelmét, hogy
meg mutatnád jóvóltod gazdagágát,
az irgalmasságnak edényihez, érdem-
nélkül-is méltóztatol vigasztalni a' te
szolgádat, minden emberi mód felet.
Mert a te vigasztalásid nem hasonlok
az emberi beszelgetésekhez.

Mit cselekedtem Uram, hogy né-
kem mennyei vigasztalást adnál? En-

nem.

nem emlitem hogy semmi jót cselekedtem volna: hanem azt találom, hogy mindenkor hajlandó voltam a gonoszra, kesedelmes a' jobbítáfra. Igazez, és nem tagadhatom. Ha különbet mondanék, te állnál ellenem, és senki sem menthetne. Mit érdemlek egyebet bűneimért, hanem pokolt és örök tüzet? Igazlággal vallom, hogy minden gyalázatra és kislebségre méltó vagyok: nemis érdemlem hogy a'te áitatos szolgaid közé számláltassam. És noha ezt nem örömeft hallom, mindaz által, magam ellen, az igazság mellet, meg feddem bűneimet, hogy könnyebben meg-nyerhessem. Irgalmaffágodat.

Mit mondgyak én bűnös, és minden gyalázattal tellyes ember? Nem mondhatok egyebet, hanem
csak

csak emez igéket: Vétkeztem Uram: vétkeztem: Irgalmaz nékem: bocsfádmeg nékem. Iob. 10. Szenved-el Vram, egy kevesfé, had sírassam az én fáydalmi-
 nat, minek előtte a'fétét, és halál homalyosságával beborúlt földre men-
 nyek. Mit kívánsz Vram egyebet a' szegény bűnös, és kárhozat érdemlő embertől, hanem hogy töredelmes-
 szűvel meg-alázza magát bűnejért? Az igaz töredelmességből, és szűbéli alázatosságból származik a' bocsfánat-
 nak reménsege: meg-csendeszedik a' fel háborodot lelki esméret; helyre-
 hozatik az el-vesztet malaszt: meg-oltalmaztatik ember, jövőendő harag-
 tól, és egy-más eleiben szent csokkal jönnek, az Isten, és a' penitenciátartó lé-
 lek. A' bűnökről-való alázatos töre-
Pfal. 10. delmesség, Isten előtt kellemetes áldo-
 zat,

zár, mely sokkal kedvesb illatú Isten-
nél, hogy sem a' temién égetes: Ez ama
drága kenet mellyet akarád hogy lába-
idra öncsenek, mert a' meg-alázot, és
tőredelmes szűvet, soha meg nem u-
táltad: Ez az ellenség haragja előt öl-
talom hely: Ez által, meg-tisztittatik,
és le-mosatik valami mocskok és vétkek
masúnnán reánk ragadot.

LIII. RESZ.

Hogy az Isten malasztya,
nem közöltetik a' földi döl-
gok kedvellővel.

Fiam, drága dolog az én malasz-
tom, nem hadgya magát külső döl-
gokban, sem a' földi vígaságokban ele-
gyítettetni. Azért, el kel vetned az én
malasztomnak akadékit, ha kívánod
Aaa ennek

Az V.
szól.

ennek beléd öntését. Keres rejtek helyt, szerezted az egyedül lételt: senki nyájaskodo beszélgetését ne kívánniad: hanem inkább, Istenhez bocsásd áitatos könyörgésedet, hogy töredelmes szűvet, és tiszta lelki esmérettet bírhas. Az egész világot semminek tartcsad: az Istennek hivatallját, minden külső dolgoknál fellyeb bocsúllyed. Mert kettő nem lehet, hogy én ben nem foglalatoskodgyál és az elmulandó dolgokban is egy-aránt gyönyörködgyél. Ismérőidtől, és kedvedtől elkel távoznod; és minden mulandó vigasztalástól, elkel fognod elmédet. Azt kívánnya Szent Péter Apostol, hogy a Christus hivei e világon úgy visellyék magokat, mint jövővények és útonjárók.

Oh mely nagy bizodalma léfzen,
halá-

halála óráján annak, a' kit semmi dolognak kívánsága nem tartosztat e világban! De az erőtlen lélek, meg nem foghattya mely drága dolog legyen, mikor embernek szüve így elvált mindenektől: mivel a' testi ember nem tudja mi legyen a' belső embernek szabadsága, maga, a' ki valóban lelki ember akar lenni, szűkség hogy ellene mondjon mind idegeneknek 's mind rokonoknak, és magát senkitől úgy ne őrizze mint onnen magátul. Ha magadat tekéletesen meg-győződ, egyéb dolgokon könnyebben győzedelmet vehetsz. Tekéletes győzedelem az, mikor valaki magát tellyeslégel meg-birja. Mert a' ki magával bír, úgy hogy érzékenysége okosságának, az okosság pedig nékem enged mindenekben, s bezzég valóban maga győző, és ura e világnak.

Aaa 2

Ha

Ha erre a' tekéletességnek tetejére akar sz jutni, emberül kel hozzá kezdened, és a' fejszet gyökérben kel vágnod, hogy ki szaggassad és ki-törjed, ama' titkos és rendetlen hajlandóságot, mely magadhoz és a' magad, tulaidon világi javaihoz vonfzon. Maid mindenestül ebből a' fogyatkozásból, hogy ember magát rendetlenül szereti, származik, valamit gyökereztül meg kel gyôznünk. Mihent ezt a' vétket meggyôzzük, és birtokunk-alá vettyük, ottan igen nagy békeség és csendesség következik. De mivel kevesen igyekeznek arra hogy magoknak tellyesféggel meg-hallyanak, és szinté meggyôzzék magokat, ez az oka, hogy elveszettül maradnak, és lélek szerént magok felibe nem emelkedhetnek. A' kik én vélem szabadon akarnak járni, szük-

szükség hogy minden gonosz és képtelen indulattyokat megfoicsák, és semmi teremtet állathoz, magok kedvéért, vagy odáffal ne ragaszkodgyanak.

LIV. RESZ.

A' természetnek, és az Isten malasztjának, külömböző indulatirúl.

Fiam, szorgálmatoſon reá vigyáz Az Úr ízól.
a' természetnek és a' malasztinak indulatira, mert igen alattomban és ellenkezőképpen indulnak: egyebek a' lelki és belől meg-világosittatott emberek kívül, csak alég választhattyák-meg ezeket. Minnyajánjót kívánnak, és ſzavokban's-cselekedetekben valami jóra néznek; innen vagyon, hogy a' jónak ſzine alát, fokſzor meg-cſalattanak.

nak. A'természet, álnak, sokakat magához vonszon, törben eit, megcsal, és mindenben magát veti czélul. De az Istennek malasztya, együgyűven jár, és el-távoztattya még a'színét is a' gonosznak, csalárdfagor nem forgat, és mindeneket Istenért cselekeszik, kiből mint utólsó végben nyugfzik.

A'természet kedvetlenül hal meg, nem örömeft nyomorog, nem örömeft győzetik meg, nincs jókedvel más ember birtoka és igája alatt. Az Isten malasztya pedig, igyekezik a'maga öldöklésére, ellene ál, az érzékenységek vagyodásinak, kívánnya hogy más birtoka alatt légyen, akaria hogy meg-győzessék, nem igyekezik maga szabadfágával élni, örömeft fenyték alatt tartatik, és nem kívánnya hogy parancsoljon valakinek, hanem mindenkor az Isten.

Isten birtoka alatt akar élni, maradni és lenni, és az Istenért kész minden emberi birodalom alatt meg-hajolni: A'természet, maga hasznáért munkálkodik, és arra figyelmezt, mi haszná lehet neki másbul: A'malaszt pedig, nem arra vigyáz a'mi magának hasznos és alkalmas, hanem inkább arra a'mi fokoknak elő menetekre vagyon. A'természet örömezt vészi a'tiszteletet és bősületet: A'malaszt pedig minden tiszteletet és dicsőséget hiven Istenre fordít.

A'természet retteg a'szégyen valástól, és gyalázattól. A'malaszt pedig örvendez mikor Christus nevéért kisébséget szenved. A'természet szerezti a'henyelést és test nyugotást: A'malaszt pedig nem lehet hívokodó, hanem örömezt munkálkodik. A'természet

mészert szereti a czifrát és csinnosságot, irtozik az alá való és temerdek öltözet-től: A' malaszt pedig, gyönyörködik a' köz és alázatos öltözetben nem átal kopot goromba posztóban öltözni. A' természet a' mulandókra figyelmez, örül a' földi nyereségnek, szomorkodik a' kár-valláson, meghaborodik egy kis boszú beszéden: De a' malaszt, az örökké valókra figyelmez, nem ragaszkodik az el mulandokhoz, meg nem háborodik a' kár-valláson, meg nem keferedik a' kemény szón: mert az ő kincsét és örömét, menyországban helyhez tette, a' hol semmi el nem vész.

A' természet fokát kíván, örömesben vészen hogy sem ad, amaga tulajdonát szereti: A' malaszt pedig könnyörületes és közönséges, nem keresi tula-

tulaidonát, kevéssel meg-elégszik, boldogbnak itéli az adást, hogy sem a' vételt. A' természet hajlandó a' terem-^{A. 20.}
tet állatokhoz, a' maga testéhez, a' hiv-^{verf. 35.}
ságokhoz, és szó-bélinyájaskodáshoz: De a' malaszt, Istenhez vonfzon, és a' jóságos erkölcsökhöz. Ellene mond a' teremtet állatoknak, meg-veti e' világot, gyűlöli a' testi kívánságokat, meg-zabolazzá, az elme csavargásokat, szégyenli a' szem-előt forgást. A' természet örömeit vélzi a' külső vigasztalást, mellyel érzékenységi gyönyörködgyenek: De a' malaszt, csak Istenben akar vigadni, és mindenek felet a' minden jónak kut-fejében gyönyörködni.

A' természet nyereségért és maga hasznáért cselekeszik mindent, semmit ingyen nem mivelhet, hanem jó réte-

Bbb

me-

menyért, vagy hasonlô jót, vagy nagyobb, vagy dicféretet és kedvet, akar nyerni: és azt kívánja, hogy az ô cselekedete, vagy adománya, nagyra bôcsülteffék. A' malaszt pedig, elmulandót nem keres, az egy Istennél egyéb jutalmat bérül nem vár, nem-is kíván a' világi szükségére többet, hanem csak a' meny ôtet az örökké-való jóknak meg-nyerélére segítheti.

A' természet örül, barátinak és atyafiainak sokaságán, dicfékedik nemes helyén és nemes nemből születésén, kedveskedik a' hatalmasoknak, hizelekedik a' gazdagoknak, örvendez magához hasonloknak. A' malaszt pedig ellenlégit szereti, barátinak sokaságában fel nem fuvalkodik, születésének helyét, vagy nemzetiségét, nem bôcsüll különben, hanem ha azokban nagyobb

gyob jószágos erkölcsök találtattak: inkább kedvez a' szegénynek hogy sem a' gazdagnak, inkább szánakodik az ártatlanon hogy sem a' hatalmason, örvendez az igaz mondónak nem a' csalárdnak, intia' jókat, hogy az Isten ajándékit szomjúhozzák, és igyekezzenek az Isten fiához jó erkölcsök-által hasonlatossá lenni. A' természet, hamar panaszkodik a' fogyatkozásra és alkalmatlanságra: A' malaszt vastagon eltűri a' szegénységet.

A' természet mindeneket magához koporit, magáért viaskodik és feddődik: A malaszt pedig, mindeneket Istenhez térít, a' kitől vagyon eredendő származások, semmi jót magának nem tulajdonít, magáruul kevélyen nagyornem alit, nem verseng, maga tetézését a' más ítéleti feliben nem veti, sőt

minden teczésben és értelemben, az örök bölcsesség és az Isten ítéleti-alá veti magát. A' természet, titkokat akar tudni, és újságokat hallani, tekintetes akar lenni, és fok dolgokban forgani, azt kívánja hegy elmérettségben legyen, és ollyakat cselekedgyék melyekből dicfiret és csudáلكodás származik. De a' malaszt, nem gondol az újságokkal, és hívfágok értésével, mert efféle kívánságok a' régi romlot állapotból származnak, mivel semmi új és allandó nincs e' földön. Azért, arratanit a' malaszt, hogy az érzékeniséget megzabolázzuk, a' hívfágos dicsekedést és mutogatást el-távoztassuk, a' mi bennünk dicfiretre és csudáلكozásfra méltó azt alázatosan el-reicsûk, és minden dologba, minden tudományba, hasznos gyûmölcsöt és az Isten dicfiretit.

tit és tisztetségét keressük; nem akarja hogy vagy maga, vagy cselekedete dicstetsék, hanem azt kívánja, hogy fel-magasztaltassék Isten minden ajándékiba, a ki mindeneket csupán csak maga szerelméből adot.

Ez a' malaszt, természet-felet-való világosság, és Istennek kivált-képpen-való ajándéka, a' választottaknak bélyege, az örök üdvösségnek záloga, mely embert a' földjektől, a' mennyei dolgoknak szerelmére emeli, és testi emberből lelki emberré változtattya. Azért mennél inkább le-nyomatik és meg-győzetik a' természet, annál bőbesb malaszt adatik, és a' belső ember Istennek úiob látogatási-által naponként az Isten abrazattyára meg-
űitattatik.

L V. RESZ.

A' természetnek romlot-
voltárul, és az Isteni ma-
lasztnak erejé-
rül.

Afzól-
ga: fzól.

EN Uram Istenem, ki engem ma-
gad ábrázattjára és hasonlatossá-
gára teremtetted. ad nékem ezt a ma-
lasztot, mellyet ily szükségességnek mu-
tatál az én üdvösségemre: hogy ennek
erejével meg-győzzem az én természe-
temet, mely bűnre és veszedelemre vő-
szon. Mert érzem testemben a' bűn-
nek törvényét, melly ellenkezik az én
értelmemnek törvényével, és fogva-
viszen sok dolgokban, az érzékenységek
vagyodásának engedelmeffégere: nem-
is állhatok különben ellene az ő indula-
tinak,

tinak, hanem-ha mellettem léssen,
buzgósággal szívemben öntetet szent-
féges malasztod.

Szükséges a'te malasztod, és ki-
vált-képpen-való nagy malasztod,
hogy meg-győzeffék a'természet, mely
ifjúságátúl-fogva mindenkor hajlandó
a'gonoszra. Mert az első emberben Gen. 3.
Adámban, el-elvén, a'bűn-által meg-
romolván, ennek a' rutlágnak bünte-
tése minden emberekre hatot, úgy
hogy a' melytermészet te tölled jól és
igazán teremtetet-va, most immár
azon a'bűnt értyuk, és a' romlot termé-
szetnek erőtlenségét, azért tudni illik,
hogy az ő indulati magán, gonoszra és
világi dologokra vonszanak. Mert a'-
mikevés erő maradot benne, olyan-
mint a'hamuban el reitet szikra. Ez
a'természetnek okossága, mely, meg-
környe-

környékeztetet temerdek köddel, ítéletet és választást tud tenni a' jó, és gonosz, a' hámiság és igazság közöt, noha ereje nincsen, hogy be-telleyesicze mind azokat a' miket jával: nem-is bir immár sem az igazságnak tellyes világával, sem kívánságának egesseges állapotával.

Rom. 7.

Innen vágyon, én Istenem, hogy belső ember szerént gyönyörködöm a' törvényedben, tudván hogy a' te parancsolatod jó, igaz, és szent, mely minden gonoszt és el-távoztató bünt, erőssen dorgál: Teft szerént pedig, a' bűn törvényének szolgálók, mikor érzékenységim vagyodásinak inkább engedek, hogy sē az okosságnak. Innen vagy ő az-is hogy a' jó kívánság meg-vagyon bennem, de a' véghez vitelt nem találom magamban. Ez az oka, hogy gyakorta

korta fok jóra szándékozom, de mikor
erőtlenségem segítő malaszt - nélkül
vagyok, egy kis akadék miat, hátra-
mászok és el-fogyok. Innen vagyok,
hogy a'tekélletességnék úttját ismé-
rem, és nyilván látom mit kellyen mi-
velnem, de magam romlandóságának
térhétül le-nyomatván a'tekélletessé-
gre nem jútók.

Oh mely szűkséges, Uram, nékem
a'te szent malasztod, hogy a'jót el-
kezdgyem, abba tovább mennyek, és
azt végben vigyem! Mert a'nélkül,
semmit nem mivelhetek: mindeneket ^{Ioan. 15.}
véghez vihetek pedig te általad, vasta-
gitván engem a'te malasztod. Oh va-
lósággal mennyei malaszt, mely - nél-
kül, nincs semmi érdemünk, és a'ter-
mészetben óltatot ajándékok, nem-
hasznosok. Te előtted Vram, a'ma-

Ccc

laszt-

laszt-nélkül, semmi a' tudomány, semmi a' gazdagfág, semmi az erő és széplég, semmi az elme és ékesen szólás. Mert a' természet javaijókban és gonoszokban találatnak: a' malaszt pedig és az Isteni szertetet, tulajdon ajándéka a' választottaknak, mellyel a' kik fel-ekesíttetnek, méltok örök életre. Oly igen fellyül hallad mindent ez a' malaszt, hogy e' nélkül semmire bocsúltetik, a' profétalásnak ajándéka, a' csudatétel, és akár minémű melységes elmélkedés. Sőt, sem a' Hit, sem a' Reménység sem egyéb Jóságok, te előtted nem kedvesek szertetet és malaszt nélkül.

Oh áldot malaszt, mely a' lelki szegént jóságos erkölcsökkel gazdaggá teszed, és az alázatos szűvűt, sok jókkal meg-gazdagítod. Jőj-el, szály szűvemben: tellyesicz-meg engem idejen.

idején a' te vigasztalásfiddal, hogy el-
memnek fáratfága és soványfága-miat,
el ne fogyatkozzék az én lelkem. Kér-
lek Vram, talállyak kegyelmet a'te
szemed előtt; mert elég nekem a'te ma-
lasztod, ha egyebet meg nem nyernek-
is a' mit a' természet kíván. Ha késér-
tetem, és sok háborufágokkal gyötröt-
tetem-is, nem félek semmi gonosztúl,
mikor velem lézzen a'te malasztod. Ez
az én erősségem: ez ad jó tanácsot és fe-
gítiséget. Minden ellenséginél erőf-
sebez, és minden bölcséknél bölcsseb.

Ez az igazságnak Mestere, jó
oktatásoknak Doctora, szívnek vilá-
gossága, nyomorgatásoknak vigasága,
szomorúságnak el-kergetője, félelem-
nek el-vevője, áztatosságnak nevelője,
köny-hullásoknak meg szerzője. Mi
vagyok e'nélkül, hanem egy aszu fa,

és el-vetendő haszontalan tőke? Azért Vram, a'te malasztod engemet mindenkor meg-előzzön, és kövessen, és jóban-való szünetlen foglalatoskodást engedgyen, a'te szent Fiad Jesus Christus által. Amen.

LVI. RESZ.

Hogy magunkat meg-ta-
gadván, Christust kel a'ke-
refzt által követ-
nünk.

Az V^r
szól.

F lám, a'menyire el-távozhatol magadtúl, annyira közelgethetz én hozzám. A'mint hogy belső békeséget szerez ha semmi külső dologot nem kívánsz, azonképpen, Istenhez kapcsoltatol, ha magadtúl belső-képpen el-

el-válol. Azt akarom, hogy meg-tanúld magadat tekéltetesen az én akaratomra hadni, ellenzés és zugolodás-nélkül. Kőves engemet: En vagyok az ut, az igazság, és az élet. Vt nélkül nem járhatni, igazság-nélkül tudomány nem lehet, élet-nélkül nem élhetni. En vagyok az ut, melyet kel követned; az igazság, melynek kel hinned; az élet, melyet kel reménlened. En bontakozhatatlan út vagyok: csalatkozhatatlan igazság vagyok. En igyenes út vagyok, felső igazság vagyok, igaz élet, böldeg élet, kezdet-nélkül-való élet vagyok. Ha az én útamön maradsz, meg efméred az igazságot, és az igazságot, és az igazság meg-szabadit téged, és örök életed léfzen.

Ha életre akarsz jutni, tarcs meg^{Mat. 19.} a parancsolatokat. Ha igazságot akarsz

tudni, higgy nékem. Ha tekélletes akar sz lenni adgy-el mindeneket. Ha én tanítványim köziben akar sz szám láltatni, tagad el-magadat. Ha örök életet akar sz birnya, e'jelen-való életet utáld-meg. Ha fel akar sz magafsztatni menyországba, alázd-meg magadat e'világon. Ha velem akar sz uralkodni, viseld velem egyút a keresz tet. Mert csak a'keresztnek igaz szolgálai talállyák -fel a'bóldogfágnak és igaz világosságnak úttyát.

Az Szolg.

Vram JESVS, mivel szoros a'te útad, és a'világ előtt gyalázatos, adgyad hogy e'világot meg-utálván, téged kövesslek. Mert nem nagyob a'szolga az ő Vránál, a'tanítvány sem fellyeb-való Mesterénél, Törődgyék a'te szolgád a'te útadon, mert ebben, vagyon az én üdvösségem, és igaz szent-

szentségem. Valamit ezenkívül olvasok, vagy hallok, nem könnyebbit, te-kellétesen sem vigasztal.

Fiam, mivel hogy ezt tudod és ol-Az Vr. vastad, bódogg léfz, ha ezt cselekeded. A'kinél az én parancsolatim vannak, és ezeket meg-tartya, az a'ki szeret engem, én is szeretem őtet, és meg-jelentem magamat néki; és velem egygyűt-le-ültetem az én Atyám országában.

Uram J E S V S Christus, a' Afzól-
ga. mint mondád és ígéréd, ugy cselekedgyél, és ezekre légyek méltó. Fel-vetem, kezedből a'keresztet, el-viselem, és halálomig viselem azt, a'mint reám adtad. Bizony a'jó szerzetesnek élete kereszt, de paradicsomban vezet. El-kezdted, nem szabad hátra térni, nem-is kelet-hadni.

No tehát édes Atyamfia, men-nyünk

nyünk tovább egyűt; velünk léfzen.
JESVS: JESVS-ért vettük-fel ezt
 a'keresztet. **JESVS**-ért végig vi-
 sseljük a'keresztet. Segítők léfzen,
 a'ki vezetők és előttünk-jarók. Ihon
 előttünk mégyen a' mi királyunk, a'ki
 harczol érettünk. Mennyünk után-
 na emberül; ne félljen senki, és ne ret-
 tegien; légyünk minnyaján készek éle-
 tünk le-tételére ebben a' hadban; meg-
 ne gyalázzuk dűcsősséges hırünket, el-
 futván a'keresztnek zászlója mellől.

LVII. RESZ.

Hogy ember felettéb el ne
 hadgya magát, mikor
 valami vétekben.
 esik.

Az Vr
 szól.

Fiam, inkább kedvellem én a' szeren-
 cset.

csetlenfégekben - való békefészes fzen-
vedést és alázatosfágot - hogy sem a jó
fzerencsének idejében - való vigasztá-
lást és áitatofágot. Miért szomorít-
meg téged akár mi kicsin ellened - való
cselekedet, vagy mondás? Ha nagyobb
dolog let volna sem kellene így meg-in-
dúlnod. Had müllyék-e ez most: sem
első sem vi dolog ez és ha fokkáig élsz,
utolsó sem léshen. Elég bátor vagy míg
bantásod nem érkezik: jó tanácsot-is-
adsz és egyebet bátorítás szavaiddal:
de mikor áitódon kolompoz a véletlen
nyavalya, mind tanácsodban, s-mind
erődben meg-fogyatkozol. Ved e-
szedben a te nagy gyarlófágot, mel-
lyet gyakorta aprolékos dologban,
meg-tapásztalsz: noha mind ezek és
ezekhez hasonló történetek, üdvössé-
gedre léshenek.

Ddd

Men-

Mennél jobban tudod, készícsd ezekhez szûvedet, és ha beléd ütköznek, le ne üssenek, se sokkáig meg ne kötözzenek. Ha örömmel nem tûrheted leg-alább tûrd békével. Ha nem örömeft hallod, és boszorkodást éreze is, tartoztasd magadat, és képtelen szót ne eics, melybõl a kisedek meg botránkozzanak. Hamar lecsendesedik, a' fel indult boszúfág, és a' belsõ fájdalom megédesedik az Isten malasztyának vissza térésével. Elek én (ugy mond az Ur) kélz vagyok meg-segíteni téged, és szokásom felet bõfégesben meg-vigasztalni, ha én bennem bizol, és áitató son hísz segitségre.

Csendesb lélekkel légy, és nagyob szenvedésre készûly. Nem mind oda van dólgod, ha gyakorta nyomorgattatol, és fullioflan késértetel. Ember,

vagy,

vagy, nem Isten: test vagy nem Angyal. Mint maradhatnál te mindenkor a' jóságos erkölcsöknek azon egy állapotjába, ha az Angyalnak menyben; és az első embernek paradicsomban, ez nem engedtetet? En vagyok ki a' meg-keferegetteket fel-emelem jób állapotra; és a' magok gyarloságának meg-esmerőit, az én Isteniségemhez fel-viszem.

Vram, áldottak a' te szavaid: é-<sup>Azól-
ga szól</sup>dessebbek az én számban a' lépes méznél. Hova lennék ennyi sok háborúságimban és szorongatásimban, ha nem batoritanál engem szent igéddel? Mit gondolok velle, akar mit, és mennyit szenvedgyek, csak jussak végre az üdvösség partyára? Adgy jó véget, adgy üdvösséges ki-mulást e világból. Emlékezzél rollam én Istenem, és

Ddd 2

igaz-

igazgas engem igyenes úton, a te országodban. Amen.

LVIII. RSEZ.

Hogy a'felséges dölgoakat,
lés az Istennek titkos ité-
etit, nem kel vif-
galni.

Az Vr
szól.

Fiam, ne vetekedyél á'mely féges-
dölgookrúl, és az Istennek titkos
itéletirüll: Milegyen oka hogy emez
igy elhagyatik, amaz oly nagy szent-
ségre magasztaltatik? Miért nyomor-
gattatik emez annyira, amaz pedig an-
nyira fel emeltetik? Ezek meg-előzik
az emberi okosságot: és semmi elmél-
kedés, vagy vélekedés meg nem vif-
gálhattya az Isten itéletét. Mikor a-
zért.

zért effeléket bocsát szívedben az ellenfég, vagy a' nyughatatlan vizsgálók erről tudakoznak tőled, ama Proféta ^{Pf. 118.} mondasát felellyed. Igaz vagy Vram, és amazt. Az Istennek ítéleti igazak, ^{Pfal. 18.} meg-igazodtak ő magokban. Az én, ítéletimet rettegni kel, nem vizgálni, mivel, emberi elmével meg-foghatatlanok.

A'szentek érdeméről se tudahozzál, vagy vetekedgyél, mellyik másíknál szenteb; vagy mellyk nagyob menyörizágba? Effelékből gyakran haszontalan perlekedések és vetekedések támadnak, nevelik is a' kevélységet és hivfágos dicsekedést, mellyekből származnak az irigy-ségek és víszavonások: midőn nagy kevélyen ez amá szenter, amaz a' másíkat akarja fellyebvalóvá tenni. Effeléket tudni és vizgál-

ni, haszontalan, és a'szenteknek sem kedves : mert nem vagyok én visszavonásnak, hanem békefegnek Istene ; mely békeség, inkább fűg az igaz alázatosságba, hogy sem a'maga felmagasztalásba.

Némellyek buzgo szeretetből inkább vonsznak ezekhez a'szentekhez, hogy sem amazokhoz ; de ez, inkább emberi indulatból vagyon, hogy sem Isteni szeretetből. En teremtettem mind egyig a'szenteket : én ádtam malasztot, én adtam dúcsősséget nekik. Tudom én mindeneknek érdemét : én előztem meg őket az én aldomasimnak
 Ioan. 15. édessegeivel. En elismerem világ kezdetinek előtte kedvesimet, én választottam ki őket a'világból, nem ők választottak engem. En hittam malasztommal, hozzám vontam irgalmasságommal,

mal, és fok féle kéferteteken által vittem. En öntöttem szűvőkben nagy-
lágos vigasztalásfokat; én adtam a'vé-
gig maradált; én Coronáztam-meg az
ő tűréseket.

En tudom közzűllők kicsoda első,
és utolsó: én őket mind egyig böcsül-
hetetlen fzeretettel kedvellem. En-
gem kel minden szenteimben dicfélni:
engem kel mindenek felet áldani és
tisztelni minden szentekben, kiket ily
dúc fősségesen fel-magasztaltam, és ö-
röktül-fogva el-választottam, minden
elől járó érdemek nélkül. A'ki azért
eggyet a'leg-kisfőb szenteim közzül
meg-útál, a'nagy szentet sem tiszteli:
mert én alkottam mind a'nagyot s'
mind a'kisdedet. Es a'ki gyaláz vala-
mely szentet, engem gyaláz, és mind
eggyül egyig azokat a'kik menyben
van-

vannak. Azok minnyájan eggyek a' szeretet kötelébe; eggyet értenek; eggyet akarnak; minnyájan egy végre szeretik egymást. Még pedig (a' minagyob) engemet inkább szeretnek, hogy sem magokat, és a' magok érdemét. Mert magokon fellyúl ragadtatván, és magok szeretetin kívül vitetvén, mindenestül az én szeretetemre szertnek, melyben nyugodalmassan örvendeznek. Semmi ettől őket el nem vonhattya, se le nem nyomhattya, mert örök igazsággal tellyesek lévén, az el olthatatlan szeretetnek tűzével langalnak. Szűnnyenek meg azért az szentek allapattyárul-való versengéstől, a' testi és földi emberek, kik csak a' magok vigaságát tudgyak kedvelleni: és nem az örök igazságnak tetczését, hanē a' magok indulattya szerént vagy el vésznek a' szent-

a'szentek dólgaiban, vagy hozzá tóldanak.

Sokakban vagyon a' tudatlanfág, és azokban fő-képpen, a' kikben kevés világosság vagyon, és ritkán tudnak valakit tekéllates lelki ízeretettel kedvelleni. Effélék, természet indulattýából, és emberi ízeretetből, émehez, vagy amához voníznak: és a' mint viselik magokat az it alat való dolgokban, úgy gondolkodnak a' mennyei dolgokrúl-is. De egy-máshoz - vethetetlen külömbfég vagyon azok között, a' mit a' fogyatkozot emberek gondolnak, és a' mit az Istentúl meg-világofsittatott szentek, magasságbéli jelenésből ízemlének.

El-kerúld azért fiam azoknak vizsgálást, mellyek fellyúl haladgyák a' te tudományodat: hanem inkább arra vi-

E e e

giáz,

gyáz, abba fáradgy, hogy az Isté országában, bár csak leg-kisseb lehes. De bár valaki tudná is, ki légyen szenteb, vagy nagyobb menyországba, mit használna ez a tudomány, ha ebből magát meg nem alázná, és az én nevemnek nagyobb dicféretire nem igyekeznék?

Sokkal kedvesb dolgot cselekeszik Isten előtt, a' ki vetkeinek nagy voltát, és jószágos erkölkcfének fogyatkozását szemléli; és meg gondollya, mely távúly vagyon a' szentek tekéltettségétől; hogy sem a' ki az ő nagyobb vagy kisebb állapattyokról vetekedik. Jób a' szenteket áitatos könyörgéssel, és könyv-hullatással engesztelni, és az ő dűcsősséges esedezéseket alázatos elmével kérni, hogy sem az ő titkokat haszontalan tudakozással vizsgálni.

A' szentek igen meg-elégedtek állapot-

lapattyokkal, ha az emberek meg tudnának elegendni, és hivfágos beszédek meg tudnák fogni. Nem dicsekednek a' szentek tulajdon érdemeiben, mert magoknak semmi jót nem tulajdonitnak, hanem éppen nékem tulajdonitnak mindent: mivel véghetetlen szeretetemből adtam mindent nékik. Oly nagy Isteni szeretettel, és bővelkedő örommel meg-töltetnek, hogy semmi hejával nincs dűcsőffégek, semmi fogyatkozás nem lehet boldogságokban. A' szentek mennél nagyobb dűcsőffégben vadnak, annál alázatosbak magokban, én hozzám pedig annál közelbek és nékem kedvesbek. Azért vagyon írva, hogy Coronájakat Isten eleiben le-tették, és le-borulván a' Bárány előtt, imádták az örökkön örökké valót.

Sokan tudakoznak azon, kicfoda nagyob menyországba? kik nem tudgyak, ha csak a' leg-kissebbek közzé bé-vétnének menyégben. Nagy dolog, a' ki leg-kiseb lehet menyországba, holot minnyájan nagyok, mert minnyájan Isten fiainak nevezetnek, és azok-is léfznek. A ki ot leg-kiseb, ezer-nél job: és a' száz esztendő bűnös meghal. Mikor azért azt kerdenék a' Tanítványok, ki vólna nagyob mennyországban? ilyen válaszok lén. Ha meg nem tértek, és olyanokká nem léfztek mint a' kisdedek, be nem mentek mennyországban. Jaj azoknak kik magokat a' kisdedekkel jó kedvekből meg nem alázzák: mert a' menyországnak alacson ataja, nem szenvedí hogy oda mehesse: Jaj a' gazdagoknak-is, kiknek it vigasztalások vagyon, mert mikor

Mat. 18.

mikor a' szegények bé-mennek Isten országában, ők kin maradnak nagy jajgatással, Eörvendezzetek alázatosok, és vigadgyatok szegények, mert tiétek az Isten országa: úgy azért, ha igazán jártok. Mat. 5.

LIX. RESZ.

Hogy minden bizodalmot
és reménféget , egyedül
Istenben kel vetni.

U Ram, micfodá bizodalmom vagy on nékeme' világó? Vagy micfoda az én leg-nagyob vigasztalásom az égalat? Nem de nem te vagy-e én Vram Istenem , kinek irgalmassága számlálhatatlan? Vallyon hon vólt jól dolgom te nálad nélkül? Vagy mikor voltam roszúl a te jelen létedkor?

Eee 3

Inkáb

Inkább akarok szegény lenni te éretted, hogy sem gazdag nálad-nélkül. Inkább bűdösöm te veled e'világon, hogy sem az Eget bírjam nálad-nélkül. A' hon te vagy, ot vagy on a' menyország; és a' hon te nem vagy, ot vagy on a' halál és pokol. Te vagy az én kívánságom, és azért kel te utánad fohaszkodnom, kiáltanom, esedeznem. Végrezetre, senkiben nem bízhatom tellyességgel, a' ki alkalmas segítségem nyújtson szükségemben, hanem csak te benned, én Istenemben. Te vagy az én reménységem és bizodalomom, te vagy az én vigasztalásom, és hiv mindenekben.

Minnyájan a' magokét keresik: te csak az én üdvösségemet, és elő-menetelemet kívánod, és mindeneket jómra fordítasz. Ha sok késértetekre és háboru-

borufágokra bocfátasz is, azt éppen az
én hasznomra rendeled, a'ki ezer kép-
pen szoktad próbálni a'kiket szerezsz.
Mely próbákban, szinte úgy kel téged
szerezni és dicfélni, mint ha mennyei
vigasztalásokkal látogatnál.

Azért te benned helyheztetem,
Uram Istenem, tellyes reménységemet
és oltalmamat; te elődbe terjesztem
minden nyomorúságimat és háborga-
tásimat; mert valamit te kívülled lá-
tok, mind gyarlónak és alhatatlannak
találom. Nem használnak sok jóba-
rátim, nem segíthetnek erős segítőim
nem adhatnak hasznos tanácsot okos
tanácsim; nem vigasztalhatnak a'tu-
dos emberek könyvei; semmi drága-
marha meg nem szabadíthat: ha te
magad nem lész mellettem, hanem
segítesz, erőssítesz, vigasztalsz, ok-
tatz, és oltalmaz,

Vgyan-

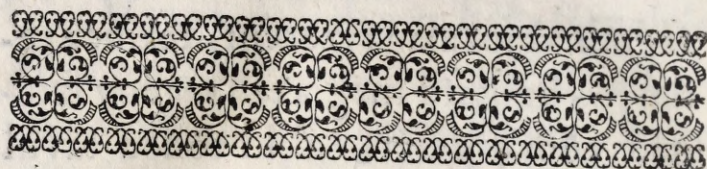
Vgyan is, valami a békefégnek és
 bódogfágnak meg-nyerésére alkol-
 marosnak látczik, mind semmi, ha te
 távuly vagy, és igazság szerént semmi
 bódogfágot nem szereznek. Azért,
 minden jönknak vége, életünknek fel-
 magalztaltása, ékefen szóllásnak mel-
 yfége, csak te vagy: A'te szolgáidnak
 pedig erős vigasztalása az, hogy min-
 denek felet te benned helyheztesfélk
 reménségeket. Tereád néznek az én,
 szemeim, te benned bizom én Istenem,
 irgalmasfágnak Attya Ald-meg, és
 szenteld meg az én lelkemet, mennyei
 áldással, hogy légyen te szent hajlé-
 kod, és örök dűcsőffegednek lakó hel-
 ye: ne-is találtassfélk semmi a'te méltó-
 fágod Templomában, a'mi a'te szent
 felséged szemeit meg-báncsa. A'te
 jó vóltodnak nagyfága, és irgalmas-
 fágod-

fágnak sokasága szerez, tekinczre-
ám, és halgasd meg a' te szegény szol-
gád könyörgését, a' ki tölled távúl
szamki vetésben vagy a' halál arnyé-
kának tartományába. Eőrizz és tartsd-
meg a' te szolgácskád lelkét, a' rom-
landó életnek ennyi sok veszedelme-
közöt, és a' te malasztodnak késérésé-
vel vezérellyed a békeségnek úttyán,
az örök fenyeffégnek hazájában.

Amen.

NEGYEDIK KEONYV.

AZ OLTARI *szentségről.*

Rövid intés , az Urnak
vételére.

Az Vr
szól.
Mat. 11.

Eőjete^k hozzám minnyá-
jan, a' kik fáradtok és meg-
vattok terhelve, és én, meg-
könnyebitlek titeket, ugy-
mond az Ur. A'mely kenyeret én a-
dok, én testem, a'világeletejért. Ve-
gyétek

gyétek és egyétek, ez az én testem mely ti érettetek adatik. Ezt cselekedgyétek az én emlekezetemre. A'ki észli az én testemet és isza az én véreimet, én bennem lakik, és én ő benne. A'mely ígéket én mondtam nektek, lélek és élet.

Mat. 26.

Joan. 6.

I. RESZ.

Mely nagy bocsúllettel kel-
lyen Cristust fo-
gadni.

TE mondásid ezek, örök igazság Christus JESVS: noha nem egy időben mondtad ezeket, nem is egy helyen vannak írva: Mivel azért te szavaid, és igaz mondások, örvendetesen és hiven kel nékem ezeket vennem. Te szavaid és te mondtad.

A' Tanis
vany
szól.

Eőrómeft vészem ezeket a'te szent-
szádból, hogy mélyebben oltassanak
szűvemben. Fel-ébreftnek engem,
ezek a'kegyes és minden édesléggel és
szerelemmel tellyes mondások. De-
rettentnek vétkeim: és ily nagy elreitet
titoknak vételétől hátra vonfzon fer-
telmes lelki esmeretem: Bátorit engem
a'te szávaidnak édeslége, de terhel bü-
neimnek sokassága.

Azt parancsolod, hogy bizváft
mennyek hozzád, ha azt akarom hogy
részem légyen te veled: és hogy a'hal-
hatatlanfágnak táplálását vegyem, ha-
Mat II. örök életet és dűcsőfféget akarok nyer-
ni. JöjeteK én hozzám, ugymond,
minnyájan, a' kik fáradtok és meg vat-
tok terhelve, és én meg-könnyebitlek
titeket Oh édes és baratlágos szó, a'-
bűnösök fülében, hogy te Uram lšte-
nem,

nem, a' szükölködöt és nyomorultat hivod a' te szent testednek vételére! De, ki vagyok én Vram, hogy hozzád merjek járulni? Imé, az Egeknek Egei téged meg nem fognak, és azt mondod, Jöjtek hozzám minnyájan?

Honnan vagyon ez a' kegyes méltoztatás és ily barátságos hivatal? Mint merjek hozzád menni, holot semmi jót nem esmérek magamban, melyből bizakodást vehessek? Mint fogadgyalak téged hajlékomban, holot ily gyakorta meg-bántottam kegyes színedet? Az Angyalok és Archangyalok tisztelnek téged, a' szent és igaz emberek rettegnek te előtted, és te azt mondod, Jöjtek, én hozzám? Ha te magad nem mondanád ezeket, ki hinné igaznak? Es ha te nem paráncsolnád, ki merne hozzád járulni. Noe igaz ember vala, Gen. 6.

száz esztendeig munkálkodék a' bárka-
csinálásban, hogy kevesed magával
meg tartatnék: én tehát mint készül-
hessek egy óráig, a világ teremptőjének
méltó vételéhez?

Exo. 25.

26.

Moises a' te nagy szolgád, és kivált-
képpen választot barátod, rothatatlan
fából csinálá a' szekrényt, és tiszta ara-
nnyal boritá, hogy a' törvénynek ta-
bláját abban helyheztené: En tehát
rohadandó férgecske, mint merjelek
téged, ki a' törvénynek szerzője, és éle-
tünknek meg-adoia vagy, ily könnyen
3. Reg. 6 magamhoz venni? Salamon a' ki leg-
bölcsfebb volt az Israhel királyi közzül,
hét egélz esztendeig rakatá ama drága
Templomot, a' te nevednek dicséreti-
3. Reg. 8 re: és nyolcz napig illé annak szente-
lését, ezer engesztelő áldozatokat té-
vén: és a' frigynek szekrényét nagy
trom-

trombita zengéssel, és vig énekekkel helyhezteté a' meg-keszitet helyre. Tehát én bôldogtalan és nyomorúlt ember, miképpen vegyelek-be téged házamban, holot alég tudok fél órát aita-
tosságban mulatni? és bár csak vagy egy-szer illendôül mulatnék fél órát.

Oh én Istenem, nyit cseleked-
tek az emlitet szentek hogy néked ked-
veskednének! Jáj mely kevés a' mit én,
mivelek: mely rövid üdôt töltök az ál-
dozathoz-való kezûletben! Ritkán
vagyok tellyefféggel jelen magamnál:
ennél-is ritkábban vagyok üres a'této-
va csavargo elmélkedésektül. Maga,
a'te üdvösséges felséged elôt létemben,
nem kellene csak elmémben-is ütközni,
semmi illetlen gondolatnak: nem ille-
nék, hogy valami teremtetet dologban
foglaltatnám: mert nem Angyalt, ha-
nem.

nem az Angyalok Vráta, akarom hozzámmenni.

Nagy különbözés vágyon a'frigy szekrénye s'-benne-való eszközök, és a'te tisztaságos tested s'annakki-mondhatatlan jószági közöt. Amas Oo Törvénybéli példazo áldozatok közöt, és a'regi áldozatoknak bétellyesítő szent testednek igaz áldozattya közöt, igen nagy különbég vágyon. Mi az oka tehát hogy a'te böcsülletes jelen-létedre inkább fel nem gerjedek? Miért nem készülök szorgalmatosban a'te szentléged vételéhez; holott ama'regi Patriarkák és Proféták, királyok és fejedelmek, az egész köfféggel, oly nagy kedvel való áitatoságot mutattak, az Isteni szolgálathoz?

2. Rög. 6

Telleyes ereieiből tánczolt amaz áitatos Dávid király az Isten szekrénye előtt,

élőt, elmejében forgatván a'regi Át-
yákhöz- való jó-tetmenyet Istennek;
fok különbféle orgonákat csinála, Sol-
tárokat szerze, örvendetes eneklése-
ket rendele, maga-is sokszor éneklé
citara mellet; és szent Lélek malaszt-
yával izgattatván, az Israel népét,
Istennek tellyes szüböl- való dicfére-
fére, és minden napi dicféreteknak
enek-lésére tanítá. Ha akkot ily nagy
buzgósága vólt az Isteni dicféretnek;
most tehát, ennek a'szentségnek jelen-
letébe, a'Christus felséges testének vé-
telébe, minémű nagy böcsüllettel és
áitatoslággal kel lennem nékem, és
minden keresztyen kölségnek?

Sokan ide s'-tova mennek a'szen-
tek tetemélni: és csudálkoznak hal-
ván ezeknek életeket: nezik a'Tem-
plomoknak tágas eppületit: csokolgat-

G g g

tyak

tyak aranyban és felyemben takart
szentcsontyokat. Es imé, én Istenem,
szenteknek szente, mindenek teremp-
tője, Angyalok Ura, te it jelen vagy
nállam az oltáron. Amazok látásá-
ban, gyakorta emberi nyughatatlan-
szemfűl-fég, és úifag látásának kíván-
fága vagyon: keves hafzon-is van ef-
felébe, főképpen ahol igaz töredel-
messég nélkül vagyon a vándorlás. It
pedig az oltári szentsebbe, az én Vram
Istenem, az ember JESVS Christus,
éppen jelen vagyon: és ot bőfegésben
adatik az örök üdvösségnek gyümölcs-
fe, valamikor méltán és áitatofan vé-
tetik. Ennek vételére pedig, nem
vonfzon valami marczonafag, vagy
látásnak és erzekenség gyöyörkötte-
tésnek kívánfága: hanem az erős hit,
áitatos remenség, és tiszta fzeretet.

Oh

Oh világnak láthatatlanteremtő Istene, mely csudálatoson bánysz velünk! mely édesdeden és kedvesen rendezed dőlgát választottidnak, kiknek eledelül adod magadat a'szentségben! Ez bezzeg minden értelmet fellyúl hallad: eza'mi leg-főképpen hozzád vonzza az áitatosok szívét, fel-gersjeszti szerelmét. Mert a'te igaz hived, kik tellyes életeket magok jobbitására fordittyák, ebből a' böcsfülletes szentfégből, gyakorta nagy áitatosfágnak malasztyát, és jófágos erkölcsökre-való igyekezetet vésznek.

Oh csudálatos, és el-reitet malasztya ennek a'szentfégnak, mellyet csak a' Christus hived tudnák: a' hitetlenek pedig, és bűnben heverők nem elmérhetik! Ebben a'szentségben lelki malaszt adatik: az el-vesztet szentség fel-

éppül: és az bűnnel meg rutittatott
 szépfeg, helyre hozatik. Oly nagy
 pedig néha ez a' malaszt, hogy az Vi-
 onnan adatot áitatosfágnak tellyesvol-
 tából, nem csak lelkünk, de az erőtlen
 test-is, nagyobb erőt érez.

Igen-kel azért bännünk és szán-
 nunk, a' mi hideg és tunya vóltunkat,
 hogy nem oly nagy buzgosággal vá-
 gyodunk a' Christus vételéhez, noha
 ő benne vagyon minden remenfége és
 érdeme a' választottaknak. Mert ő a'
 mi meg-fzentelésünk és válttságunk: ő
 az úton járok vigasztalása, és a' fzen-
 teknek örök bódogsága. Méltó tehát
 nagy bánatra, hogy sokan ezt az üd-
 vösséges szentféget, ily kevéssé őrzik,
 noha ez, az Egeket vigasztallja, és az
 egész világot óltalmazza. Jáj vakfág,
 és az emberi szívnek keménysége,
 hogy

hogy ily ki-mondhatatlan ajándékot inkább nem tisztelünk, és a' mindennapi vételnek szokásából, ugyan bocsúlletlenségre-is jutottunk.

Ha ez az áldot szentség, az egész világon csak egy helyen szolgáltatónék, csak egy Pap áldoznék, mit gondolsz, minémű nagy kívánsággal vágyodnának az emberek arra a' helyre, ahhoz az Isten Papjához, hogy halhatnák az Isteni szentségnek szolgáltatóját? Most pedig, foka lettek Pappá, és fok helyen be-mutatik Christus, hogy Istennek az emberekhez annál nagyobb kegyelmessége, és szerelme kinyilatkoznék, mennél killyeb terjedne e' világon, a' szentségnek részesülése. Hálákat adok néked áldot JESVS Örök Pásztor, ki minket szegény szám-ki vetettek, méltóztatol drága testeddel és véred-

del táplálni, és ennek az el-reitet szent-
ségnek részesülésére, tulajdon szavad
Mat. 11. igejével hinia, így szólván. Jöjtek hoz-
zám minnyájan a' kik fáradtok, és meg-
vattok terhelve, és én meg-könnyebit-
lek titeket.

II. RESZ.

Hogy Istennek nagy jó-vól-
ta, és szerelme jelentetik
emberekhez az oltári
szentségben.

A' Tanit
vany
szól.

IO vóltodban, és nagy irgalmaffá-
godban bízván Uram, te hozzád já-
rúlok, beteg orvosomhoz: éh szom-
jú, életnek kút fejéhez: szükölködő,
mennyei királyhoz: szolga urhoz: te-
remptet állat, teremptőhöz: szomo-
ruság-

ruságban el-hagyatot, kegyes vigasztalóhoz. De, honnan vagyon ez, hogy te jöi én hozzám? ki vagyok én hogy magadat adgyad nekem? Mint mér a' bűnös ember elődben menni? te-is miképpen méltoztatol bűnőshöz jöni? Te esméred a' te szolgádat, és tudod, hogy semmijónincs benne, mellyért ezt cseleked velle: Meg-vallom tehát az én alá-valóságomat: vallást tészek a' te jóvoltodrúl: dicférem kegyeslőgedet: hálákat adok mertéktelen szerelmedért. Mert ten-nen magadért cselekedted ezt, nem az én érdememért, hogy jó-vóltod inkább meg esmértesfék, szereteted inkább kiterjedgyen, alázatosságod tőkellétesben dicfirtesfék. Mivel tehát néked így tetczik, és így parancsoltad hogy légyen, kédvesen fogadom én-is méltóztá-

tőztatásodat. Oh enged, hogy az én bűneim ebben ellent ne vessenek?

Oh gyönyörűséges és irgalmas Jesus, minémű nagy böcsülettel, háladással, és örök dicsérettel tartozunk néked, a te szent testednek vételéjért, melynek méltóságát nincs a'ki, kimondhassa. De vallyon miről kel gondolkodnom, mikor Vramhoz járulok, és azt veszem a'kit méltó tisztelttel nem illethetek, és mind az által, áitatoson akarom hozzám venni? Miről gondolkodhatom jóbról és hasznosbról, hanem hogy magamat tellyességgel meg-alázzam te ellőtted, és a' te véghetetlen jó vőltodat fel-magasztallyam. Dicsérlek téged én Istenem, és örökké, magasztallak. Megutálom magamat, és alá-valóságomnak melységében, te alád vetem magamat.

Imé

Imé te szenteknek szente vagy, én pedig bűnök undoksága. Ime te én, hozzám hálasz, ki méltó nem vagyok hogy reád nézzek. Imé te jősz én hozzám, velem akarsz lenni, a' te lakadalmodra hisz; te nékem mennyei eledelt akarsz adni, az Angyalok kenyerét ^{Pfal. 77.} akarod ennem adni, az az, tennen ^{Ioan. 6.} magadat eleven kenyért, ki az Egéből alá-fzállottal, és életet adsz e' világnak.

Imé honnan származik a' szeretet! minémű nagy méltoztatás világoskodik! mely nagy háládással és dicsérettel tartozunk mind ezekért néked? Oh mely üdvösséges és hasznos a te tanácsod, mellyel ezt a' szentséget rendezed: mely édes és gyönyörűséges lakodalom az, mikor tennen magadat adtad eledelül! Oh mely csudállat!

Hhh tos

tos Urama' te cselekedeted : mely erős
a' te hatalmaffágod : mely ki-mondha-
tatlan, a' te igazságod. Mondottad,
és mindenek meg lettek : és úgy let a'
mint te hadtad.

Csuda dolog, és az emberi elmét
meg előzi- de méltó hitelre, hogy te én
Vram lstenem, igaz lsten és igaz em-
ber a' kenyérnek és bornak egy kis szí-
ne alatt, éppenséggel jelen vagy, és
meg-emésztés-nélkül a téged vevők-
túl meg étetel. Te a' ki mindeneknek
Vra vagy, és semmi nélkül nem szü-
kölködöl, a' te szentféged-által, ben-
nünk akartál lakni : oltalmazd azért.
Vram az én szűvemmet és testemet tisz-
tán, hogy vig és tiszta lelki ismérettel
gyakran részesülhessek a' te szentféged-
ben, és a mit fő-képpen magad tisztesse-
gére és örök emlékezetre rendeltél, azt
én-is

én is örök üdvösségemre vehefsem.

Eörvendez én lelkem, és adgy hálát Istennek, az ily nemes ajándékért, és kívánt vigasztalásért, mely e' fíralő völgyébe néked adatot. Mert valahányszor ezt a' szentséget meg-gödolod, és Christus testét vészed, annyszor a'te váltságod cselekedetibe foglaltatól, és részefül sz Christusnak minden érdemében. Mert a' Christus szereteti, soha nem kislébedik, és az ő engesztelésének nagy vöлта, soha el nem fogy. Azért mindenkor úi lelki készülettel tartozolehez alkalmaztatni magadat, és figyelmetes elmélkedéssel meg-gondolni, a'te üdvösségednek nagy szentségét. Oly nagynak, úinak, gyönyörűségese nek tessék néked, mikor Misset mondasz vagy hallasz, mint ha legelsőben azon a' napon szállana Christus

Hhh 2

a' szüz-

a' szûznek mehében, és akkor lenne emberré; avagy mint ha a' keresztfán függve akkor szenvedne, és meghalna az emberek üdvösségéért.

III. RESZ.

Hogy hasznos gyakorta reflexusolni a' szentségbe.

A' Tanít
vany
szól.

I Mé, én te hozzád járúlok Vram, ,
hogy jól légyen dolgom a' te ajándé-
kodból, és meg-vigasztaltassam a' te
Psal. 67. szent lakodalmodban, mellyet edessé-
gedből szegényeknek szerzettél, én lfe-
tennem. Imé, te benned vagyok éppen
valamit kel kívánnom, és kívánhatok:
te vagy az én üdvösségem, és váltás-
gom, reménységem és erősségem, eke-
ségem és dűcsőségem. Vigasztald-
meg tehát ez mái napon a' te szolgál-
lelkét,

lelkét, mert te kozzád emeltem Vram
JESVS lelkemet. Aitatoson és nagy
bőcsüllettel akarlak téged fogadni, haj-
lékombā akarlak teged bé vinni, hogy
Zachæussal áldásodat nyerjem, és A-
braham fiai közzé számláltassam. Az
én lelkem, szent testedet kívánnya, szü-
vem a' veled eggyesülést ohaitya.

Magadat ad nékem, és elég-mert
te kívülled haszontalan minden vi-
gasztalás: Nállad nélkül nem lehetek:
látogatásod-nelkül nem élhetek. A-
zért, szükség hogy gyakran hozzád já-
rúlljak, és üdvösséges orvosságomra
téged vegyelek, hogy az úton el ne fo-
gyatkozzam ha mennyei eledeltől ü-
res léfzek. Te, irgalmasságos JESVS,
mikor a' népnek predikállanál, és sok
nyavalyákat gyogitanál, imigyen szól-
lál egyszer. Nem akaróm éhen bocsá-

tani házokhoz, hogy az úton el ne fogyatkozzának. Így cselekedgyél azért, én velem is, ki a te hivednek vizsgálására magadat hadtad a' szent-ségben. Mert te vagy a' léleknek édes táplálása, és a' ki téged méltan észen, részes léssen az örök boldogságba. Feleltre nagy szűkfélem vagyok, hogy a' ki ily gyakran meg-esem, és vétkezem, ily hamar el fáradok és fogyok, gyakran imádság, gyonás, és szent tested vétele által, magamat újícsam, tisztícsam, gerjeszem, hogy ne-talám ha sokkáig e' nélkül lennék, szent igyekezetem melől el-esném.

Gen. 8. Mert igen haïlandok az emberi érzékenységek a' gonoszra ifjuságtúl-fogva: és ha Isten nem orvosollya, hamar alá-esik ember a' gonoszba. Elvonson azért a' szent áldozat, a' gonosz-

nosztúl, és vastagít a'jóban. Vgyan-
is ha most ily fokszor tunya és lágy me-
leg vagyok, mikor az Vrban részefü-
lök vagy áldozom, mi lenne, ha or-
vossággal nem élnék, és ily nagy segít-
séget nem kerefnék? Es noha nem
vagyok minden nap alkalmas, sem
az áldozathoz készült, mind az által,
igyekezem azon, hogy alkalmas ü-
dökben, a'mennyei ízentséget vé-
gyem, és ily nagy ajándékban része-
füllyek. Mert ez eggyk főb vizsgálatalása
a'hiv léleknek míg a'halandótestben
fzarándokfágban vagyon, hogy gya-
krā emlékezzén Istenérül, az ő szerető-
jét áitatos szûvel hozzzá vegye.

Oh Isteni kegyességek hozzánk-
való csudálatos méltoztatása, hogy te
Vr Isten, minden lelkeknek teremp-
tője és elevenítője, méltoztatól a'sze-
gény

gény lélekhez jöni, és tellyes Istenfégeddel s'-emberfégeddel, éhezését hizlalni. Oh szerencsés elme, és boldog lélek, mely arra méltó, hogy teged, Vrat Istenét, áitatoson magához végyén, és a'te vételeddben lelki, vigasztalással bé-tellyesedik. Oh mely nagy Vrat fogad-bé, mely szerelmes vendéget vífzen hazában, mely kedves társot talál, mely hiv baráttyát véfzi hozzá, mely ékes, nemes, és minden kedvesek s'-kíváncsók felet szerelmesb jegyest ölel magához! En édes szeretöm, mind semmik te hozzád képest, az Egek, a föld, és ezeknek minden ekeffégi mert valami dícséretre méltó ékeffégek vagyon, te adakozásodnak méltoztatásából vagyon, és nem érkeznek a'te nevednek dúcsóffé-
 géhez, kinek bölcséfégenek száma nincsen.

IV. RESZ.

Hogy sok jokkal meg-áldat-
nak a szentség vé-
vők.

EN Vram Istenem, előzd-meg a'te ^{A'Tanit}
szolgádat aldomásídnak edességé- ^{vany}
vel, hogy a'te felséges szentségedhez ^{fzól.} ^{Psa. 20.}
áitatosán és méltán járulhassak. Eb-
rezd fel hozzád az én szűvemet, és a'
nagy restségtől mens-meg engem. Lá-
togas-meg a'te údvösségeddel, hogy
lélek szerént meg-kostollyam edessé-
gedet, mely ebben, a'szentségben, mint
kut főben, tellyesen találtatik. Világo-
sítsd meg az én szememet, hogy láthas-
sam ezt a' nagy szentséget, és vastagics
engem, ennek bizonyos hitelére: Mert
ez, te alkotmányod nem emberi erője,

te szent rendelésed nem emberi talál-
mány: nem-is találkozik a' ki ezt magá-
túl meg-fogja és ércse, mely az Angya-
li értelemnek éleffégét-is fellyül hal-
ladgya: En tehát méltatlan bűnös em-
ber, föld és hamu lévén, mint vizsgálha-
tom, vagy értherem ezt a' felféges-
titkot?

Vram az én szüvemnek együgyű-
ségében, erős igaz hitben, a' te paran-
csolatod szerént, nagy bôcsúllettel és-
remenféggel, hozzád járulok: és bi-
zonnyal hiszem, hogy te igaz Isten és-
ember, it a' szentfégbelen vagy. Te
akarod Vram, hogy te benned refze-
fűllyek, és szeretet által magamat hoz-
zád kapcsollyam. Azért kerem irgal-
masságot, adgy nékem arra kivált-
képpen-való malasztot, hogy a' te sze-
relmedben el-olvadgyak, és ez után
sem.

femmi egyéb vigasztalást ne vegyek.
Mert ez a' felséges és méltóságos szent-
ség, lelki és testi üdvösség: minden lel-
ki, nyavajánk orvoslaga, mely-által,
vétkeim tisztítatnak: gonosz indula-
tim zaboláztatnak, kesértetim meg-
győzetnek vagy meg-enyhítettnek;
nagyobmalaszt adatik: az el-kezdet-
jóságos erkölcs öregbedik: erőssödik
a' hit; vastagodik a' reménység; tuze-
sedik és terjed az szeretet.

En Istenem, én lelkemnek gyámo-
lya, minden gyarlóságomnak vastagi-
tója, minden belső vigasztalásoknak a-
jándékozoja: sok jávaiddat osztogattad,
és osztogatod gyakran most-is, ebben
a' szentségben a' te szeretődnek, és ai-
tatolson részesülőknek. Mert a' világi
sok háboruságok győzedelmére sok
vigasztalásokat öntesz szűvőkben; és

a magok erőtlenségének alsó fenekéről, oltalmaznak remenségével fel-meled, és csudálatos úi malasztal őket belől vigasztalod és világosítod: hogy a' kik a' refzesűles előtt rettegők, és kedvetlenek voltak, a' mennyei ételnek és italnak táplálása után, magokban tapasztallyák, hogy jobban van dőlgek. Ezt a' te választóttiddal azért cselekeded, hogy bizonyoson ismérjek, és próbálva tudgyák, minémű jót és malasztot nyernek te általad. Mert magoktól hidegek, kemények, áitatlanok: te általad pedig buzgokká, gyorsokká, aitatofokká változnak. Vgyan-is kicsoda járult alázatoson az edességnek forrásához a' ki ebből valami kevés edességet nem meritet volna? avagy kicsoda állot a' nagy rakástűznel, a ki valamennyre meg nem melegedet-vólna? Te

Te pedig Uram, forrás vagy mely kifoly de, mindenkor teli; tüz vagy, mely ég mindenkor, de soha meg nem szûnik.

Azért, ha a' forrásnak tellyesfégeből nem szabad meritenem, és szomjúságom oltásáig innom, még is a' mennyei csévének likat illetem szájjammal, hogy onnan bár csak kicsin cseppecskét kapassak szomjúságom oltására, hogy tellyessen el ne száradgyak. Es ha nem lehetek szinte mennyei, és oly lángalló mint a' Cherubinok és Serafinok, igyekezem meg-is, hogy áitatosságba foglallyam magamat, és szûvemet kezficsém, hogy az elevenítő szentfégnak alázatos veteléből, valami kis szikráját vehessem a' mennyei tűznek: valami fogyatkozás vagyon pedig bennem, te, áldot JESVS, én errettem vid hely-

re azt kegyelmesen és irgalmasan, a'ki
 mindeneket méltoztatol magadhoz
 Mat. II. hinya, így szólván: Jöjtek hozzám,
 minnyájan a'kik fáradtok és meg vat-
 tok terhelve, és én meg-künnyebitelek
 titéket.

Ugy vagyon, hogy homlokom
 veritekében faradók, szű fájdalom mal
 kinlodom, bűnnel terheltetem, kérés-
 tetek miat nyughatatlankodam, sok
 gonosz indulatoktól kötöztetem és
 szorongattatom: és nincs ki meg-fegil-
 lyen, meg-szabadicsen és üdvözicsen,
 hanem csak te én üdvözítő Uram Iste-
 nem: Néked ajánlom magamat, és
 valamim vagyon, hogy engem őriz és
 örök életre vezérel. Fogady hozzád
 engem a'te nevednek dicféretire és
 tisztességre, ki a'tennen testedet vére-
 det, ételül és italalul készítetted nékem.

En-

Engedén üdvösségemnek Vra Istene,
 hogy a szentségnek igyakorlásával,
 vekedgyék áitatosfághoz - való ked-
 vem.

V. RESZ.

A' szentségnek nagy méltó-
 fágárúl; és a' Papi
 rendrül.

HA Angyali tisztaság, és keresz- Az Vra
szól.
 telő lános szentsége találatnak
 benned, úgy sem vólnál méltó, hogy
 ezt a' szentléget vened, és kezedbe
 forgatnad. Mert nem emberi érdem-
 nek kelazt tulajdonítani, hogy a' Chrí-
 stus szentségét ember szenteli, keze-
 ben fogja, és az Angyalok kenyerét
 eledelül vészzi. Nagy titok ez, és nagy
 méltósága a' Papoknak kiknek az ada-
 tot

tot a'mi nem engedtetet az Angyaloknak. Mert csak az Anyaszentegyházban törvény szerént szentelt Papoknak vagyon hatalmok az aldozára, és Christus testének szentelésére. A' Pap ebben Isten szolgája, ki Isten igejével él, Isten paráncsolattyá és rendelése szerént: de Isten ebben fő Ok, és láthatatlan cselekedő, kinek hatalmában vagyon valamit akar, és még leszen valamit parancsol. Többet kel a'mindenható Istennek hinned ebben a'felséges szentségben, hogy sem a'magad etzekenséginék, vagy egyéb látható jelenségnék. Azért, félelemmel és nagy böcsülettel kel ehhez járúlnod.

3. Sim. 4. Magadra vigyáz, és élszedbe ved Egyházi ember, micsoda szolgálatra választattál a'Püspök kezének reád vetésével. Ime, Pappálettel, a'szolgálatra fel-

fel szenteltetél: meg-lásd hogy hiven és áitatofon mutáfd Istennek az áldozatot mikor annak ideje vagy on, és magadat fedhetetlenül visellyed. Nem könnyebítetted terhedet Papságoddal, hanem szorossab fenýétéknek kötele-vel szorittattál, és nagy szentségnek tekélltettségére köteleztetél. A' Papnak minden jófágos erkölcsökkel ékesítetnek kel lenni, és egyebeknek, jó életre valô példát kel adni. Az ô gýakor társólkodásának nem a' kôz neppel, hanem mennyekben az Angyalokkal, avagy a' földön tekélletes emberekkel kel lenni.

Mikor a' Pap a' szent ruhákban ôl-^{Heb. 5.} tózik, Christus képét viseli, hogy Istent magáért és az egész kôsségért álatofon kérje. Eöltôzetinek mind első s' mind hátúlsó részén kerefzt vagy on,

K k k

hogy

hogy a'Christus szenvedéséről szű-
netlen emlékezzék. Előtte keresztet
visel a Papi öltözetön hogy a'Christus
nyomdokát szorgalmason syemlél-
lye, és serényen kövessé. Hátsó ré-
sze is az öltözetnek keresztel jegyez-
tetik, hogy valami ellenkezést mástól
szenved, szeliden tûrje Istenért. Elöt-
te keresztet visel, hogy a maga bűneit
könyhullatással mosogassa. Hátról pe-
dig, hogy egyebek vétkeit is szanakoz-
va sirassa; és eszébe vegye, hogy az
Isten és bűnös ember közöt, mint köz-
ben-járó helyhez tetet; azért meg ne-
szűnnyék az imádságtól és szent áldo-
zattól, valamig Istentől kegyelmet és
irgalmasságot nem nyer. Mikor a'Pap
áldozik, Istent tiszteli, az Angyalokat
vigasztallja, az Anyaszentegyházat
éppíti, az eleveneket segíti, a' holtaknak
nyu-

nyugodalmat szerez, magát pedig minden jóban refzessé teszi.

VI. RESZ.

Kérdés, a' refzesülés előtt-
való készületről.

URam, mikor a' te méltóságodat, <sup>A' Tanis
vany
szól.</sup> és az én méltatlanfágomat, tekintem, igen meg-rettenek, és eszem vész magamban. Mert ha hozzád nem járulok, az elettől futok: ha pedig méltatlan magamat elő tolyom, haragot érdemlek. Mit mivellyek azért én lstenem, én segítségem és szűkségimben tanácsom? Tetanics engem igaz útra. Mutás valami rövid gyakorlást a' szent refzesüléshez-való készülethez. Mert igen szűkség tudnom, mint kellyen szűvemet áitatofon és böcsüllete-

fen készítenem a' te szentlégednek üdvösséges vételéhez, avagy ének az Isteni nagy áldozátnak szolgáltatóhoz,

VII. RESZ.

Lelki esméretünknek vizsgálásárul: jobbulásunknak el-tekéllésérül.

Az Vt
szól.

MIndenek felet kívánsatik, hogy az Isten Papja, nagy szübbéialázatos bocsúllettel, tellyes hittel. Isten tisztességének buzgó kívánságával járúlyon ennek a szentlégednek áldozásához, osztogatásához, és vételéhez: Meg-vizgáld szorgalmatoíson lelki esméretedet: igaz töredelmességgel, és alázatos gyonással tehetéged szerént meg tisztícsad és fényesícsad lelkedet, úgy hogy, semmi nehezéged ne marad-

radgyon, mely tudomásod szerént furdalná lelki esmeretedet, és akadékos-
tenne a' szentféghhez-való szabad járulá-
sodnak. Szánnyad bánnyad közön-
fégesen minden vétkeidet: a' minden-
napi vétkeidért pedig, ugyan nevezet
szerént bánkodgyál és keseregy: és ha
az űdö szenved, a' te szűved reiteké-
ben vallást tegy lstennek minden go-
nosz indulatidnak nyavalyájárúl.

Fohaszkodgyál, és bánnyad, hogy
még is ily testi és világi vagy: hogy ily
gyözetlenek a' te gonosz indulatid:
hogy ily rakva vagy gonosz vagyodá-
fok kívánságival: hogy ily gondvise-
letlen vagy külső érzékenfégednek ör-
zefében: hogy ily gyakran hívfágos
gondolkodásokban keverődzöl: hogy
ily hajlandó vagy a' külső dölgoakra: ily
gyors a' nevetésre és fesletésre: ily ke-

mény a' siralomra és töredelmességre: ily hajlandó a' szabadságra, és testi alkalmatosságokra: ily késedelmes a' kemény életre és lelki buzgóságra: ily furcsa az úi hir hallásra, és ékes dölgek látására: ily kedvetlen az alacson és alávaló dölgekben forgolodásra: ily telhetetlen a' gyöítésben: ily fősvény az adakozásban: ily markos a' megtartásban: ily gondolatlan a' szóllásban: ily tartozhatatlan a' halgatásban: ily feslet erkölcsödben: ily haba-hurja, cseleketidben: ily telhetetlen ételedbe: ily siket az Isten igejére: ily gyors a' nyugalomra ily késedelmes a' munkára: ily ébren vigyázo a' mesékre, ily alulzékony a' szent vigyázásokra: ily siető az elvégezésre: ily tetovázo a' figyelmetességre: ily rest a' szolomára: ily tunya az áldozásban: ily sová-

sovány az Urnak vételésében: ily hamar másfva gondolkodol: ily ritkán szál-
latsz valóságosan magadban: ily ha-
mar felgerjedsz a' haragra: ily kön-
nyen meg-utálsz egyebeket: ily har-
landó vagy az egyebek ítéletire: ily ke-
mény az egyebek dorgálásába: ily vig
az jó szerencsékben: ily gyakran sok
jóra igyekezel, és keveset vísz végben.

Ezeket, és hasonló fogyatkozási-
dat, bánattal, és tulaidongyarloságid-
nak nagy gyűlöségével, meg-gyon-
ván, és meg-síratván, erős végezéssel
rendeld el, életed jobbítását, joban-
elő-mentedet. Az után, tellyességgel
Istenre hagyván magadat, éppen égő
áldozatul, az én nevemnek tisztességé-
re: az az, testedet, lelkedet, hiven-
reám bizzad: hogy e' képpen méltán-
járúlhas az áldozat mutatáshoz, és az
én

én testemnek szentségét üdvösségesen
vehesse.

Ugyan-is, nincs kellenetesb aján-
dék, sem a'bűnök el-törlésére hasz-
nosb elég-tétel, mint mikor ember a'
Miseben, vagy részéfülésben, a'
Christus testének be-mutásával eg-
gyüt, magát tisztán és éppen Istennek
adgya. Ha meg nem fogyatkozik em-
ber abban, a'mit ölle lehet, és igazán,
penitenciát tart, valamenyszer bocsa-
natért és malásztért hozzám

Ezech, 8.

járul, élek én az Ur, ki a'bűnösnek
halálát nem kívánom, hanem inkább,
hogy meg-térjen, és éllyen, az óbű-
neiről többször meg nem emlékezőm,
hanem mindenek megbocsátva
Lésznek.

VIII. RESZ.

Christusnak a' keresztfán.
maga be-mutatófárúl: és mi
magunknak Istenre
hagyafárúl.

A'Mint én a'keresztán kiterjesztet, <sup>Az Vt
szól.</sup>
kézzel és meztelen testtel, jó ked-
vemből bemutattam magamat az Atya
Istennek a' te bűneidért, úgy hogy sem-
mi nem maradna bennem, a' mi éppen
az Isten engesztelésére áldozatúl nem-
kelne: úgy kel néked is magadat min-
den erőddel és kívánságiddal, jó ked-
vedből és mentül nagyobb áitatóssággal
lehet, minden nap a' Miseben, tiszta és
szent áldozatúl bé mutatnod. Mit ki-
vánok én te tölled inkább annál, hogy
magadat éppen reám bizzad? Vala-
mit

mit magadon kívül adsz, semminek tartom: mert nem a' te adományodat keresem, hanem tégedet.

A' mint hogy néked elég nem volna, ha mindennel birnál-is, én kívüllem: ugy nekem sem tetszik akár mit adgy-is, ha magadat nem adod. Magadat ad nekem: mindenestül adgyad pedig magadat Istenért, és kedves léfzen adományod. Láddé hogy én éppen bé-mutattam magamat az Atyának: mindenestül ádtam néked testemet ételül, véremet italul, hogy én éppen tiéd lennék, és téged enyimmé tennék. Ha magadra támaszkodol, és jó kedvel magadat az én akaratomra nem hagyod, nem tellyes a' te áldozatod, nem-is léfzen közöttünk tellyes eggyesülés. Ha azért én előttem kegyelmet akarsz nyerni, minden cselek-edetid előtt

előtkeljánni az Isten kezeiben való magad ajánlásának. Azért jutnak ily kevesen a' mennyei világosításra, és belső szabadságra, mert nem tudgyák magokat tellyességesen reám biznya. Luc. 14. Al-
landó sententiám amaz nekem. Ha ki ellent nem mond mindeneknek, nem lehet én tanítványom. Tehát, ha azt kívánod hogy, én tanítványom légy, magadat és minden kívánságodat nekem ajánlyad.

IX. RESZ.

Hogy magunkat és mindenünket, Istenre kel biznunk:
és mindenekért imádkoznunk.

U Ram, valami az Ebben, és a' föl A' Tanítvány szól.
dön vagyon mindtiéd. Azért,
LII 2 maga-

magamat, jóakarattal, bé-mutatot ajándékul néked ajánlom, és örökké tiéd akarok lennem. Uram az én szívemnek együgyűségében, ma mutatom be néked magamat örök szolgájul, engedelmességedre, és örök dicséretednek áldozattyára. Fogadgy hozzád engem ezzel a te drágalátos testednek be-mutatásával, mellyet az Angyalok láthatatlan jelen-létében be-mutatok, hogy nékem, és a te népednek, legyen üdvösséges.

Uram előben terjesztem a te könyörületességednek oltárán minden bűneimet, és fogyatkozásimat, mellyeket te előtted, és a te szent Angyalid előtt cselekedtem, attúl a naptúl fogva, mellyen vétkezhettem, mind e jelen való oráig: hogy te azokat mindenestül fel gyuicsad, és szeretetednek tűzé-
vel

vel-meg-égesse, letöröllyed bűneimnek minden undokságát, meg-tisztícsad lelki esmértemet, minden vétkekből, vissza adgyad a' bűn miat elvesztet malasztot, mindeneket tellyesen meg-engedgy, és a' békeségnek csokjára, irgalmason hozzád éresz.

Mit mivelhetek jobbat bűneimért, hanem hogy ezeket álázatofon meggyonnyam, és sirassám, és a'te bocsfanatodat szűnetlen kérjem? Kérlek tégedet, én Istenem, halgas-meg engem kegyelmesen midőn előtted állok. Minden bűneimet igen gyűlölöm: nem akarok soha azokra ez után térni, hanem bánom és valamig élek bänni fogom: kész vagyok penitenciát tartani: és tehetőségem szerént ezekért eleget tenni. Bocfásd-meg Vrlsten, bocfásd-meg bűneimet szent nevedért: Szaba-

dicéd meg lelkemet, mellyet drága véred-
del meg váltottál. Imé a' te Irgal-
masságodra hagyom magamat, keze-
idben ajánlom magamat. Cseleked-
gyél velem a' te jó voltod szerént, nem
az én gonoszlágom, és hamisságom
szerént.

Te kezedben ajánlom valami jó
vagyon bennem, noha az igen kevés,
es fogyatozot: hogy te meg-tisztítsd
és meg-szenteljed: hogy kedvesen
vegyed, és magad előtt kellemetessé té-
gyed: Engemet pedig, tunya és ha-
szontalan embert, mindenkor jobbítá-
somra vezérelj, és bődög üdvösséges
ki-muláfra jutas.

Néked ajánlom, az áitatos embe-
reknek minden Istenes kívánságokat.
Minden szükségit, szüleimnek, bará-
timnak, Atyamfiainak, húgaim-néné-
imnek,

imnek, kedvesimnek. Azoknak-is, kik velem vagy másokkal jót tettek, a' te szerelmedért; a' kik imádságot vagy Misset, magokért vagy hozzájuk tartozokért töllem kívántak és kértek, akár még testben éllyenek, s' akár világból ki-multak légyenek. Hogy ezek minnyájan a' te malasztodnak segítségét vigasztalásodnak bátorítását, veszedelemből óltalmat, büntetéstől szabadulást nyerjenek, és hogy minden gonosztól meg-menekedvén, nagy háláadásokat vigan adgyanak néked.

Könyörgésimet és engesztelő áldozatimat azokért-is kiváltképpen bemutatam néked, a' kik valamiben engem meg-bántottak, szomorítottak, rágalmaztak, vagy valami kárt és nehézséget szerzettek. Azokértis a' kiket valaha meg-szomorítottam, hábori-

borítottam, terheltem, és meg-botrán-
koztattam, szommal cselekedetim-
mel, tudva vagy tudatlanul; hogy né-
künk minnyájunknak egyenlő-képpen
bocsásd meg bűneinket, és egymás-
ellen-vaéló vétkeinket. Vegy-ki Ur.
Isten a' mi szűvünkben minden gyano-
fágot, boszúságot, harágot, versen-
gést, és mindent valami a' szívetet
meg-sértheti, és az Atyafiúi jóakara-
tot kissébbitheti. Irgalmaz Vram, Ir-
galmaz azoknak, kik a' te Irgalmaffá-
godat kérik: adgy malásztot a' szűkköl-
ködőknek: és tégy olyanokká minket,
hogy méltok lehessünk a' te malász-
todnak részesülésébe, és előmeheffünk
az örök életnek meg-nyerésében,
Amen.

X. Refsz.

X. RESZ.

Hogy á szent részesülést,
nem kel könnyen el-
mulatni.

GYakran kel folyamni az Isteni<sup>Az Vt
szól.</sup> malasztanak és irgalmasságnak
forrásához, a' minden jónak és tellyes
kegyességnak kútfejéhez : hogy go-
nosz indulatidból és vétkeidből kigyó-
gyulhas, és az ördögnek minden ké-
férteti és csalardsági ellen hatalmasb,
és vigyázób lehes. Tudván az ellenség
hogy a' szentlégnak részesülésében
nagy haszon és erős orvosság vagyon,
és erős orvosság vagyon, minden úton
és alkalmatosságo tehetége fzerént el-
akarja ettől vonni, és tartoztattya, a'
hiv és áitatos embereket.

M m m

Mert

Mert midőn némellyek az Vrvé-
 Job. 1. teléhez keszűlnek, nagyob Ordôgi
 incselkedéseket szenvednek. A'go-
 nosz lélek az Isten fiai közzé mégyen,
 a'mint Szent Job írja, hogy ezeket szo-
 kot gonoszságával meg háborgassa,
 vagy igen félelmeffétégye, és megbo-
 dicsa: hogy e'képpen, jó indulattyokat
 kissebicsé, vagy ugyan el-is vesztessé,
 a'hitet ostromolván, ha effélékkel azt
 szerezheri, hogy elhadgyák a'része-
 sülést vagy fél-hidegen járúllyanak
 hozzá. De nem kel semmit gondolni
 az ordôgnek csalardságával, és akár-
 mely, rút és szörnyű gondolatokkal,
 hanem minden efféle képezést az ő fe-
 jére kel teríteni. Csak meg kel utálni és
 csufolni szegént, és az ő háborgatásiért,
 és izgatásából támadot indulatokért, el
 nem kel hadni a'szent részesülést.

Gya-

Gyakorta akadékot szerez az áitatoság keresésnek feletteb-való szorgalmatosága, és a' gyonáshoz-való készülletnek szű szorongatása. A' bölcsék tanácsa szerént cselekedgyél, és vedd ki a' szű szorongatást és hamis vélekedésből származot lelki esmérlet furdalást: mert akadékot vét az Isten malasztyának, és elveszi áitatoságodat. Valami kicsin háboruságért, vagy nehézségért, el ne múlásd az Ur vételét: hanem meny-el hamar, gyonnyál meg, és bocsásd meg örömeft a' mivel meg bántódtál. Ha pedig te bántottál ^{Mat. 7.} valakit, alázatosan bocsánatot kérgy, Isten-is örömeft meg-enged.

Mit használ a' gyonásnak és a' szent részesülésnek hallogatása? Men-nél hamarébb tisztulj ki; pòkd ki gyorsan a' mérget, fies az orvosság vétellel,

és jobban léfzen dólgod hogy sem ha-
későre halasztanád. Ha ma azért el-
múlatod, talám holnap más nagyob
akadékok történik és így fokkáig meg-
tartoztathatol a részefüléstől és alkal-
matlamb lehetiz. Mennél hamaréb
lehet, fesellyél-ki efféle haszontalan
mentiségekből, és tunyaságból: mert
semmit nem használ fokkáig gyótród-
ni, és háborodot állapotban maradván
a' minden napi akadékokért az Isteni
dolgoktól magadat el fogni. Sőt felet-
te ártalmas a' részefülést fokkáig von-
tatni, mert ebből, nagy lelki tunyaság
szokot származni. Jaj veszely! Né-
mely fél-melegek, és szabados életük,
azért téfsznek örömeft halasztást a'
gyonásban, azért vontattyák meszire
a' szent részefülést, hogy ne köteleztes-
senek nagyob magok őrzésére.

Jaj

Jaj mely kevés szívetet, és gyenge áitatosság van azokban, kik ily könnyen halafztyák a' szent reszesülést? Mely bódog és Istennél kedves, a' ki úgy él, és lelki eszméretit oly tisztán tartja, hogy kész volna minden nap reszesülni, és ezt meg is cselekedné, ha ebből meg nem jegyeznék őtet? Ha ki alázatosságért, vagy egyéb méltó okból, el mulattya néha, dicféretet érdeml a' meg-böcsüllésért. Ha pedig tünnyaságból cselekekeksi, fel kel magát ébreszteni, és megcselekedvén a' mit ölle lehetséges, Isten erre a' jó akaratra való képest, mellyet néz leg-inkább, megfégiti a' jó kívánságot.

Mikor pedig méltó okról megtartoztatól, a' jó szándékot, és reszesüléshez való áitatos indulatot megtarcsad, és így, nem marad sz a'

Mmm 3 szent-

szentség gyümölcse nélkül. Mért az áitatos ember, minden nap, sőt minden órában üdvösségesen és akadéknélkül járulhat a'Christusnak lélek szerént-való részesüléséhez: mind az által bizonyos napokon, szabot üdöben, az ő üdvözítőjének szent testét, nagy szeretettel és bõcsüllettel kelvenni a' szentségben, és ebben a' vételben, inkább kel az Istennek dicféretit és tisztességét keresni, hogy sem a' maga vizsgálását. Mert mind annyiszor lélek szerént részesül, és láthatatlanul tápláltatik, válamenyszer a'Christus testesülését és halálát áitatoson meg gondollya, és az ő szeretetire felgerjed.

A'ki csak akkor készül mikor közelget az Innep, vagy mikor szokásbol erre indittatik, gyakorta készületlen marad. Bóldog a'ki magát Istennek éppen,

éppen égo áldozatul adya valamikor
részesül, vagy áldozik. Ne légy a'
Mise mondásban igen lassú, se igen
siető; hanem azoknak közönséges jó
szokását kövessed, a'kik közöt lakol.
Nem kelegebek neheztelésére, vagy
meg-unásra okot adnod, hanem kö-
zönséges úton keljárnod a' regi-ek ren-
delése szerént. Inkáb keresned az e-
gyebek halznát, hogy sem a' magad áit-
atosságát vagy kedvét.

XI. RESZ.

Hogy a' Christus teste és a'
szent Irás, felette szűksé-
gesek a' hiv lélek-
nek.

O Hédes Vram JESVSom, mely <sup>A'Tanit
vany
szól.</sup> nagy gyönyörűsége vagyon az
áitatos'

áitatos léleknek, mely a'te lakodalma-
bá veled lakozik: a'hon néki nem egyéb
eledel adatik, hanem te, eggyetlen,
egy szívetője, és szívének mindenek
felet kellemetesbe. Igen gyönyörűsé-
ges volna, ha a'te jelen-létedben szí-
vemnek buzgó indulattyaából sirhat-
nék, és az áitatos Magdolnával lábai-
dat könyhullatásimmal öntözhetném.
De hon vagyon most ez az áitatosság?
hon találtatik a'szent könyv-hullatás-
nak bőséges folyása? Bizony te előtted,
és szent Angyalid előtt, az én szívem-
nek égni, és örömből olvadni kellene.
Mert te jelen vagy a'szentségben, no-
ha idegen színiálat el-reitezve.

Ugyan-is, a'te tulajdon és Isteni
fényességedbe, nem nézhetnének reád
az én szemeim: sőt az egész világ sem
alhatná-el a'te dűcsőséged felsegének
fényes-

fényességet. Ezzel azért hogy a' szent-
ségben magadat el-rejted, gyarlósá-
gomhoz szabod magadat. Vgyan az
vagyon it, és azt imádom, a' kit menyég-
ben imádnak az Angyalok: de én még
most, hit által, az Angyalok pedig
szinről szinre, és homály nélkül. Meg
kel elégednem a' hitnek világosságával,
és mind addig abban kel járnom, míg
fel nem kél az örök fényességnek nap-
ja, és a' példák arnyéka el nem hanyat-
lik. Midőn pedig el-jő a' valóság meg-
szűnik a' szentlégek vétele: mért a'
mennyei dűcsőtségben uralkodó böl-
dogok, nem szűkölködnek a' szentlé-
gek orvossága-nélkül: mivel örökké
vigadnak Isten előtt szinről szinre szem-
lélvén az ő dűcsőiséget és fényességből
Isteni fényességnek méltóságában, öltöz-
nek: ugy költolván az Istennek testé

Nnn

let

let Igéjét a' mint kezdetben vólt, és örökké marad.

Meg- emlékezvén ezekről a' csudálatos dolgokról igen únalmas nállam a' kár mely lelki vigasztalás is: mert valamig az én Uramat nyilván az ő dűcsőségeben nem látom, mind semminek tartom valamit e' világon látok és hallok. Te vagy nékem bizonyságom Ur Isten, hogy semmi teremtet állat meg- nem elégít engem, hanem csak te én Istenem, kinek örökké- való látását kívánom. De erre nem juthatok, míg ez a' halandó élet tart; azért szűkség hogy nagy szenvedéshez készüllyek, és minden kívánságimat te reád hagyam. Mert a' te szenteid is Vram, kik immár menyországban veled örvendeznek e' földön éltekben, nagy hittel és szenvedéssel várták a' te dűcsőséged-

ségednek el-jövetelét. A'mit ők hittek, azt hiszem; A'mit ők reménlettek, azt reménlem; a'hová ők jutottak, bizom én-is hogy a'te malasztod-által oda jutok. Azonban a'te szenteid példájával erősfittetvén, hit által járok. Vannak szent irások-is mellyek életem tüköri és vigasztalásim: de mindenek-felet, kiváltképpen-való orvosságom és óltalmam a'te szentséges tested.

Vgyan-is két dologot látok legszükségesebnek e'világon, mellyek-nélkül, vífelhetetlen volna ez a'fegény élet. A'testnek tömlőczében lévén, megvállom, hogy két dolog-nélkül szükölködöm: tudni illik, étel és világosság nélkül. Nékem azért erőtlen betegednek, testi és lelki táplálásul, szent testedet, szent igédet pedig égő lampásul adtad járásomra. E kettő-

Nnn 2   nélkül,

nélkül, jól nem élhetek: mert az Isten igéje, lelkem világossága: a' te szentséged, életünk kenyere. Ezeket mondhattuk két asztalnak, mellyek az Anyaszentegyháznak tárházában helyheztek. Eggyk asztal, a' szent oltár, mellyen a' szent kenyér vagyon, az az, a' Christusnak drága teste. A' másik, Isten törvényének asztala: ezen a' szent tudomány vagyon, mely igaz hitre oktat és igaz úton viszen a' saporláton belől-való szent helynek szenteb részébe. Hálákat adok néked Vram. **JESVS** örökké-való világosságnak fenyelege, a' szent tudománynak asztaláért mellyet nekünk a' te szolgálid, Profétáid, Apostolid, és egyéb Doctorid által, szolgálattál.

Hálákat adok néked emberi nemzet teremtményének, és megváltójának,
ki

ki meg akarván esmértni az egész világgal Izerelmedet, nagy vacsorát készítettél, melyben, nem ama példázó Húsvéti bárányt, hanem a' te szentlé Luc. 14. ges testedet, véredet adtad eledelül: meg-vigasztalván minden hiveket szent lakodalmoddal, és üdvösséges pohárral meg-refszegítvén, melyben vannak minden gyönyörűségi a' paradicsomnak, és ezzel velünk egygyüt lakoznak a' szent Angyalok, noha ők böldegb gyönyörűségben. Pfal. 22.

Oh mely nagy és bőcsülletes a' Papok hivatalya, kiknek az a' méltóság adatot, hogy a' felséges Vrat, szent igekkel szentellyék, szájokkal áldgyák, kezekben tarcsák, szájokkal vegyek, és egyebeknek osztogassák! Oh mely tisztáknak kel lenni azoknak a' kezeknek, mely tiszta szívnek, mely szent

testnek, mely macula-nélkül való szűvnek, melyhez ennyiszor mégyen a' tisztaságnak alkotója? A' Pap szajából mely a' szentféget ennyiszor vészi, nem kel egyébnek származni, hanem csak szent, csak tisztaságos, csak hasznosdolognak.

Az ő szemeinek eggyűgyűveknek szemérmefeknek kel lenni, mellyek a' Christus testét szemlélik: keze szűkfég hogy tiszta és égbe fel-emelt legyen, mely a' mennek földnek teremtőjét szokta illetni. A' törvényben is kiváltképpen a' Papoknak mondatik amaz: szentek legyetek mert én a' ti Vratok Istentek szent vagyok.

Lév. 19.
& 20.

Minden-hato Isten, a' te malasztod segicsen hozzá, hogy a' kik Papfágra emeltettünk illendőjül és áitatos ő szolgálynk néked, minden tisztaságba és jó

jó lelki esméretbe. Es ha oly ártatlan életet nem viselhetünk a' mint kívántatnék, enged hogy illendő képpen sirassuk gonosz cselekedetinket, és alázatos lélekkel s' jó akaratnak szandékával teneked ez után nagyobb buzgósággal szolgállyunk.

XII. RESZ.

Hogy a' ki részesülni akar Christusban, nagy szorgalmatossággal hozzá készülni.

EN, tisztaságnak szeretője, és minden szentségnek megadója vagyok. En a' tiszta szűvet keresem, és abban vagyok helye nyugodalmomnak. Készics nékem nagy és megteritet.

Az V.
szól.

ritet ebedlő házat, és nállad tartom a' Husvetot tanítványimmal egyetembe. Ha azt akarod hogy hozzád mennek, és nállad maradgyak, tisztítsd ki a' régi kovászt, és ekefisd fel a' te szüved hajlékát. Rekefzd ki az egész világot, és minden vétkek zenebonáját: úgy veszteteg mint a' magán szakadot veréb a' ház fedelén, és meg gondold vétkeidet lelki keferűséggel. Mert minden szerető, az ő szerelmének leg-szeb és jobb helyt készít, mivel ebből esmérzik, minémű szüvel fogadtatik a' szerető.

Tudgyad mind az által, hogy ehez a' készülethez elégleges nem vagy a' te cselekedet érdeméből, bár egész esztendeig készülnél, és egyebet semmit elmédben nem forgatnál-is. Azért csak az én kegyelmességemből és malasztomból bocfáttatol az én asztalomhoz, nem.

nem különbben mint ha kulduſt gazdag
aſztalához ültetne, ki ſemmivel nem
hálálhatná a' jó téteményt, hanem
csak meg-alázván magát, meg-köszön-
né. Miveld-meg a' mi lehet tölled, és
azt ſzorgalmatoſon miveld: nem ſzó-
kásból, nem köteleſſégre nézvén: ha-
nem nagy félelemmel, ſzeretettel,
buzgo indulattal vegyed teſtét, a' te
ſzerélmes Vradnak liſtenednek, ki te
hozzád méltoztatik jöni. En vagyok
a' ki hilak; én parancſoltam, hogy így
légyen; én helyére viſzema' mi heával
vagy: jere, végy magadhoz engem.

Mikor áitatoſſágnak malafztyát
nyuitom, adgy hálát liſtenednek: nem
hogy méltó volnál, hanem hogy én
könyörültem raitad. Ha áitatoſſág-
nélkül vagy, és ſoványon érzed maga-
dat, elne had az imádſágot ohaics, zör-

ges, meg ne szűnnyel valamig az idő-
vősséges malasztnak morfáját, vagy
cseppét nem vészted; Néked van szűk-
séged én reám: én nem szűkölködöm-
nálad-nélkül. Nem azért járúlsz te én
hozzám, hogy meg szentely engem,
hanem én azért mégyek hozzád, hogy
meg-szentellyelek és jobbicfalak té-
ged. Te azért jössz kogy én általam
meg-szentelteffél, hozzám foglalta-
fál, úi malasztot végy, magad jobbi-
tására fel gerjedgy. El ne mulasd ezt
a nagy malasztot: hanem kezzicsd el
szűvédet minden szorgalmatossággal,
és vid-be hozzád a te szeretődöt.

Kivántatik pedig, hogy nem csak a'
részeszülés előtt kezzicsd magadat az
áitatosághoz, hanem hogy a' szentség
vétele után-is, azon áitatoságban tar-
csad magadat szorgalmatossággal.
Nem-

Nem-is kívántatik kissleb maga őrzés-
a' részesülés után, hogy sem az előt-va-
ló készületben. Mert a' részesülés után-
való jó maga őrzés, leg-jób készület,
a' nagyobb malasztanak vételére. Vgyan-
is abból leszzen akar ki-is igen készület-
len, ha ottan hamar külső vigasztalá-
fokra adgya magát. őrizd magadat.
a'fok szállástúl, légy magadon és vigad-
gy a'te Istenedben. Mert az vagyon-
nálad, a' kit tölled el-nem vehet az
egész világ. En vagyok a'kinek kel-
magadat adnod mindenestül úgy,
hogy ezután, nem magadba, hanem
én bennem ély, minden szorgalma-
tos kodásnélkül.

XIII. RESZ.

Hogy a' Christussal való eg-
gyesülést, a' szentség által,
tellyes szűből kel az aita-
tos léleknek ki-
válni.

A' Tanít
van szól.

U Ram, kicsoda adgya azt nékem,
hogy téged egyedül talállyalak,
és mindenestül ki terjeszem néked szű-
vem, és lelkem kívánsága szerént, ve-
led örvendezzek: és az után immár
engemet senki meg ne utálljon, semmi
teremtet állat meg ne bántson, se ve-
lem ne gondollyon, hanem egyedül
csak te szóly nékem, és én néked, mikép-
pen szokot szerető szeretőjével szólla-
ni, és baráttával jó baráttya nyájas-
kodni.

kodni. Azt kérem, azt kívánom, hogy
 tellyességgel egyesüllyek veled, szű-
 vemet minden teremtet állattúl el-
 vonnyam, és a' gyakor részésülés és
 Mife mondás által, a' mennyei és örök-
 ké-való bölcseségnek tudományában
 öregbedgyem. Ah Vram Isten, mi-
 kor egyesülök te veled, és el-merülök
 benned tellyességesen, magamról el-
 felelkezvén. Enged hogy te én ben-
 nem, és én te benned egyenlő képpen,
 egyűt maradhaflunk.

Bizony te vagy az én szeretöm: Cant. 5.
 fok ezerek közzül ki-vált szeretöm:
 melyben kedve tölt az én lelkemnek,
 hogy ő benne maradgyak tellyes éle-
 temnek napjain. Bizony te vagy az én
 békeség szerzöm, kiben nagy békeség,
 igaz nyugalom vagyon és a' ki-nél-
 kül fáradtság, fájdalom, és véghetetlen

nyomorúság vagy. Bizony te vagy az el-reitet Isten, és nincs gonoszokkal tanácsod, hanem az alázatosokkal és együgyűkkel vagy nyajaskodásod.

Prov. 3.
Sap. 12.

Oh mely kedves Vram a te lelked, ki, hogy meg-mutatnád, fiaidhoz édességedet menyből szállot gyönyörűléges kenyérrel táplálod őket. Bizony nincs más oly nagy nemzetiség, kihez az ő Istene ily közel járna, mint te, mi Istennünk, jelen vagy minden hideidnél, kiknek magadat adod ételül és táplálásul, minden napi vigasztalásokra, és szűvőknek menyben emelésére.

Vgyan is hol vagyon más ily tiszteletes nemzetiség, mint a' kerésztyén nép? A' vagy micsoða teremtet állat. oly kedves Istennél, mint az áitatos lélek, melyhez az Isten mégyen, hogy őtet dűcsősséges testével táplállya?

Oh

Oh ki mondhatatlan kegyelem ! Oh csudálatos méltoztatás ! Oh véghetetlen szeretet, mely kivált-képpen emberekhez mutattatik ! De mit adyak viszont az Vrnak ezért a'kegyelemért, ezért a'nagy szeretetért ! Semmit kedvesbet nem ajándékozhatok, hanem hogy Istenemnek szűvemet adgyam, tellyességefen, és éppen Istenemhez kapcsollyam. Akkor örvendeznek lelkemnek minden belső érzékenységi, mikor az én lelkem tekélltetesen Istenhez ragaszkodik. Akkôr így szól nékem. Hate én velem akar sz lenni, én veled akarok maradni. En pedig így felelek néki. Méltoztással Vram velem maradni, én örömeft akarok veled lenni. Ez nékem minden kívánságom, hogy az én szűvem veled eggyesüllyön.

XIV. RESZ.

Mely nagy buzgósággal kívánniak némely áitatófok a' Christus testet.

A' Tanít
ván szól.
Pfal. 30.

OH mely nagy Vram a' te édeslédnek bősége, mellyet titkon tartasz a' teged félőknek? Mikor e-
szemben jutnak némely áitatófok, kik a' te szentségedhez, nagy kedvel és áitatóssággal járúlnak, megszegyenlem magamat, és el-pírúlok, hogy én a' te oltárodhoz, ily lágy melegen, sőt hidegen járúlok, hogy ily sovány és szávgerjedezés-nélkül maradok: hogy tel-
lyességgel fel nem gyuladok a' te színed előtt én-istenem, és oly buzgó indulattal te hozzád nem ragadtatom, mint
fok

fok áitatosfok, kik a' részesülésnek kíván-
 sága, és szűvökben érzet szzeretetet miat,
 könyhullatástúl magokat meg nem
 tartoztathatták : hanem szűvek és te-
 stek szájával te hozzád Ur Isté, élő kút-
 főhöz, nagy belső induláttal vágyód-
 tak. Mivel az ő ehfégeket nem enyhít-
 hették, bé sem tölthették külömben,
 hanem a'te szent testednek gyönyörű-
 séges, és lelki kívánsággal való vételé-
 vel.

Oh mely buzgó hit vagyon effé-LUC. 24.
 lékben, kik a'te jelen-létednek hihető
 bizonyfágát magokban érzik ! Ezek
 valóba meg-ésmérik urokat, a' kenyér-
 szegesben, a' kiknek szűvök ily igen-
 gerjede, a' véllek járo JESVS szere-
 tetivel. Sokszor igen távul járok én
 efféle indulatok és áitatosfágok-túl, ef-
 féle nagy szzeretettúl és gerjede, és gerjedeztül.

Ppp

Könyv.

Könyörűly rajtam irgalmas, szent, édes
 JESVSom, és enged a' te szegény nyomorúlt
 kuldufodnak, hogy bár csak néha, érezze a' te
 szeretetednek szűbéli indulattyát a' szent
 részésülésben, hogy ezzel hitem
 vastagodgyék; jóvóltodban-való remén-
 ségem gyarapodgyék: és az egyszer
 valóban fel-lobbant szeretet, a' men-
 nyei mannát meg-koztolván, soha meg-
 ne fogyatkozzék.

Meg-adhattya a' te bőkezű Irgalma-
 sságod, a' tölled kért malasztot, és
 mikor a' te jó tetzésednek napja el-jő,
 fel-gerjedet szűvel meg-látogathat
 engem kegyelmesen. Mert noha nem
 gerjedezelek oly kívánsággal mint a' te
 választot áitatosid; mind az által, a' te
 ajándékdoból kívánom azokat a' lán-
 gozó kívánságokat, kérvén és ohajt-
 ván, hogy részes légyek a' te buzgó sze-
 retőid-

retőidnek áitatoságába, és az ő szent
győlekezetekben számláltaffam.

XV. RESZ.

Hogy az áitatoságot, alázatoság és magunk el hagyása által nyerjük.

SZükség hogy az áitatosfágnak ma-^{A' Tanig van szól}
lasztyát szünetlen keresse, kíván-
fággal kérjed, békeféggel, és remén-
féggel várjad, örömmel fogadgyad a-
lázatosan őrizzed, és azzal szorgalma-
toson munkálkodgyál: a' mennyei lá-
togatásnak pedig határát és modgyát,
Istenre bizzad mig el-jő. Akkor kel fő-
képpen meg-aláznod magadat, mikor
belől keves, vagy semmi áitatosfágot
nem érzel. De azért akkor sem kel fe-
lettéb el-hadnod magadat és rendetle-

nűl törődnöd. Sokszor az Isten rövid
űdőalat meg-adgya, a' mit lokkáig meg
nem adot. Gyakorta az imádkozás-
nak végén meg-adgya, a' mit kezdetin
meg nem adot.

Ha mindenkor hamar és kíván-
fágunk szerént adatnék az Isteni ma-
laszt, a' gyarló ember, ezt nehezen
viselné-el. Azokáért, jó reménsség-
gel, és alázatos türeffel kel várni az áit-
tatósságnak ajándékát. De azért ma-
gadra és bűneidre ves, mikor az aján-
dék nem adatik, vagy titkon tölled el-
vétetik. Néha az Isteni malasztanak
kicsin dolog akadékot vét, és ezt el fo-
gyattya; ha kicsinnek és nem igen nagy
dolognak kel azt mondani, a' mi illy
nagy jótul embert meg-fosztja. Ha
azért ezt a' kicsin, vagy igen nagy aká-
dékot ki rekeszted és valóba meg győ-
zöd,

zód, megnyered a' mit kérsz.

Ugyan-is, mihelyen magadat tellyes szüből Istennek adod: és ezt, vagy amaszt kívánságod szerént nem keresed, hanem tellyességgel Istenre hagyod magadat, Istennel eggyesülsz, és magadban csendesz leszel: mert semmi nem fog néked ugy tetczeni, és ugy meg-enyhiteni, mint az Isten akarattyának kellemetes tetczése. Valaki azért szándékát Istenhez fel emeli eggyügyü szüvel, és magát a teremtet-állatoknak rendetlen szeretetitül és gyűlölségétül megűressiti, jó készülettel vagyon az Isteni malasztinak vételehez, és méltó az áitatosságnak ajándékára. Mert az Isten oda önti áldomásit, ahon üres edényt talál. Es mennél tekélletesben ellene mond valaki a' földi dólgoznak, mennél inkább meg-

hal magának, magá meg utálása által, annál hamaréb adatik és bőfégesben bé-öntetik az Isten malasztya, és a' szabados szűvet magassabban fel emeli.

Mai. 60.

Akkor az ilyen embernek szűve eszébe vészi magát, bővelkedik, csudalkozik, és ki terjed szűve: mert az Isten keze raita lévén, magát tellyességgel Istenre bizza mind örökké. Imé így áldatik meg az ember, a' ki tellyes szűből keresi az Istent, és hiába nem vészi lelkét. Az óltári szentfégnék vételében, Istennel-való eggyesülésnek kivált-képpen-való malasztyát érdemli az ilyen ember: mert nem néz a' maga áitatosságra, és vigasztalására, hanem minden áitatosság, és vigasztalás felet, az Isten dűcsösségére és tisztességére.

XVI. RESZ.

Hogy Christus eleiben kel-
terjeszteni szűkféginket, és
ő tölle kérni segít-
féget.

OH édes szerelmes Uram, ^{A' Tanít} ~~kit~~ ^{van szól.}
most áitatoson akarok magam-
hoz vennem: te tudod az én gyarlósá-
gomat, és fok fogyatkozásomat mel-
lyeket szenvedek: meny fok nyaval-
yákba és vétkekben heverek: mely-
gyakran el-únakodom, kesértetem,
bussittatom, meg-rutittatom. Orvos-
ságért hozzád járúlok: vigasztalásért.
és könnyebbségért hozzád kiáltok. An-
nak szólok a' ki tud mindent, a' kinél
nyilván vadnak minden belső titkaim;
a' kiegészül adhat nékem tekéletes vi-
gaszta-

gasztalást és segítségét. Te tudod minélkül szükölködöm leg-fő-képpen, és mely szegény vagyok a jószágos erkölcsökben.

Ihon szegény és meztelen lévén, előtted állok, málasztot kérvén, és irgalomságért esedésvén. Táplály engem éhező kuldusodat: gerjezd-fel hidegsegemet szzerelmed tűzével: világosítsad vakságomat jelen létednek fenyeffégével. Minden világi dologot tégy keferűvé nékem; minden nehéz és ellenkező dolgok viselésére adgy békeféggel tűrést, minden teremtet állatot gyűlöletes és feleites-el velem. E-meld-fel szívemet hozzád mennyekben, és ne szenved hogy e földön budossam. Ez után, csak te egyedül légy mind örökké az én edeffégem, mert egyedül te vagy az én ételem, italom, szerez-

fzerelmem, örömem, egességem és minden jóm.

Oh gyuitánál meg engem jelen léteddel, élegitenél, és változtatnál-el, hogy veled egy lélekké lennék malasztodnak belső eggyesítése, és égő fzerelmednek el-olvasztása által. Ne bocsás el Vram magadtúl éhen és szárazon, hanem cselekedgyél velem irgalmason, a'mint gyakorta csudálatoson cselekedtél szenteiddel. Nem volna csuda ha te tölled éppen meg-tűzesedném, és magamban el-fogynék mivel te oly tűz vagy, mely mindenkor ég sz és soha el-nem fogysz: oly szeretet vagy, mely a' szűveket meg-tisztítod és az elméket megvilágosítod.

XVII. RESZ.

Hogy Christust buzgó-
 gal kel szerezni, és az ő vé-
 telét nagy kedvelki-
 vanni.

A' Tanít
 va y
 szól.

U Ram, nagy áitatóssággal és buz-
 gószeretettel, szüvemnek tellyes
 kívánságával és gerjedezésével akar-
 lak téged fogadni a' mint kívántanak té-
 ged, a' részésülésben lok szent és istenes
 emberek, kik te előtted kedvesek vol-
 tak szentségekért, és buzgó áitatósság-
 ban éltenek. Oh én Istenem örök sze-
 retet, minden jó, végtelen bódogság,
 oly nagy kívánsággal és méltó tisztelet-
 tel akarlak téged magamhoz venni, a'
 minéműt valaha valamely szent ma-
 gában érezhetet.

Es nóha, méltatlan vagyok, azoknak az áitatos indulatoknak érzésére, mind az által, szűvemnek minden kívánságit éppen néked ajánlom, mint ha egyedül én bennem vólnának mind azok a' te előtted kedves buzgó kívánságok. De e'felet, valamiket gondolhat és kívánhat az áitatos elme, mind azokat nagy bõcsüllettel és tellyes akarrattal néked nyuitom, és bemutatom. Semmit nem akarok magamnak tartani, hanem magamat, és valamim vagy on jó kedvel örömeft néked áldozom. En Vram Istenem, én teremprõm és meg-váltom, oly szandékkal, bõcsüllettel dicférettel, tisztellettal, oly háladáással, méltosággal, szeretettel, oly hittel, reménfeggel, tisztasággal, kívánlak tégedet ez mái napon venni, a' mint kívánt és fogadot téged a' te

szent ányad, a' dűc-ötléges Szűz Ma-
 ria, mikor testefülésednek titkát örven-
 detesen hirdető Angyalnak, alázato-
 son és áitatoson, felele. Ihon az Vrnak
 szolgálója, légyen nékem a te monda-
 sod szerént.

Luc. 1.
 És miképpen a' te elöl-járod, ke-
 resztelő boldog szent János, jelen lé-
 tedben vigadván a' szent Lélek örömé-
 ben, rőpdőzöt, annyának méhében. Az
 után is, látván JESUST az emberek
 közöt, igen meg alázván magát áitatos
 indulattal így szól. A' völegénynek
 baráttya, a' ki ál és láttya őtet, örömmel
 vigad, a' völegény szaván. En is, ha-
 sonló-képpen kívánom, hogy igen nagy
 és szent kívánságokkal fel gerjédgyek,
 és néked tellyes szűből magamat bé-
 mutassam. Ez okon, magamért és
 mind azokért kik imádságimban, aján-
 lottak

Job. 1.

lották magokat, minden áitatos szűveknek vigalágit, égő kívánságit, elme ragadtatásit, magasságbéli világosításit néked be-mutatom minden jóságos erkölcsökkel, és mind azokkal az Isteni dicséretekkel mellyek az Egbe és e' földön voltak és léznek, hogy te minde-
nektől méltán dicsérteffel, és örökké dűcsöitteffel.

En Vram Istenem vedkedvesem az én kívánságimat. és a'te véghetetlen dicséretednek és örökké-való áldásodnak ohaitálát, mellyek téged méltán illetnek a'te ki mondhatatlan nagy voltodért. Ezekkel tisztellek és tisztelni akarlak téged minden nap, sőt minden szem pillantásban, és mind az menyei lelkeket, s' mind a'te hiveidet ohaitással hívom, és kerém, hogy ve-

lem eggyüt néked hálakat, és dicfére-
teket mondgyanak.

Dicférjenek téged minden nem-
zetiségek, népek, és nyelvek: a' te szent
és mézzel folyó nevedet nagy öröm-
mel, és égő áitatóssággal magasztal-
lyák. Es valakik a' te felséges szentisége-
det, méltó bocsúllettel, és áitatósság-
gal szolgáltatták. és tellyes szűvel
vészik, kegyelmetes irgalmasságot.
nyerjenek tölled és én érettem bűnő-
fért imádkozzanak. Es mikor a' kívánt
aitatósságba, és örvendetes eggyesü-
lésben részesülnek, és jól meg vigasz-
taltatván s' csodálatos-képpen meg
elegitetvén szent asztalodtul el-men-
nek, róllam-is szegény bűnősről
méltóztassanak emlé-
kezni.

XVIII. RESZ.

Hogy nē kel emberi nyug-
hatatlanfágbol vizgálni a'
szentséget : hanem értel-
münket a' hitnek engedel-
messége alá vetvén, Chri-
stust kel követ-
nünk,

HA azt akarod hogy a' kételke- Az. V. r
izól.
désnek mélységes fenekébe ne-
merűly, ennek a' mélységes szentség-
nek haszontalan és hívágos vizgalála-
túl meg őrizd magadat: A' fellegetnek
vizgalója le nyomatik a' dücsöslégtúl. Prov. 25
Többet cselekedhetek Isten, hogy
sē az ember érthet. Túrhető az igazsá-
grúl-

grúl való alázatos és áitatos értekezés
mely kész tanulni, és a' szent Atyák
igaz értelme szerént járni.

Bóldog eggyűjűség, mely el-ha-
gyván a' mély kérdéseknek tövise út-
tyát, az Isten parancsollattyának igye-
nes és bizonyos ösvényén jár. Sokan
elvesztették az áitatoság orjakarván,
vizsgálni a' magok értelme felet-való
dolgokat. Hit kívántatik tölled és tisz-
ta élet, nem elmélkedés és Isteni titkok-
nak mély tudománya: Ha nem érted és
meg sem foghatod azokat, mellyek
alattad vannak, mint érted által azo-
kat, mellyek feletted vannak? Higy
Istennek, és a hitnek engedelmeslégé-
re alázd-meg értelmedet, és tudo-
mánynak világossága adatik néked, a'
menyire hasznos és szükfészes léfszen.

Némelleyek, nehéz késérteteket.
fszen.

szenvednek a' hitrűl és szentségrűl: de ez nem ő vétkek, hanem az ellensége. Ne gondoly és ne kötödgyl efféle gondolatokkal; meg se felely az ördögtűl indittatot kételkedésekre: hanem higgy az Isten szavának, higgy az ő szentinek és Profétáinak, és el-fűtölled a gonosz ellenség. Gyakorta hasznos hogy effélét szenved az Isten szolgája. Mert az ördög nem kísérti a' hitetleneket és gonoszokat, kiket immár bátorsággal tart birtokában: az igaz és áitatos embereket pedig, sok képpen kísérti és háborgattya.

Járuly azért egyűgyű és tekéletes hittel, és alázatos böcsülettel a' szentséghez; Es valamit nem értesz, azt bátorságosan Istenre bizzad. Meg nem csal az Isten. Meg csalatik valaki

magának fokat hiszen. Együgyűkkel jár az Isten, meg-jelenti magát az alázatosoknak, értelmet ad a' kisdédeknek, meg nittyá szemeket a' tiszta szűvűknek, el-reyti pedig malasz tyát a' hivfágos vizsgálók és kevélyek előtt. Az emberi okoskodás igen gyarló és meg-csalatkozhatik, de az igaz hit, meg nem csalattatik.

Minden értelem, és természet-szerent-való okoskodás azzal tartozik, hogy kövesse a' hitet, ne előzze, és roncsa. A' hit és szeretet, ebben a' szent és felséges szentségbe első helyet foglal, és csudálatos-képpen munkálkodik. Az örök, véghetetlen, és mindenható Isten, nagy és vizsgálhatatlan dolgokat cselekeszik az Egbe és a' földön: nem is mehet végére senki az ő csudálatos csele-

cselekedetinek Ha az Isteni csele-
kedeteket könnyen meg-értené az
emberi okosság, nem mondhatnok
ezeket csudálatosoknak, és ki-
mondhatatlanok-
nak.

LAUS DEO
S E M P E R.

V E G E.

